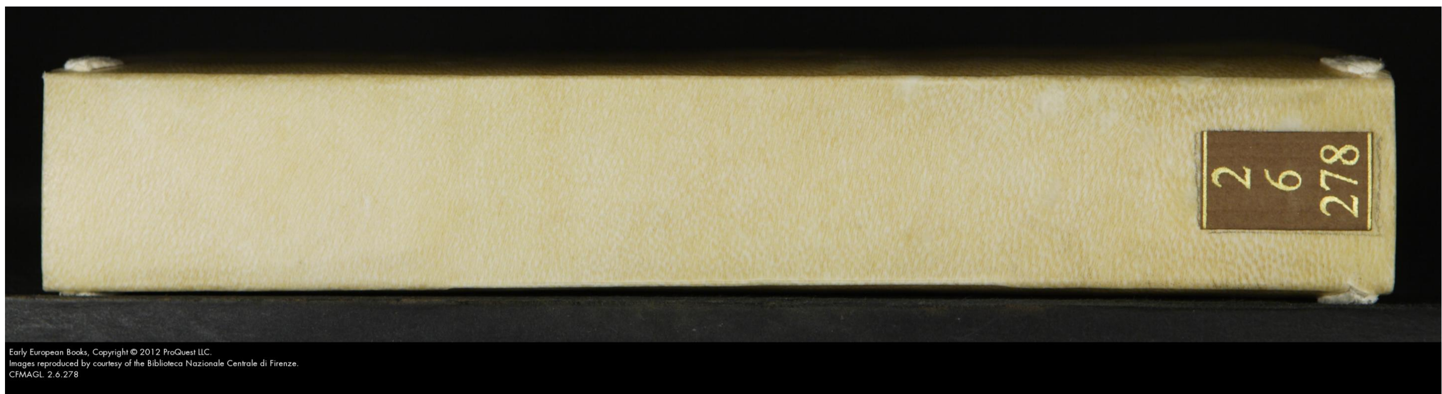
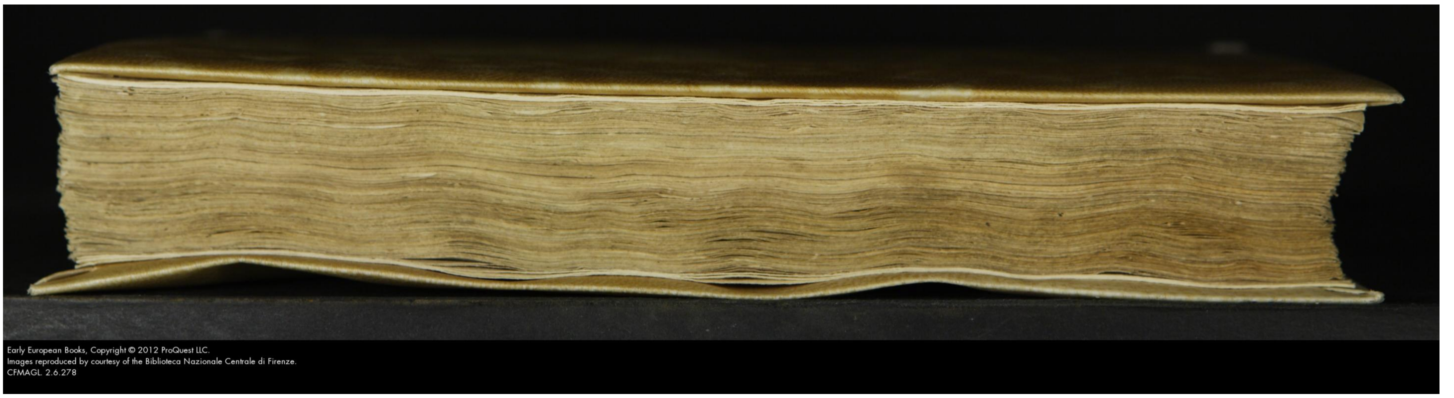

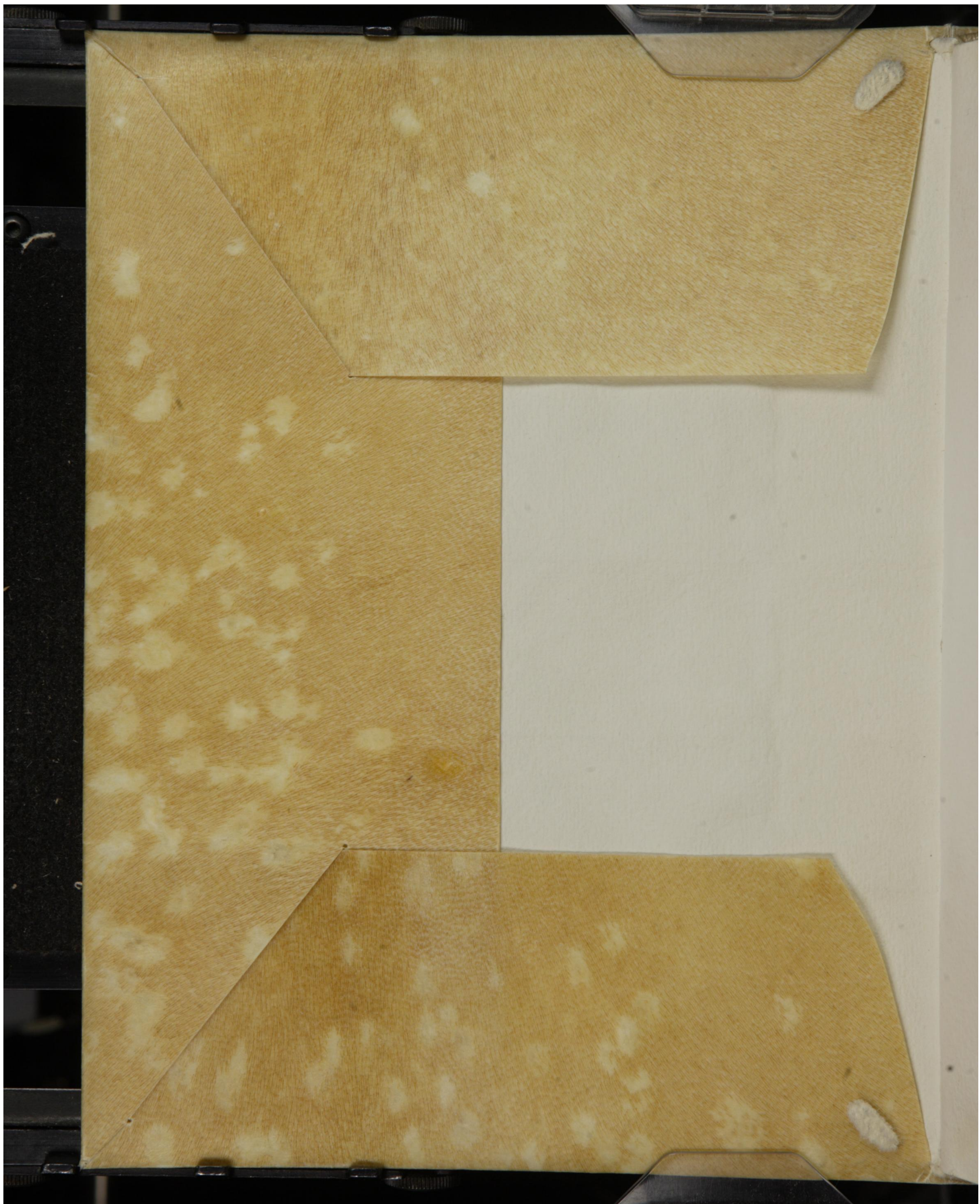

2
6
278

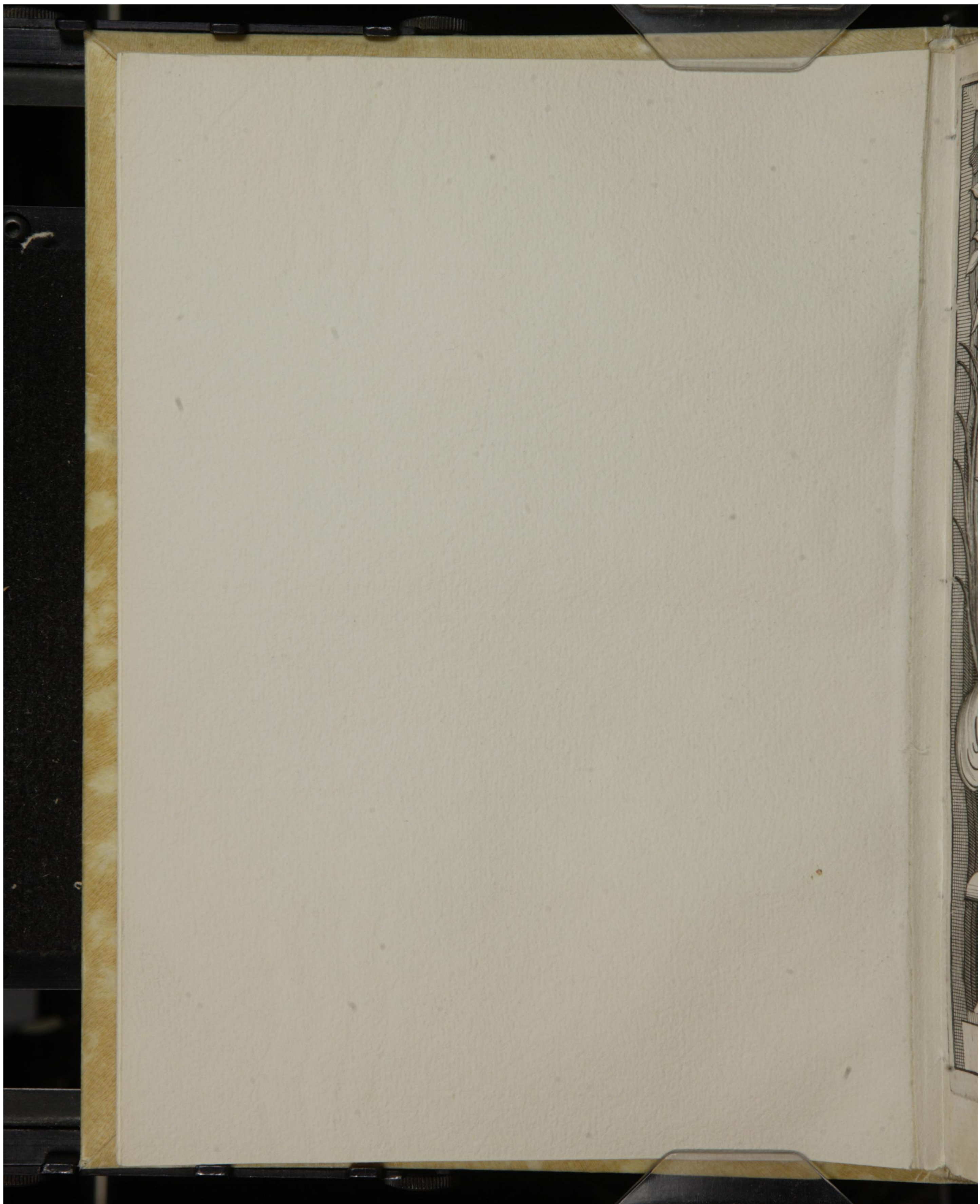

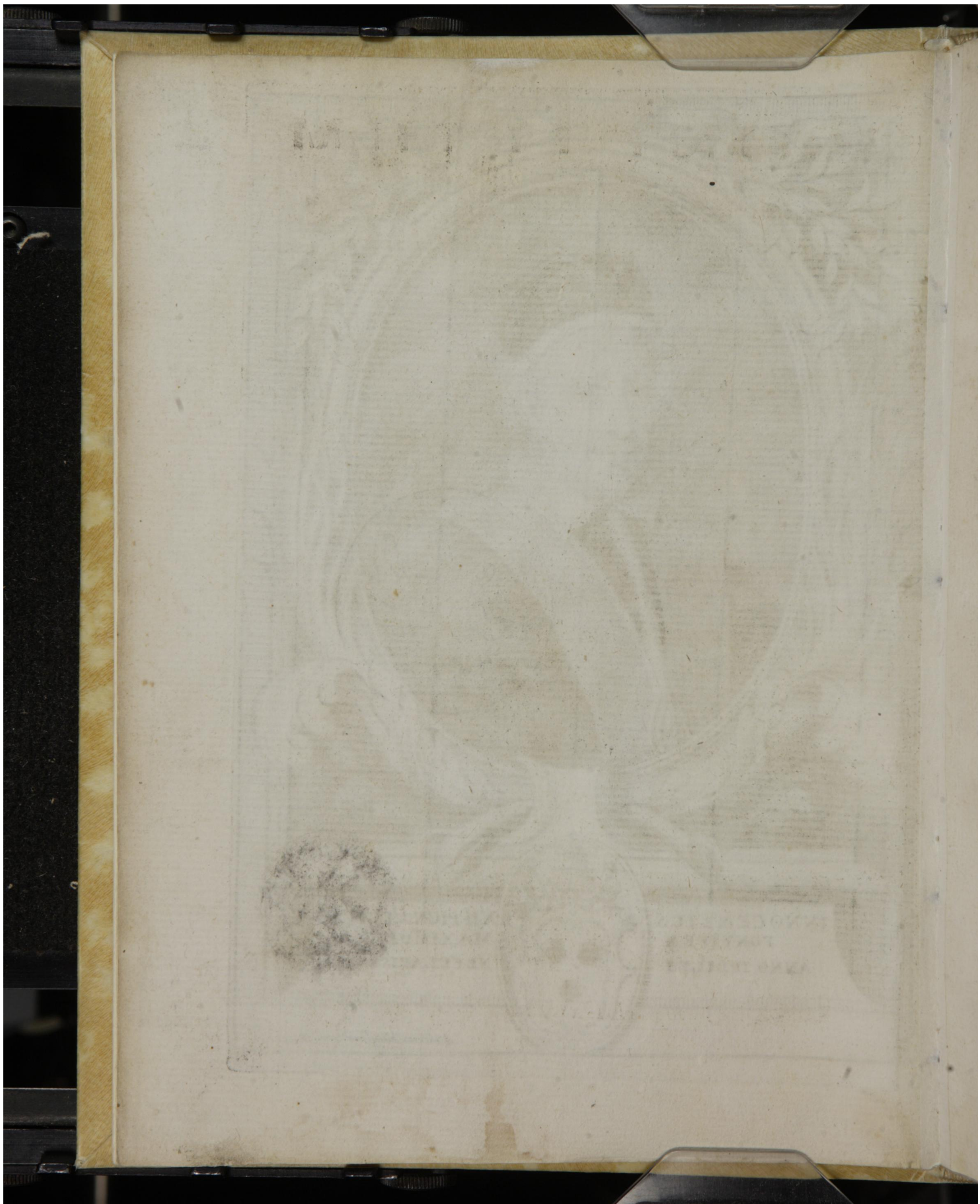

INNOCENTIUS XII PIGNATELLUS
PONTIFEX MAXIMUS
ANNO IUBILÆI SECULARIS·MDCC
Andreas Magliar Scul. Neapolis

CONCILIUM PROVINCIALE NEAPOLITANUM

AB

EMINENTISS. AC REVERENDISS. DOM.

D. JACOBO
Tituli SS. Marcellini, & Petri, S. R. E.
CARDINALI CANTELMO
Archiepiſcopo Neapolitano,

In Sancta Metropolitana Eccleſia Neapolis celebratum Dominica Pentecoſtes, ac duobus inſequentibus Feſtis, vii. & viii. & ix. Iunii Anno Domini MDC XCIX.

INNOCENTIO XII.
Pontifice Optimo Maximo.

ROMÆ, Ex Typographia Rev. Cameræ Apoſtolicæ M.DCC.

SANCTISSIMO DOMINO
INNOCENTIO XII.
PONTIFICI MAXIMO.

UM primum indicto seculari Jubilæo, BEATISSIME PATER, christianam pietatem vehementiùs excitare, Ecclesiamque universam Tibi cõmissam, quam summis consilii, & charitatis argumentis ornaveras, divinæ Misericordiæ ubertate fœcundare statuisses; ad salutares huic Provinciæ labores nostram quoque sollicitudinem evocasti; ut tantæ vigilantiæ pro viribus obsequentes, Provincialem Synodum,

Domino adjuvante, celebraremus. Cujus constitutiones Tuæ Providentiæ potissimum insistentes, Nominis quoque Tui patrocinio consecrandas existimamus. Ut quo Duce conceptæ sunt, eo quoque Auspice ad virtutum omnium incrementum integerrima gregis nostri disciplina retineantur. Ita enim futurum rati sumus, ut cũ sese in omnia Christi membra Apostolicus tuæ sollicitudinis ardor infunderet, hanc Provinciam, non solùm saluberrimis institutis, sed auspiciis etiam sanctissimis maximè tuereris, undè ad sacrum totius mundi regimen ascendisti. Eaque cunctis virtutum exemplis cumulatiùs aucta splendesceret, quibus Te Metropolitanam hanc Sedem obtinente, jam latissimè floruisset. Ad cujus utilitatem, ac disciplinæ clericalis augmentum, ut nihil Tibi reliquum faceres, Metropolitano Seminario opulentissimam S. Ioannis Majoris Abbatiam, quo idoneis sacrorum ministris redundaret, munificentissimè addixisti. Maximũ igitur BEATISSIME PATER operæ pretium fecerimus, si Te, quem universalis Ecclesia Patrem, & Petri Cathedra Magistrum veneratur, Patronum

etiam

etiam præsentissimum Provincialis hæc Synodus nanciscatur; ut uberiùs manatura, ad locum undè exeunt flumina revertantur. Ac Sanctitatis Tuæ pedibus provoluti Apostolicam benedictionem humiliter imploramus.

Neapoli Pridie Kal. Augusti Anno Iubilæi Secularis MDCC.

Sanctitatis Tuæ

Humillimi, Addictiss. & Obsequentiss. Servi, & Filii

Iacobus Card. Cantelmus Archiepisc. Neapolitanus
Fr. Daniel Episcopus Nolanus
Innicus Episcopus Aversanus Exemtus
Lucas Episcopus Isclanus
Fr. Ioseph Episcopus Puteolanus
Fr. Benedictus Episcopus Acerranus

SYNOPSIS METHODI SYNODALIS.

Acrorum Canonum institutis, ac Metropolitici muneris partibus Eminentissimus Archiepiscopus facturus satis; post Diœcesanam Synodum anno 1694. celebratam, obitamque iterum, & sæpiùs universæ Diœcesis visitationem, ad cogendum etiam Provinciale Concilium, post alterum à Mario Carafa Archiepiscopo Neapolitano habitum, jam ab annis usque quatuor, ac viginti supra centum, in hac Metropolitana Ecclesia intermissum, animum appulit. Ac saluberrimum opus suscipiendum potissimum ratus instante anno Magni Jubilæi, atque urgentibus sacratissimis imminentis seculi auspiciis, datis literis aliquot ante mensibus, rem omnem Provincialibus Episcopis significavit; quibus alacri animo ejus sollicitudini obsequentibus, stato die inter Missarum solemnia de more ab Hebdomadario Metropolitanæ Ecclesiæ Pluviali induto S. Synodus Provincialis in sacrum proximæ Pentecostes diem ex ambone denunciata est. Mox ad Sacrorum Canonum præscriptum, quicumque ad illam convenire, atque interesse deberent sequenti edicto advocati sunt.

EDICTUM INDICTIONIS SYNODI PROVINCIALIS.

In nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

JACOBUS, MISERATIONE DIVINA, TIT. SS. MARCELLINI, ET PETRI, S. R. E. PRESBYTER CARDINALIS CANTELMUS ARCHIEPISCOPUS NEAPOLIT.

Etsi nihil antiquius in pastorali nostra sollicitudine habuimus, quàm ut Sacrosancti Concilii Tridentini mandata faceremus, quibus saluberrimum Provincialium Conciliorum institutum restituendum, promovendumque commendatur; optatissimo tamen Jubilæi anno, munere Divinæ pietatis appetente, velut oblata divinitus rei bene gerendæ opportunitate, vehementiùs excitati sumus, ut ad Provincialem Synodum inchoandam Comprovinciales nostros Episcopos, datis ad singulos literis, ad Metropolitanam nostram Ecclesiam Neapolitanam in festum diem proximæ Pentecostes, evocaremus: In eo

enim,

enim, qui vocavit Nos in sortem ministerii hujus, fore speravimus, ut parata salutaribus præceptis via Domini, in tempore accepto, & die salutis, ad tribunal misericordiæ majori cum fiducia accederemus, & largiorem populis divinæ propitiationis abundantiam imploraremus.

Ne quis autem, vel rei ignorantiam obtendat, vel se neglectum, aut contemtum conqueratur, omnibus, & singulis, qui de jure, aut consuetudine ad idem Concilium convenire tenentur, ac debent, & universis, qui sua interesse quacumque ratione censuerint, id ipsum hoc publico Edicto indicimus, ac denunciamus, pœnis contra non accedentes propositis, quæ Canonicis sanctionibus decretæ sunt.

Qui verò aliquid in ipsa proxima Provinciali Synodo corrigendum, vel decernendum pro suæ conscientiæ, & prudentiæ dictamine in Domino judicaverint, maturè ad Nos, & Synodales congressus ipsam Synodum præcedentes, scripto deferre non omittant, ut pro rei gravitate, quod fuerit expediens, salubriter decernatur.

Fideles autem omnes obsecramus in Domino, ut assiduis precibus à Luce ipsa, & fonte luminis implorent, ut illuminet vultum suum super nos, ac de excelso mittat ignem in corda nostra, ut quæ ad ædificationem corporis Christi novit magis profutura, ad ea capessenda mentes nostras, & sensus inflammet.

In quorum omnium, & singulorum fidem hoc Edictum jussimus promulgari, illudque in nostræ Metropolitanæ, ac Cathedralium Ecclesiarum valvis, aliisque locis consuetis affixum, volumus omnes, & singulos, quorum interest, afficere perinde, ac si foret ipsorum cuilibet personaliter intimatum. Datum ex nostro Archiepiscopali Palatio Neapolitano die 8. Aprilis anno Domini 1699. Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. INNOCENTII Divina Providentia Papæ XII. Anno octavo. J. CARD. CANTELMUS ARCHIEP. METROP.

Loco ✠ Sigilli. *Antonius Bottone pro Curia Act. Mag.*

Eo igitur in Metropolitana Ecclesia inter Missarum solemnia promulgato, atque omnium Cathedralium totius Provinciæ Ecclesiarum valvis, aliisque consuetis locis affixo; ad Spiritus S. opem imploran dam preces typis editæ ad omnes Ecclesias transmissæ sunt.

Die

Die autem vigesimaquarta Maji, convenientibus in Archiepiscopalis Palatii sacello Provincialibus Episcopis à Metropolitano honorificentissimè acceptis; nec non Procuratoribus Capitulorum, & S. Synodi Consultoribus, Congregationes præliminares haberi cœptæ sunt. Quarum initio Eminentissimus Archiepiscopus gravi oratione Patres ad animarum salutem concordi studio capessendam cohortatus est. Mox quæcumque ad totius Provinciæ disciplinam conducerent penitùs discussa; controversiæque nonnullæ ad Patres delatæ, partim diremtæ partim, quòd diuturniorem excussionem flagitarent, quibusdam ex Patribus componendæ demandatæ sunt.

Cum verò sacratissimus Pentecostes dies illuxisset, in Archiepiscopale Palatium Clerus universus Secularis, cum quatuor Mendicantium Ordinibus ad supplicationẽ habendam edicto advocatus frequens convenit. Hanc Episcopi numero decem, & octo, tum Provinciales, tum qui honoris causa futuris quoque sessionibus interfuere, prosequebãtur, Eminentissimo Metropolita ordinem claudente, & subsequentibus Procuratoribus Capitulorum, & Consultoribus Synodalibus.

Vbi ad Metropolitanam Ecclesiam reditum est, in magno omnium Ordinum, ac frequentissimi populi concursu, concessa præsertim ab Sanctissimo Domino plenaria Indulgentia iis, qui aliquo ex tribus Festis Pentecostes eam Ecclesiam visitassent, Eminentissimus Archiepiscopus solemne sacrum faciens, post Evangelium concionem de Episcopalis muneris partibus ad Patres habuit. Sacris peractis, ac decretis præliminaribus, & ministris Synodalibus renunciatis, editaque ad Tridentini normam fidei professione, Synodales Constitutiones per Canonicum Neapolitanum S. Synodi Secretarium promulgari cœptæ; ac sessio in pomeridianum quoque tempus continuata est. Tum indicta in posterum diem sessione altera, precibusque solemniter persolutis Patres, & universus consessus dimissus est.

Postridie illius diei, post Missam à Canonico Neapolitano solemniter celebratam, decretorum lectio mane, & vesperi continuata, & futura in crastinum sessio indicta est. In qua servatis, ut aliàs, omnibus Eminentissimus Archiepiscopus, & Provinciales Episcopi, S. Synodi Constitutiones unanimi consensu probantes, in Ara maxima easdem sua manu subscripserunt. Cumque Eminentissimus Metropolita Episcopos omnes ad osculum pacis admisisset, Gratiis Omnipotenti Deo peractis, Synodalis conventus magna cum animorum concordia, sanctaque lætitia discessit.

ORATIO
HABITA

AB EMINENTISS. AC REVERENDISS. DOMINO
CARDINALI ARCHIEPISCOPO
Metropolita in primæ Sessionis initio.

Si diligitis me, mandata mea servate. Et ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis; ut maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis.
Ioan. 14.

COElesti Patri luminum, qui seculum nostrum in illuminatione vultus sui adversus potestates tenebrarum benignissime propugnavit, intimo cordis affectu innumeras agamus gratias, Amplissimi Præsules; præsertim cum Nos dominici Gregis Pastores, vigilias noctis custodientes, in hac diu exoptata Provinciali Synodo, Sacrosancti Concilii Tridentini monitis, & exemplo congregare dignatus sit, sub

ipſo jam labentis, & mox reſurgentis ſeculi limine; ut pro ſaluberrimo mentium noſtrarum documento, exuta ſeculi vetuſtate, ſpiritus novitatem induti, ad vitam venturi ſeculi, pro noſtra, & concreditarum animarum felicitate alacriter capeſſendam, impigro labore, ferventique zelo incumbere ſatagamus. Idcirco operæ pretium erit ſerio perpendere, quæ ſit voluntas Dei omnia diſponens fortiter, & ſuaviter, in hoc graviſſimi momenti negotio, cum convenientes in unum de ſumma rerum acturi; nempe de ſpirituali univerſæ Provinciæ incolumitate noſtris conatibus reparanda, ſpectaculum facti ſumus, Deo, Angelis, & hominibus.

Æmulamini igitur in hac auſpicatiſſima Spiritus Sancti Paracliti feſtivitate charisſmata meliora, proferentes de Divinæ Sapientiæ theſauris nova, & vetera, quæ in reformandis capite, & membris, in eliminandis abuſibus, in evellendis vitiorum vepribus, in reſtauranda eccleſiaſticæ diſciplinæ obſervantia, infirma confirment, diſrupta conſolident, depravata convertant, ad majorem Dei gloriam ſub

au-

auspiciis Sanctissimi Domini Nostri INNOCENTII XII., qui nuper in hac Metropolitana Ecclesia, sanctè, feliciterque administrata, luculentum præbuit exemplar Pastoralis sollicitudinis, qua nunc totum terrarum Orbem mirificè complectitur: quin etiam patrocinante eximia Regis nostri pietate, qui avito Augustissimi Austriaci sanguinis zelo Regiam hanc, & fidelissimam Vrbem à primordiis legis Evangelicæ, & prædicatione D. Petri Apostoli propria manu nobilissimos Neapolitanos Cives sacro baptismate regenerantis, præclaro religionis cultu præfulgentem, majori in dies incremento inclarescere vehementer exoptat; ut ad ejus normam reliquæ Regni Provinciæ mores componere discant.

Quapropter cum maxime rationi consentaneum sit, *ut Iudicium incipiat à Domo Dei*, cumque ex sapientissimo Apostoli monitu habeamus, quod *si nosmetipsos judicaremus, non utique judicaremur, judicamur autem, cum à Domino corripimur*; opus erit, ut perlustratis præcipuis Episcopalis muneris partibus, quid de implemento, vel de-

1. Petr. 4.

1. Corin. 11.

fectibus censendum sit, Sacerdotali, qua par est, ingenuitate fateamur. Et quamvis *omnis Pontifex ex hominibus assumtus, humana circumdatus sit infirmitate*, cui magnus ille Pontifex *Sanctus, innocens, impollutus, & excelsior Cœlis factus*, benignè *compatitur, pro hominibus* tamen *constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis*; & tamquam mediator Dei, & hominum, in omnibus seipsum præbeat exemplum bonorum operum; idcirco ab Evangelista *sal terræ*, & *lux mundi* appellatur, ut in specula præfulgens virtutum radiis, vitæque innocentia *luceat omnibus, qui in Domo Dei sunt.*

Ad Hebr. 5. *Matth. 5.*

Porro cum Domus Domini fundata sit supra verticem montium, ubi Præsul sicut *fortis armatus custodiens atrium suum*, diu, noctuque pro muro Israel excubare tenetur, quam maxime absonum esset, si derelicto concreditæ arcis regimine ad ima descenderet, ad temporalia scilicet, tamquam peregre proficiscens extra suam Diœcesim, sæpè sæpius diverteret obtentu valetudinis, rei familiaris, charitatis erga consanguineos, vel alterius inventi,

Lucæ 11.

quo Ecclesiasticorum quoque corda de mundano pulvere sordescere non reformidant; imo præpostero, & valde alieno à mente Apostoli exemplo ex aberrantibus pedibus, adversus incustoditum Gregem pulverem excutiunt, merito monēte D. Ambrosio sacrum prodigentes patrimonium, quia recedunt ab Ecclesia. Stantes igitur sint pedes nostri in atriis Ierusalem, in propria utique residentia, quam parum abfuit, quin Concilium Tridentinum de jure divino esse definiret. Tunc enim *quam speciosi erunt pedes evangelizantium pacē, evangelizantium bona*, quamque inhærentes vestigiis Salvatoris Nostri, qui antequam Cœlum conscenderet Apostolis præcepit; *Vos autem sedete in Civitate, ut induamini virtute ex alto.*

Lib. 7. in cap. 15. Luc.

Sess. 23. cap. 1. de reform.

Rom. 10.

Lucæ 24.

Quandoquidem Episcopus residentiæ pertæsus, Ecclesiasticas virtutes nancisci, & in praxim redigere nequit. Virga nè pastoralis vigilabit si deficient oculi Pastoris? De uberrimo messis proventu spes erit, si aberrante villico ex jactis bonæ frugis seminibus, aliud secus viam, aliud

super

ſuper ſpinas, aliud in petram cecidit? Nónè plaga tumens in morbido pecore contabeſcet, ſi abſente medico, non eſt circumligata, neque fota oleo? Enim vero ſatis compertum eſt, quod evigilans Præſulis præſentia, cultum, nitorem, ſacraſque cæremonias in templis, erga egenos ſubſidia ex Eccleſiæ facultatibus, quæ ſunt vota fidelium, pretia peccatorum, ac patrimonia pauperum; rectiſſimam cauſarum expeditionem tantum juſtitiæ Numini dicatam, Eccleſiaſticæ juriſdictionis viriliter propugnandæ tutelam, ſuas, & adjutrices miniſtrorum manus, numquã turpis lucri gratia, vel munerum illecebris ſordidandas, in excolenda vinea Domini, atque prævalida divinæ legis ſepe munienda, deſiderari non patitur.

Quin etiam ſtatutis Sanctæ Viſitationis temporibus impigra ſedulitate peragendæ, vultum gregis ſigillatim agnoſcere, ſpiritualibus ægrotantes morbis, exemplo cœleſtis Medici, qui *ad vulnera noſtra deſcendit*, indeſinenti charitate curare, Viros Eccleſiæ mancipatos, atque in ſortem

Ambr. in Lucam lib. 5. cap. 6.

Domini vocatos, totis viribus ad Eccle-ſiaſticæ diſciplinæ normam efformare nõ prætermittet. Hinc enim pręcipuum, imo altiſſimum miniſterii noſtri munus, æternæque vitæ momentum pendere quis dubitet? Profectò ſi deficient lapides ſanctuarii, angulares, electi, virtutum non minus fragrantia, quam ſacro chriſmate delibuti, quis poterit de ſuperextructa mole ædificii, ubi Deus inhabitare dignetur, benè augurari? Si luxit antemurale, & murus pariter diſſipabitur, Templumque Domini ruina dehiſcens, in offenſionis lapides diſſolvetur; ſuper quo Cœli obſtupeſcent, & portæ ejus vehementer deſolabuntur. Et quia Eccleſiaſticæ militiæ, quæ veluti *caſtrorum acies ordinata*, militantem Eccleſiam ad cœleſtem Ieruſalem manu ducit, Duces ſunt, uti immediati animarum directores, Parochi, & Confeſſarii, quiſque noſtrum ſeriò recogitet, quanto ſtudio incumbere oporteat ad eos eligendos, quos adeò doctrinæ, probitatis, prudentiæ, cæterarumque virtutum dotibus excellere neceſſe eſt, ut juxta mentem

Cant. cap. 6.

tem

tem Sancti Gregorii, *quisquis ipsis jungitur, quasi ex salis tactu æternæ vitæ sapore condiatur; sal enim terræ non sumus, si corda audientium non condimus*; idcirco repellendi sunt, qui Ecclesiasticæ doctrinæ expertes, terrena sapiunt, neque factores sunt legis, sed auditores tantum, & quod verbis dicunt, moribus contradicunt; quique infatuato sale moralis, nimis laxæ, vel in speciem tantum severioris, sed reipsa per spiritualia nequitiæ in conscientiarum perniciem vergentis (juxta Ezechielis effatum) *consuunt pulvillos sub omni cubito manus, & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis, ad capiendas animas*; vel qui ambitu, potentium favore, & temporalis lucri aucupio sacrum ministerium præripientes, mox tamquam mercenarii, injuncti oneris immemores, in pastorali munere obeundo, præsertim in Sacramentorum administratione, in consulendo pauperum, Ecclesiæque necessitatibus, in rudimentis sanctæ fidei explanandis, in frangendo parvulis evangelico pane, in publicis scãdalis amovendis, in arcendis vulpibus,

Homil. 17. in 10. Luc.

Cap. 13.

quæ

quæ vineam Domini demoliuntur, desides evadunt, suæque villicationis rationem reddere negligunt, quamvis de manibus eorum districtus Iudex, & animarum jacturæ Vindex, in die iræ sanguinem requiret.

Altera satis ampla, & laboriosa Episcoporum sollicitudo universi Cleri mores, honestatem, scientiam, exercitationes, & disciplinam, quibus potior, & sanctior dominici Gregis portio præstare debet, sigillatim complectitur. Quæ omnia præmium erga bonos, animadversio in malos, atque exacta in sacris ordinationibus Canonum observantia, quam utilissime componere valent. Si igitur Episcopus tamquam dispensator fidelis, dignitates, & beneficia Ecclesiastica collaturus præ oculis tantum habeat merita promovendi, quærens *non quæ sua sunt, sed quæ Iesu Christi*, *Ad Phil. 2.* utique non accendet lucernam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, exemplumque præbeat rectæ retributionis, immeritis numquam elargiendæ; & præsertim eos, qui laude cæteris anteire student, ad fastigium arduæ virtutis alliciet.

Si Præsul induat pro thorace Iustitiam, & accipiat pro galea Iudicium certum, cum crimina plectere cogitur, præferatque media validiora nimis frequentibus pecuniariis pœnis, quæ servilem quandam, & novis lapsibus obnoxiam socordiam potius pariunt, quam timorem; eo quod saltem ambigitur, ne cum zizania evellatur & triticum; nemo inficias ibit, quin publicæ indemnitati, justitiæ, & Ecclesiastici fori integritati optime consulatur; si demum omnes, qui Clericali militiæ nomen dare contendunt, manus Episcopi ad instar Moysis in Cœlum erectas, & numquam ob humanos respectus ad terram declinantes conspiciant; adeò ut nullus pateat aditus ad sacram manuum impositionem impetrandam, nisi in moralium virtutum tyrocinio satis clarum indolis Ecclesiasticæ specimen præbuerint; & primæ tonsuræ initiandi, juxta laudabilem hujus Metropolis morem, patrimonia, unde honestè vivant, certis documentis diligentissime discutiendis constituant; neque ad multiplicandam gentem, quæ non multiplicata spirituali lætitia,

gens

gens sancta, & genus electum appellari nequeat; neque ad commodum familiarum, quod ut plurimum in onerosum reipublicæ incommodum vertitur; sed ad necessitatem, & utilitatem tantum Ecclesiarum (juxta apertissimam Tridentini mentem) absque personarum acceptione assumantur; complures non habentes vestem nuptialem, neque stolam primam induentes, à limine absterrerentur; atque Ecclesiasticus ordo ob excedentem Clericorum numerum morum corruptela, reatibus, habitus vanitate, aliisque notis seculum redolentibus, labefactatus, decorem induens, & virtute præcinctus, utique immunis esset à gravissima D. Bernardi censura hisce verbis acriter conquerentis: *Quod sibi vult quod Clerici aliud esse, aliud videri volunt? nempè habitu milites, quæstu Clericos, actu neutrum exhibent: nam neque pugnant ut milites, neque ut Clerici evangelizant, cujus ordinis sunt? cum utriusque esse cupiunt, utrumque deserunt, utrumque confundunt. Vereor*, subjungit S. Doctor, *istos non alibi ordinandos, quam ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.*

Sess. 21. cap. 2. de reform.

Lib. 3. de cons. cap. 6.

 Aver-

Avertat Deus hanc labem ex hac Religiosissima Provincia, ubi Prædecessores mei præstantissimo zelo flagrantes Neapolitano Clero, optimis moribus, & eximiis virtutibus prædito, Metropolitanam Ecclesiam exornare enixi sunt; sicut & Vos vigilantissimi Præsules pari conatu Diœceses vestras condecorare studetis; obsequentes præsertim saluberrimæ regnantis Summi Pontificis nuper editæ constitutioni, qua absolutissimus modus proprios subditos ad sacros Ordines promovendi, atque ab alienis abstinendi, juxta Sacrorum Canonum scita, adamussim præscribitur; quibus, vel in minimo refragari enorme foret piaculum. Verum cum, & nimiæ Clericorum redundantiæ, & Ecclesiarum necessitati, ubi messis multa, Operarii autem pauci, consulere oportet; maximè si desint, qui ab adolescentia morum candore, & scientiarum lacte imbuti, uberrimos valeant fructus facere in tempore suo: cumque mystica Turris Ecclesiasticæ disciplinæ, undè mille virtutum clypei pendent, firmum ne corruat, exigat fundamentum, ideò sapientissimi

Constit. Speculatores edit. anno 1694.

PP.

PP. Tridentini Sancti Spiritus lumine afflati, monita, & media suppeditantes pro firmissimis fulcris substernere studuerunt Seminariorum fundationes, quæ si in singulis Provinciæ nostræ Cathedralibus, uti fas est, sedulo erigantur, aut jam erecta ad perfectionis culmen perducātur; quisque nostrum præcellenti D. Caroli Episcoporum Prototypi exemplo adhærens, spirituali ædificio coronidem imponeret, sub sacris secularis Iubilæi auspiciis, in quo præstantiora Episcopalis muneris opera edere tenemur; præsertim in charitatis officiis, & peregrinorum hospitalitate, Summi Pontificis hortationibus, & exemplo morem gerentes, ut accedentibus quoque votis Amplissimorum Præsulum, quorum venerabili præsentia præclarissima hæc corona insignitur, eo libentiùs supremi hujus Provinciæ SS. Tutelares super acta, & decreta præsentis Synodi cœlestem impetrent benedictionem, offerentes ante thronum Agni librũ sigillis septem, perpetua scilicet observantia, obsignatum, & *phialas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum.*

Sess. 23. cap. 18. de refor.

Apoc. 5.

Tu

Tu igitur Sancte Ianuarj clementissime Protector, *Sicut Aquila provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans*, sub umbra alarum tuarum protege nos; & Provincialem hanc Synodum tuo numini dicatam ante Solem Iustitiæ sistere ne dedigneris, ut implorato Spiritus Sancti lumine feliciter absolvatur; & qui de nostris laboribus proficere debent, abiicientes opera tenebrarum, arma lucis induant in universa hac Provincia, ubi insigna pluribus in locis inclyti martyrii tui trophæa erexisti; cũ post edita in Beneventana Ecclesia sanctissima Episcopalis sollicitudinis arguméta ad cœlestem, & civicam coronam evocatus, è Nolanæ fornacis flammis illæsus evadens, per totam ferè Campaniam triumphantis Christianæ religionis currum, quamvis crudeliter devinctus, in Puteolani montis capitolium deduxisti; ubi cicurata in leonibus ad pedes blandientibus, ethnicæ superstitionis perfidia, prope Phlægrã dato capite ipsasmet inferorum potestates strenuè perdomuisti: sacrasque ampullas, licet vitreas, adamantis fortitudine præditas, in quibus fon-

Deut. 32.

fontem vivi ſanguinis in vitam æternam ſalientis, fideliſſimo cultu veneramur, ceu delapſa è Cœlo Ancilia adverſus eructantis Veſuvii incendia, aliaſque calamitates benigniſſimè oppoſuiſti. Tu tanquam aurum obrizum igne examinatum, ignito Evangelicæ veritatis calculo labia, & corda noſtra inflamma, ut quia omnia poſſumus in eo, qui nos confortat, inſtruere, & emundare valeamus, Clerum, & Populum acceptabilem, ſectatorem bonorum operum. Nam quæ utilitas in ſanguine tuo, ſi labentis ſeculi corruptionem non evadimus? Quod tamen firmiter ſperandum, quia vox ſanguinis tui clamore valido pro nobis ad Cœlum quotidie clamans, exaudita eſt pro ſua reverentia.

CONSTITVTIONES SYNODI PROVINCIALIS NEAPOLITANÆ.

NOS JACOBUS MISERATIONE DIVINA, Tituli SS. Marcellini, & Petri, S. R. E. Presbyter Cardinalis Cantelmus Archiepiscopus Neapolitanus Metropolita; de consilio, & unanimi assensu omnium DD. Coëpiscoporum nostrorum, qui ad hanc S. Synodum convenerunt, hæc ad Omnipotentis Dei laudem statuimus, & decernimus.

In nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

VT *vineæ florentes*, quæ per universam hanc Provinciam assiduis christianæ virtutis exemplis *dederunt odorem* suum, uberiores parturiant *fructus honoris, & honestatis*, nec eas singularis ferus diabolicæ nequitiæ depascatur; Sacrosancti Concilii Tridentini mandatis obtemperans Provincialis hæc Synodus in Spiritu Sancto congregata est; ubi tamquam Cherubim ante Paradisum voluptatis, flammeum Apostolicæ charitatis gladium arripientes Episcopi, custodiant vineam Domini; ac si quid *in agro Dei sui, aut neglectu incultum, aut fraude surreptum* invenerint, evellant, & dissipent, ædificent, & plantent. Duo igitur hæc S. Synodus ad Dei laudem, animarumque salutem sibi obeunda constituit. Primum, ut Concilii Tridentini, aliorumque Sacrorum Canonum Decreta, ac Summorum Pontificum Constitutiones, sicubi fortè neglecta fuerint, fortiter assereret, & suaviter promoveret. Deinde, ut quæ idem Tridentinum in Provincialibus Conciliis transigenda, & componenda decrevit, in Domino fideliter exequeretur.

Cantic. 2. 13.
Ecclef. 24. 23.
Psal. 79. 14.
S. Bernard. lib. 3. de consid. cap. 5.
Hierem. 10.

TITVLVS PRIMVS

DE FIDE CATHOLICA.

Textus Tridentini sess. xxv. cap. 2.

PRæcipit Sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de Jure, aut consuetudine in Concilio Provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo Provinciali post finem præsentis Concilii habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac Sancta Synodo definita, & statuta sunt, palàm recipiant; nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; Simulque hæreses omnes à Sacris Canonibus, & generalibus Conciliis; præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent; idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promovendi, in prima Synodo Provinciali, in qua ipsi interfuerint, omninò observent.

CAP. I.

De Fide profitenda.

1 CUm Sacrosanctæ Catholicæ Fidei in hac Metropolitana Ecclesia, Regiaque Urbe, fidelissimæ cognomento præfulgente, prima jecisset fundamenta B. Petrus Apostolorum Princeps, *dignus certè, qui ædificandis in Domo Dei populis lapis esset ad fundamentum, columna ad sustentaculum, clavis ad Regnum*; super hanc firmissimam petram Beatus Januarius Præsul, & Martyr inclytus præsentissimo patrocinio, ac Divino Sanguinis miraculo, murum pro Domo Israël fortiter opposuit, atque in cæteris hujus Provinciæ Ecclesiis viri Sanctitate, ac Evangelica Doctrina insignes, Turres Jerusalem tantarum virtutum gemmis ædificarunt, ut verè hac in Provincia esse videatur ex lapide pretioso omnis circuitus muri ejus. Par igitur æquumque est, ut Episcopi tantum Fidei depositum, ab iis per ma-

S. August. serm. 24. de Sanctis.

manus traditum, sartum, tectumque satagant custodire. Quamobrem de illorum Fidei integritate decet cum maximè eos esse certiores, quos pascendis Ovibus Christi in communionem gravissimi oneris advocarint. Episcopi igitur in prima Synodo Dioecesana Fidei Professionem ad formam Constitutionis Pii IV., juxta quam in hac Sancta Synodo ediderunt, & ipsi emittant, & ab aliis emitti faciant.

Conc. Trid. sess. 25. de Reform. cap. 2.

2. Provisi etiam de Beneficiis quibuscumque curam Animarum habentibus, coram Episcopo, vel ejus Vicario Generali Fidei Professionem ad formam ejusdem Bullæ Pii IV. intra duos menses à die adeptæ possessionis emittant. Qui verò in Cathedralibus Canonicatus, aut Dignitates obtinuerint, eam intra idem tempus, etiam in Capitulo edere teneantur. Aliter hj omnes, nulla possessione suffragante, fructus suos non faciant, ut Tridentinũ statuit.

2. *Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. Conc. 1. Mediol. part. 2. tit. de Prof. Fide. Pii IV. const. 89.*
Conc. Trid. dict. cap. 2. Dicta cõst. 89. Pii IV.

3. Prædicatores verbi Dei, tam Seculares, quàm Regulares, & literarum, ac liberalium artium Professores, quique ad Doctoratem, aut alium quemcumque disciplinarum gradum ascendunt, eandem Fidei Professionem, sine ulla mutilatione integram emittant; qua non semel pro singulis muneribus emissa, ad ea obeunda non aggrediantur.

3. *Ex Decreto S. Congregationis Concilii.*
Ex actis Eccl. Mediol. S. Caroli part. 4. Instruc. Præd. Cõc. Prov. Firmanum sub Sigismũdo Giannettino Archiep. Anno 1591. hoc tit.

CAP. II.

De Fidei Rudimentis tradendis.

1. Quoniam sine scientia salutis, nec viam vitæ invenire, nec semitam mandatorum currere quisquam potest; Pastores Animarum, quos in Christo Jesu genuerunt Infantes, Christianæ Doctrinæ lacte enutrire non omittant.

1. Corinth. 4. 15.

2. Præcipit igitur Sancta Synodus, ut Parochi, & omnes curam animarum gerentes singulis Dominicis, festisque diebus; crebriùs verò per Adventum, & Quadragesimam, pueris, rudibusque aliis, pomeridianis horis, campanulæ signo collectis, Christianæ Fidei rudimenta, ab iisdem memoriter ediscenda, tradant, & explanent.

2. *Conc. Trid. sess. 24. de Refor. cap. 4. Const. Pii V. 137. §. 2. Conc. Prov. Neap. sub Mario Carasa Archiep. 1576. cap. 4. Conc. Mediol. 1. tit. de Fidei initiis.*

3. Quicumque ad ordines promoveri volunt, in hoc Do-

ctrinæ Christianæ tradendæ munere Parochum assiduè adjuvent, donec ad Presbyteratum fuerint assumti, aliter ad ordines non promovebuntur. Ac pro eo ritè obeundo certas Clericis suis regulas Episcopi in prima Synodo Diœcesana præscribant.

3. *Cap. ut quisque De vita, & honest. Cler. Conc. Prov. Mediol. IV. part. 2. de Sacris Ordin.*

4. Cum ad hujus saluberrimi operis frequentiam, & assiduitatem promovendam, Indulgentias locupletissimas Summorum Pontificum benignitas largita sit iis, qui Fidei rudimenta docuerint, præsertim si Archiconfraternitatibus Doctrinæ Christianæ, vel Confraternitatibus Archiconfraternitati aggregatis fuerint adscripti; Idcircò Parochi eas sæpè Populo proponant. Episcopi verò curabunt, ut ad eas lucrandas, Confraternitates ejusmodi in suis Diœcesibus erectæ Archiconfraternitati Romanæ, si non dum aggregatæ fuerint, aggregentur.

4. *Const. Pii V. 137. §. 2.*

5. *Ex V. Prov. Mediol. S. Caroli tit. de Doctr. Christ. & literis circul. S. Congr. Conc. 19. Januar. 1619*

5. Parentes, & Dominos ejusmodi erga liberos, subditosque obligationi satisfacere negligentes, tùm Concionatores in Adventu, & Quadragesima gravissimis animadversionibus, tùm Confessarii salutaribus pœnitentiis injunctis, pro virili deterrere curabunt.

6. *Conc. Lateran. sess. 9. can. 7. sub Leone X & in Bull. const. 7. Superna. Cōc. Prov. Neap. ubi supra.*

6. Ludimagistri meminerint, se se etiam gravissimo Lateranensis Concilii decreto obligari, ut singulis hebdomadis Fidei rudimenta suos discipulos doceant.

7. *S. August. lib. de Catech. rudibus cap. 13.*

7. Iis potissimum erudiendis accuratiùs Parochi instabunt, quos rudiores, aut alia quavis ope destitutos deprehenderint, nullius hebetudinem, vel conditionem fastidientes, aut aversantes; sed charitate omnia sufferente, illos ab aliis seorsum, aut opportuniori aliàs condicto die instruant.

8. *Decr. S. Congr. Epis. 11 Januar. 1600. in Lesin. & juxtà literas encycl. S. Congr. Conc. 19. Januar. 1619. Cōc. Prov. Mediol. V. part. 1. de Doctr. Christ.*

8. Ut autem crassioribus ejusmodi ingeniis ampliùs consulatur, Parochi Casalium festis diebus populo antè Missæ celebrationem conveniente, Symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Præcepta Decalogi, & Ecclesiæ, vernacula lingua, populo singula repetente, clara voce recitent.

9. *Const. Urbani VIII. Ex debito. 128. §. Religiosos verò anno 1633.*

9. Nequa in explicandis Fidei Mysteriis, aut diversitas obrepat, aut novitas; ea docendi ratio teneatur, quam in suo Doctrinæ Christianæ libello, Clementis VIII. jussu edito, Cardinalis Bellarminus persecutus est.

10. Præ-

10. Præterea eorum vitiorum horror inuratur, in quæ conditio, aut ætas pronior esse consuevit, perjurii præsertim, & blasphemiæ. 10. *Ex Trid. sess. 5. de Refor. cap. 2. & sess. 24. cap. 4*

11. Nemo unquam, nisi necessariis Fidei Mysteriis instructus, aut ad Pœnitentiæ Sacramentum, aut pro patrino in Baptismo, vel Confirmatione admittatur. Turpe est enim, ut quæ quis ignoraverit, alios docere profiteatur. Hujusmodi autem Mysteriorum scientiam, nisi aliunde Parochus, & Confessarius perspectam habuerit, ipse diligenter, prudenterque secretis interrogationibus explorabit, ejusque defectui salubri remedio occurret. 11. *Can.* ita diligere 30. *quæst. 3. Can.* vos ante omnia 105. *de Consecr. dist. 4. Conc. Aurel. 4. cap. 19.*

12. Si qui Infideles ad agnitionem veritatis, & Christi Fidem venire cupiunt, Parochi, in quorum Parœcia degunt, antequam baptizentur, rem ad Ordinarium deferant, juxta Rituale Romanum; cæteraque serventur præscripta in Decreto Sac. Congregationis in appendice adscribendo. 12. *Ad Can.* Baptizandi. *Can.* cum omnis, *cum duobus sequ. de Consecr. dist. 4. cap.* Majores, *de Baptiz. Conc. Prov. Neap. cap. 13. Rituale Rom. de bapt. adult. §. 3. Sac. Congr. 24. Aug. 1688.*

CAP. III.

De Prædicatione Verbi Dei.

1. Quia *Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi*, neque enim credent ei, quem non audierunt, neque audient sine prædicante; propterea, & Apostolos suos misit Dominus in mundum universum docere omnes gentes, & prædicare Evangelium omni creaturæ; & Episcopis, qui pro iis Patribus Ecclesiæ nati sunt filii, cœlestis seminis commisit dispensationem. Commendatas igitur sibi Oves verbo Dei pascere per se se debent Episcopi, aut per alios ad eam rem idoneos, si legitimo excludantur impedimento. 1. *Ad Roman. 10. Marc. 16. 15. Nicol. I. Tom. 3. Conc.*

2. Ad præscriptum Tridentini præbenda Theologalis in singulis Ecclesiis, quæ idem Concilium expressit, pro Sacræ Scripturæ lectione constituatur, servatis omnibus, quæ ab eodem Concilio, tum de ratione constituendi, tum de personæ idoneitate, aliisque remediis præcipiuntur. Eadem quoque lectio habeatur in Monasteriis Monachorum, ubi commodè fieri potest; sicubi 2. *Conc. Trid. sess. 5. de Reform. cap. 1. Conc. Later. IV. can. 11. Cōc. Prov. Firman. cap. 4. Anno 1591.*

verò

verò Abbates negligentes fuerint, locorum Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In cæteris Regularium Conventibus, in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, eadem lectio non omittatur.

3. Prædicationis officium Parochi ex præcepto ejuſdem Sacroſancti Concilii Tridentini, ſingulis diebus Dominicis, & feſtis populo præſtent, germanum Evangelii ſenſum potiſſimum explanantes. Si quem autem id ſæpè omittere deprehenderit, Oeconomum in ejus Parœcia conſtituat Epiſcopus.

4. Sinè Ordinarii facultate nemo, quamvis Regularis, & exemtus audeat in hac Provincia prædicare; *quomodo* enim *prædicabunt, niſi mittantur*? Idque Parochi, & Sacrorum locorum Præpoſiti, impunè fieri non patiantur.

5. Regulares, qui in Eccleſiis ſui Ordinis prædicare voluerint, ab Epiſcopo Diœceſano benedictionem petant, prædicare tamen poſſunt, quamvis illam non obtinuerint. Quod ſi Epiſcopus benedictionem nedum non conceſſerit, ſed etiam contradixerit, nec in prædictis quidem Eccleſiis liceat Regularibus prædicare. Contravenientes verò ab Epiſcopo, tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegato, cenſuris, aliiſque pœnis Eccleſiaſticis in vim Conſtitutionum Gregorii XV., & Clementis X. coërceantur. Epiſcopus verò, ſinè juſta, & rationabili cauſa contradicere non debet. Et hujuſmodi benedictionem teneantur etiam Regulares petere, ſi in quibuſcumque Oratoriis ſui Ordinis ſermonem coram populo, vel in Eccleſiis, aut ad Crates Monaſteriorum Sanctimonialium eorum juriſdictioni ſubjectarum, licet clauſis januis, & nullus Secularis ibi interſit, habere voluerint; ut in dicta Conſtitutione Clementis X. expreſsè præcipitur.

6. Pro facultate, aut benedictione prædicandi largienda, aut pro expeditione literarum patentium, nihil omninò exigatur.

7. Quiſquis Evangelicæ Doctrinæ munus profitetur inanes fabulas à veritate auditum avertentes, & profanum ambitioſæ eloquentiæ apparatum minimè ſectetur, ſed in oſtenſione Spiritus, & virtutis Chriſtum prædicet, & hunc Crucifixum, qui dabit voci ſuæ vocem virtutis.

8. Curioſas, & ſupervacuas quæſtiones, quæ ad ferenda

po-

3. *Conc. Trid. ſeſs. 5. de Reform. cap. 2. & ſeſs. 24. de Reform. cap. 4. & ſeſs. 22. de Sacrif. Miſſæ cap. 8.*

4. *Leo X. in Conc. Lateran ſeſs. 11. & in Bull. conſt. 21. Trid. ſeſs. 5. de Refor. cap. 2. & ſeſs. 24. cap. 4. Greg. XV. cõſt. 8.* Inſcrutabili. *Clem. X. conſt. 7.* Superna. *Innoc. X. in ſuo brevi 14. Maii 1648. Concil. Prov. Neap cap. 5.*

Ex citat. conſt. Greg. XV. & Clem. X.

6. *Juxta Taxam Innoc XI.* §. Per la licenza, ò patente di predicare.

7. *Ex actis Eccl. Mediol. part. 4. inſtr. Præd. de materia concionum Cõc. Colon. II par. 6. c. 13. Cõc. Trevir. cap. 4. Trid. ubi ſuprà. 1. ad Corinth. 2. Pſal. 67. 35.*

potiùs dissidia, quàm ad charitatem fovendam conferre solent, penitus amputandas Sancta Synodus decernit. Argumenta etiam, vel in speciem tantùm composita, vel absurda, & ridicula, quibus Dei verbum, & Sanctorum laudes traducuntur potiùs, quàm celebrantur, & quidquid denique perniciosæ vaniloquentiæ in hanc ætatem erupit; cui S. Congregatio encyclicis literis ex mandato fel. record. Innocentii XI. occurrere curavit, quas cuncti Prædicatores ob oculos habeant. Ordinarii verò pro Pastoralis sollicitudinis officio implere non negligant, quod in iisdem literis de compescenda detrectantium licentia præcipitur.

8. *Trid. cit. sess. 24. cap. 4. de Refor. Cõc. Prov. Neap. cap. 5. Ex literis S. Congr. Conc de mandato Innoc. XI. 6. Julii 1680. Leo X. in Conc. Lateran. cit. sess. 11.*

9. Quamobrem adversus præsentem prædicationis usum, ut iisdem literis præscribitur, Antistites cum per se in cathedralibus, tum in aliis Ecclesiis seriò animadvertant, & in Diœcesi Vicariis foraneis, aliisque Ministris, probisque viris, à quibus ea super re relationes exigant, vigilantiam demandent, ac si Concionatores normam ejusmodi transgressos compererint, eos à prædicationis munere ad tempus benè visum suspendant, aliave ratione pro modo culpæ plectere curent ad aliorum exemplum.

9. *Ex cit. literis de mandato Innoc. XI.*

10. Crescentem in dies Concionatorum quorundam confidentiam inhibere cupiens Sancta Synodus, omnes hortatur in Domino, ut in commendandis Sanctorum factis audaciores comparationes devitent, quibus temerè aliorum Sanctorum, ac Divinarum rerum dignitas in discrimen adducitur.

11. Porrò cum se veritatis, & Evangelii præcones esse profiteantur, historias, & miracula suspectæ Fidei populo non obtrudant, neque ad illum commovendum ludicra quædam terricula adhibeant, imaginibus, signisque à tanti muneris dignitate prorsus alienis.

11. *Conc. Colon. II. par. 6. cap. 23. Ex actis Eccl. Mediol. ubi suprà.*

12. Ut autem uberrimum, Deoque acceptissimum laborum suorum fructum capiant Prædicatores, studeant, non verbis tantùm, sed moribus etiam id docere, quod prædicant; *non enim habet auctoritatem sermo, qui non juvatur exemplo*; Nè cum aliis prædicaverint, ipsi reprobi efficiantur, sed potius, cum fecerint, & docuerint, magni habeantur in Regno Cœlorum.

12. *Cap. inter. De offic. Jud. ord. S. Greg. lib. 4. moral. cap. 21. & lib. 6. cap. 25. Cassiod. lib. XI. ep. 8. 1. ad Corinth. 9. 27. Matth. 4. 19.*

13. Quare ad hoc Apostolicum munus ii dumtaxat ab Episcopis assumantur, qui non temporalibus commodis inhiantes, &

evan-

evangelicæ doctrinæ, & charitatis expertes, assumunt testamentum Domini per os suum, sed qui ad lucrifaciendas animas loquuntur sermones Dei, & in verbo veritatis annunciant populo suo scelera eorum.

Psal. 49.16. Isa. 58.1.

14. *Leo X. in Conc. Later sess. 11. Et constit. 1. Conc. Prov. Neap. cap. 5. Trid. sess. 4. in decr. de editione, & usu sacr. libr.*

14. Sacræ scripturæ loci secundum vulgatam editionem producantur, nec iis contra SS. Patrum mentem novi sensus affingantur, sed ad Ecclesiæ interpretationem exigantur, & explicentur.

15. *Conc Later. sess. XI. Trid. sess. 5. de Refor. cap. 2. & sess. 24. cap. 4. Mediol. 1. tit. de Præd. Conc. Prov. Firman. cap. 2.*

15. Quas corruptelas, vel ex Parochi, vel ex alterius fide digni significatione gravius inolevisse, & frequentiores in populo esse resciverint, in eas vehementiùs invehantur; caveant tamen, nè quemquam apertè notent, nevè ità circumscribant, ut denotasse videantur.

16. *Cap. Inter, cit. de offic. Jud. ord.*

16. Quæcumque Ordinariorum animadversione indigere judicaverint, ad ipsos exacto prædicationis curriculo deferant, nisi præsentius remedium rei gravitas postulaverit.

17. *Decr. S. Congr. Episc. 20. Julii 1619. in Placentina. Conc. Prov. Neap. ubi suprà. Ex I. & VI. Mediol. par. 1. hoc tit.*

17. Eleemosynas, vel pro se, vel pro sociis nemo petere in concionibus audeat, pro aliis verò, nonnisi venia ab Ordinario impetrata.

18. Si quis autem quodvis ex prædictis decretis transgressus fuerit, ad prædicandi munus non amplius admittatur.

19. Atque ut omnia, quæ præcepta sunt ritè observentur, Parochi hæc S. Synodi mandata Concionatoribus, antequam prædicare aggrediantur, legenda exhibeant.

CAP. IV.

De blasphemiis, & superstitionibus.

1. *Psal. 13.3. 72.9. & 139.4.*

1. NE venenum aspidum sub labiis eorum, qui ponunt in Cœlum os suum, & acuunt linguas suas sicut serpentis, ut divinarum rerum Sanctitatem maledictis appetant, & proscindant, Provinciæ hujus integritatem audeat attentare: Atque ut pereat de terra nostra memoria eorum, qui superstitiosis artibus immolant Dæmoniis, in quibus habent fiduciam, & non Deo; Ecclesiasticis pœnis tamquam camo, & fræno maxillas eorum

rum constringendas S. Synodus decrevit.

2. Atrocissimum crimen blasphemantium Deum, aut Beatam Virginem, si id coram pluribus supra quatuor ex prava consuetudine perpetraverint, sit Ordinariis reservatum.

3. Teterrimam hujus facinoris gravitatem, Parochi subinde, & Concionatores populo detestandam proponant, identidem suggerentes, tum Parentibus, Dominisque, ut in filios, ac subditos blasphemantes graviter animadvertant, tum universis, ut proferentes hæreticalem blasphemiam ex Sacrorum Canonum præscripto denuncient.

3. *Can.* Non putet 23. *quæst.* 5. *Can.* Error, *dist.* 83. *Concil. Prov. Neap. c.* 9. *Const. Pii V.* Cum primum 5.

4. Quæ in Bulla Pii V. gravissimis pœnis propositis contra Clericos blasphemantes constituta sunt, Ordinarii hujus Provinciæ fideliter exequantur.

4. *Cit. Const. Pii V.*

5. Quicumque ad superstitiosos, aut ridiculos sensus sacræ Scripturæ verba detorserit, gravissimis pœnis contra violatores verbi Dei canonicè præscriptis, aliisque arbitrariis coërceatur.

5. *Conc. Trid. sess.* 4. *de edit. & usu libr. in fine. Cõc. Prov. Neap. c.* 2.

6. Qui signa, aut verba etiam sacra ad medendi usum adhibuerint, & omnes universim remedii fiduciam collocantes in rebus naturali sanandi virtute destitutis, superstitiosi sunt, & propterea denunciandi; sicut & ii, qui cabalisticam artem exercent; aut necromantiam, astrologiam judiciariam, artem magicam profitentur, juxta terminos Bullæ Xysti V.

6. *Can.* Illud, §. ad hoc genus 26. *quæst.* 2. *Can.* Non observatis *ibid. quæst.* 7. *cap.* ex tuarum, *de sortil. Xystus V. const.* Cœli, & terræ. *Urbanus VIII. const.* 113. Inscrutabili. *Clemens VIII. const.* 20. Cum Hebræorum. *Cõc. Later. V. sess.* 9. *in bulla de Reform. Curię cap.* 3. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 17.

7. Excommunicationis sententiæ Ordinario reservatæ ipso facto subjaceant omnes utriusque sexus personæ, quæ Dæmoni spondent obsequium, thus, & sacrificia offerunt, quamvis sine errore intellectus. Insuper quicumque sive suo, sive alterius nomine condunt, aut condere faciunt imagines, annulos, aut quodvis aliud artefactum, in quo Dæmonem constringant.

8. In eandem excommunicationem Ordinario reservatam ipso facto incidant quicumque, vel per se, vel per alium de Sanctissimo Altaris Sacramento, Chrismate, Oleo Sancto, sive quacumque alia re consecrata ad veneficia, divinationes, sortilegia, aut ad alium usum, quam fuerint ordinata, quomodolibet abutantur; quique de prædictis ad prædictos fines aliquid alicui dederint, aut datum acceperint, etiam abusu minime secuto.

8. *Joanne XXII. Const.* 13.

9. Venefici etiam, & Veneficæ omnes, Necromantes, Divi-

E nato-

9. natores, Sortilegi, Lamiæ, Striges, sive quovis alio nomine nuncupentur ex utroque sexu, qui cum expressa Dæmonis invocatione ad captandam dilectionem, vel odium concitandum, sive ad inveniendos Thesauros, aut ad alium finem, utuntur incantationibus, aliisque maleficiis; sive etiam ligaturis à naturali, & legitimo matrimonii usu conjuges avertunt; ac scienter in præfatis cooperantes, aut quovis modo consentientes.

Conc. Carth. 4. cap. 89. Conc. Roman. I. sub Gregorio II. & IV. sub Damaso cap. 4. Innoc. VIII. const. I. Summus. Xystus V. cõst. 17. Cœli, & terræ.

10. Circulatores, qui præstigiis quibusdam, & fallaciis vulgus suspensum detinent, procul ejiciantur.

10. *Concil. Prov. Neap. cap. 41.*

CAP. V.

De editione Librorum.

1. *Psal. 90. 12. 56. 7. 10. 9.*

1. POpulus Christi ne unquam offendat ad lapidem pedem suum, aut in laqueum cadat, quem adversarii paraverunt pedibus ejus, Episcopis mandavit Dominus, ut custodiant illum in omnibus viis suis. Caveant igitur ne in libris docentibus perversa, Diabolus insidietur in abscondito, quasi Leo in spelunca sua, & simpliciores rapiat, dum perniciosæ curiositatis lenocinio attrahit illos.

2. *Leo X. in Conc. Later. sess. 10. & Const. 12. Inter sollicitudines. Tid. sess. 4. de edit. & usu libr. Regula X. Indicis libr. prohib. Cõc. Prov. Neap. cap. 2. Conc. Senen. in decretis morum cap. 33.*

2. Noverint igitur universi, excommunicationis sententiæ, aliisque pœnis, à Leone X. in Concilio Lateranensi statutis obnoxios esse, quicumque librum aliquem impresserint, sine Ordinarii, aut Deputati facultate scripto danda, & in editione libri præfigenda.

3. *Trid. loco cit. ex Bulla cœnæ Domini. Pius IV. const. 76. Cum pro munere. Pius V. const. 143. Romani Pontificis. Greg. XIII. const. Ea est rerum. Can. quidam maligni 5. quæst. 1.*

3. Quæcumque Tridentinum sess. IV. contra impressores; aut retentores librorum de rebus Sacris tractantium sine nomine auctoris; nec non contra eos, qui scripto illos communicant, vel evulgant, antequam examinati fuerint, & probati, sub anathematis, aliisque pœnis constituit: Quæque in Bulla Cœnæ Domini contra legentes libros hæreticorum, aliosque ibi expressos præscripta sunt; nec non, quæ Pii V., & Gregorii XIII. constitutionibus sancita sunt contra famosorum libellorum auctores, sanctè, & inviolabiliter observentur.

4. Libros, vel de re divinatoria, vel ex professo de rebus

la-

lascivis tractantes, aut ad lasciviam aditum aperientes, vel alios quoscumque prohibitos, si quis legere ausus fuerit, aut retinere, cum mortalis peccati labe se se constrictum noverit, tum gravissima Episcopi animadversione corripiendum.

5. Qui facultatem retinendi, legendique vetitos libros obtinuerint, eos exacto tempore in concessa facultate definito, neque retinere, neque legere audeant.

6. Qui facultatem ejusmodi à Sacra Congregatione postulant, caveant, ne in supplici libello quidquam falsum, vel circa ætatem, vel circa studia, vel circa alias necessarias conditiones exponant; facultas enim eo pacto obtenta surreptitia est, & mentitur iniquitas sibi.

7. Biblia sacra vulgari lingua, ne cum Ordinarii quidem facultate retineri possunt; iis enim ex Apostolico mandato ademta est potestas ejusmodi facultatem largiendi.

8. Omnes Litanias, præter eas, quæ in Missali, & Breviario Romano continentur, & officia à Sacra Congregatione non approbata abolet, & reiicit Sancta Synodus.

9. Ne in Bibliothecis venalium librorum ullus habeatur liber quolibet pacto prohibitus, per viros ab Episcopo deputandos crebro visitentur, & contra Bibliopolas in eo delinquentes, pœnæ sub X. regula Indicis contentæ adhibeantur.

4.
Regula IX. Indicis libr. prohib. ex Bulla Pii IV. Xystus V. const. Cœli, & terræ. *Urbanus VIII. const.* Inscrutabilis. §. *de rebus lascivis In regula 7. Indicis.*

7.
Ex decreto S. Roman. & univers. Inquisit. ad 4. *regulam Indicis.*

8.
Clemens VIII. const. 122. Sanctissimus. *In Indice libror. prohib. verbo* Litaniæ.
Ex Decreto S. Rit. Cong. die 27. *Septembris* 1659 *num.* 5.

9.
X. Regula Indicis. Conc. Senonen. in decret. morum. cap. 33. *Leo X. const.* 12. Inter sollicitudines. *Pius IV. in Bulla.*

TITVLVS SECVNDVS

DE DIVINIS OFFICIIS.

Textus Trident. sess. 24. cap. 12.

CÆtera, quæ ad debitum in Divinis officiis regimen spectant; deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione; simulque de omnibus Ecclesiæ Ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi; Synodus Provincialis, pro cujusque Provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet.

1.
Apoc. 5. 9.
Isaj. 62. 6.
Matth. 15. 8.
Psal. 149. 3.
2.
Cõc. Agath. c. 30. *cap.* Convenit. *de Consecr. dist.* 5. *Conc. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit.* communia, de rat. offic. *& tit.* Quo modo versandum in choro. *Clem. de Celebr. Miss. c.* 1. *Conc. Mediol. I. par.* 2. *tit.* De matutino, & prima. *Conc. Tolet. XI. cap.* 3.
3.
Conc. Raven. I. sub Honorio IV. cap. 5. *Conc. Mediol. I. par.* 2. *ut suprà.*
4.
Conc. Mediol. I. par. 2. *tit.* Quomodo versandum in choro. *Conc. Colon. II par.* 3. *cap.* 6. *Conc. Mogunt. IV. cap.* 53. *Cõc. Turon. I. cap.* 7. *& Turon. IV. cap.* 4.
5.
Conc. Londin. I. cap. 1. *Conc. Moguntin. IV. cap.* 53.

C A P. I.

De horis Canonicis.

1. CAnticum novum, quo sedes cœlitum jugi canore resultat, tunc feliciter æmulantur Ecclesiæ Ministri, qui in atriis domus Dei nostri tota die, & nocte non tacebunt laudare nomen Domini, cum non labiis tantum Deum honorant, sed depulsis secularibus curis, ita laudant nomen ejus in choro, ut psallentes spiritu, psallant & mente; ac servata rituum, cœremoniarum, universæque hierarchiæ concordia, tamquam in cymbalis bene sonantibus, laus ejus sit in Ecclesia Sanctorum.

2. Præcipit igitur Sancta Synodus, ut Episcopi in prima Diœcesana Synodo, horas pro diversis anni temporibus statuant, quibus in choro divina officia celebrentur, aut eas jam statutas nullo pacto inverti, perturbarique patiantur. Quod autem in iis celebrandis institutum Cathedrales servaverint, id quoque inferiores Ecclesiæ, quoad fieri potest, amplectantur.

3. Statis horis ad tertium campanulæ signum, omnes superpelliceo, aut aliis pro dignitatum diversitate indumentis ornati, è Capitulo, vel Sacristia decenter progredientes, paulisper ad Altare flexis genibus orent, mox suum quisque locum in choro teneant, nec ab uno ad alium transeant.

4. Sub pœnis in Jure constitutis inter Divinorum officiorum celebrationem nulla prorsus colloquia misceantur, nec ullus ab aliis seorsum recitet, vel privatim aliquid legat, nec aliud quicquam contra loci, officiique dignitatem admittat.

5. Pro ea etiam, quæ celebrandis officiis debetur attentio, par est, ut nemo horas canonicas, dum Missa conventualis celebratur, privatim recitet.

6. Per vices, sive per turnum, vel per eos, ad quos pertinet, juxta probatam cujusque Ecclesiæ praxim, divina officia celebrentur. Ordinem autem in iis persolvendis constitutum, sicut & ritus in cœremoniali Romano præscriptos nemo audeat violare.

7. Epi-

7. Episcopi judicio unus aliquis in choro Præfectus constituatur, qui eorum, quæ ad chori disciplinam pertinent, observantiam tueatur, ac si quidquam indecenter fieri contigerit, aut ipse corrigendo emendet, aut pro rei gravitate ad Ordinarium deferat.

7. *Conc. Mediol. I. part. 2. tit.* De offic. ejus, qui choro præsidet, *& tit.* De offic. magistr. chori, & cœrem.

8. Duo ad punctationes notandas assumantur, alter ab Episcopo, alter à Capitulo, vel unus à Capitulo electus ab Episcopo confirmetur. Qui si forte munus suscipere detrectaverint, Ordinarii auctoritate cogantur. Horum partes erunt, ut eos, qui à Divinis officiis, eorumve partibus absfuerint, in peculiari libro adnotent, quem tamen ab Episcopo, vel Capitulo requisiti, statim exhibebunt. De munere autem fideliter administrando ex Decreto Sac. Congregationis huic Synodo subiiciendo, coram Ordinario jusjurandum præstent; præstetur autem juxta formam S. Caroli in appendice adscribendam. Cellararii verò, aut ii, qui revisores eliguntur, nullo pacto de justa, vel injusta punctatione sententiam ferre audeant, sed in distributionibus partiendis punctationes in libro adnotatas fideliter exequantur.

8. *Pius V. const.* Susceptæ, 10. *Maii* 1567. *S. Congr. Conc.* 17. *Martii* 1619 *Cõc. Prov. Neap. cap. 27. Concil. Mediol. I. par. 2. de offic. punct.*

9. Iidem Cellararii elapso administrationis tempore sub pœna ineligibilitatis in posterum ipso facto incurrenda, rationem administrationis suæ reddere non omittant.

9. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 47.

10. Cœremoniarum Magistri officia celebranda antea denuncient, atque unumquemque in obeundi muneris cœremoniis instruant; sedendi, standi, genuque flectendi tempora edoceant, & ne quid contra Ecclesiasticam cœremoniarum normam admittatur, diligenter invigilent.

11. Scholæ Magistri libros ad divina officia canenda necessarios poni curent, & reponi; ac studeant, ne in cantu, aut vocum dissonantia, aut præcipiti celeritate divinarum rerum majestas, & gravitas perturbetur.

10. *Conc. Mediol. I. par. 2. tit. de offic. ejus qui in choro præsidet. & ibid. de offic. magist. chor. & cærem.*

12. Thesaurarii, sive Oeconomi, sive alio quovis nomine nuncupentur, ad quos bonorum, aut ornamentorum Ecclesiæ custodia pertinet, curent, ut ea integra, decentiaque serventur. Ac Reliquiæ præsertim Sanctorum summa diligentia, & religione custodiantur.

12. *Post Conc. Toletanum* 8. c. Perlectis, *dist.* 25. *Conc. Mediol. I. tit.* De San. reliq. veneratione.

13. Sacristæ aquam benedictam singulis saltem hebdoma-

13. Conc. Tolet. I. c. 9. Conc. Mediol. I. tit. De offic. sacristæ.

dibus renovent. Pauperes impediant ex Bulla Pii V. ne mendicantes per Ecclesiam vagentur; sub pœna ducatorum sex in pios usus erogandorum. Colorum, & ornamentorum varietatem pro festorum diversitate adhibere curent; neque eorum quidquam, quæ ad Missarum celebrationem, & Ecclesiarum reverentiam pertinent, negligant.

14. Ex Trid. sess. 22. de obser. & vitand. Juxtà edictum de mandato Alex. VII. pro Urbe in Sāct. visit. Apost. pro music. 30. Julii 1665.

14. Divinorum autem officiorum dignitas postulat, ut non Ecclesiastici modo, sed alii etiam quicumque ad eorum solemnitatem arcessiti fuerint, parem in iis peragendis Dei cultum exhibeant. Qua propter Musici, qui in Divinis laudibus celebrandis debitam Religioso muneri modestiam servare neglexerint, ad canendum in Ecclesiis in posterum non admittantur.

15. Ad extravag. unic. de vita, & honest. cler. Trid. loc. cit. Cæremon. Episc. lib. 1. c. 28. Ex decr. S. Rit. Congreg. anno 1603. & juxtà Const. 38. Piæ sollicitudinis. Alex. VII. pro Urbe Conc. Mediol. I. par. 2. tit. de music.

15. Si inter divinorum officiorum solemnia in aliqua hujus Provinciæ Ecclesia contigerit, sonos, cantusque ab eorum Religione abhorrentes admitti, aut profanas cantiunculas, vel vulgari lingua compositas decantari, pœnæ in singulis Diœcesibus præscriptæ, aut Ordinarii judicio præscribendæ, tum quoad cantores, tum quoad Ecclesiam adhibeantur. Si verò id temporis Sacrosancta Eucharistia exposita sit, aut ita velata, ut in expositionibus per quædam temporis intervalla fieri consuevit; etiam contra Rectores Ecclesiarum id fieri permittentes, eadem pœna adhibeatur; id quod Regularibus signanter vetuit S.R.C.

16. In hebdomade majori Passio Domini, quod personam Christi, & Evangelistæ à solis Diaconis, aut Presbyteris sacris vestibus indutis cantetur; & quæ invaluerat corruptela, ut à Musicis, etiam laicis cantaretur, penitus aboleatur. Cantetur igitur cantu dumtaxat Gregoriano, & gravi, absque ulla levitate; nullatenus verò cantu figurato, neque cum symphoniis musicorum instrumentorum.

17. Cōc. Mediol. loc. cit.

17. Quoniam autem quidam musicæ dumtaxat suavitati studentes, & spiritualis dulcedinis obliti, psalmos, hymnos, atque alia sacra cantica mutilare, & versiculum unum, aut alterum, cæteris prætermissis, inter divina officia decantare non verentur; Sancta Synodus districtè præcipit, ne quis post hac tantam divinis laudibus irreverentiam audeat irrogare, ut quod ad animarum pabulum est salubriter institutum, ad aurium dumtaxat

leno-

lenocinium adhibere non erubeſcant. Si quando igitur temporis anguſtiis non omnes poſſint pſalmi muſicos modos admittere, Gregoriano ſaltem cantu clarè, diſtinctèque ab iiſdem muſicis decantentur. Contravenientes verò pœnis arbitrariis ab Epiſcopo coërceantur.

18. Pœnas in ſua Diœceſi præſcriptas, aut Ordinarii arbitrio præſcribendas incurrant Sacerdotes, qui ordinis ſui inſignibus induti laicis Eccleſiarum Magiſtris, aut locorum Gubernatoribus inter divinorum officiorum celebritatem thus adhibuerint; quod officium Miniſtris ſolo ſuperpelliceo indutis relinquatur.

19. Arbitrio Epiſcopi puniantur, qui ſine Apoſtolicæ Sedis privilegio divina officia cum ſolemni apparatu, & ſedibus cameralibus auſi fuerint celebrare.

CAP. II.

De Celebratione Miſſarum.

1. VT in odorem ſuavitatis aſcendat Sacrificium immaculatum, quod veteris olim piaculi cautionem, cum in ara Crucis immolaretur, pio cruore deterſit, & ſoluta peccatorum captivitate, in admiranda nos commercia Divinitatis admittit; ſtolam innocentiæ, & galeam ſalutis induant Sacerdotes; *Ad Eph. 6. 17.* ne facientes opus Dei negligenter induant maledictionem pro benedictione, & arguat eos Dominus in ſacrificiis ſuis. Epiſcopi *Eccl. 45. 19.* autem, quibus dedit Dominus *fungi Sacerdotio, & habere laudem in nomine ipſius*, ea omnia abolere conentur, quæ forte in miniſterium omnium maximum, vel irreverentia, vel avaritia invexit.

2. Ut Sacerdotes hoſtiam Sanctam, ac tremendum ſacrificium immolaturi, quam maxima fieri poteſt munditia præparent animam ſuam, eamque decenti corporis habitu, compoſitoque præſeferant; mandat Sancta Synodus primùm, ut in omnibus ſacriſtiis locus idoneus ſacra aliqua imagine, & conſuetarum precum tabella inſtructus præparetur, ubi Sacerdos alienis curis ſepoſitis, ſecum reputet peragendi myſterii dignitatem, ſacriſque peractis gratias agat Deo ſuo.

2. Trid. ſeſſ. 13. c. 7. Mediol. I par. par. 2. de Sacrif. Miſ. Conc. Prov. Neap. cap. 24.

3. Dein-

3. *S. Congr. Conc. in Neap. 17. Augusti 1630. In Bonon. I. Iunii 1620.*

3. Deinde ne ullus audeat ad ſacrum faciendum accedere ſine veſte talari ſub pœna ducatorum ſex piis uſibus applicandorum in ſingulas tranſgreſſiones; quam etiam dabunt Sacriſtæ, qui Sacerdotes contrafacientes ad rem divinam peragendam admiſerint; denunciatores verò tertiam pœnæ partem conſequantur. Si verò Sacriſtæ Regulares fuerint, aut quomodolibet exemti, ad formam Decreti S.Congregationis adſtringantur.

4. *Ex Editto de mandato SS. D. N. Innoc. XII. prò Urbe ſub die 20. Novembris 1691. in ejus Bullario.*

4. Inhærens Sancta Synodus edicto Sanctiſſimi Domini Noſtri Innocentii XII. pro Urbe, eandem contra Sacerdotes pœnam conſtituit ſi pallio, vel palla ſuccincti, quæ vulgo dicitur *faldiglia*, Sacrum facere præſumſerint; nec non contra Sacriſtas id in ſuis Eccleſiis fieri permittentes, eandemque mercedem denunciatoribus proponit.

5. Ne quis ſacrarum Miſsæ cœremoniarum ignarus ad celebrandum accedat, decernit Sancta Synodus, ut nemini liceat celebrare, ſine Ordinarii facultate; ſine qua ſiquis primam Miſſam celebraverit, pœnam carceris, aliaſque arbitrarias incurrat.

6. *Trid. ſeſſ. 23. cap. 16. de Refor. Literæ Circul. S. Congr. univer. Inquiſ. ſub die 26. Ianuar. 1692 Conc. Prov. Firman. ann. 1591. tit. de Miſſ. Celeb. cap. 8. §. vagus.*

6. Si exteri Sacerdotes, etiam Regulares, contra Decreta Sacræ Congregationis ſine prædicta facultate ad celebrandum admittantur, Sacriſta arbitrariis pœnis ſubjaceat.

7. Ejuſmodi facultas rei Divinæ faciendæ exteris non permittatur, niſi Ordinariorum ſuorum teſtimoniales literas, duobus ante menſibus, nec amplius, datas attulerint, & ſacrarum cœremoniarum peritiam teſtimonio ejus, qui ab Ordinario deputabitur, probaverint. Si verò Sacerdotes Ultramontani fuerint, tempus ejuſmodi Ordinarii arbitrio relinquatur.

8. *Conſt. 33. Greg. XIII. & Conſt. 37. Clem. VIII.*

8. Qui verò latino ritu non utuntur, Fidei etiam profeſſionem ad normam Conſtitutionis Gregorii XIII. emittant, vel Romæ emiſiſſe per legitima documenta probent; & quæcumque in Conſtitutione *Sanctiſſimus* Clementis VIII. præcipiuntur, impleviſſe.

In Conſt. ſuprà cit.

9. Qui à Schiſmaticis Epiſcopis ordinati ſunt, ne in aliis quidem ordinibus, ſi quos à Catholico Epiſcopo rite ſuſceperunt, miniſtrare permittantur; niſi abjuratis erroribus ordinantium, Romanæ Eccleſiæ reconciliati, irregularitatis ea occaſione contractæ diſpenſationem obtinuerint, aliaſque Apoſtolicæ Sedis ſanctiones obſervaverint.

10. Sacri Concilii Tridentini auctoritate prohibet Sancta Synodus, ne quis sine Apostolico privilegio, sive Secularis, sive Regularis ante auroram (solemni Missa in nocte Dominicæ Nativitatis excepta) vel post meridiem sacrum faciat, sub pœnis Ordinarii arbitrio infligendis.

11. Nullus in pagis hujus Provinciæ celebrare audeat ante Missam Parochialem, vel dum concioni populus interest, vel ad eam advocatur. Parochialis autem Missa duabus post solis ortum horis, præter quam vindemiæ, & messis temporibus, celebretur.

12. Sacerdotes sub pœnis arbitrariis, statim sacris pro certo onere peractis, in libro, quem ad eam rem in omnibus Sacristiis retinendum Sancta Synodus præcipit, Missam à se pro dicto onere celebratam esse, suæ manus subscriptione testentur. Hunc autem librum, una cum indiculo Missarum non celebratarum, quotannis Præpositi Ecclesiarum exhibeant Deputatis ab Ordinario, sub pœnis ad ejusdem arbitrium.

13. Si quis in eo libro Missam non celebratam falsò descripserit, aut falsam fidem de Missarum celebratione, etiam privatam fecerit, præter pœnas Juris, ipso facto suspensionem Ordinario reservatam incurrat.

14. In omnibus Sacristiis affixa tabella retineatur, in qua descripta sint onera Missarum celebrandarum, aliorumque divinorum officiorum, expresso tempore, loco, & beneficio, quibus ea annexa sunt. Nullus autem Sacerdos, juxta Decretum Sac. Congregationis Concilii, aut altare, aut diem, cui Missarum onus addictum est, mutare audeat.

15. Qui Missas Conventuales per vices, sive per turnum, etiam in Cathedralibus celebrare debent, illas pro Ecclesia sua applicent, juxta Decretum ejusdem Sac. Congregationis.

16. Perpetua Missarum onera, sine scripta Ordinarii facultate non recipiantur, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda; neque recipiantur manuales eleemosynæ, pro Missis celebrandis, nisi prioribus obligationibus ita perso-

F lu-

10. *Trid. sess. 22. ubi suprà. Pius V. const. 4.* Sanctissimus, *S.R.Cōgr. in* Pisaur. 20. *April. & 7. Decembr. 1641 etiā quo ad commun. fidel. Mediol. I. par. 2. tit. quæ pertinent ad Celebr. Miss.*

11. *S. Congr. Ep. 14. Maii 1581. Cōc. Colon. III. par. 2. cap. 19. Conc. Senon. cap. 15.*

12. *Ex literis S. Congreg. Conc. de mandato Alex. VII. die 15. Decemb. 1663. Mediol. IV. par. 2. loc. tit.*

14. *Ex lit. S. Congr. Conc. ut suprà. Mediol. I. de offic. Sacristæ c. unic.*

S. Congr. Concil. in Romana, *die 4. Aug. 1654.*

15. *Urban. VIII. const. 43. cum sæpe in bull. sive Dec. Gen S. Cōgr. Conc. de Celebr. Miss. 21. Junii 1625. ad quod S. Congr. Conc. in Alexan. 26. Apr. 1653. & 7. Febr. 1664. in Fulgin. in Cæsenat 24. Maii 1681.* 16. *Ex Decr. S. Congr. Conc. 21. Junii 1625. de Celebr. Miss. & ex declar. ejusdem S. Congr. in respon. ad dub. 11. 12. & 15.*

lutis, ut intrà modicum tempus possint nova onera adimpleri, vel nisi aliud de Benefactoris voluntate constiterit.

17. *Cap.* Significatum. *De Præbend.* *Mediol.* *IV. hoc tit.* *S. Congr. Conc. in* Collen. 18. *Septemb.* 1683.

17. Sacerdotes, qui ratione Beneficii, Cappellaniæ, Legati, aut stipendii quotidie Missas per se ipsos celebrare debent, in diebus licitæ vacationis non possunt Missam pro seipsis, vel pro aliis, præterquam pro fundatoribus celebrare; neque pro aliis celebrando, possunt pro hujusmodi celebratione stipendium accipere. Sacerdotes verò ut suprà obligati ad quotidie celebrandum, si non habeant onus celebrandi per se ipsos, nunquam à celebratione vacare possunt, quæ omnia per Decretum Sac. Congregationis in fine apponendum definita sunt.

18. *Ex Decr. S. R.C. de mand. Alex. VII.* 27. *Septēb.* 1659. & 12. *Jan.* & 20. *Julii* 1660.

18. In privata Missa Calicis abstersio, & sequentes cœremoniæ non fiant à Ministro inserviente, sed ab ipso Sacerdote celebrante; neque ulli liceat, vel cum duobus Ministris inservientibus, vel cum quatuor candelis, sine Pontificia concessione, privatam Missam celebrare.

19. *Cap. relinqui. De custod. Euch. cap. Altaris palla, c. vestimenta. De Consecr. dist.* 1. *Mediol. I. par. 2. tit. de offic. Sacrist. Sap.* 7. 26.

19. Sacerdos sacris operaturus, non in altari, vel propè, sed in Sacristia sacris se vestibus induat; vestes autem, & vasa, præsertim verò corporalia, quæ ad Sacrosanctam Eucharistiā conficiendam adhibentur, in qua est *Candor lucis æternæ*, & *speculum sine macula Dei majestatis*, nec vetustate, nec sordibus sint deformata, sed mundissima, atque ad illius dignitatem, quam decentissima.

20. Pœnis Episcopi arbitrio reservatis puniantur minores Clerici, qui in Ecclesiasticis ministeriis obeundis, vestibus majorum ordinum usi fuerint, quamvis sine stola, & manipulo inservierint.

21. *Mediol. I. loc. tit. Isa.* 32. 17. *Ad Philip.* 4. 5.

21. In Sacristia ab omnibus quidem, sed maxime à Sacerdotibus, & sacris præsertim vestibus indutis *silentium*, in quo est *cultus justitiæ*, servetur. Hi autem dum ad Altare procedunt, vel in eo consistunt, studeant, ut *modestia* sua *nota sit omnibus hominibus, Dominus enim prope est*.

22. *Can. Missarum, de cōsecr. dist.* 1. *Conc. Trid. sess.* 22. *Decr. de observ. & evit. in Celebr. Miss. S. Congr. Conc. de mand. Pauli V.* 10. *Martii* 1615.

22. Privata Oratoria ab Ordinariis locorum minime recognita, & approbata, Sancta Synodus ipso facto interdicta declarat. Sacerdotem verò, qui ibi sacrum facere ausus fuerit, ipso facto suspensum à Divinis, aliisque arbitrariis pœnis obnoxium.

Quas

Quas pœnas Apoſtolica auctoritate extendit tum ad Oratoria ipſa, tum ad Sacerdotes quolibet modo exemtos, cum in Oratoriis privatis, etiam recognitis, & approbatis celebraverint, ſi eadem die per alium Sacerdotem ibidem Sacrificium fuerit oblatum. Quod ne ullus, cujuſvis exemtionis prætextu violare audeat, Sac. Congregationis Decretum in fine apponendum, diligenter obſervetur. *S. Congr. Conc in* Neapolitana, *die* 30. *Maii* 1699.

23. Si feſtis Diebus ſolemnioribus quibuſdam celebritatibus conſignatis, Nativitatis, atque Epiphaniæ Domini, Paſchatis, Pentecoſtes, Annunciationis, & Aſſumtionis B.M.V. Sanctorũ Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Commemorationis omnium Sanctorum, ex Decreto Sac. Congregationis, aliiſque in Synodali cujuſque Diœceſis Decreto expreſſis, in privatis Oratoriis ſacrum fiat, tum quoad Sacerdotem celebrantem, tum quoad Oratoria ipſa eadem ſuſpenſionis, & interdicti reſpectivè ſententia vigeat. 23. *S. Rit. Congr.* 17. *Novemb.* 1617. *cap.* Si quis etiã, *de conſecr. diſt.* 1. *Conc. Agath. cap.* 21.

24. Qui ſolemnem Miſſam, aut cum cantu quomodolibet in privatis Oratoriis celebraverit, arbitrariis pœnis coërceatur.

25. Ut autem nulla privilegia, aut taciti Ordinariorum conſenſus, aut non expreſſæ contradictionis obtentu ſubſtineantur, Sancta Synodus auctoritate Tridentini præſenti Decreto expreſsè contradicit, atque illa tamquam irrita non amplius ſubſtineri poſſe declarat.

26. Plura Sac. Congregationis Decreta de Miſſarum celebratione edita, & in hujus Synodi appendice adjecta ab omnibus inviolabiliter obſerventur, & in omnibus Sacriſtiis affixa retineantur ad formam earundem Conſtitutionum.

CAP. III.

De Sacris proceſſionibus.

1. Viſcera miſericordiæ Dei Noſtri, cum ſuppliciter deprecantes fideles Chriſti Civitates circumeunt, ſe ſeque in via mandatorum Dei fideliter ambulare palam profitentur, caveant ne cujus Majeſtatem in Cœli, terræque conſpectu

veneraturi procedunt, irreverentia, immodeſtiaque laceſſant; ac ſpectantium animos, quos tanto Religionis cultu ad pietatem accendere, atque ad divina myſteria recolenda excitare deberent, turbis, clamoribuſque ad contemtum potius, riſumque commoveant. Quamobrem abſint contentiones, quæ, aut de præcedendi dignitate, aut alia de cauſa miſceri ſolent. Ordinarii verò proceſſiones, in quibus jurgia ejuſmodi, ac diſcordias exarſiſſe noverint, in poſterum fieri minime permittant.

2. *Conc. Later. ſub Leone X. ſeſs. 11. & conſt. 17. Dũ jura. Conc. Trid. ſeſs. 25. cap. 13. S. Rit. Congr. in* Neapolitana, 24. *Novembr.* 1668.

2. Publicis proceſſionibus interſint cujuſcumque Ordinis Regulares, qui etiam per edictum vocari poſſunt, iis, qui in arctiori clauſura perpetuo vivunt, & aliis Apoſtolica auctoritate exceptis, aliter juxta decretum Tridentini compellantur ab Ordinario.

3. Sine Ordinarii facultate in ſcriptis concedenda nullæ unquam proceſſiones habeantur, ſub pœna, etiam quoad exemtos, interdicti Eccleſiæ à qua exierint, & ad quam perrexerint.

3. *S. Rit. Congr. in* Caballicen. 27. *Aug.* 1615. *&* 18. *Febr.* 1617. *& in* Camerinen. 24. *Aug.* 1619.

4. Sub eadem pœna interdicti vetat Sancta Synodus ne fiant extra Eccleſias proceſſiones, ſive dum Sacramentum in Sepulchro reponitur, ſive alia quacumque occaſione, præter eas, quæ per octavam Corporis Chriſti Eccleſiaſtica inſtitutione fieri conſueverunt.

4. *S. Congr. Epiſc.* 6. *Aug.* 1591.

5. Confuſionis vitandæ ſtudio crucem quiſque, non in egreſſu ſolum, ſed etiam in reditu ad Eccleſiam uſque ſequantur, unde primum procedere cœperunt, niſi aliter in edicto cautum fuerit.

5. *Conc. Mediol. I. par. 2. tit. de proceſſ.*

6. A ſacris proceſſionibus omnes ludicræ repreſentationes; præſertim choreæ puerorum, puellarumque varia Myſteria exhibentium, amoveantur, ſub pœna interdicti Eccleſiarum, aut Oratoriorum à quibus, vel ad quas ejuſmodi ſupplicationes procedunt, aliiſque arbitrariis.

6. *Mediol. loc. cit.*

7. *Can.* Eccleſias 13. *quæſt.* 1.

7. Cum Venerabile Euchariſtiæ Sacramentum proceſſionaliter defertur, neque Parochi fines ſuæ Parœciæ excedant, neque alii, præter deferentem ipſum, duoſque aſſiſtentes, ſacra indumenta, niſi ſolum ſuperpelliceum geſtent, ſub pœnis ad arbitrium Ordinarii.

8. *S. Congr. Epiſc. in* Albintimil. 2. *Julii* 1613.

8. Sclopi, radii, aliaque ignea tormenta, non niſi tanta poſt

pro-

processionem distantia explodantur, ut nulla populo associanti perturbatio afferatur.

9. Crucem cum appenso velo omnes in processionibus præferant, prætes Capitulum, & eos, ad quos de Jure spectat. 9. S. Rit. Congr. 14. Jan. 1617.

CAP. IV.

De funeribus, & sepulturis.

1. Sap. 3. 1. Psal. 115. 15. 1. Corinth. 15. 53. Ad Tit. 2. 13.

1. Quorum *animæ in manu Dei sunt*, & mors *pretiosa in conspectu Domini*, etiam in pace corpora sepelienda sunt, ut cum anima reversa fuerit in requiem suam, *corruptibile* quoque quod *induere* debet *incorruptionem*, ad *beatam spem, & adventum gloriæ magni Dei*, religiosa honorificentia recondatur; & iis, qui præcesserunt cum signo Fidei, & dormiunt in somno pacis, locum refrigerii supremis christianæ charitatis officiis comprecemur. Quæ quidem ita decet celebrari, ut dum dormientibus conferuntur ad suffragium, etiam videntibus exhibeantur ad documentum.

2. Cōc. Prov. Neap. cap. 47. Ex Conc. Tolet. relato in Can. Qui divina 13. quæst. 2.

2. In funeribus igitur prosequendis Clerici omnes, & Sacerdotes talarem habitum gestent cum mundis, & decentibus superpelliceis, & Clericali bireto. Modestiam quoque, & religionem incessu, oculis, & ore præseferant, ac psalmos, precesque consuetas devotè decantent, ut spectantes ad spem vivam, & resurrectionis memoriam excitentur.

3. Cōc. Prov. Neap. ibid. S. Rit. Cōgr. in Catanien. 18. Octob. 1619. & in Vercell. 26. Februar. 1611. S. Congr. Episc. in Montispil. 1581. Cōc. Later. III. tit. de sepult. cap. 4. S. Congr. Cōc. 11. Decembr. 1615.

3. Sine proprii Parochi, & crucis Parochialis interventu, neque Seculares, neque Regulares exequias audeant celebrare, sub pœna ducatorum centum ab associantibus Presbyteris solvenda, & piis usibus applicanda; interdicti verò Ecclesiæ, etiam Regularium, in qua cadaver ita delatum fuerit receptum, nisi forte Cathedralis Ecclesiæ Capitulum ad eas accesserit.

4. S. Congr. Episc. in Cassan. 5. Maii 1617. Rit. Rom. in rubrica de exequiis, §. Pauperes, Cōcil. Prov. Neap. cit. Concil. Prov. Firman. anno 1591. hoc tit. cap. 25.

4. Pauperum cadavera Parochi sumtibus decenter sepeliantur, aliter is pœna suspensionis à divinis, & centum librarum ceræ elaboratæ coërceatur. Pœna verò arbitraria puniantur, qui pro ejusmodi personarum exequiis eleemosynas colligere, vel de illis quoque modo participare ausi fuerint; cum satis earum miseriæ

per

per Parochorum pietatem consultum esse videatur; ne aliorum fidelium misericordia requiratur, ubi paterna Parochi viscera debent potissimum commoveri.

5. Sub pœnis pecuniariis in unaquaque Diœcesi decretis, aut decernendis, & piis locis applicandis, aliisque ad arbitrium, nullius controversiæ prætextu officium sepulturæ fidelium cadaveribus retardetur; Si quæ autem controversiæ emerserint, id servetur, quod fuit sæpe, à Sacra Congregatione Concilii definitum, juxta Decreta in appendice adiicienda.

6. Ante solis ortum, vel post occasum, defunctorum corpora, etiam à Capitulis Cathedralium humanda non deferantur, nisi ex facultate Ordinarii.

7. Juxta formam Ritualis Romani nullum corpus sepeliatur, præsertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis intervallum, ita ut nullus omnino de morte relinquatur dubitandi locus; Itaque decernit Sancta Synodus, ut duodecim saltem horis postquam spiritū exhalaverit, corpus sepulturæ mandetur; si quem autem de improviso mors, aut morbi repentina vis occupavit, is non ante vigesimam quartam à repentino eventu horam sepeliatur, nisi aliter Episcopo videbitur.

8. Eleemosynas funerum, neque in itinere neque in Ecclesia Cellararii distribuant, sub pœna carceris formalis. Qui strepitum coram Populo super distributione facienda excitaverit, pœnam dabit ducatorum sex piis locis applicandorum in singulas vices; qui verò transgressorem denunciaverit, tertiam hujus pœnæ partem feret.

9. Neque Parochi prætextu consensus præstiti pro humandis fidelium cadaveribus in sepultura ab illis electa, aliquid præter jura Parochialia exigant, sub pœna centum librarum ceræ, aliisque ad arbitrium. Neque quidquam supra consuetum exigatur prætextu, quod defunctus sit exterus; juxta Decretum Sac. Congregationis; neque prætextu Terræ Sanctæ existentis in Ecclesia, sub pœna interdicti ejusdem Ecclesiæ quoad exemtos, librarum verò quinquaginta ceræ quoad cæteros.

10. Contra Parochos, qui cum turpissima sui muneris labe, etiam à viventibus, qui ad aliam Parœciam commigrare volunt,

ali-

5. *Cōc. Prov. Neap. loc. cit. S. Congr. Conc. 3. Febr. 1666. & 29. Iunii 1682. Inserta in Brevi Apost. Innoc. XI. 12. Iunii 1682. & in* Neapol. 16. *Maii 1682. S. Congr. Episc. in* Cotron. 18. *Septemb. 1617. & in* Cassan. *cit. Taxa Innoc.* §. Come anche in modo alcuno.

6. *Cōc. Prov. Neap. loc. cit. Conc. Prov. Mediol. VI. par. 3. tit. quæ ad funera pertinent in fine.*

10. *Cap.* Significavit. *De Parochis, & alienis Parochianis.*

aliquid sepulturæ nomine exigere ausi fuerint, gravissimas pœnas suo abitrio reservatas adhibeant Episcopi.

11. Si Regulares, in quorum Ecclesia defuncti cadaver jure electionis inferendum est, summam exorbitantem exigere voluerint, tunc pro opportuno remedio Ordinarius consulatur. 11. *S. Rit. Congr. in* Neapol. 16. *Ianuar.* 1677.

12. Sub pœnis interdicti, & excommunicationis respectivè observetur Constitutio Pii V. *Cum primum*; ne cadaverum conditoria parietibus Ecclesiarum, aut Cappellarum adhæreant. Pœna verò ad arbitrium Ordinarii puniantur, qui pro sepeliendis corporibus pavimenta Ecclesiarum, aut Sacristiarum scindi permiserint sine facultate Ordinarii gratis concedenda; qui si laici fuerint, Ecclesia interdicto subiiciatur.

CAP. V.

De Sacrosanctis Ecclesiis.

1. *Apocal.* 21. 2. *Ibid. vers.* 3.

1. Ierusalem novam descendentem de Cœlo à Deo, ut *paratam* retineant custodes ejus, *sicut sponsam ornatam viro suo*; Sancta Synodus universos hortatur, ut quanta deceat sanctitudo *tabernaculum Dei cum hominibus*, in quo *habitabit cum eis*, identidem sibi proponentes, ab ea studeant amovere quicquid oculos Divinæ Majestatis offendit.

2. *S. Congr.* 2. *Maii* 1679. *S. Congr. Epis. de mand. Innoc. XI. die* 21. *Julii* 1679. *S. Rit. Congr. in Oriol.* 30. *Septembr.* 1628. *de mand. Innoc. XI. In* Neapol. 22. *Januar.* 1677. & 20. *Sept.* 1683.

2. Mandata literarum Sacræ Congregationis, & pœnas ibidem contentas exequantur Ordinarii circa ingressum mulierum, præsertim occasione festivitatum, intra septa Monasteriorum; nec non invitationes laicorum ad Ecclesias Regularium, aut Sanctimonialium, pœnis constitutis in literis ejusdem Congregationis in fine apponendis, etiam interdicto earundem Ecclesiarum, omnino aboleri curent.

3. *Trid. sess.* 22. *de observ. & evitand. Can. In* oratoria, *dist.* 42. *Can.* Mos antiquus, & *Can.* Quoniam, *dist.* 65. *Cap.* Decet. *De Immun. Eccles. in* 6. *Pius V. const.* Cum primum.

3. Sacristæ, & Præfecti Ecclesiarum, quibus Domus Dei custodia commendata est, in eam rem omnem vigilantiam conferant, ut non modo tumultus, rixæque ubique locorum à christiana professione abhorrentes, verùm etiam clamores, deambulationes, judiciorum strepitus, aliæque profanæ actiones absint ab Ecclesia. Contrafacientes igitur graviter commonere, & si resi-

5. *Can.* Nullus 17. *quæst.*4.*ex Conc. Ilerd.* resipiscere negligant, ad Ordinarios deferre non prætermittant, ut sacrarum constitutionum pœnis eorum temeritas coërceatur.

*Luc.*19.46. 4. Qui intra Ecclesias, aut earum Sacristias, vel Cœmeteria cædes ediderint, aut membrorum mutilationes, ipso facto excommunicationem Ordinario reservatam incurrant.

6. *S. Congr. Episc. de mand. Innoc. XI. in* Neapol. 22. *Jan.*1677.*&* 20. *Septem.*1683.*&* 1. *Octob.* 1684. *Cōc. Prov. Neap. cap.*10. 5. Qui aliquem graviter percutere in supradictis locis, aliisque adiacentibus immunitate gaudentibus ausi fuerint, excommunicationis sententiam subeant; arbitrio verò Ordinarii puniantur, qui in Ecclesiis, vel Oratoriis clamores, aut rixas excitaverint, ibi enim *Domus orationis est*, & vocabitur aula Dei.

6. Ne autem ulli irreventiæ, & contemtui aditus pateat, juxta Decretum Sac. Congregationis, neque ante auroram clarè dilucescentem, neque post horam vigesimam quartam, apertæ Ecclesiæ retineantur.

7. *Can.* Placuit. *&* *Can.* Nemo. *De consf. dist.*1.*Conc. Later. in appēd. tit.* Ne clericus, *cap.*5.*Cōc. Prov. Neap. cap* 6. 7. Sub pœna Excommunicationis nemo in hac Provincia, sine præcedenti Ordinarii facultate Ecclesias, vel Altaria de novo erigere audeat; eaque sic erecta ipso facto interdicta sint, pœnisque arbitrariis puniatur, qui divina ibi officia celebraverit.

8. *S. Congr. Episc. in* Neapol. 8. Superiores Ecclesiarum Regularium, & exemtarum, cum nullam in populo jurisdictionem habeant, eas interdicere non præsumant, juxta Decreta Sac. Congregationis in calce apponenda.

9. *Iuxtà edict. Pii V. prò* Urbe 28. *Novemb.* 1566. *S. Congr. Episc. in* Jerem. 26. *Iunii* 1613. *in* Melfict. 2.*Octo-ber* 1626. *in* Neapol. 13. *April.* 1646. 9. Supra Ecclesias, & Oratoria, non ædificentur cubicula, aut deambulacra; neque Ecclesiarum Gubernatores, aut Rectores, ut fabricetur, aut quicquam innovetur in Ecclesiis, aut adiacentibus partibus ullo modo permittant, sub pœnis, & censuris ad arbitrium Ordinarii.

10. *S. Congr. Episc. in* Favent. 15. *Febr.* 1619. *in* Hierac. 6. *Decemb.* 1612. *in* Veron. 15. *Iunii* 1655. *S. Congr. Conc. in* Lusit. 16 *Martii* 1652. *Iuxtà edict. Pii V. cit. Conc. Prov. Neap. cap.*24.*&* *Firman. cap.*12.§. Fenestras. 10. Pluribus Sac. Congregationis constitutionibus inhærens hæc Sancta Synodus, præcipit, ut fenestræ, atque aditus in quibusvis Ecclesiis pro Missis, & Divinis officiis audiendis muro pleno protinus obstruantur.

CAP.

CAP. VI.

De festorum dierum cultu.

1. L*Audabile nomen Domini, & miserationes ejus super omnia opera ejus*, etsi grata recordatione jugiter commendare debeamus, festis tamen diebus divinorum beneficiorum memoria consecratis, atque ad Dei misericordiam uberiùs eliciendam salubriter institutis, impensiùs, & Religiosiùs benedicere, & prædicare debemus; itaque indignum est eorum solemnitates ita celebrari, ut grassante comessationum, ludorumque licentia in animarum potiùs perniciem, Deique ultionem graviùs ciendam evadant.

2. Parochi igitur, cum juxta Urbani VIII. Constitutionem enunciabunt dies festos per hebdomadam ex præcepto servandos, Populum edoceant, ita Sabbata sanctificari, si Divinis officiis, & Missæ sacrificio devotè intersint, piis operibus ferventiùs insistant, atque à profanis negotiis, contractibus, judiciorum strepitu, atque omnibus servilibus operibus abstineant; quæ si quis exercere usus fuerit, noverit se secundum Pii V. Constitutionem esse multandum.

3. Theatrales ludos, larvarum ludicra, aliasque publicas id genus nugas, nec festis diebus ante vesperas, nec omninò tempore Quadragesimæ, nec prope Ecclesias ullus audeat exhibere. Circulatores verò, sive histriones contrafacientes ab Ordinariis excommunicentur.

4. Vicarii foranei, & alii, ad quos pertinet facultatem tribuere servilia, aliaque vetita opera diebus festis exercendi, illam non nisi gravi instante necessitate cōcedant; quam tamen ea vigēte gratis largiantur; non enim Dei obsequium pecunia redimendū est. Neque ullo se se prætextu tueantur, sive contributionis Episcopo persoluendæ, à qua is omnino abstinere debet; sive quæstus ad pios usus applicandi. Contrafacientes verò subiaceant pœnæ carceris formalis, & privationis ad arbitrium.

5. Detestabilem illam consuetudinem, quæ iamdiu inter Mulieres potissimum invaluit, festis diebus Ecclesiam non adeundi,

1. *Psal.* 112.3. 144.9. *Can.* Comessationes *dist.* 44. *Trid. sess.* 25. *de Invoc. & vener. Sanct.* *S. Ioan. Chrysost. hom.* 1. *de Lazaro S. Basil. in c.* 1. *Isajæ.*

2. *Urban. VIII. const.* 52. Universa. *Trid. sess.* 25. *de dieb. festis.* *Cōc. Prov. Neap. cap.* 10. *Can.* Omnes fideles, *Can.* Missas. *De consecr. dist.* 1. *B. Pius V. Const.* Cum primum.

3. *B. Pius V. Const. cit. Conc. Prov. Neap. loc. cit. Can.* In Religiosa. *De consecr. dist.* 3. *Can.* Nullus Episcoporum 15. *quæst.* 4. *cap.* Conquestus. *De Feriis.*

4. *Iuxtà const. Urbani VIII. cit.* §. Ut verò, *& ex cap.* Licet. *Extrà de Feriis.*

5. *Concil. Prov. Neap. cap.* 10. *Mediol. III. hoc tit.*

di, quæsitis in speciem prætextibus; Pastores animarum exhortationibus, divinorumque suppliciorum comminationibus penitus aboleri curent.

CAP. VII.

De Iejunio.

1. Tum castigatio corporis assumta ad vegetationem transit animarum, cum non solùm *corpori esca subtrahitur* sed *mens* etiam *ab iniquitate revocatur*. Illud igitur erit in jejunio sanctificando præcipuum, ut dissolvat homo colligationes impietatis; tale enim jejunium elegit Dominus.

S. Leo serm. 4. de Quadr.
Isa. 58. 6.

2. Parochi propterea cum pro muneris sui obligatione fidelibus enunciabunt dies jejunio consecrandos, illud potissimum doceant, quod *verum jejunium* sit *ab omnibus esse vitiis alienum.*

S. Basil. hom. 1. de jejunio.

3. Atque ut frangant esurienti panem suum, inculcare non prætermittant, *in distributione eleemosynarum, & cura pauperum pinguescere christiana jejunia*, ut *fiat abstinentia fidelium cibus pauperum.*

S. Leo sem. 11. de Quadr.
Idem serm. 9. De jejunio decimæ mensis.

4. Quisquis vetitorum ciborum esum sine gravi necessitate præsumserit attentare, quadragesimalibus præsertim diebus, qui totius anni decimæ censentur, reus est juxta Sacros Canones, Dominicæ Resurrectionis. Illi verò, quos languor extenuat, aut ætas incurvat, aut necessitas arctat, non ante prohibita violare præsumant, quam ex medici testimonio, & confessarii consilio ab Ordinarii Deputato permissum percipiant.

4.
Can. Jejunia. *De consecr. dist.* 5. *Concil. Tolet. VIII. Can. 9. dicto Can.* Jejunia, *& Can.* Quadragesima *loc. cit.*

5. Medicos autem Sancta Synodus enixe hortatur, ne carnem, & sanguinem respicientes, se se alienæ laqueis pravitatis obstringant, necessitatem suo testimonio facile comprobantes, iisque animi remissione indulgentes, qui cum charitate potius, quam corpore languescant, ad præceptorum observantiam valetudinem causantur, cum cæteroqui supervacuis, pravisque curis non abstineant, quibus vires vehementiùs atteruntur.

5.
Can. Contraria. *De consecr. dist. 5. Conc. Prov. Neap. cap. 11.*

6. Nemini liceat cibos prohibitos diebus jejunii venales habere, nisi venia ab Ordinario impetrata, gratis omnino conceden-

6.
Cō c. Tolet. VIII. loc. cit. Mediol. V. Conc. Prov. Firman. cap. 8.

denda. Caupones verò, & quicumque hospitia exercentes, nemini eos apparare audeant, nisi ipsis obtenta ab Ordinario facultas constiterit.

TITVLVS TERTIVS
DE SACRAMENTIS ECCLESIÆ.

Text. Trid. sess. [illegible]

Consentaneum visum est de Sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera justitia, vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur.

CAP. I.

De Sacramentorum administratione.

1. VT crescat *in Templum sanctum in Domino* fidelium ædificatio extructa super *columnas septem*, quas in orbe terrarũ Sapientia excidit, Custodes Domus Israël Episcopi, quos *oportet sine crimine esse, sicut Dei dispensatores*, ita ea, quæ in Sacramentis administrandis servanda sunt, studeant impleri, ut fideles servos, atque prudentes se exhibeant, quos *constituit Dominus super familiam suam, ut* dent *illis cibum in tempore*; Eorum igitur partes erunt, ut sitientibus aquam salutis *de fontibus Salvatoris* salubriter consulatur, nihil operæ prætermittendo, ut idoneos ubique Sacramentorum Ministros constituant.

1. *Ad Ephes. 2.21. Ad Tit. 1.7. Matth. 24.25. Isa. 12.3.*

2. *Conc. Lateran. V. sess. XI. Clem. un. de Privil. Greg. XV. const.* 8. Inscrutabilis. *Trid sess. 24. de Refor. cap. 13.*

2. Nemo audeat sine Ordinarii permissu extra necessitatem in aliena Parœcia Sacramenta ministrare.

3. Accersiti quocumque tempore Parochi summa alacritate ad animarum subsidium accurrant, ne si quemquam sua incuria Sacramentorum præsidio destitui contingat, divinæ se se indignationi, & gravissimis Ordinarii pœnis obnoxios efficiant.

3. *Can.* Quicumque. *De consecr. dist. 4. Trid sess. 23. de Refor. cap. 2. Conc. Later. III. Can. 13.*

4. Paribus pœnis afficiantur Parochi, qui agonizantium animas commendare neglexerint; ad quod summæ charitatis offici-

4. *S. Congr. Episc. 14. Sept. 1579. in* Tropien.

ficium alios etiam Sacerdotes, quos Sancta Synodus enixe hortatur, advocare curabunt.

5. Taxa Innoc. §. Parimente per una regola generale. Concil. Senon. in Decr. mor. cap. 2. Mediol. I. tit. 1. Apocal. 22. 17.

6. Can. Ipsi Sacerdotes, Can. neque, & Can. per Isaiam 1. quæst. 1. 1. Corinth. 4. 1.

7. Can. Licet 8. quæst. 1. Conc. Aurel. III. cap. 28. S. Carolus instruct. pro admin. Sacr. Ex lit. encycl. Innoc. XI. 1685. Nicol. I. ad consulta Bulg. cap. 58.

8. Decret. S. Congr. Conc. jussu Innoc. XI. 12. Febr. 1679.

5. Ut omnis quæstus species à Sacramentorum administratione deleatur, vetat Sancta Synodus, ne pro iis administrandis quicquam ab ullo petatur, sed *qui sitit veniat, & qui vult accipiat aquam vitæ gratis*.

6. Noverint Sacramentorum Ministri sibi necessariam esse cum primis, tum conscientiæ puritatem, & morum sanctitatem, quanta decet *Ministros Christi, & dispensatores Mysteriorum Dei*; tum scientiam, non solùm earum rerum, quæ ad Sacramentorum substantiam pertinent, verùm etiam rituum, & cœremoniarum; quarum religiosam observantiam Episcopalis cura promoveat.

7. Ut cuncta, quæ Sacramentis inserviunt cultum, munditiamque præseferant, vestium, vasorumque sacrorum nitor, necnon suscipientium habitus, ornatusque totus sit ad religionem compositus; Idcirco viri positis armis, feminæ velato capite accedant.

8. Quoniam ad uberiorem Sacramentorum suscipiendorum cultum summopere confert, nosse eorum institutionem, fructus, & præcipuas rituum significationes; propterea Parochi ea populo ex Romano Catechismo vulgari sermone explanabunt.

CAP. II.

De Sacramento Baptismi.

1. Ad Tit. 3. 5. Ad Eph. 5. 26. Joan. 3. 5. Ad Rom. 6. 4. Ioan. loc. cit.

1. P*Er lavacrum regenerationis in verbo vitæ, renatos ex aqua, & Spiritu Sancto*, & consepultos cum Christo *per Baptismum in mortem*, ita in novam parit gratia mater infantiam; ut non aliter *introire in Regnum Dei*, atque in spem vivam resurgere quisquam possit. Quare Sancta Synodus summum in Baptismi dilatione periculũ, atque æternam in illius omissione jacturam subesse reputans, gravissimas pœnas Ordinarii arbitrio infligendas decernit contra Parochos, quorum negligentia quispiam sine Baptismo decesserit.

2. Parentes verò, qui ultra octavum ab ortu diem, sine Ordi-

narii

narii facultate gratis concedenda, infantis Baptiſmum differunt, graviſſimis pœnis ab Ordinario puniantur; eoſque ita delinquentes Parochi ad Ordinarium deferant.

3. Nulla femina ſub pœna Excommunicationis obſtetricandi munus exerceat, niſi à proprio Parocho ad Baptiſmum in neceſſitate conferendum fuerit approbata. Parochi verò approbationis fidem gratis faciant, eaſque quotannis ad examen arceſſant, & inſtruant; aliter pœnam dabunt ducatorum ſex piis uſibus applicandorum.

4. Solum in Parochiali Eccleſia, & interdiu Baptiſma conferatur, ita ut nemini liceat ante ſolis ortum, vel poſt occaſum ſub pœna ſuſpenſionis, aliiſque arbitrariis illud miniſtrare.

5. Plures Patrini in Baptiſmo non adhibeantur, ſed unus, vel una, aut ad ſummum unus, & una. Hi verò de contracta cognatione, atque obligatione ſuſceptum erudiendi à Parocho admoneantur.

6. Sanctorum tantùm Nomina Baptizatis imponantur; ac Baptiſmus collatus, ſtatim à Parocho, antequam Baptizatus diſcedat ab Eccleſia, in libro conſueto, quem paratum prope Baptiſterium retineat, adſcribatur; iis omnibus ſervatis, quæ in Rituali Romano præſcribuntur.

7. Hujuſmodi Baptiſmorum liber clave apud ſolum Parochum diligenter ſervanda, cuſtodiatur; qui in ſingulis paginis Parochi manu ſubſcriptus quotannis in Sancta Viſitatione exhibeatur, ab Ordinarii Deputato recognoſcendus.

8. Veteres libri prædeceſſorum à novo Parocho diligenter conquirantur, & fideli cuſtodia ſerventur.

9. Ne ulla ſuperſtitionibus præbeatur occaſio, ſervent etiam Parochi goſſypium, candelas, atque id genus alia, quæ in conferendo Baptiſmo adhibuerunt.

2. *Rit. Rom. hoc. tit.* §. Opportunum *Cōc. Prov. Neap. cap. 13. Mediol. I. hoc tit. Eugen. IV. conſt. 23. Cōc. Prov. Neap. loc. cit. Can.* Baptizari, 2. *diſt.* 5.

4. *Cōc. Prov. Neap. loc. cit. Clem. un. de Baptiſmo, & eius effectu. Ritual. Rom. loc. cit. Mediol. I. loc. cit.*

5. *Trid. ſeſſ. 24. de Refor. c. 2. Pius V. cōſt.* 24. Cum illius *Conc. Prov. Neap. loc. cit. Can.* Non plures. *De conſecr. diſt.* 4.

6. *Rit. Rom. Concil. Prov. Neap. & Mediol. I. loc. cit. Catech. Rom. cap. 2. hoc tit. Trid. ſeſſ. 24. de Refor. Matr. cap. 2.*

7. *Rit. Rom. loc. cit.* §. Baptiſterium. *Mediol. IV. hoc tit. Conc. Prov. Neap. loc. cit.*

9. *Rit. Rom. de Sacris oleis*, §. Sal. *S. Carolus in inſtr. tit. de ſervandis poſt Baptiſ.*

CAP.

CAP. III.

De Sacramento Confirmationis.

1. *Ad Eph. 6.12.* *2. Corinth. 1.22.* *1. Petr. 5.9.*

1. COlluctantes non *adversus carnem, & sanguinem, sed contra spiritualia nequitiæ in cœlestibus*, ut confirmaret Nos Dominus, *unxit, & signavit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris*, ut rugientibus adversariis *fortes in Fide* resisteremus; Spiritus enim Sanctus, *qui in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in confirmatione augmentum præstat ad gratiam*, & *qui in Baptismo regeneramur ad vitam, post Baptismum confirmamur ad pugnam*; Convenit propterea nosse fideles quanta in nos munerum suorum charismata effundat Dominus unctione misericordiæ suæ, & quanta cum pietate, & religionis ardore ad hoc Sacramentum deceat accedere, *ut dum caro ungitur, anima consecretur*; ne quibus mysteriis initiamur ad vitam, iisdem per contemptum mancipemur ad mortem. Neque enim Spiritus Sanctus intrabit in animam malevolam, *nec habitabit in corpore subdito peccatis*; quæ omnia Parochi populo sibi commisso diligenter proponant, ubi tempus hujus Sacramenti administrandi per edictum Ordinarii resciverint.

S. Hilar. Arel. in serm. de Pentecoste. *Tertull. lib. de resur. cap. 8.* *Sap. 1.4.*

2. Ne Sacramentorum sanctitas, aut turpiter ignorari, aut nefariè contemni videatur, damnat Sancta Synodus impudentem earum licentiam, quæ seculi luxu, & procaci corporis cultu, ac satanæ pompis affluentes, quibus in Baptismo renunciarunt, ad Confirmationem accedunt; easque repellendas esse decernit, sive Confirmandæ sint, sive Matrinæ.

3. Nemo ad Confirmationem admittatur, nisi à proprio Parocho testimonium idoneitatis, gratis faciendum, attulerit, una cum schedula, in qua nomina confirmati, ejusque Parentum, & Patrini, aut Matrinæ, & patriæ conscripta sint. Quas magister cœremoniarum, aut is, ad quem spectat, in peculiari libro digestas describat; eumque librum, exacto administrandæ Confirmationis tempore, Deputatis ab Ordinario exhibeat, sub pœna ad arbitrium Ordinarii imponenda.

Mediol. 1 par. 2. tit. de his, quæ pertinent ad sacram confir. Cōc. Rothom. anno 1581. hoc tit.

4. Mares à solis maribus, feminæ à solis feminis in confirmatio-

tio-

tione suscipiantur; neque ulli liceat plures, quam duos eadem die in Confirmatione tenere sine Ordinarii facultate. 4. *S. Carolus in instr. de confirm. de Patrin.* §. Id denique, *&* §. Nemo.

5. Qui non sunt natu majores Confirmandis, aut non dum ipsi confirmati sunt, pro patrinis in hoc Sacramento non admittantur. 5. *Can.* In Baptismate. *De cõsecr. dist.* 4. *Cõc. Later. III. in append. cap.* 144.

CAP. IV.

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

1. QUoniam non est *alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest* nobis, qui ædificata sibi Ecclesiæ Domo, *miscuit vinum, & proposuit mensam suam*, ut *torrente voluptàtis* suæ, & *de petra melle* satiatos esurientes pauperes repleret bonis; idcirco convenit fideles Christi à fructu frumenti, & vini multiplicatos, ita epulari *in azymis synceritatis, & veritatis*; ut *sicut novellæ olivarum in circuitu mensæ* Domini sacrificent hostiam laudis, & memoriam passionis ejus recolentes, resonent in voce exultationis. Itaque in pane Angelorum sumendo, aut deferendo, aut asservando, in quo *memoriam fecit mirabilium suorum misericors, & miserator Dominus* atque esse nobiscum, *usque ad consummationem seculi* dignatus est, ut parem reverentiam, charitatemque præseferant, hæc servanda Sancta Synodus præcipit. 1. *Deut.* 4. 7. *Prov.* 9. 2. *Psal.* 35. 9. 80. 17. 1. *Corinth.* 5. 8. *Psal.* 127. 3. 110. 4.

2. Ii, qui non dum manna absconditum gustaverunt, non prius ad sacrum convivium accedant, quam à proprio Parocho facultatem, prævio examine, obtinuerint. 2. *S. Carolus instruct. de Euch. tit. qui ad Sacr. Commun.* §. Nec vero.

3. Quum panis filiorum non sit mittendus canibus, neque margaritæ proiiciendæ ante porcos, à Cœna Dei, & Agni foras canes, idest publici peccatores, aut Ecclesiasticis censuris constricti arceantur. Conjuges etiam sine causa cohabitare detrectantes; prævia tamen participatione Ordinarii; atque ii, qui mente capti usu rationis destituuntur. 3. *Marc.* 7. 27. *Matth.* 7. 6. *Can.* Qui scelerati. *De consecr. dist.* 2. *S. Carolus loc. cit.*

4. Ne ulla ignorantia idoneas suscipientium dispositiones impediat, Parochi bis saltem in mense festis diebus pomeridiano tempore populum de iis, quæ ad Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ rite suscipienda necessaria sunt, accuratè instruant. *Can.* Per Isaiam 1. *quæst.* 1. 4. *Catechis. Rom. p.* 2. *cap.* 1. *de Sacr. in gen.*

5. Et quoniam indignum est, Christianos, quibus *unus esse deberet dolor hac esca privari*, adeo seculi voluptatibus se se ingurgitare, ut ad Cœnam magnam invitati venire, & futuræ gloriæ pignus accipere recusent; Parochi ad frequentiorem huius Sacramenti usum, eos suis adhortationibus accendant.

6. Maxima verò eorum cura, & sollicitudo erit, ne quis in Paschate saltem illud sumere omittat; quare in libro ad eam rem comparato, nomina, ætatemque omnium, qui in sua parœcia degunt, describant; à quibus singulis, exacto præcepti tempore schedulas exigant, quæ communicantibus distribui solent; eos verò, quos præceptum non servasse compererint, intra decem dies post tempus præcepti ad Ordinarium deferant. Quos autem transgressores diligenter inquisitos rescire nequiverint, publicè ab Ordinariis declarari enuncient, in pœnas a Concilio Lateranensi cap. *omnis utriusque sexus* constitutas incurrisse; qui verò Parochi, vel in catalago cõficiendo juxta Rituale Romanum fideliter, exactèque, vel in transgressoribus deferendis fuerint negligentiores, Ordinarii arbitrio puniantur.

7. Ut nulla in schedulis distribuendis fraus subesse possit, mandat Sancta Synodus, ut solum à Clericis in sacro ordine constitutis distribuantur.

8. Ab annuæ communionis præcepto non excusantur, neque carceribus detenti, neque adversa valetudine decumbentes. Qui verò diuturno morbo conflictantur, à Parocho sæpius visitentur, atque ad hoc Sacramentum singulis saltem mensibus percipiendum admoneantur, ut pervenire mereantur usque ad montem Dei in fortitudine cibi illius, quem *quicumque manducaverit vivet in æternum*.

9. Ut in deferenda Eucharistia debitus devotionis ardor effulgeat, prædicent Parochi Indulgentias concessas iis, qui hoc Sacramentum, cum ad infirmos defertur, associaverint; ut sacram Metropolitanæ Ecclesiæ magnificentiam in eo cultu exhibendo, quam aliæ Ecclesiæ in Domino commendant, etiam eo adjuvante suscipiant.

10. Inhærens autem Edicto Sanctissimi Domini Nostri Innocen-

5. *S. Ioan. Chrysost. hom. 60. ad popul. Antioch. Trid. sess. 24. cap. 7. Decret. de cõm. quotid. 12. Febr. 1679. Cõc. Prov. Neap. cap. 15.*

6. *Trid. sess. 14. Can. 9. Rit Rom. tit. de Comm. Pasch. Cõc. Prov. Neap. loc. cit. Conc. Later. cap.* Omnis utriusque sexus. *De pœnit. & remiss. Cõc. Prov. Firm. cap. 15. Rjtuale Rom. tit. de Comm. Pasch.* §. Ut igitur.

7. *Card. Palæottus in act. Eccl. Bonon. par. 3. de Sacr. Euch.*

8. *S. Carolus instr. de præfect. spirit. carcer. Cap.* Pervenit. *De cõsecr. dist. 2. Ioan 4. 59.*

9. *Innoc. XI die. 1. Octobr. 1688. Innoc. XII. die 5. Ianuar. 1695.*

10. *Edictum de mãd. SS. D. Innoc. XII. die 2. Febr. 1695. Conc. Prov. Neap. c. 15. Mediol. 1. par. 2. tit.* De iis, quæ pertinent ad Sacr. Euch.

centii XII. pro Urbe propoſito, Sancta Synodus Eccleſiaſticos univerſos ad hujus potiſſimum Sacramenti religionem divinitus advocatos, etiam, atque etiam hortatur, ut umbellæ, aut baldacchino deferendo, ipſi præ ceteris ſuperpelliceo induti accurrant, ut ubi *omnis plenitudo divinitatis corporaliter inhabitat*, propiores ſint corpore, qui ſunt etiam miniſterio conjunctiores. Epiſcopi verò eos ad ordines, & confeſſiones audiendas facilius, & libentius aſſumant, quos ex Parochi teſtimonio in Euchariſtiæ aſſociatione frequentiores, & ferventiores fuiſſe cognoverint. *Ad Coloſſ. 2.9.*

11. Feminæ dum Sanctiſſimam Euchariſtiam comitantur, Sacerdotem deferentem non præcedant, ſed illarum ſanctarum mulierum pietatem imitentur, quæ à longe Dominum ſequebantur. Noctu verò, ne ſequantur quidem, ſed domi ſe ſe contineant, ibique humi ſtratæ, Dominum Angelorum venerantes, charitatis potius, quam corporis paſſibus comitentur. 11. *Edict. SS. Dom. ut ſuprà. Marc.15.42.*

12. Euchariſtia in Parochialibus dumtaxat, Collegiatis, & Conventualibus Eccleſiis, vel quibus conceſſum privilegium eſt, aſſervetur; & quidem argentea Pyxide intrinſecus una cum operculo inaurata, & ſerico albi coloris conopæo contecta; quæ in tabernaculo decenter elaborato cuſtodiatur; extrinſecus quidem, vel auro, vel aliis pretioſis ornamentis inſignito, cum conopæis pro temporum varietate mutandis, intrinſecus verò ſericis tegumentis ornato. 12. *Cap.1.de cuſtod. Euch. S. Congr. Conc. in* Urbinat. 22. *Martii* 1594. *S. Congr. Epiſc.* 5 *Januar.* 1619. *S. Congr. Rit. in* Aſcul. 3. *April.* 1632.

13. Stratum ſit etiam tabernaculum corporali mundo, quolibet ſaltem bimeſtri mutando, ſuper quo duæ poſitæ ſint Pyxides, quarum minor Euchariſtiæ ad infirmos deferendæ inſerviat, major verò particulas ſervet populo communicaturo miniſtrandas, ea quidem copia, ut nunquam deficiant, ſub pœnis ad arbitrium Ordinarii. Particulæ verò pro variis anni temporibus ſemel, aut bis in hebdomada renoventur. 13. *Cap. ult. de cuſtod. Euch. Cap.* Tribus gradibus. *De conſecr. diſt.2. Cõc. Prov. Neap. cap.* 15.

14. Clavicula inaurata tabernaculum ſit perpetuo munitum; quæ juxta Lateranenſe Concilium, in Parochialibus Eccleſiis à ſolo Parocho cuſtodiatur; in aliis verò ſaltem à conſtituto in ſacris; quod ut Regulares etiam obſervare non negligant, eos Sancta Synodus enixe hortatur. Qui verò illud apertum reliquerint, pœnis canonicè conſtitutis puniantur. 14. *Cap.* Sane, *de Celebr Miſſ cap.* 1. *de cuſt. Euch. S. Congr. Rit. in* Hiſpal. 29. *Martii* 1637.

15. Diù, noctuque ante Sacrosanctam Eucharistiam lampas accensa colluceat; Custos verò, cujus negligentia extingui contigerit, pœnas dabit Ordinarii arbitrio infligendas.

15. *Cōc.Prov.Neap. loc. cit. Mediol. 1.ubi suprà.*

16. In nulla unquam Ecclesia, nisi facultate ab Ordinario concessa, Eucharistia exponatur; neque ex causa publica, nisi ab Ordinario approbanda; quod etiam Regularibus expresè Sacræ Congregationis decreto prohibetur; in expositionibus verò idoneus accensarum candelarum numerus resplendeat. Regularibus autem, & Confratribus vetitum sit in suis Oratoriis, aut Congregationibus condere sepulchra Feria V. in Cœna Domini, & Sacrosanctam ibi Eucharistiam adorandam reponere.

16. *S. Congr.Conc.in* Neapol. 17. *Aug.* 1630. *S. Rit. Congr. in* Neapol. 24. *Julii* 1659.

C A P. V.

De Sacramento Pœnitentiæ.

1. CUstodes *super muros* Jerusalem Episcopos constituit Dominus, ut stent super vias, & interrogent *de semitis antiquis, quæ sit via bona*; propterea cum à christiana pœnitentiæ disciplina perniciosa quorundam indulgentia desciverit, Sancta Synodus obsecrat Pastores animarum per viscera misericordiæ Dei nostri, qui animam suam posuit pro ovibus suis, ut eas ad pascua salutis, atque arctam viam, quæ ducit ad vitam, non in latam inducant, *quæ videtur homini recta, & novissima ejus ducunt ad mortem*. Multi enim Prophetæ insipientes, *qui sequuntur spiritum suum, & nihil vident, sanam doctrinam* non substinentes, *sed prurientes auribus*, relictis purioris disciplinæ fontibus, *ad excusandas excusationes in peccatis, foderunt sibi cisternas dissipatas*, nec populo aperiunt iniquitatem ejus, ut eum ad pœnitentiam provocent.

1. *Isa.*62.6. *Ierem.*6.16. *Alex. VII. in Congr.Gen.S.Inquis.* 24. *Sept.* 1665. *Joan.* 10. 15. *Prover.*16.25. *Ezech.*13.3. 2.*Timoth.*4.3. *Psal.*140.4. *Ierem.*2.13. *Thren.* 2. 14.

2. Universi igitur hujus Provinciæ Confessarii, ne in tantam labantur laxitatis perniciem, ab instructione Sancti Caroli, in calce hujus Synodi adscribenda, in qua specimen antiquæ disciplinæ effulget, quo ad ejus fieri potest, minimè recedant.

2. *Acta Eccl. Mediol.p.4 fol.*644. *& seq. usque ad fol.* 668. *de Instruct. Confes. Quæ novissime de mandato SS. D. N. Innocentii Papæ XII. intimata, & publicata fuit in Urbe anno Iubilæi* 1700.

3. Quum autem extinguendis aliorum putoribus minimè idoneus sit, qui fuerit vitiis infatuatus, neque aliis dirigendis

aptus,

aptus, qui erraverit à via veritatis; propterea hujus Sacramenti ministri eligantur ii, qui cum sanæ doctrinæ, tum probatæ vitæ testimonio commendantur. Et quoniam scientia, & probitas temporis diuturnitate, aut acquiritur, aut probatur, provectæ ætatis Sacerdotes, juxtà literas Sac. Congregationis in calce apponendas, ad hoc munus assumantur.

4. Atque, ut nullo scientiæ comparandæ adjumento destituantur, præcipit Sancta Synodus, ut in omnibus Diœcesibus hujus Provinciæ singulis quibusque hebdomadibus, die, & loco ab Ordinariis designando, conferentiæ casuum conscientiæ habeantur; ad quas convenire teneantur, tum Confessarii, tum ii, saltem per biennium, qui ad confessiones audiendas assumi volunt, aliàs non admittendi; ad quorum absentiam notandam, deputatus ab Ordinario constituatur, qui absentes in peculiari libro describat; ejusque libri testimonio, qui ejusmodi conferentiis interesse neglexerunt, in confessionum facultate petenda repellantur; reliquos etiam Sacerdotes, ut ibi frequentes intersint Sancta Synodus hortatur.

5. Decretum fel. recordationis Innocentii XI. contra eos, qui sine Ordinarii facultate venialium confessiones excipere ausi fuerint, exequantur Episcopi.

6. Pro sacramentalis sigilli secreto custodiendo, caveant Confessarii, ne quicquam enuncient, aut gestu prodant, quod ex scientia sacramentali prodiisse censeri possit; imò etiam obtenta à pœnitentibus venia, non nisi necessitate postulante, & magna cum cautione utantur. Concionatores quoque caveant, ne cum in quædam peccata invehuntur, confessionis notitia abuti populo videantur.

7. In peccati gravitate objurganda, & salutaribus pœnitentiis injungendis, zelum æque, & prudentiam præstet Confessarius, ut in virga ferrea nullius pravitati blandiatur, atque in spiritu lenitatis omnibus omnia factus omnes Christo lucrifaciat.

8. Abstineat ab alienis, & supervacuis interrogationibus, præsertim in simplicibus, rudibusque percontandis, ne, quæ peccata inquirit, edoceat.

 9. Ne

3. *Sac. Cong. SS. Inquis. dat. Romæ Epist. Encyclica de mand. SS. D. N. Innoc. XII. 4. Decemb. 1694. Cōc. Prov. Neap. de Sacra. Pœnit. cap. 16. S. Greg. Pastoralis curæ p. 2. cap. 3. Catech. Rom. p. 2. de Sac. Pœnit. §. 73.*

4. *Sac. Cong. Conc. sub die 11. Jul. 1620. Sac. Congr. in* Ferrarien. 13. *Octo. 1593. S. Carolus in Cōc. Prov. 1. p. 2. tit. de Vicar. Foran. fol. 21. Card. Paleot. de Bononie Eccles. adminis. p. 3. de Sacram. Pœnit. de Cong. casuum Conscien. haben.*

5. *Innoc. XI. in Decreto Sac. Congr. Cōc. de commun. quot. 12. Febr. 1679.*

6. *Can.* Sacerdos *de Pœnit. dis. 6. S. Car. in Instruc. Conf. Ex Decr. SS. Inquis. die 18. Nov. 1682.*

7. *S. Greg. p. 2. pastoralis curæ c. 9. & par. 3. admon. 18. S. August. serm. 45. De temp. S. Carol. in instru. confes.* 8. *S. Tho. ubi suprà. S. Car. ubi sup. Conc. Firmanum anno* 1591. *hoc tit.*

9. Ne quando existiment laici dona Dei pecunia possideri, omnis avaritiæ, & quæstus suspicio à sacro confessionum audiendarum munere amoveatur: Si quis autem Confessarius intuitu confessionis quicquam pro se petierit, noverit se ab audiendis confessionibus, præter eas pœnas, quæ in singulis Diœcesibus constitutæ sint, ipso facto esse suspensum, ut aliàs in Synodo hujus Provinciæ constitutum est.

10. Nemo audeat extra Ecclesiam, seclusa necessitate, pœnitentiæ Sacramentum ministrare, nisi Sacerdotibus, qui in Ecclesia commodè confiteri non possunt, sub pœna inhabilitatis ad audiendas confessiones, aliisque arbitrariis.

11. Mulierum confessiones audiantur in confessionalibus, quæ crate ferrea angustis foraminibus terebrata eas à Confessario dirimant, itaut vocem tantùm transmittant. Quare vimineas crates, ac ligneas, atque etiam ferreas ampliora foramina intercipientes, juxtà Sacræ Congreg. Decreta, Sancta Synodus prohibet. Si quis verò, etiam Regularis, & quomodolibet exemtus contra quamlibet hujus decreti partem confessiones audierit, ab audiendis confessionibus suspendatur.

12. Mandat etiam Sancta Synodus, ut confessionalia in patentibus locis exposita sint, neque unquam in suboscura loca, vel abditos sacellorum recessus coniiciantur, ad præscriptum Sac. Congregationis. Ne ullum unquam subsit periculum violandi confessionale secretum, ferreæ crates confessionalium ostiolo ligneo ab interiori parte, qua Confessarius assidet, occludantur.

13. In excipiendis ægrotantium mulierum confessionibus, cubiculi ostium apertum sit, itaut conspici quidem, non autem audiri possint, aliter Confessarius pœna suspensionis ab audiendis confessionibus puniatur.

14. Qui hoc Sacramentum infirmis contulerit, Parocho id per schedulam significet, quo is possit iisdem cætera Sacramenta ministrare.

15. Medici, qui mandata Pii V. & Innocentii XI. de infirmis

ad

9. *S. Carol. in Instruct. confes. Sac. Cong. Concil. 1. Februarii 1593. Cõc. Prov. Neap. de Sacra. Pœnit. cap. 16. Conc. Prov. Mediol. 3. hoc tit.*

10. *Cõc. Prov. Neap. loc. cit.*

11. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. quæ pertinẽt ad Sacram. Pœnit. Sac. Cong. Episc. & Reg. 21. Jun. 1620. & ex liter. ejusd. ad Eminẽtissimum Cardinalem Caracciolum Archiepiscopum Neapolit.*

12. *S. Carolus in Instruct. de fabri. Ecclesiæ lib. 1. Sac. Cong. ubi suprà. Sac. Cong. SS. Inquis. in lit. encycl. de mand. SS. D. N. Innoc. XII. die 4. Dece. 1694.*

13. *Sac. Cong. ibid. Sac. Cong. Sãctæ Visitat. pro Urbe de mandato Urbani VIII. sub die 10. Jul. 1625. In registro S. Conc. Episc. fol. 101. Sac. Cong. Episc. 29. April. 1611.* 14. *Sac. Cong. Episc. 1. Iul. 1606. cit. Decreto Urbani VIII. pro Urbe. Const. Clemen. X. Superne, S. Cong. Episc. 13. Septem. 1641. in reg. fol. 162.*

ad confitenda peccata inducendis, vel alias deſtituendis, ſervare neglexerint, à ſolis Ordinariis abſolvi poſſint. Parochi verò quotannis tempore Quadrageſimæ, una cum præcepto annuæ confeſſionis, hoc etiam Sanctæ Synodi decretum inter miſſarum ſolemnia promulgabunt.

16. Declarat Sancta Synodus Confeſſarios etiam Parochos ſive in confeſſione, ſive immediatè ante, vel poſt, quemcumque ad turpia ſollicitantes, excommunicationis ſententiam Ordinario reſervatæ ipſo facto incurrere.

CAP. VI.

De Sacramento extremæ Unctionis.

1. CUm callidus ſerpens calcaneo fidelium inſidiaturus, veniet habens iram magnam, tunc maxime Sacramentorum præſidio muniendi ſunt milites Chriſti; ut cum bonum certamen certaverint, curſumque conſummaverint, ad coronam pervenire, quam reddet Dominus juſtus Judex, & deterſis peccatorum veſtigiis in eam Civitatem ingredi mereantur, in quam nihil intrabit coinquinatum. Quare conſtitutas à Sacris Canonibus pœnas, aliaſque arbitrarias dabit Parochus, cujus negligentia ægrotus ſine ſacro extremæ Unctionis antidoto deceſſerit.

2. Sub pœnis arbitrio Ordinarii reſervatis ſolus Parochus hoc Sacramentum adminiſtret, vel neceſſitate cogente, aut Parocho mandante alius Sacerdos, nulla excommunicatione, aut ſuſpenſione conſtrictus.

3. Regulares verò ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & Sedi Apoſtolicæ reſervatæ, non audeant hoc Sacramentum laicis, aut clericis contra ſacrorum canonum decreta miniſtrare.

4. Salutares Sacræ Unctionis fructus, & neceſſariæ ſuſcipientis diſpoſitiones explicentur infirmo, antequam Sacramentum conferatur, ut præmiſſa peccatorum confeſſione quam digniſſimè illud ſuſcipiat.

5. Ca-

15\. *Cap. cum infirmitas 13. de Pœnit. & remiſ. Cõc. Later. ſub Inno. III. B. Pius V. Conſ.* 3. Super Gregem. *Cujus executio cõmendata fuit ab Innoc. XI. cum lit. Sac. Cong. Epiſ. 30. Sept. 1682. Ex cap. omnis utriuſque ſexus, de Pœnit. & remiſ. ex eiſdem lit.*

16\. *Can.* Omnes, *cũ duobus ſequent. 30. quæſ. 1.*

1\. *2. ad Timoth. 4. 7. Apocal. 21. 27. Cõc. Mediol. 5. p. 1. tit. quæ pertinent ad Sacra. Extremæ Unct.*

2\. *Catechiſ. Rom. p. 2. de Sacra. Extrem. Unct. §. 27. Conc. Mediol. 5. hoc tit. Eugenius IV. in Conc. Floren. in Decr.*

3\. *Clemen. I. De Privile. Clement.* Dudũ, *de Sepul.*

4\. *Innoc. I. epiſt. 1. ad Decentium c. 8. relatus in Can.* illud ſuperfluum, *diſ. 95. Catechiſ. Rom. par. 2. de Extre. Unct. §. 12.*

5. Caveat Parochus, ne iterati laboris vitandi ſtudio, non in ea morbi gravitate Sacram Unctionem perficiat, in qua ejus Sacramenti ſubſidium conferendum eſt. Tunc enim uſui erit, cum prudenti judicio ægrotantis timetur interitus; ut oratio Fidei alleviet infirmum. Illud etiam ſedulo curabit Parochus, ne adeo Sacra extremæ Unctionis medicina, non ſolùm animæ, ſed corpori etiam ſalutaris differatur, ut ægrum ſenſibus omnino deſtitutum inveniat.

6. Iis, qui tametſi alia Sacramenta non ſuſceperint, uſum tamen rationis, & diſcretionis habent, & amentibus à nativitate, ſi lucida tamen habent intervalla, extrema Unctio non denegetur.

7. Ne qua per diabolicas artes injuria ſacratiſſimis rebus afferatur; neve ulla in his cuſtodiendis miniſtrorum incuria divini judicii diſtrictione coarguatur; mandat Sancta Synodus, ut ſanctum Oleum ſumma diligentia patenti in loco, ac decenter ornato à cornu Evangelii prope aram maximam clave muniatur, eaque à ſolo Parocho ſervetur, ſub pœnis ad arbitrium Ordinarii; oſtiolo verò inſcribatur SACRA OLEA.

8. Goſſypium, quod abſtergendis infirmi partibus ſacro Oleo inunctis uſui fuit, diligenter ſervet Parochus, & ſtatim comburat.

9. Sacrum Oleum quotannis renovetur, neque pro eo quicquam Epiſcopales miniſtri accipiant; contrafacientes verò noverint graviſſimas pœnas Ordinarii arbitrio infligendas ſe ſubituros.

10. Solis Parochis, aut Sacriſtis Eccleſiarum, in quibus ſacrum Oleum aſſervatur; Monialium verò, aut Sacriſtis, aut Confeſſariis tradatur; eorumque nomina, una cum die, menſe, & anno diligenter in peculiari libello Ordinariis exhibendo, deſcribant ii, qui in Cathedralibus hujus Provinciæ ſacri Olei diſtribuendi curam gerunt.

5. *Trid. ſeſ. 14. cap. 3. Eugen. IV. in Conc. Florentin. Decreto. D. Tho. in 4. diſ. 23. qu. quæſt. 2. art. 2. Innoc. I. ubi ſup. Trid. ubi ſupra cap. 2. Concil. Mediol. 5. hoc tit. S. Carolus in Inſtruct. de Extre. Unct.*

6. *Rituale Rom. de Sac. Extre. Unct. S. Carolus in Inſtruc. hoc tit. D. Tho. in 4. diſ. 23. quæſt. 2. art. 2. quæſtiun. 4.*

7. *Conc. Pariſ. an.* 1557. *C.* Statuimus, *de cuſtod. Euchar. Chriſ. &c. Rit. Rom. hoc tit. Concil. Arelaten. 6. Can. 18. anno* 813.

8. *Rituale Rom. ubi ſup. & in ord. min. §. deinde.*

9. *Conc. Charthag. 4. can. 36. relat. in Can. Presbyteri qui diſ. 95. S. Rit. Cong. 7. Sept. 1601. Conc. Prov. Mediol. 2. tit. 1. decr. 9.*

CAP.

CAP. VII.

De Sacramento Ordinis.

1. CHristus Dominus, qui *non ſeipſum clarificavit, ut Pontifex fieret*, ſed *à Deo appellatus* eſt *Pontifex, juxta ordinem Melchiſedech*, ne videret *gentes ingreſſas ſanctuarium Dei, de quibus* præceperat, *ne intrarent in Eccleſiam* ſuam, cum *miſſurus Apoſtolos prius oravit, & ſolus oravit*, apertè docuit, præcipue Epiſcopos eſſe debere in ordinatione ſollicitos. Et Apoſtolus teſtatur *coram Deo, & Jeſu Chriſto, & electis Angelis*, ut *manus cito nemini* imponant, neque communicent *peccatis alienis*, quippe electorum *crimina in illorum caput redundant, qui eos elegerunt.*

1. Ad Hebr. 5. 5. verſ. 11. Thr. 1. 10. S. Gregor. lib. 2. epiſt. 48. rel. in cap. Eſtote 119. quæſ. 1. 1. ad Timoth. 5. 21. Chryſoſ. hom. 3. in Act. Apoſtol.

2. Et quoniam *non quiſquam ſibi ſumit honorem, ſed qui vocatur à Deo tamquam Aaron*; Diligenter primùm Epiſcopus inquirat, quo quiſque ſpiritu ad petendos ordines rapiatur; atque ad primam tonſuram eos dumtaxat admittat, quos probabili conjectura conſtet, hoc vitæ genus elegiſſe, ut Deo fidelem cultum præſtent. Quamobrem clericalem habitum per ſex menſes Epiſcopi facultate gratis concedenda geſtantes, antea probentur; ii verò repellantur, qui, vel ſecularis judicii declinandi fraude, vel lucri cupiditate, aut aliis temporalibus commodis inhiantes, nullo cœleſtis gratiæ inſtinctu, ſupernaque vocatione adducti, ut diſperdant, & rapiant, non per oſtium intrare, ſed aliunde in Eccleſiam irrumpere moliuntur. Illi etiam ab ordinibus arceantur, qui talarem habitum, & tonſuram ad præſcriptum Sacrorum Canonum deferre negligunt, ſed in veſtibus prope laicalibus, laicalem animum præſeferunt.

2. Ad Hebr. 5. 4. D. Bernard. declar. in Evang. Ecce nos reliquimus, §. 13. *Trid. ſeſſ. 23. cap. 4. de Reform. Conc. prov. 5. Mediol. p. 3. de examinan. rat. fol. 212.*

3. Cum *profeſſio clericorum vita cœleſtis* ſit, & *Sacerdotes, ac miniſtros, qui Altari, & ſacrificiis deſerviunt*, oporteat *integros eſſe, & immaculatos*; *eorum qui in ſacro ſunt ordine collocandi, prius vitā, moreſque* diſcutiant Epiſcopi, *& ut dignos huic officio adhibere* poſſint, *non* illis *potentia, aut ſupplicatio quarumlibet ſubrepat perſonarum. Ante omnia autem cautos eſſe oportet, ut nulla proveniat in ordinatione venalitas, ne (quod abſit) & Ordinatis, & Ordinantibus periculum majus immineat.*

3. Caſſiod. lib. 8. Epiſt. 24. S. Cypr. lib. 2. Epiſt. 1. S. Greg. lib. 2. Epiſt. 48.

4. Ti-

4. *Trid ſeſſ.21.cap. 2.deRefor.ex lit. Encycl. Sac.Cōg. Conc. de mandato Innoc. XI.die 13. Maii 1679. Sac. Cong. Conc. die 6.Febr.1597 Sac. Cong. Epiſ. in Ugenti, die 6. Octob. 1617. Trid ſeſſ.21.cap. 2. de Refor. cap.* Tuis quæſtionibus,*& cap.*Epiſcopus, *de præbendis. S. Ambr. in quod. ſerm.*

4. Tituli præterea Ordinandorum accuratiſſimè diſcutiantur; plerique enim inventi ſunt, qui fictis, & emendicatis titulis ad Sacerdotii dignitatem evecti, eandem turpiter proſtituere coacti ſunt. Qua in re Sancta Synodus Sac. Tridentini Concilii præceptis inhærens, mandat, ut nemo ad ſacros Ordines promoveatur, niſi Eccleſiaſticum Beneficium ad ſubſtentationem ſufficiens, juxta taxam Synodalem ſuæ Diœceſis, pacificè poſſederit. Ad titulum verò patrimonii ii ſolum ordinentur, ad quos admittendos, aut neceſſitas, aut utilitas Eccleſiæ compulerit. Pernicioſam enim illorum facilitatem deteſtatur Sancta Synodus, qui *pompam multitudinis* quærentes, citò manus imponunt, minime cogitantes *ex inordinata, & indiſciplinata multitudine Sacerdotum hodie contemtui* dari *Redemptoris noſtri Venerabile Sacramentum*.

5. *Can.* Sāctorum, *& Can.* Neminem, *diſ.*70.

5. Ne quis Clericatu initiatus, & ſufficienti deinde ſubſtentationis titulo deſtitutus, aut ab Eccleſiaſtico ſtatu turpiter recedere, aut cum ejuſdem dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere cogatur, mandat Sancta Synodus, ut inviolabilis obſervantia Diœceſis Neapolitanæ de non admittendo ad primam tonſuram quemquam, niſi de beneficio conferendo, aut patrimonio conſtiterit, ad totam Provinciam extendatur, juxta tamen taxam Synodalem cuiuſcumque Diœceſis.

6. *Conc. Trid. ſeſ. 21. cap.2.de Refor. Sac. Cong. Cōc.die 27.Nov. 1610. Urbanus VIII. conſ. pro* Ultramont. Secretis *die* 11. *Decem.an.*1624. *Pius V. conſ.*75. Romanus Pontifex. *Cōc.Prov.Neap. loco ſup. cit.*

6. Qui falſum, fictum, aut fiduciarium patrimonium ad ordines ſuſcipiendos ſubjecerit, ipſo facto ſuſpenſionem à ſuſceptis ordinibus Ordinario reſervatam incurrat, eius vinculo nunquam, niſi reali patrimonio conſtituto, relaxandus. Conſulentes autem, aut quomodolibet cooperantes, graviſſimis pœnis à Summis Pontificibus, ſacris Canonibus, & in qualibet Diœceſi conſtitutis, aut conſtituendis puniantur.

7. Qui patrimonium, aut beneficium, cuius titulo ad ordines promotus fuit, aut alienaverit, aut reſignaverit, alio ſufficienti patrimonio, vel beneficio facultate Ordinarii non ſubrogato, noverit ſe in ſuſpenſionem ab ordinibus exercendis conſtitutam à ſacris Canonibus incidiſſe, atque actum eſſe ipſo jure nullum.

7. *Trid ſeſſ.21.cap. 2.de Refor. Cap.*Per tuas,37. *de Simonia.*

8. Illi, quos Epiſcopus diſcutiendis ordinandorum requiſitis præfecerit, ea diligenter obſervent, quæ in inſtructione in appendice adſcribenda præcipiuntur, ac ſolius Dei gloriam ſpectan-

ctan-

stantes, fidelem operam in exploranda eligendorum idoneitate, Ecclesiæ præstent. Ordinandi autem ad hos Deputatos duobus ante ordinationem mensibus omnium requisitorum legitima afferant documenta, quo maturius discutiantur.

9. Qui attestationes requisitas facientes, aut gratificandi studio, aut alia quacumque causa quicquam mentiti fuerint, arbitrio Ordinarii puniantur.

10. Si verò hujusmodi Deputati, atque etiam Examinatores, quidpiam directè, vel indirectè, ante, vel post requisitorum discussionem, vel examen acceperint, pœnam suspensionis à Divinis, una cum ipsis tribuentibus incurrant.

10. Cõc. Prov. Neap. suprà cit. cap. 19. pag. 32. & 33.

11. Cum ad revocandam Sacrorum Canonum, ac præsertim Tridentini disciplinam circa subditos tantum ordinandos, & amputandas omnis fraudis, & controversiæ occasiones, eorumque temeritatem compescendam, qui alienis Episcopis ad ordines obrepere moliebantur, inter præclarissima Summi Pontificatus instituta Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XII. saluberrima constitutio manaverit, in fine hujus capitis apponenda, quæcumque in ea præscripta sunt inviolabiliter observentur.

Innoc. XII. Cõst. Speculatores, 4. *Nov. 1694.*

12. Sancta Synodus Ordinarios in Domino obsecrat, ut interstitiorum observantiam negligi non patiantur; neque posthabito temporum, munerumque exercendorum præscripto, præproperæ ordinandorũ cupiditati facilè indulgeant, ne ii *forte semper esse desinant, quod immaturè esse festinant.* Cum igitur exequutio Indultorum Apostolicorum suscipiendi ordines extra tempora à Jure statuta, juxta decreta Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XII. jussu edita, huic Synodo subiicienda, eorum arbitrio permissa sit, onerata eorundem conscientia; ipsi quod in Domino expedire censuerint, in illis admittendis decernant.

12. Trid. sess. 23. cap. 21. Can. 1. 2. 3. & 8. dis. 77. Cœlestinus Papa ad Episc. Galliæ epist. 2. cap. 3.

Decret. S. Cõg. de mand. SS. D. N. Innoc. XII. 14. Decem. 1693.

13. Juxta decretum S. Congregationis in fine apponendum, literæ dimissoriales eorum, qui in Regno Neapolitano ad primam tonsuram, & minores ordines promovendi sunt, dirigantur uni tantum, & certo Ordinario ad electionem concedentis, & pluribus directæ nullæ sint. Si quis verò contra formam præsentis decreti ad primam tonsuram, aut minores ordines fuerit promotus, ab exequutione collati, & à susceptione superioris ordinis

Decret. Sac. Cõg. 22. Junii 1623.

perpetuo ſuſpenſus ſit, & ulterius condignis pœnis puniatur; Ordinans verò, vel dimiſſorias concedens ultra divinam indignationem, quam incurret, à collatione ordinum per annum eo ipſo ſuſpenſum ſe noverit, ex forma ejuſdem decreti.

14. *Literæ Sac. Cõg. Encyclicæ de mandato Innoc. XI. 9. Oct. 1682*

14. Ad majores ordines nemo promoveatur, niſi prius in religioſa aliqua domo ab Ordinario deſignanda per decem dies ſpiritualibus exercitiis vacaverit, juxta Encyclicas literas datas die 9. Octobris 1682. mandato fel. record. Innocentii XI. ac in eadem domo diu, noctuque commoratus fuerit.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

INNOCENTII PAPÆ XII.

Conſtitutio, qua plura declarantur, ac præſcribuntur pro tollendis abuſibus, & fraudibus circà Ordinationes alienorum Subditorum.

INNOCENTIUS Epiſcopus Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Speculatores Domus Iſrael, quæ eſt Sancta Dei Eccleſia, per ineffabilem Divinæ Bonitatis abundantiam conſtituti, eò potiſſimùm ab ipſis Pontificatus Noſtri primordiis Paſtoralis vigilantiæ noſtræ ſtudia convertenda eſſe duximus, ut, qui in ſortem Domini vocantur, ſacriſque addicuntur miniſteriis, quippè quos irreprehenſibiles eſſe convenit; ut præeſſe valeant corrigendis, ac in quos tanquàm in ſpeculum reliqui oculos coniiciunt, ex iiſque ſumunt, quod imitentur, tales ſint, qui dignè poſſint Dominica Sacramenta tractare, ac ædificent cunctos, tàm fidei ſcientia, quàm operum diſciplina.

1 *Sanè hoc inito conſilio, non alios, quantum fieri poteſt, quàm qui in ſanctitate, & juſtitia per ordinatiſſimos Eccleſiaſticæ Militiæ gradus ſtatis intervallis ambulaverint, ac piè, & fidelitèr in miniſteriis anteactis ſe geſſerint, ad Sacerdotium aſſumi, ſacraſque ordinationes, juxta priſcum Eccleſiæ morem, præſcriptis à jure temporibus orationi, & jejunio conſecratis, haberi cupientes, ſeveriorem quamdam in conce-*

cedendis Indultis suscipiendi sacros Ordines extrà tempora hujusmodi, & interstitiis ad id designatis minimè servatis, ultrò Nobis proposuimus adhibendam rationem; qua videlicet servata, ante meritum laboris, ante tempus examinis, ante experientiam disciplinæ Sacerdotalis honor non probatis minimè tribuatur, nec unquam heri sacrilegi, hodie Sacerdotes, heri prophani, hodie sacrorum Antistites, veteres vitio, virtute rudes, & recentes, discipuli simul, ac Magistri pietatis creentur; sed ii tantùm, juxtà constitutas à Majoribus Leges, ab humili gradu fidelis Populi ad sacrarum administrationum sublimitatem promoveantur, qui post mutatum habitum secularem diuturna conversatione inter Clericos fuerint comprobati, ac multo tempore didicerint, quæ postmodùm alios docere tenentur; Cęterum per ea ipsa Indulta, quæ super præmissis parciùs quidem, ac ex certis tantùm, & magis rationabilibus causis concedere decrevimus, contraria quavis illorum interpretatione penitùs improbata, salutarem illam, quam sacri Generalis Tridentini Concilii Decreta, de non ordinandis ad patrimonii titulum, nisi illis, quos Episcopi pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum assumendos judicaverint, præscribunt disciplinam, nequaquam relaxatam intelligi; quinimò nec unquam ad Indulta hujusmodi exequenda Episcopos ipsos arctare, sed illorum executionem arbitrio semper eorumdem Episcoporum, quorum conscientias hac in re strictissimè oneratas voluimus, prorsùs relinquere declaravimus; sperantes in Domino eos, qui, juxtà Apostoli monitum, nemini citò manus imponendas esse probè norunt, sibi, & universo gregi attendentes, in quo eos posuit Spiritus Sanctus regere Ecclesiam Dei, reverenda ipsis spiritibus Angelicis ministeria ab hominibus sine consideratione apprehendi nunquàm permissuros, nec temere praripi passuros, quæ vita probata dumtaxat accipere promeretur.

2 Omnes insuper, & singulos cujuscumque tandem gradus, ordinis, & dignitatis fuerint, quibus ex hujus Sanctæ Sedis gratia sacros Ordines præfatos extra eadem tempora conferendi, vel aliis, ut illos sic conferre valeant, indulgendi potestas fieri consuevit, cum Divinos Ordines largiri districti semper esse judicii oporteat, seriò monitos voluimus, ut præscriptos sibi desupèr in suis quique facultatibus terminos religiosè custodiant, nec eos cujusvis consuetudinis, aut exempli prætextu ullatenus transgrediantur.

3 *Verùm quò impensiùs Apostolicæ gubernationis curam, & cogitationes in hęc intendimus, eò majori cum animi nostri dolore ex quamplurium Venerabilium Fratrum nostrorum Archiepiscoporum, & Episcoporum in diversis Regionibus existentium delatis ad Nos querelis accepimus, graviora quotidie malignari inimicum in Sancto, sacrilega scilicet illorum impudentia in dies crescente, qui propriæ salutis immemores, Clericales Ordines sibi forsan à propriis Præsulibus denegatos, seù quos, aliquibus canonicis sibi obstantibus impedimentis, denegari meritò verentur, ab alienis Episcopis, non quæ Jesu Christi, sed eas, quæ ad ipsos non pertinent, Oves, in animarum suarum perniciem quærentibus, nec tot canonicas damnationes contrà usurpantes alienæ plebis hominem latas perhorrescentibus, absque suorum Prælatorum commeatu, hoc est dimissoriis, commendatitiisve eorum literis destituti, quinimmò eis insciis, & sæpè etiam invitis, sub minus legitimis Beneficii Ecclesiastici, Originis, Domicilii seù etiam familiaritatis, ac continuæ Ordinantium Episcoporum commensalitatis quæsitis titulis, in sacrarum legum fraudem, & contemtum, illegitimè suscipiunt, atque ità non intrantes per ostium, & nihilominùs Tabernaculum Domini cum macula inhabitare non dubitantes, sacrificium in sacrilegium convertunt, judicium absque misericordia sibi consciscunt, Deoque minimè placentes, & tamen placare velle præsumentes, non modò eum non placant, sed magis irritant, dum videntur in cordibus suis dicere, Non requiret.*

4 *Hinc est, quod Nos ex commissæ Nobis divinitus Apostolicæ servitutis munere, abusus, fraudes, ac scandala hujusmodi penitùs, & omninò è medio tollere, ac irreligiosam contrafacientium audaciam, quantùm Nobis ex alto conceditur, compescere, & reprimere volentes, necnon fel. rec.* Urbani *VIII. contrà malè ordinantes, & malè ordinatos, quæ incipit:* Secretis, *aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac etiam Conciliaribus hac in re editis Constitutionibus, & Ordinationibus inhærentes, illasque, quoad ea, quæ præsentibus non adversantur, quatenùs opus sit, innovantes; de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinaliũ ejusdem Concilii Tridentini interpretum, qui quæcumque antehac super præmissis ab ipsorum Cardinalium Congregatione in particularibus casibus edita decreta, declarationes, seù responsa ad earumdem præsentium limites reducenda*

esse

esse censuerunt, consilio, ac etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiæ utilitatem, veteris disciplinæ instaurationem, totiusque Christiani populi ædificationem, hac generali nostra, & perpetuo valitura Constitutione, decernimus, & declaramus.

5 Nulli Episcopo, seù cujusvis loci Ordinario, tametsi Cardinalatus honore fulgeat, licere exterum quempiam, ac sibi ratione Originis, seù Domicilii, juxtà modum inferiùs declarandum, legitimè contracti non Subditum ad Clericalem tonsuram promovere, cujusvis Beneficii Ecclesiastici ei statim, ac tonsura hujusmodi insignitus fuerit, conferendi, seù ad quos is à Patronis jam præsentatus, seù nominatus fuerit, prætextu, etiamsi Beneficium prædictum de novo ea expressè adjecta lege fundatum fuisse constiterit, ut quis immediatè post Clericalem characterem susceptum ad illud instituatur.

6 Prætereà Clericum, qui legitimè jam à proprio Episcopo ad eamdem Clericalem tonsuram, seù etiam ad minores Ordines promotus fuerit, non posse ab alio Episcopo ratione, ac titulo cujuscumque Beneficii in illius Diœcesi obtenti ad ulteriores Ordines promoveri, nisi ante eorumdem susceptionem Testimoniales literas proprii Episcopi, tàm Originis, quàm Domicilii super suis natalibus, ætate, moribus, & vita sibi concedi obtinuerit, easque Episcopo Ordinanti in actis illius Curiæ conservandas exhibuerit. Licet verò Clericus ratione cujusvis Beneficii in aliena Diœcesi obtenti subiici dicatur Jurisdictioni illius Episcopi, in cujus Diœcesi Beneficium hujusmodi situm est, eam tamen de cętero hac in re inconcussè servari volumus Regulam, ut nemo ejusmodi subjectionem ad effectum suscipiendi Ordines acquirere censeatur, nisi Beneficium prædictum ejus sit redditus, ut ad congruam vitæ sustentationem, sivè juxtà Taxam Synodalem, sivè, ea deficiente, juxtà morem Regionis pro promovendis ad Sacros Ordines, detractis oneribus, per se sufficiat, illudque ab Ordinando pacificè possideatur, sublata quacumque facultate supplendi, quod deficeret, fructibus ejusdem Beneficii cum adjectione Patrimonii, etiam pinguis, quod ipse Ordinandus in eadem, seù alia quavis Diœcesi obtineret; ac Episcopus sic ordinans, tàm de prædictis Testimonialibus Literis, quàm de redditu Beneficii hujusmodi expressam in consueta collatorum Ordinum attestatione mentionem facere debebit.

7 Ce-

7 Cęterùm Subditus ratione Originis is tantum fit, ac esse intelligatur, qui naturalitèr ortus est in ea Diœcesi, in qua ad Ordines promoveri desiderat, dummodò tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occasione nimirùm Itineris, Officii, Legationis, Mercaturæ, vel cujusvis alterius temporalis moræ, seù permanentiæ ejus Patris in illo loco, quo casu nullatenùs ejusmodi fortuita nativitas, sed vera tantùm, & naturalis Patris origo erit attendenda. Quod si quis tanto temporis spatio in eo loco, in quo ex accidenti, sicut præmittitur, natus est, moram traxerit, ut potuerit ibidem canonico aliquo impedimento irretiri, tunc etiam ab Ordinario ejus loci literas Testimoniales, ut suprà, obtinere, illasque Episcopo ordinanti per eum in collatorum Ordinum Testimonio similitèr recensendas præsentare teneatur. At si Pater in alieno loco, ubi ejus filius natus est, tamdiù, ac animo permanserit, ut inibi verè Domicilium de Jure contraxerit, tunc non origo Patris, sed Domicilium per Patrem legitimè, ut præfertur, contractum pro Ordinatione ejusdem filii attendi debeat.

8 Subditus autem ratione Domicilii ad effectum suscipiendi Ordines is dumtaxàt censeatur, qui, licet alibi natus fuerit, illud tamen adeò stabiliter constituerit in aliquo loco, ut, vel per decennium saltèm in eo habitando, vel majorem rerum, ac bonorum suorum partem cum instructis ędibus in locum hujusmodi transferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorando, satis superque suum perpetuò ibidem permanendi animum demonstraverit; & nihilominùs ulterius utroque casu se verè, & realiter animum hujusmodi habere jurejurando affirmet. Si quis tamen à propriæ originis loco in ea ætate discesserit, qua potuerit alicui canonico impedimento obnoxius effici, etiam Ordinarii suæ originis testimoniales literas, ut suprà, afferre debebit, ac de illis expressa similiter mentio in susceptorum Ordinum Literis facienda erit.

9 Ad hæc nullus Episcopus alienę Diœcesis Subditum Familiarem suum ad aliquos Sacros, seù Minores Ordines, vel etiam primam tonsuram promovere, seù ordinare pręsumat absque ejus proprii originis scilicet, seù Domicilii Pręlati Testimonialibus literis, ut suprà, & nisi ad pręscriptum Concilii Tridentini pręfati sess. xxiii. cap. ix. De Reform. Familiarem prędictum per integrum, & completum triennium in suo actuali servitio secum retinuerit, ac suis sumtibus aluerit;

Bene-

Beneficium insuper, quod ei ad vitam sustentandam, juxtà modum superiùs præfinitum, sufficiat, quacumque fraude cessante, statim, hoc est saltem intrà terminum unius mensis à die factæ ordinationis, re ipsa illi conferat, ac in Ordinationis hujusmodi Testimonio expressam itidem familiaritatis, ac literarum prædictarum mentionem facere teneatur.

10 *Porrò, ut quicumque fraudibus aditus omninò præcludatur, volumus, & Apostolica Authoritate statuimus, atque decernimus, ut Episcopus quilibet suos ratione originis, sivè Domicilii Subditos Clericos quoscumque ab alienis Episcopis quavis authoritate, etiam cum suis commendatitiis literis promotos, nedùm ad formam Concilii Tridentini supradicti sess. xiv. cap. iii. De Reformat. quoad scientiam examinare valeat, verùm etiam Ordinum eis collatorum testimoniales literas, gratis tamen, recognoscere, ac diligenter perquirere, an quoad illos præsentis Constitutionis forma, & dispositio adimpleta fuerit, assignato sic promotis termino competenti ei magis benevisо ad docendum de ejusmodi adimplemento, ita ut quos eo termino elapso id minimè præstitisse compererit, à susceptorum Ordinum exercitio, si ita, & quamdiù ei expedire videbitur, suspendere, illisque, nè in Altari, aut in aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.*

11 *Ità verò præmissa omnia, & singula perpetuò, ac inviolabiliter observari, atque adimpleri volumus, ut si quid in iisdem præmissis, seù eorum aliquo secùs fiat, Ordinans quidem à collatione Ordinum per annum, Ordinatus verò à susceptorum ordinum executione, quamdiù proprio Ordinario videbitur expedire, eo ipso suspensus sit, aliisque insuper gravioribus pœnis pro modo culpæ nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis uterque subjaceat.*

12 *Decernentes pariter easdem præsentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissimè, & inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ac Sedis præfatæ Nuncios, aliosvè quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-*

can-

candi, & interpretandi facultate, & authoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secùs super his à quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

13 Non obstantibus premissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu scientia, & potestatis plenitudine, paribus in genere, vel in specie, seù aliàs quomodolibet in contrarium premissorum concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seù quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, nihil penitùs omisso, & forma in illis tradita observata, eisdem presentibus pro expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad premissorum effectum hac vice dumtaxàt specialitèr, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

14 Volumus autem, ut presentes Litere in Valvis Ecclesie Lateranensis, & Basilice Principis Apostolorum, necnon Cancellarie Apostolice, ac in Acie Campi Flore de Urbe, ut moris est, publicentur, & affigantur, sicque publicate, & affixe, omnes, & singulos, quos ille concernunt, perindè arctent, & afficiant, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimate fuissent; Quodque earumdem presentium transumtis, seù exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constitute munitis, eadem prorsùs fides, tàm in Judicio, quàm extrà illud, ubique adhibeatur, que ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense.

15 Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum Decretorum, Declarationis, Volũtatis, Statuti, & Derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pre-

sum-

sumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo nonagesimo quarto, Pridiè Nonas Novembris, Pontificatus Nostri Anno quarto.

B.CARD.PRODAT. I.F.CARD.ALBANUS.

Visa de Curia I.Sacripantes.

D.Ciampinus.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

CAP. VIII.

De officio Exorcistæ.

1. Quicumque in digito Dei Dœmonia eiicere, atque eos, qui à spiritibus immundis vexantur, in Christi nomine curare aggreditur, oratione, & jejunio instructus, scutum Fidei assumat, ut tela nequissimi hostis ignea extinguat; & portæ inferi sacræ vocis imperio contremiscant. Episcopi igitur iis tantum id muneris commendent, quos morum sanctitas, & vitæ integritas effecerit Diabolo terribiles.

1. *Luc.*11.20. *Mar.*9.28. *Ad Ephes.* 6.16. *Conc. Mediol. I. p.*2. *tit.* Quæ ad Sacramentalia.

2. Si quis autem sine Ordinarii facultate illud susceperit, suspensione à Divinis ipso facto, aliisque arbitrariis pœnis coërceatur, si quidem Secularis fuerit; si verò Regularis, tum arbitrio Ordinarii puniatur, tum facultatem audiendarum confessionum si obtinuerit, ipso facto amittat, neque ad illam in posterum admittatur.

2. *Sac. Cong. Conc.* 1. *Jul.* 1606. *Sac. Conc. Episc. in* Florentina, 22.*Febr.*1625. *Conc. Mediol ubi sup.*

3. Arbitrio quoque Ordinarii puniatur, qui vel exorcismis usus fuerit in Rituali Romano minime præscriptis, vel extra Ecclesiam, vel summotis arbitris, contra ejusdem Ritualis formam, vel horis nocturnis exorcismos adhibuerit.

Conc. Prov. Mediol 4. *Can.* Tabernaculum, *de consecr dist.*1.

4. At si quis ministerii sanctitate abusus, aliquem ad turpia illius occasione induxerit, sit ipso facto excommunicatus, aliisque in eum corporalibus pœnis graviter animadvertatur.

4. *Ritual. Rom in rubr. de Exorcizan.* §. Mulierem.

CAP. IX.

De Sacramento Matrimonii.

Ad Ephes. 5.32. Conc. Trid. seß. 24. de Refor. Matrim. cap. 1. Catechis. Rom. p. 2. cap. 8. & cap. 1. §. 1. Tob. 6. 17. Triden. loc. cit. Cõc. Prov. Neap. cap. 40. Ritual. Rom. in rub. de Sacr. Marim. §. Admoneantur. *Ad Hebr. 13. 4.*

1. INdignum est, Sanctorum filios more gentium, quæ Deũ ignorant, & errant, Sacramentum magnum celebrare, quo charitas eximia, qua Christus Dominus dilexit Ecclesiam Sponsam non habentem maculam, neque rugam, mysticè significatur. Quare Pastoribus animarum curæ erit, ut fideles Matrimonii sanctitatem intelligant, serventque inviolatam. Quandoquidem *habet potestatem Dæmonium*, sicut Angelico docemur hortatu, *super eos, qui ita conjugium suscipiunt, ut Deum à se, & à sua mente excludant.* Igitur fideles ad illud celebrandum puri, mundique accedant, ac per Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ nuptiali divinæ gratiæ veste ornent animas suas, ut sit *honorabile connubium in omnibus*, secundum Apostolum, *& thorus immaculatus*.

2. Conc. Prov. Mediol. loc. cit. Ritual. Rom. in rub. de Sacr. Matrim. §. Has autem. *Conc. Mediol. V. p. 3. hoc tit S. Carol. in Instruct. Matrim. tit. de Parochi diligen. in fine.*

2. Ante denunciationes in Ecclesia faciendas Parochi, in quorum Parœcia degunt, Sponsorum voluntatem, & liberè præstandum contrahendi Matrimonii consensum explorent; simulque eos de Fidei rudimentis percontentur; quos si minus instructos deprehenderint, sedulò erudire non negligant, sub pœnis arbitrio Ordinarii imponendis.

3. Cõc. Trid seß. 24. cit. Cõc. Londin. Sub Paschali II. & sub Innoc. III. ann. 1102. Colon sub Paulo III. par. 7. cap. 43. 44. & 45.

3. Cognita utriusque Sponsi voluntate, ac si concubinarii fuerint, etiam thori, & domicilii separatione comperta; tribus festis diebus, quo ad fieri potest inter se distantibus, in populi conventu ab ipsis Parochis clara voce Matrimonium contrahendum proclametur, & nomina denunciatorum in valvis Ecclesiæ affigantur.

4. Rit. Rom. ubi sup. Conc. Prov. Mediol. III. hoc tit. Conc. Aquen. an. 1585. tit. de Matrim. Conc. Narbon. ann. 1609. Conc. Revenat. 2. sub Clem. V. rub. 19.

4. Si impedimentum aliquod, sive certum, sive dubium subesse Parochus aliquo deferente resciverit, ulterius progredi, aut ad denunciationes peragendas, aut ad assistendum Matrimonio non audeat; sed rem ad Ordinarium primo quoque tempore deferat. Sponsis verò in diversis Parœciis degentibus, in utraque Parœcia tribus statutis denunciationibus, Matrimonium publicetur.

5. Ut

5. Ut dubitationibus, quæ ex domicilii mutatione ſuboriri ſolent, conſulatur, in nulla Parœcia tres ejuſmodi proclamationes fiant, niſi uterque, vel alter Sponſus ſaltem quatuor ante menſibus ibi domicilium collocarit; breviori autem elapſo tempore, una quidem in ea, ad quam recens commigrarunt; duæ reliquæ, unde diſceſſerunt, peragantur.

Ritual. Rom. loc. cit.

6. Ne quis fortaſſe impedimentum aliquod delaturus, temporis anguſtiis excludatur, hortatur Sancta Synodus, ut eadem die, qua ſuprema denunciatio facta eſt, Matrimonium non celebretur.

6. *Cõc. Mediol. III. loc. cit. Cõc. Prov. Neap. cap.* 40.

7. Pœnas in ſua Diœceſi conſtitutas, aut conſtituendas incurrat quiſquis, aut falſum impedimentum impoſuerit, aut verum ſibi compertum reticuerit.

7. *Conc. Later. IV. rel. in cap.* Cum inhibitio, *de Cland. Deſponſ. Cõc. Mediol. III. loc. cit.*

8. Si Matrimonium intra duos menſes à peractis denunciationibus non contrahatur, iterum denunciationes inſtituantur, niſi aliter Ordinarius cenſuerit.

8. *Conc. Mediol. V. tit.* Quæ ad Matr. pertinent.

9. Obſervetur adamuſſim inſtructio Sac. Congregationis pro examine teſtium, qui inducuntur ad probandum ſtatum liberum contrahere volentium Matrimonia; ac etiam pro ipſorum Sponſorum depoſitionibus recipiendis, in calce Synodi apponenda.

10. Cum indigniſſimum ſit Matrimoniii ſanctitatem in obtentum, & occaſionem admittendæ turpitudinis cedere, pœnis in ſua cujuſque Diœceſi decretis, aut decernendis afficiantur Sponſi, & Sponſæ, poſt inita ſponſalium fœdera, ſed ante Matrimonium legitimè contractum, carnalem inter ſe copulam habentes; paribuſque pœnis coërceantur parentes, conſanguinei, aut affines, eorum copulam, cohabitationem, aut pernoctationem permittentes.

10. *Cõc. Mediol VI. tit.* Quæ ad Matr. pertinent, *&* 2. *tit.* 1. *Decr.* 27. *S. Carolus in Inſtruct. de Sacram. Matrim. Conc. Aquen. anno* 1585. *Trid. ſeſs.* 24. *de Refor. Matrim. cap.* 1.

11. Parochi accuratè exequantur, quæ in Rituali Romano præſcribuntur, præſertim de nominibus contrahentium, & teſtium in peculiari libro deſcribendis; idemque ſervetur circa librum cuſtodiendum, quod de baptizatorum libro ſervando præceptum eſt.

11. *Trid. cit ſeſs. c.* 1. *Ritua. Roman. in ritu Celeb. Matrim. in fine. Cõc. Prov. Neap. cap.* 40.

12. Cum Polygamiæ interdum, diſcordiarum, aliorumque malorum occaſiones emerſiſſe compertum ſit ex eorum intole-

randa temeritate; qui Canonicas ſanctiones, & ſtatutas à ſacro Tridentino Concilio ſolemnitates parvipendentes, Matrimonium contrahunt, etiam Parocho per vim, aut dolum adducto; propterea ad illam compeſcendam, ultra ea quæ ſtatuta ſunt in *cap. 1. de Matrimonio contra interdictum Eccleſiæ celebrato*, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrendam decernit Sancta Synodus, tum adverſus ita contrahentes, tum adverſus eos, qui ad tam nefarium auſum, conſilium, opemque contulerint; Parochus verò, cujus ſupina in ea re negligentia conſtiterit, pœnam dabit aureorum centum piis uſibus addicendorum, aliaſque arbitrarias.

Trident. cit. ſeſs. 24. Conc. Remen. anno 1583.

13. Excommunicationis ſententia, cedulonibus publicanda, & Ordinariis reſervata ad mentem Tridentini coërcendos mandat Sancta Synodus eos, qui concubinas retinuerint, atque ipſas etiam concubinas, ſi admonitionibus Juris ordine præmiſſis, à nefaria conſuetudine minimè receſſerint; ſi autem excommunicatio promulgata non fuerit, iidem à Confeſſariis non poſſint abſolvi, niſi facta reali ſeparatione, & thori, & domus, per duos ſe menſes continuerint, vel niſi certò, aut valdè probabiliter conſtet, factos phyſicè, aut moraliter impotentes ad recidendum, vel paulò poſt eſſe inter ſe Matrimonium contracturos, modo realiter ſint ſeparati.

13. *Trid. de Reform. Matri. ſeſs. 24. cap. 8. Cõc. Prov. Neap. cap. 40. S. Carolus in Inſtruc. confeſ. Conc. Romanum 5. ſub Greg. VII. Can. 7. Conc. Later. 2. ſub Innoc. II. Can. 22.*

TITVLVS QVARTVS
DE SANCTORUM INVOCATIONE, ET VENERATIONE.

Tex. Trid. ſeſs. 25. in Decreto de Invocatione Sanctorum.

M*Andat Sancta Synodus omnibus Epiſcopis, & cæteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, &c. ut inprimis de Sanctorum interceſſione, invocatione, reliquiarum honore, & legitimo Imaginum uſu fideles diligenter inſtruant, &c. Quod ſi aliquis du-*

dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus, vel omninò aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat; Episcopus antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & Comprovincialium Episcoporum in Concilio Provinciali sententiam expectet.

CAP. I.

De Reliquiis Sanctorum.

1. SAnctorum exuvias, qui *per fidem vicerunt Regna*, & coronas triumphales meruerunt, velut Christianæ fortitudinis monumenta, ita decet venerari, ut, & viva Christi membra, & templum Spiritus Sancti fuisse agnoscamus, & militantis Ecclesiæ incitamenta ad victoriam, quæ vincit mundum, atque ad evertendos Principes tenebrarum, & seculi potestates. Iis propterea, ut debitus honor quam sanctissimè deferatur, vetat Sancta Synodus, ne ullæ exponantur Reliquiæ, nisi Ordinarii judicio, vel antiquissimo populi cultu fuerint approbatæ.

2. In earum autem expositione, tum omnem lucri cupiditatem præcipit esse fugiendam, tum decentiam, religionemque in omnes partes observandam. Itaque nunquam, nisi idonea causa suadente, & cereis hinc inde ardentibus exponantur, nec nisi iisdem prælucentibus gestentur.

3. Eas autem solus Sacerdos gestet superpelliceo, & stola indutus, qui post expositionem, antiphonam, versiculum, & orationem congruentem recitabit.

4. Nova miracula per Sanctorum reliquias edita non promulgentur, sed à Parochis, vel Ecclesiarum Rectoribus ad Ordinarium deferantur, legitimis documentis ab eodem comprobanda, & publicanda, si visum fuerit expedire.

5. Thecis quam ornatissimis, & sigillo Ordinarii obsignatis Sanctorum Reliquiæ custodiantur; Thecæ verò in Armariis tuto, decentique loco muniantur clave ab Ecclesiæ Præfecto, vel Thesaurario servanda; quibus inscribatur epigraphe RELIQUIÆ SANCTORUM. Tabella etiam cum reliquiarum nominibus in conspicua templi parte affixa retineatur.

1. *Ad Hebr.* 11.33. *Triden sess.* 25.

2. *Trid. sess.* 25. *de Reliq. & vener. Sanct.*

3. *S. Carol. in Conc. Mediol. I p.* 1. *S. Greg. lib.* 1. *Epis.* 30. *Xystus V. const.* Dominus, 88.

4. *Urbanus VIII. const.* 37. Sanctissimus, *S. Rit. Cōg. de mand. ejusd. Urb. VIII. sub die* 12. *Mar.* 1631. *quod decretum confirmatum fuit ab Innoc. XI. ann.* 1678.

5. *Cap.* Cum ex eo, *de Reliq. & Vener. Sanct. Conc. Mediol. I. loc. cit. Card. Paleott. p.* 6. *de visitat. In act. Eccl. Mediol. p.* 4. *lib.* 1. *c.* 16. §. Tabella.

6. Intra

6. Triden. cit. sess. 25. Coc. Mediol. IV. §. Quia omni.

6. Intra tres menses ab hujus Synodi promulgatione omnes Ecclesiarum Præpositi, etiam exemti, ab Ordinarium deferant indicem Reliquiarum in ejus archivio reponendum; ut curam sibi, tamquam Sedis Apostolicæ Delegato, à Tridentino commendatam diligenter exequatur.

7. Quoniam Sancta sanctè tractanda sunt, nemo nisi in sacris constitutus Reliquias attrectare audeat.

8. Conc. Mediol. I. p. 2. de visit. §. An Sanctorum. Conc. Prov. Bononien 1. p. 4. de Reliquiis certis, & incertis.

8. Episcopi in Sancta Visitatione Sanctorum Reliquias accuratè recognoscant, & quæ ad decentem earum custodiam, cultumque pertinent, diligenter constituant.

CAP II.

De Sacrarum Imaginum cultu.

1. S. Gregor. hom. 11. in Evan.

1. VT visibilium aspectu animus ad invisibilia raperetur, & mysteriorum exemplis in oculos incurrentibus ex his, quæ novit, surgeret ad incognita, quæ non novit, Sacras Imagines retinendas, & colendas à primævis Christianæ Religionis temporibus constituit Ecclesia. Pastores igitur sedulò curabunt, ne ullæ falsi dogmatis Imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes statuantur; nevè procaci venustate, ornatuque depingantur. Quare nullæ unquam in quavis Ecclesia, etiam exemta, insolitæ collocentur Imagines, nisi ab Episcopo fuerint approbatæ, ex Decreto Tridentini; omnes verò ad formam Ritualis Romani benedicantur, quæ in Altaribus collocandæ sunt.

Trid. sess. 25. de Invoc. Sanct. Urban. VIII. const. 51. Sacrosancta. Ritual. Rom. de Benedic. Imag.

2. Urban. VIII. const. Cœlestis Jerusalem, 32. aliàs 132. Trid. sess. 25. cit.

2. Nemini liceat Sacras Imagines alia forma, habituque efformare, contra quàm Ecclesia consuevit, ut Urbani VIII. constitutione præscribitur; neque typis impressas sine Ordinarii facultate evulgare, si novi miraculi historiola, aut oratiuncula subjecta sit.

3. Quæ Altaribus, aut Imaginibus offeruntur votivæ tabellæ, cujuscumque materiæ sint, ibi perpetuo fixæ dependeant.

4. Can. Placuit, de cons. dist. 1. Conc. Mogunt. 4. Can. 42.

4. Parochi, & quicumque Ecclesiarum Præpositi, ubi resciverint, populum frequentiorem ex increbrescente novi miraculi

rumo-

rumore ad Sacram aliquam Imaginem confluere, sine mora ad Ordinarium deferant.

5. Agnos cereos nemo, nisi Sacris Ordinibus initiatus attrectet; Si quis autem eos, vel pinxerit, vel inaurarit, noverit se, juxta Gregorii XIII. Constitutionem excommunicationis sententiæ subjacere. 5. *Gregor. XIII. const. 2.* Omni certè.

TITVLVS QVINTVS.

DE INDULGENTIIS, ET ELEEMOSYNIS.

Tex. Trid. sess. 25. in Decreto de Indulgentiis.

Sacrosancta Synodus Indulgentiarum usum Christiano populo maximè salutarem, & Sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, &c. Abusus verò, qui in his irrepserunt, &c. Mandat omnibus Episcopis, ut diligenter quisque hujusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo Provinciali deferant, ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti, statim ad Summum Romanum Pontificem deferantur.

CAP. I.

De Indulgentiarum evulgatione.

1. Qui charitate jungente membra sunt Christi, ut de plenitudine ejus accipiant, atque ad eluendas peccatorum reliquias Sanctorum meritis adjuventur; locupletissimum Indulgentiarum thesaurum Ecclesiæ suæ potestate distribuendum largitus est Dominus, ut temporalis etiam pœnæ vincula solveret captiva filia Sion. 1. *Joan. 1. 16. Isai. 52. 2.*

2. Præcipit autem Sancta Synodus, ut Apostolicæ constitutiones, præsertim de amovenda ab evulgatione, atque usu Indulgentiarum lucri cupiditate, adamussim observentur. Itaque mandat, ut non solùm nulla mercedis spe promulgentur, verùm etiam, ut earum diplomata, aut summaria à locis, ubi capsulæ 2. *Conc. Trid. sess. 21. de Refor. cap. 9. & sess. 25. B. Pius V. const. 30.* Et si Dominici, *&* 99. Quã plenum. *Conc. Mediol. V. p. 1. tit. de Indulg. §.* Ne Indulgentiæ.

ad eleemosynas colligendas collocatæ sunt, removeantur.

3. Conc. Trid. ubi sup. sess. 21. de Resor. cap. 9. Cōc. Prov. Neap. cap. 5.

3. Tridentini sanctionem, ne ullis liceat quacumque exemtione fruentibus, Indulgentias sine Ordinarii facultate promulgare, pro virili tueantur, ac servari studeant Episcopi; neque in Ecclesiis quomodolibet exemtis, Indulgentias, aut earum summaria exponi patiantur, nisi iis antea recognitis, exponendi facultatem ipsi concesserint.

4. B. Pius V. const. 20. Regulariū. Gregor. XIII. const. Ubi gratiæ. S. Rit. Cong. in Oriol. 30. Sep. 1628. S. Cong. super Indulgentiis 2. Maii 1679.

4. Mulieres intra Regularium claustra ingredi non audeant occasione Indulgentiarum, etiam pro utriusque sexus Christifidelibus Oratorium visitantibus, aut cappellam intra eorum claustra existentem, ut Decreto Sac. Congregationis in fine adscribendo cautum est, sub pœna violatæ clausuræ.

CAP. II.

De Anno magni Iubilæi.

1. Ierem. 29. 14.

1. AD relaxanda facinora plebi Israël, & convertendam peccatorum captivitatem de cunctis locis, appropinquat dies redemtionis novæ; cum monitis Sac. Congregationis specialiter deputatæ propositis pro imminente Anno Jubilæi, Pontificia Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XII. charitas, cunctos, qui christiana professione censentur paratos exoptat, ut *ad thronum gratiæ* adeuntes, *misericordiam* consequantur, *& gratiam* inveniant *in auxilio opportuno.* Igitur ad montem Domini *in vertice montium*, ad quem *fluent omnes gentes*, ut hujus Provinciæ Christifideles quam frequentissimi ascendant, inhærens ejusdem Sac. Congregationis mandatis hæc Sancta Synodus universos hortatur, & obsecrat, ut quærant Dominum, dum inveniri potest, & generali anteactæ vitæ confessione præmissa, emundentur ab omnibus inquinamentis suis.

Ad formam cōst. SS. D. N. Innocen. XII. 13. Kal. Jun. 1699. Ad Hebr. 4. 16. Isai. 2. 2.

Sac. Cong. particularis de mandato ejusd. SS. D. N. Innoc. XII. ann. 1699. Isai. 55. 6.

2. Can. Mos est 12. quæst. 2. Conc. Turon. an. 1588. tit. 12. de Episc.

2. Episcopos autem cum primis admonet Sancta Synodus, ut quæ futura sint id temporis sollicitudinis suæ munera intelligant; atque impigra sedulitate omnia præstare satagant, quæ reliquorum fidelium charitatem, opera, & exemplo promoveant; largius itaque opes suas in peregrinantium subsidium erogent; &

suæ

suæ Diœcesis hospitia pro peregrinis liberaliter excipiendis diligentissime visitent; omniaque in iis composita, & instructa esse curent; ut hospitalitas inter christianas, & Episcopales virtutes præcipua idoneis argumentis eluceat. *Card. Paleottus de Bononien. Eccl. admin. p. 6. fol. 467.*

3. Illud etiam curabunt, ut Parochi, & Concionatores populo accurate explanent, quam sancta sit, & salubris Jubilæi institutio, & quantas in eo Dominus misericordiæ suæ divitias benignus effundat.

4. Quanta præterea in itinere instituendo pietas, quantum Christianæ humilitatis propositum vigere debeat; *mites* enim *docebit* Dominus *vias suas*, & ambulabunt in semitis ejus. Nullus igitur luxus in vestibus, nullum in cultu corporis seculi studium appareat. Procul ab iis, *qui ambulant in lege Domini*, omnis scurrilitas, jurgia, convicia; sed in ore eorum dulcis resonet divinarum laudum sonus; ut Angelo Dei comite ad salutis portum pervenire feliciter mereantur. 4. *Psal. 24. 9.*

5. In Confraternitatum itinere dirigendo, Præfectisque deputandis, qui ad mentem Sac. Congregationis, ætate, & consilio præstent, animum sedulò intendant; ac studeant, ut in xenodochiis feminæ à viris segregatæ hospitentur; & ibidem per Ecclesiasticos viros instructio habeatur ad peregrinos, qua per Dei verbum in sancto proposito confirmentur, & dirigantur viæ eorum ad custodiendas justificationes suas. Nihil denique prætermittatur, quo Sanctissimi Pontificis de ovium suarum salute solliciti desiderium adimpleatur, quod in ejusdem Bulla disertissimè proponitur. 5. *Card. Paleottus de Bonon. Eccl. adm. p. 4. de ordine servando, à Confrat. fol. 3?1. Ad formam Instruc. Sac. Cóg. partic. ut sup. Psal. 118. 5.*

CAP. III.

De Quæstuariis.

1. VT *non vituperetur ministerium nostrum*, nec avaritiæ labes, *quæ est Idolorum servitus*, Vineam Domini demoliatur, Tridentinum Concilium, afflante Spiritu Sancto, omnem diligentiam adhibendam censuit, ut Quæstuantium immoderata cupiditas coërceretur. Ejus igitur exemplis, & man- 1. *2. Ad Corin. 6. 3. Ad Galat. 4. 20. Trid. sess. 21. de Refor. cap. 9. Conc. Lateran. sub Innoc. III. cap. 62. Relat in cap.* Cum ex eo. *De pœnit. & remiss.*

datis inhærens hæc Provincialis Synodus, spiritualibus pœnis in unaquaque Diœcesi constitutis, afficiendos decernit laicos, qui pro Ecclesiis, aut Missarum Celebratione, aut aliis pietatis operibus, etiam in die Commemorationis omnium Defunctorum, sine Ordinarii permissu eleemosynas, quacumque ratione corrogare ausi fuerint.

2. *Can.* Quidam 16. *quæst.* 1. *Sac. Cong. Episc. in* Catanien. 22. *Janua.* 1588. *Et* Fundana, 17. *Janu.* 1594.

2. Eremitæ, qui in aliqua hujus Provinciæ Ecclesia, vel Cappella sine Ordinarii venia commorari, vel eremiticam vestem deferre ausi fuerint, pœna carceris formalis, aliisque arbitrariis coërceantur.

3. Vicariis foraneis, & Parochis Sancta Synodus injungit, ut intra mensem à promulgatione harum constitutionum, deferant ab Ordinarium quisque suum, nomina, moresque omnium eremitarum intra Vicariatus, aut Parœciæ suæ fines degentium.

4. *Clement.* Abusionibus. *De pœnit. & remis. Conc. Trid. loc. cit.*

4. Quicumque Eleemosynarii sine Ordinarii sui facultate, gratis concedenda, aut Sedis Apostolicæ, quæ ab Ordinariis recognoscatur, quæstuare non audeant; aliter pœnis ad arbitrium Ordinarii puniantur, aut constitutis in unaquaque Diœcesi. Ne verò ea facultate obtenta ullo modo abutantur, pœnam carceris formalis, aliasque arbitrarias Sancta Synodus constituit contra eos, qui præscriptos in ea limites excesserint; omnemque potestatem iisdem interdicit Indulgentias, aut oratiunculas venditandi, ne apochryphas, ut sæpè usuvenit, simplicibus obtrudant.

CAP. IV.

De Confraternitatibus laicorum.

1. *Ad Corinth.* 11. 20.

1. CONvenientes fratres in unum, Dominicam Cœnam manducare, in oratione unanimiter perseverare, Indulgentias lucrari, aliisque piis operibus jugiter instare, tunc rite poterunt, cum mutuam inter se charitatem, & vinculum dilectionis servare studebunt; nullum spirituale ædificium in Domino coalescere posse reputantes, nisi in perfecta charitate solidetur.

2. *Sac. Cong. Epis. die* 18. *Iulii* 1594. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 37.

2. Atque ut omnes dissidiorum occasiones præcidantur; vetat

vetat Sancta Synodus, ne Administratoribus, Oeconomis, aliisque Officialibus Confraternitatum, sine facultate Ordinarii ultra annum administratio, vel officium prorogetur, aut confirmetur; cunctasque ejusmodi prorogationes, aut confirmationes nullas, irritasque esse decernit.

3. Prohibet etiam Sancta Synodus, ne Confraternitates sine Ordinarii permissu, à Confratribus, aut eorum cognatis bona emere præsumant, neve bona Confraternitatis, sive mobilia, sive immobilia venditionis, vel locationis, vel emphyteusis titulo, aut Confratribus, eorumvè consanguineis usque ad secundum gradum inclusivè concedantur ullo pacto, neque aliis quibuscumque sinè præmissis proclamationibus, aliisque de Jure servandis, itaut plus offerenti tradantur.

3. Iuxtà Decret. Sac. Cong. de mand. SS. D. N. Innoc. XII. pro Urbe sub die 1. Sept. 1699.

4. Bona Confraternitatum, eorumque redditus in eos usus, quibus fuerint addicta, vel in quos testatores, aut Benefactores contulerint, expendantur; quorum voluntas ut summa fide impleatur, tum in Oratorio in conspicua tabella, tum in peculiari libro satisfactiones consignentur; earum autem, & universæ quoque administrationis ratio quotannis reddatur Deputatis ab Ordinario; quorum recognitio gratis fiat, juxta taxam Innocentianam.

4. Ex lit. Sac. Cong. Conc. de mandato Alexand. VII. die 15. Decem. an. 1663. Trid. sess. 22. de Ref. cap. 8. Cõc. Prov. Neap. loc. cit.

5. Confraternitates omnes Sacerdotis alicujus ab Ordinario approbandi consilio in dubiis rebus, cunctisque Confratrum actibus dirigantur; hujusmodi verò Directores Confratrum processiones non audeant comitari cum stola, aut pluviali, sub pœna suspensionis ab audiendis confessionibus, aliisque arbitrariis. Nullus autem laicus hujusmodi Directoris in spiritualibus munus audeat exercere.

Trid. sess. 22. c. 9. Clement. Quia contingit. De Religiosis Domibus. Cõc. Prov. Neap. loc. cit.

5. Cõc. Prov. Neap. loc. cit. Conc. Mediol. 4. tit. quæ ad Confratres, &c.

6. Pœnam interdicti ipsis Oratoriis; Præfectis verò, & Oeconomis privationis officii ipso facto incurrendam decernit Sancta Synodus, si absque Apostolico indulto almutias, sivè mozzettas, nisi laneas deferre præsumserint, vel habitum, ejusvè formam Ordinario inconsulto propria auctoritate mutare.

6. Sac. Cong. Episc. 6. Decem. 1616.

7. Quoniam ad Christianæ humilitatis exemplum saccis talaribus induti Confratres incedere consueverunt, caveant ne illos ita forma incompositos, aut vetustate detritos gestent, ut

contemtum, & irrisionem commoveant; neque processionaliter incedant, qui saccum non gestant; neque unquam saccis induantur, qui non sunt inter Confratres conscripti.

8. *Cõc. Prov. Neap. loc. cit. Conc. Mediol. 1. p 3. tit. de pior. loc. ad minis.*

8. Confraternitatis Sacra vasa, numquam apud laicos domi retineantur. Comessationes sumtibus Confraternitatis penitus aboleantur; in ipsis autem Oratoriis, etiam privatis sumtibus alicujus Confratris, aut aliorum.

9. *Conc. Later. 3. ca. 9. Const. Clemen. VIII.* Quæcumque 115. *Sac. Rit. Cong. 7. Octo. 1617. Cõc. Prov. Neap. hoc tit.*

9. Nullæ in hac Provincia Confraternitates erigantur, etiam in Monasteriis Regularium, sine approbatione Ordinarii. Quæcumque autem jam erectæ non utantur regulis, nisi ab eodem recognitis, & probatis. Contravenientes verò ad ejus arbitrium puniantur. Universi autem noverint, Confraternitates ab Ordinario non erectas, & approbatas, & quæ regulas approbatas non habent, nullis Indulgentiis, aut privilegiis posse gaudere.

TITVLVS SEXTVS
DE EPISCOPIS.

Text. Trid. sess. 25. cap. 1. de Refor.

Optandum est, ut ii, qui Episcopale Ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes agnoscant, ac se non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores, & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant; nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad Religionem, innocentiamque facilius inflammandos, si Præpositos suos viderint, non ea quæ mundi sunt, sed animarum salutem, & Cœlestem patriam cogitantes.

Item sess. 24. cap. 5.

Minores causæ Episcoporum in Concilio tantum Provinciali cognoscantur, & terminentur, vel à Deputandis per Concilium Provinciale.

CAP.

CAP. I.

De vita, & munere Episcopali.

1. Quos dedit Dominus in lucem gentium, ut præcincti lumbos suos lucernas ardentes gestent in manibus, tanta decet gloria virtutis excellere, ut qui bona eorum opera viderint, glorificent Patrem, qui in Cœlis est; ut cum ipsi *facti* fuerint *forma gregis ex animo*, *integritas præsidentium salus sit subditorum*; eos igitur hortatur Sancta Synodus, ut non *quæ sua sunt* quærentes, sed *quæ* Jesu *Christi*, vitam, moresque suos ad Apostoli, & Sacrorum Canonum, ac præsertim Tridentini normam componant, ut sint irreprehensibiles, ne *quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite*.

Luc. 12. 35. *Matth. 5. 16.* *1. Petr. cap. 5.* *Can.* Præcipue *11. quæst. 3.* *Trid. sess.* 24. *de Refor. cap. 7.*

2. Et quoniam *Domus*, *& conversatio* eorum, *tamquam in specula posita magistra est publicæ disciplinæ*; studeant primùm familiam suam ritè componere, ut indè christianè vivendi normam omnes addiscant; curent igitur ut verbo Dei frequentes intersint, Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramenta crebrò percipiant, atque omnibus honestatis exemplis effulgeant; *si quis* enim *Domui suæ præesse nescit, quomodo Ecclesiæ Dei diligentiam habebit.*

2. *Hieron. ad Heliod.* *Conc. Mediol. 6. tit. 21.* *Cõc. Prov. Neap. de vit. Epis. cap. 20.* *1. Timot. 3. 5.*

3. Recolentes se *esse firmissimas Ecclesiæ columnas*, *quibus in Christo fundatis tota nititur multitudo credentium*, Episcopalem dignitatem ubique retinere, ac summo studio tueri satagant, *ne dum nimia servatur humilitas*, *regendi frangatur auctoritas.*

3. *S. Prosper. de vit. cont cap. 2.* *Triden. sess. 25. cap. 17. de Refor.*

4. Ecclesiæ Jura sarcta tecta custodiant, usurpata prædia, & redditus, aliaque ejusdem bona vindicent, ut gloriam à Domino tamquam fideles administratores, & villici utiles consequantur.

4. *Conc. Milevit. cap. 24.*

5. Ejusdem etiam, cum sponsa sit, studeant ornatui, tum, ut sacrorum vasorum, vestiumque nitore, cæterisque ornamentis resplendeat, tum, ut sacrarum cœremoniarum, rituumque Ecclesiasticorum observatione, religiosaque magnificentia cœlestem Jerusalem imitetur; ipsi verò pro Ecclesiæ suæ more Divinis officiis interesse, vel ea solemniter celebrare non omittant.

5. *Clemen. 1. de Celebr. Mis.* *Juxtà Can.* Altaris. *De cõs. dis. 1.* *Conc. Mediol. 6. tit. 16.*

6. In asserenda Evangelica disciplina Apostolicam assumant fortitudinem, ut valeant *virtute irrumpere iniquitates*, *ne fortè* exti-

6. *Innoc. 1. Epist. 25.* *Eccl. 7. 6.* *S. Bernar. ad Pastores in Synod. Congr.*

extimescant *faciem potentis*, & ponant *scandalum in æquitate* sua. Neque fugiant à rectitudine justitiæ, aut animadversione perditorum, tamquam mercenarii, *vel amore blandientis, vel timore persequentis*.

7. *Ad Titum* 2. 8. *Exod.* 23.8. *Prover.* 15.27.

7. Atque *ut is, qui ex adverso est vereatur nihil habens malum dicere* de ipsis, meminerint verborum Domini, quoniam *munera excæcant prudentes, & subvertunt verba justorum*; &, *qui odit munera vivet*.

8. *Cap.* Cum non liceat 12. de *præscrip.* *Can.* Nulli Episc. 16. *qu.* 1.

8. Obedientia Episcopis statis juxtà locorum consuetudinem temporibus inviolabiliter præstetur, ita tamen, ut à legitimè absentibus nihil prorsus eo nomine exigatur.

9. *S. Gregor. lib.* 1. *Epist.* 62. *Psal.* 10.14. 139.13.

9. *Pastoralis* se *regiminis necessitate* compulsos norint, *ut orphanorum, viduarum*, pauperumque *causis solertius, quam cæteris* insistant; Atque in tanto pietatis officio Dei causam se se acturos arbitrentur, *cui derelictus est pauper*, quique *orphano* erit *adjutor*, aliter contra eorum negligentiam ipse *faciet Dominus judicium inopis, & vindictam pauperum*.

10. *S. Greg. Nazian. orat.* 10. *Cassiod. lib.* 11. *Epist.* 2. *S. Bern. Epist.* 100. *Ad Hebr.* 4.14. *Orig. tract.* 12. *in Matth.*

10. Et quoniam *nullus omninò cultus perinde gratus est Deo, ut misericordia*, pascant quidem spiritualiter gregem suum, sed ea negligere non debent, *quæ corporis videntur substantiam continere, nam sicut homo* anima constat, & corpore, *ita boni patris est utraque refovere*; *hoc* enim *planè decet Episcopum, hoc Sacerdotium commendat, ornat coronam, nobilitat dignitatem, si quem ministerium prohibet esse pauperem, administratio probet pauperum amatorem*. Declinent igitur pauperi aures suas, & faciles cunctis ad se se esse patiantur accessus; Atque ipsum imitentur *Pontificem magnum, qui penetravit Cœlos* J*esum filium Dei, & discipulis pedes lavantem, & pueris manus imponentem*.

11. *Conc. Tolos. ann.* 1590. *In fine.* *S. Greg. lib.* 1. *Isa.* 3.

11. Cum *altissima* sint *animarum negotia, quæ si infirmi, & imperiti suscipiunt, ipsa rerum magnitudine deprimuntur*, proptereà *viros* provideant *de omni plebe timentes Deum, in quibus sit veritas, & qui oderint avaritiam*, quos ad curam animarum assumant; *necesse est* enim, *ut omnes culpæ, & negligentiæ sibi imputentur, qui ministerium virtuti infirmæ scienter committit*. Quare in Parochorum, & confessariorum delectu omnem omninò diligentiam adhibeant, ne ruina animarum sit sub manu sua.

12. In

12. In Beneficiorum distributione exuant perniciosissimum erga propinquos suos carnis affectum, neque ea *quasi terrenę militię officia* largiantur, vel iis tribuant, *quorum sunt obsequiis deliniti*; sed qui sunt *propter disciplinę dona commendati*; *nescit* enim *religio nostra personas accipere, nec conditiones hominum, sed animos inspicit singulorum*. 12. S. Hier. adu. Jovinia. lib. 1. Sap. 7. 14. Idem. Epist. 34.

CAP. II.

De funere Episcopi.

1. SIcut Duces Israel, qui pro testamento Dei bonum certamen certaverunt, laxo sinu de prælio revertentes Civitas Cœlestis excipiet, ità convenit, ut terrestris Jerusalem eosdem ad præmia Regni, & coronam immarcescibilem conservatam in Cœlis, debita pietate, & religione dimittat. Paternam igitur Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XII. erga Neapolitani Regni Ecclesias, & Ecclesiarum Pastores charitatem, sempiterno laudum præconio celebrandam, debita cum grati animi significatione venerabunda complectens hæc Sancta Synodus, præcipit Episcopis, & Capitulis hujus Provinciæ, ut sedulò tueantur observantiam saluberrimæ constitutionis, quæ incipit *Inscrutabili*, huic Synodo subiiciendæ. 1. Beda ser. 18. de Sanc. 1. Pet. 5. 4. Const. SS. D. N. Innoc. XII. Inscrutabili, 28. Ian. 1694.

2. Episcopi Pontificia liberalitate ab onere spoliorum exēti, facultate sibi concessa designandi, applicandique sua bona in favorem, atque utilitatem Ecclesiarum Cathedralium, aut illis non indigentibus, Parochialium, diligenter inquirant, quanam potissimum egestate prædictæ Ecclesiæ laborent, ut in usus maximè opportunos, atque ad Dei cultum necessarios illa erogentur. Id ipsum successoribus injungit, si prædecessores ad hujusmodi applicandorum bonorum designationem devenire noluerint, aut nequiverint; Si verò illi ejusmodi usus designaverint, Successores cum Capituli scientia, & consilio eorum voluntatem adamussim exequantur. 2. Ex ead. const. §. Cupientes. Ex ead. const. §. Quod si Archiepiscopi.

3. Quoniam autem Pastorum in extremis agentium quieti, & tranquillitati consulere Sanctissimus Dominus Noster præfata con- 3. Ibid. §. Hinc dùm.

constitutione summopere studuit; idcircò Capitula, & Canonici non audeant, sivè assecurationis, sivè sequestrationis prætextu ullam iisdem molestiam exhibere, aut bonorum quorumvis usu, & possessione privare; itaque sub pœnis ad arbitrium Successorum irrogandis, bonorum inventarium non conficiant, nisi postquam iidem Prælati fuerint viam universæ carnis ingressi, ut eadem constitutione providè cavetur.

Ibid. §. Ad hæc capitulis.

Ibid.

4. *Ibid.* *Can. non liceat 42. quæs. 2.*

4. Meminerint Successores sibi curam datam esse, ut de inventarii, spoliique fidelitate sedulò inquirant; contra eos igitur, quos ea in re deliquisse deprehenderint, graviter animadvertant.

5. *Cõc. Prov. Neap. de funere Episc. cap. 46.* *Conc. Mediol.* 1. *p. 2. de funere Episc.* §. Ut Episcopo. *Conc. Mediol. 6. p. 1. de Episc. & Episc. Iurisd. & foro,* §. Metropoli.

5. Episcopo lethali morbo ægrotante, tres primi præsentes de Capitulo viciniorem Episcopum, aut eum, qui commodiùs haberi possit, arcessant, ut illi animam agenti assistat, opemque salutarem verbis, & precibus afferat, ejusque funus, morte obita, una cum Seculari, & Regulari Clero solemni more prosequatur; ut superioris Synodi Provincialis Neapolitanæ, & Mediolanensis Ecclesiæ actis sub Sancto Carolo præscribitur.

6. *Cõc. Prov. Neap. loc. cit. Conc. Mediol.* 1. *Ibid.* §. Interea, *& in* §. Eidem. *Conc. Mediol. 6. loc. cit.* §. Si verò. *Conc. Prov. Neap. loc. cit.*

6. Curet Capitulum, ut Defuncti Episcopi corpus frequentes ex Clero circumstent, precesque ad Deum pro illius anima fundant. Comprovinciales verò Episcopos statim, atque Episcopus ex hac vita migraverit, de illius morte certiores faciat, qui in suis Cathedralibus solemne Sacrum pro illius anima faciant. Anniversaria verò quotannis in Cathedrali Ecclesia defuncti Episcopi quoad proximus ejus Successor in Episcopatu vixerit, celebrentur.

TI-

TITVLVS SEPTIMVS
DE RESIDENTIA.
Tex. Trid. seß. 23. cap. 1.

TAm Decretum de residentia sub Paulo III. quam hoc ipsum sub Pio IV. in Conciliis Provincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit; cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, ut in posterum, Deo adjuvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

Mandato igitur Sacrosancti Concilii obtemperans hæc Synodus Provincialis, supradicta decreta hic publicari, & exscribi decernit, ut tanti oneris gravitas Spiritu Sancto docente, luculentius appareat.

DECRETUM TRIDENTINI
Sub Paulo II. seß. VI. cap. 1. editum.

OMnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quovis nomine, ac titulo præfectos monet, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: Implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Judice requirendus, custodiæ minimè incumbant; cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura negle- Seß. 24. cap. 1 de Refor.

C. Pervenit cũ multis seq. 7. q. 1. de Cler. non resid. per totũ, & C. Cum ex eo de Elect. in 6.

cta, se detinent occupatos: placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria pene in desuetudinem abjerunt, adversus non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat; ac ulterius, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur modum statuere, atque sancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Diœcesim morando absuerit: quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ, & pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso jure incurrat; Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori sacrorum Canonum censuræ subiiciatur; Metropolitanus Suffraganeos Episcopos absentes; Metropolitanum verò absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infrà tres menses per literas, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cujusque major, aut minor contumacia exegerit, suæ Supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

C. Ex tuæ. De Cler. non resid.

Infrà sess. 23. de Refor. cap. 1. & 2.

C. Ex parte. De Cler. non resid.

DECRETUM EJUSDEM TRIDENTINI
Sub Pio IV. sess. 23. cap. 1. editum.

Ioan. 21. Act. 20. c. Ephesiis 43. dis. c. sicut 7. q. 1. c. qui Episcopatum 8. q. 1. C. Præcipuè 11. q. 3.

CUm præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro iis sacrificium offerre; Verbique Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt;

stunt; sed mercenariorum more deserunt: Sacrosancta Synodus eos 1. Pet. 5.
admonet, & hortatur, ut, divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio, & veritate, pascant, & regant. Nè verò ea, quæ de residentia sanctè, & utiliter jam antè sub fel. rec. Paulo III. Sup. sess. 5. de Ref. cap. 1.
sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo declarat Sancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam si Sanctæ Romanę Ecclesię Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi injuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Inf. in Bulla SS. D.N. Pii IV. supra resid.
Nam cum christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesię, vel Reipub. utilitas, aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant; decernit ead. Sacrosancta Synodus, has legitimę absentię causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium Episcopalibus adjunctum: Cujus quoniam causę sunt notorię, & interdum repentinę, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: Ad eundem tamen cum Concilio Provinciali spectabit judicare de licentiis à se, vel à Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo Jure abutatur, & ut pœnis canonicis errantes puniantur. C. de cætero, c. inter quatuor, c. Tuæ, &c. Relatum de Clemon resid. c. ad supplicat. de renunc. c. quorundam 74. dist.
Interea meminerint discessuri, ità ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reversuri sunt: Sacrosancta Synodus vult, illud absentię spatium singulis annis, sive continuum, sive interruptum, extrà prędictas causas nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, ut id ęqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod an ità sit, abscedentium conscientię relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, C. Cum ex eo de Elect. in 6. c. Beneficium de regul. eo lib. & c. 2. in fi. sup. sess. 6. C. Præsentium 7. q. 1. & inf. sess. de Refor. c. 11.

C. Si quis in Clero 7. q. 1.

Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris presentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos aliò vocent.

Sup. sess. 6. de Refor. cap. 1. & inf. in Bull. SS. D. N. Pii IV. sup. Residentia, c. 2. c. Conquerente, & fere per totum de Cler. non resid.

Si quis autem, quod utinam nunquam eveniat, contra hujus decreti dispositionem absuerit; statim Sacrosancta Synodus, preter alias pœnas adversus non residentes, sub Paulo III. impositas, & innovatas, ac peccati mortalis reatum quem incurrit; eum pro rata temporis absentie fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri, aut ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabrice Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacumque conversione, vel compositione, que pro fructibus malè perceptis appellatur; ex qua etiam predicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque privilegiis cuicumque Collegio, aut fabrice concessis.

Eadem omninò, etiam quo ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de Curatis inferioribus, & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ità tamen, ut, quandocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam ultrà bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si per edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinariis per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque Juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc,

Extravag. Divina de Privil. Urbanus VIII. cōst. 190. Edita anno 1634. S. Synodus.

quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemtione, etiam ratione cujuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, que potius corruptela censenda est, sine appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniane Constitutionis suspendi posse.

CONSTITVTIO VRBANI VIII.

Super residentia Episcoporum, Archiepiscoporum, Metropolitanorum, & aliorum Ecclesiis Cathedralibus præfectorum, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, cum præfixione termini ad proficiscẽdum ad eorum residentias, & determinatione pœnarum, ac prohibitione ab ipsis non discedendi absque Sedis Apostolicæ licentia ex quibusvis, etiam urgentissimis causis.

URBANUS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam,

1 *SAncta Synodus Tridentina sub recolendæ mem. Paulo Papa III. prædecessore nostro, ad disciplinam Ecclesiasticam restaurandam providè statuit:* Ut *omnes, quacumque dignitate, gradu, & prȩeminentia fulgentes, Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque quovis nomine, & titulo prȩfecti, apud eas personaliter residere deberent: aliàs, si per sex menses continuos abessent, amissionis quartȩ partis fructuum unius anni pœnam ipso jure incurrerent: quòd si per alios sex menses in absentia perseverarent, tunc aliam quartam partem fructuum hujusmodi eo ipso amitterent: crescente verò cõtumacia, Romanus Pontifex suprema ejus auctoritate in ipsos absentes animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere posset.*

2 *Deinde sub fel. rec. Pio IV. etiam prædecessore nostro, eadem Synodus declaravit, omnes, eisdem Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis præfectos, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales forent, obligari ad personalem residentiam in sua Ecclesia, vel Diœcesi faciendam; nec abesse posse, nisi ob legitimas causas, in scriptis approbandas. Et in eorundem Concilii decretorum executionem idem Pius IV. prædecessor per suas sub plumbo, sub Dat. 7. Kalend. Decembris 1564. expeditas literas monuit*

eos-

eosdem præfatis Ecclesiis præfectos, in virtute sanctæ obedientiæ, ac ultra pœnas in eodem Concilio contentas, sub privationis eorum à regimine, & administratione ipsarum Ecclesiarum, ac amissionis facultatum testandi, & disponendi, aliisque pœnis, suo, & Romani Pontificis arbitrio imponendis, mandavit eisdem, ut in Ecclesiis præfatis omnino personaliter residere deberent: Denique certior factus, quòd multi eorundem Præfectorum erant inobedientes, Motu suo proprio commisit Cameræ Apostolicæ Auditori generali, ut contra illos usque ad sententiam procederet, & sibi deinde referret, ad effectum in eos privationis, & depositionis sententiam in suo Consistorio secreto pronuntiandi.

3 *Successivè alii etiam Romani Pontifices contra non residentes diversa edicta publicari fecerunt; ac piæ mem. Gregorius XIII. etiam prædecessor noster per suum decretum Consistoriale declaravit, decreta ejusdem Concilii de personali residentia, in Ecclesiis prædictis facienda, etiam in Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus locum habere, quocumque titulo illis præessent, ita ut à reatu, & pœnis in dicto Concilio statutis, non excusarentur, nisi absentiæ causa in scriptis approbata foret; scientiaque, vel tolerantia non excusaret eosdem Cardinales, nec alios Episcopos.*

4 *Similis quoque mem. Clemens Papa VIII. etiam prædecessor noster per simile Consistoriale decretum pro observantia residentiæ personalis, ab eodem Concilio ordinatæ, addidit pœnam inhabilitatis ad majores dignitates, & Ecclesias obtinendas; prout in præfatis Conciliis, ac literis Apostolicis, Consistorialibusque decretis latiùs continetur.*

5 *Cumque etiam Nos edicta contra non residentes sępiùs publicari fecerimus, & tamen pręteritis mensibus aliqui, etiam Sanctę Romanę Ecclesię Cardinales, Metropolitanis, seu Cathedralibus Ecclesiis ex concessione Apostolica pręfecti, suę obligationis ad personalem residentiam in eis faciendam, immemores, in grave animarum suarum detrimentum, ac ovium sibi creditarum præjudicium, ab eisdem Ecclesiis abesse continuarent, etiam sub pretextu suorum titulorum Cardinalatus, pręsertim Episcopalium, prope Urbem, seu in Urbis districtu respectivè consistentium, & quòd in eadem Urbe in conspectu, & pręsentia nostra moram traherent: Nos pro nostro Pastora-*

storali debito, nedum animarum prȩfatarum, sed etiam Ecclesiarum indemnitati, providere volentes, in Consistorio nostro secreto declaravimus, eosdem Sanctȩ Romanȩ Ecclesiæ Cardinales, qui aliis Ecclesiis Metropolitanis, & Cathedralibus prȩerant, & apud eas non resederant, nec residebant, non fecisse, nec facere illarum fructus suos, etiam sub prȩtextu, quòd alicui ex dictis Ecclesiis Episcopalibus, quibus Cardinales in ordine priores esse solent, prȩsideant, & ibi, vel in Urbe commorentur, aut cujusvis tolerantiȩ, vel facultatis, prȩterquàm per Breve speciale nostrum, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, sibi concessȩ: Ideoque eosdem Cardinales monuimus pro prima vice, ut ad residentiam hujusmodi statim se conferrent, sub amissionis fructuum eo ipso incurrenda, & aliis Canonicis pœnis, animo etiam procedendi ad ulteriora, si non paruissent, & prout in decreto nostro Consistoriali plenius habetur.

6 *Quia verò ab inde citra non omnes, prout tenebantur, nostra mandata executi sunt: Nos, ut omnino debitum suum agnoscant, & animabus subjectis, quantùm Nobis ex alto conceditur, magis consultum sit, ulteriùs providere volentes, Concilii Tridentini decretis, & literis Apostolicis, Motuique proprio, ac Consistorialibus decretis prȩfatis inhȩrentes, illorumque tenore, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro plenè insertis, & expressis habentes, Motu simili, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicȩ potestatis plenitudine prȩfata Concilii decreta, literasque Apostolicas, ac primò dictum Motum proprium, decretaque Consistorialia prȩfata, & in eis contenta quȩcumque hac Nostra Constitutione perpetua confirmamus, & approbamus, & quatenus foret opus, adversus quemcumque prȩtensum non usum, vel contrarium usum, innovamus, & plenissimè restituimus.*

7 *Insuperque omnes, & singulos, Ecclesiis Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, Archiepiscopalibus, & Episcopalibus, quocumque nomine, seu titulo prȩfectos, etiam Sanctȩ Romanȩ Ecclesiȩ Cardinales, à prȩfatis suis Ecclesiis absentes, in virtute sanctȩ obedientiȩ, ac sub interdicti ingressus Ecclesiȩ, amissionisque tam fructuum earundem Ecclesiarum pro tempore, quo absentia duraverit, quàm facultatum testandi, & disponendi de bonis suis, à Sede Apostolica sibi aliàs concessarum, eo ipso absque alia declaratione incur-*

ren-

rendis, necnon privationis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum hujusmodi, aliisque pœnis, nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis, arbitrio instigendis, districtè pręcipiendo monemus, Ut omnibus postpositis, quanto citiùs, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra unum, extrà eam verò in Italia intra duos, extra verò Italiam existentes intra quatuos menses, à die publicationis pręsentium, in locis infrascriptis faciendę computandos, quos pro tribus Canonicis monitionibus, peremtoriisque dilationibus, & terminis respectivè eis assignamus, & assignatos esse volumus, se itineri committere, & legitimis itineribus ad Ecclesias, seu diœceses suas proficisci, & se personaliter conferre, ac ibidem, ut tenentur, residere debeant.

8 Eisdemque pręfectis, postquam personaliter ad residendum se contulerint, necnon quibuscumque aliis, apud suas Ecclesias quandocumque personaliter residentibus, sub eisdem pœnis, etiam eo ipso respectivè incurrendis, injungimus, ne ab eorum Ecclesiis discedant, nisi prius obtenta nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis per Breve, seu literas missivas, licentia.

9 Illos etiam, qui in posterum per Nos, seu Romanos Pontifices successores nostros, alicui pręfatarum Ecclesiarum Patriarchalium, Primatialium, Metropolitanarum, Archiepiscopalium, & Episcopalium quovis nomine, vel titulo pręfecti fuerint, etiam si Sanctę Romanę Ecclesię Cardinales quandocumque fuerint, vel sint, sub eisdem pœnis, etiam eo ipso respectivè incurrendis, debeant, & quilibet ipsorum debeat infrà pręfatum tempus, à die eorum promotionis ad aliquam Ecclesiarum pręfatarum inchoandum, quod eis pro tribus monitionibus, & dilationibus, ut pręfertur, ex nunc assignamus, pariter se itineri committere, & ad Ecclesias, sive diœceses sibi commissas, ad personaliter in eis residendum, conferre; Et respectivè postquàm residere inceperint, ab illis non discedere, nisi obtenta priùs à Nobis, & Romano Pontifice pro tempore existente, licentia præfata.

10 A quarum pœnarum incursu nolumus posse aliquem se excusare pretextu, & ratione cujuscumque servitii, quomodolibet pręstiti, & pręstandi pro gerendis, & tractandis negotiis quorumcumque Principum, etiam Imperatoris, & Regum, aut Rerumpublicarum, Regnorum, ac Provinciarum; nec ratione cujuslibet jussionis, vel mandati

dati eorum, vel earum, quandocumque facti, vel faciendi; nec etiam ratione prosecutionis; seu defensionis quarumcumque litium, seu controversiarum, etiam Ecclesiasticarum; vel ineundi fœderis, aut cujuscumque alterius negotii, etiam gravissimi, & speciali mentione digni, tractandi; vel distantiæ locorum, aut brevitatis temporis, ob quam non videatur expectanda Sedis Apostolicæ licentia præfata, antequam à suis Ecclesiis, & diœcesibus discedant; aut ratione cujuscumque alterius causæ, vel occasionis, etiam publicæ, vel aliàs favorabilis, & æquè piæ, etiam cujuslibet utilitatis, sive necessitatis Ecclesiarum, & personarum: præterquàm personalis interessentiæ in Synodis Provincialibus, vel Congregationibus, seu Assembleis generalibus, in quibus Ecclesiastici intervenire solent; vel ratione muneris, aut Reipublicæ officii, Episcopatibus, vel Ecclesiis majoribus præfatis adjuncti, cujus ratione ad certum tempus occupari solent: & tunc pro tempore, quo illæ Synodi, Congregationes, & Assembleæ, exercitiumque muneris, seu officii publici, ipsis Ecclesiis adjuncti, actu duraverint; quibus finitis, recto tramite ad Ecclesias præfatas, sibi commissas, se conferre debeant. Nec etiam à prædicta residentia, & pœnarum præfatarum incursu volumus excusari S.R.E. Cardinales, nunc, & pro tempore existentes alicui præfatarum Ecclesiarum præfectos, seu præficiendos, etiam si tanquam in ordine priores, aliquem ex dictis titulis Episcopalibus, prope Urbem, vel in ejus districtu consistentibus, obtineant, & in posterum obtinuerint, & in prædictis Episcopatibus titularibus, Urbi proximis resederint, vel in Romana Curia in suis titulis respectivè, etiam Nobis, ac Romanis Pontificibus successoribus Nostris, scientibus, videntibus, & quomodolibet tolerantibus, moram traxerint, ita ut nulla nostra, ac Romanorum Pontificum successorum Nostrorum conniventia, taciturnitate, & ad quarumcumque functionum, & actuum Pontificalium, etiam publicorum, & solemnium celebrationem, receptione, & admissione, unquam tueri se possint.

11 *Et pro præmissorum, & infrascriptorum inviolabili observatione committimus, & mandamus dilecto filio Cameræ Apostolicæ generali Auditori, nunc, & pro tempore existenti, quatenus contra omnes, & singulos prædictos, tàm in Urbe, quàm alibi, & ubique locorum, nunc, & pro tempore commorantes, & in suis Ecclesiis, seu*

diœcesibus non residentes, per affixionem ad valvas Basilicæ S. Petri, ac in Acie Campi Floræ, & quoad præsentes in Romana Curia ad abundantiorem cautelam, etiam domi dimissa copia, procedat: Et constito sibi, quantum sufficere videbitur, summariè, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu Regia, de contraventione, & inobedientia præfatis usque ad sententiam exclusivè procedat; & deinde Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, referat, ut Nos, ac Romanus Pontifex pro tempore existens, in Consistorio ad sententiam declarationis incursus pœnarum, ac respectivè privationis, seu depositionis, aliarumque punitionum præfatorum inobedientium, valeamus, & ipse Pontifex Romanus, pro tempore existens, valeat procedere.

12 *Volumus tamen, Episcopos, Archiepiscopos, Metropolitanos, Primates, & Patriarchas, etiam S.R.E. Cardinales citra Montes, vel Mare existentes, per quatuor, alios verò ultra Montes, vel Mare degentes, per septem menses continuos à residentia, in præfatis Ecclesiis facienda, ad effectum visitandi limina SS. Apostolorum Petri, & Pauli juxta sacros Canones, ac Apostolicas Constitutiones, pro qualibet visitatione excusari: ita tamen, ut tunc illis durantibus, visitationis hujusmodi munus explere teneantur, nec ad alios actus se divertant.*

13 *Cardinalibus verò nunc, & pro tempore existentibus, qui in casu vacationis Sedis Apostolicæ ad electionem Romani Pontificis faciendam accedere solent ad locum Conclavis ad hoc designati, concedimus licentiam discedendi ab Ecclesiis præfatis, sibi commissis, habita tamen prius certa notitia vacationis ipsius Sedis Apostolicæ, & extra residentiam in loco, in quo electionem hujusmodi celebrari continget, commorandi, & permanendi usque ad peractam electionem, ac etiam postea per duos menses postquam Romanus Pontifex coronationis suæ insignia susceperit: quo tempore elapso præfati Cardinales, nisi illico, ut præfertur, ad Ecclesias prȩfatas, quibus prȩsidere eos contigerit, se contulerint, subjaceant pœnis supradictis.*

14 *Præsentes quoque literas, omniaque, & singula in eis contenta, de subreptionis, obreptionis, ac cujuscumque nullitatis, aut invaliditatis vitio, intentionisque nostrȩ, ac quocumque alio defectu quantumlibet substantiali, etiam ex eo, quòd in prȩmissis quomodo-*

libet interesse habentes, vel prętendentes, & pręsertim iidem Ecclesiis prędictis nunc, & pro tempore pręfecti, etiam ejusdem S.R.E. Cardinales, pręmissis non consenserint; nec ad ea vocati, & auditi, solemnitatesque, & quævis alia servanda, & adimplenda, nullatenus servata, & adimpleta; & causę, propter quas pręsentes emanaverint, adductę, verificatę, seu alias sufficienter, aut etiam in aliquo justificatę non fuerint; ac quocunque alio colore, prætextu, occasione, & causa, etiam in corpore juris clausis, & alia quacumque quantumvis rationabili, justa, & privilegiata; etiam tali, quę ad effectum validitatis pręmissorum necessariò exprimenda foret, à quoquam notari, impugnari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos Juris reduci non posse; nec sub quibuslibet similium, vel dissimilium Constitutionum, sive dispositionum, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus etiam Consistorialiter, aut aliàs quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices prędecessores, & successores Nostros, ac etiam per Nos factarum, & faciendarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, pro tempore quomodolibet factis, comprehendi, sed semper ab illis excepta, perpetuoque valida, firmaque, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per omnes, & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari.

15 Sicque, & non aliter in pręmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, Nuntios, & prædictę S.R.E. Cardinales etiam de latere Legatos, ac quoscumque alios quavis auctoritate, & potestate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, declarandi, interpretandi, & definiendi facultate, ubique judicari, interpretari, declarari, & definiri debere: ita ut si unquam aliquod dubium, seu hęsitatio super pręmissis, seu eorum aliquo oriri, vel suscitari contingat, nullus pręter Nos, ac Romanos Pontifices successores Nostros, possit pręsentes literas quovis modo interpretari, & declarare: ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

16 Non obstantibus pręmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in Conciliis universalibus, generalibus, Pro-

vincialibus, & Synodalibus editis, & edendis, ac Cancellariæ Apostolicæ Regulis, etiam primæ, & cujuslibet secundæ editionis, & quatenus foret opus, de non tollendo Jure quæsito; statutis quoque etiam juratis, & consuetudinibus, etiam diuturnis, & immemorabilibus Ecclesiarum præfatarum, & cujuslibet earum, & licentiis, aliàs quam, ut præfertur, impetratis, ac privilegiis, & indultis, etiam Apostolicis, eisdem Ecclesiis, earumque Præsulibus quomodolibet, & ex quacumque causa, hic forsan de necessitate exprimenda, concessis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam Consistorialiter, ac alias quomodolibet emanatis, ac quocumque juramento, per eosdem Ecclesiis hujusmodi præfectos sub quovis prætextu, vel causa præstito, & præstando: quod fuisse, & fore nullum, ac irritum, & minimè obstare, neminique suffragari, quo minus ab integra observatione præsentium in aliquo excusari possit, declaramus, & quatenus opus sit, decernimus; necnon omnibus, & singulis, quæ Prædecessores nostri præfati in suis literis, & decretis præfatis voluerunt, non obstare. Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, ad effectum præsentium plenissimè, specialiterque, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

17 Volumus etiam, quòd ii, qui duabus, vel pluribus Ecclesiis præfatis ex earum unione, vel alias ex concessione, seu dispensatione Apostolica quocumque nomine, vel titulo præfecti sunt, vel pro tempore erunt, à residentia, & pœnis hujusmodi excusentur, dummodo in earum altera, in qua de jure residere debent, vere, & personaliter resideant; exceptis tamen, ut præfertur, Ecclesiis Episcopalibus, Urbi proximis, quibus Cardinales in ordine priores præesse solent: residentia enim, si quæ apud præfatas Ecclesias titulorum Cardinalium fieret aliquam excusationem eisdem Cardinalibus, ut præfertur non præstaret, quò minus ipsi in alia, vel aliis Ecclesiis præfatis, quibus eos etiam pro tempore præfici contigerit, residere omnino teneantur.

18 Quodque ut præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam amplius deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, eædem præsentes per aliquem, seu aliquos ex Cursoribus nostris, ut præfertur, in valvis Basil. S. Petri, in Acie Campi Floræ affigantur, & publicentur: quæ sic affixæ, & publicatæ

omnes,

omnes, & singulos, quos concernunt, afficiant, & arctent, ut premittitur, perinde ac si unicuique eorum personaliter intimatę, & notificatę fuissent.

Dat. Romę apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 12. Decembris 1634. Pont. Nostri Anno 12.

1. Hæc autem omnia, quæ in hisce constitutionibus præcepta sunt, ut rite obſerventur, & pœnæ ibidem statutæ exequutioni mandari possint, hæc Provincialis Sancta Synodus superioris Synodi Provincialis Neapolitanæ, & Mediolanensis Ecclesiæ sub Sancto Carolo Catholicæ Ecclesiæ lumine vestigiis inhærens, mandat, ut Capitula Cathedralium Ecclesiarum bis quotannis Metropolitanum, vel eo absente, antiquiorem hujus Provinciæ Episcopum certiorem faciant de Pastoris sui residentia, vel absentia.

1. *Cōc. Prov. Neap. cap. 35. pag. 58. S. Carolus in Conc. 1. Mediol. p. 2. de resid. §.* Statuimus etiā.

2. Episcopis verò injungit, ut ex vi prædictorum decretorum, pœnis in iis contentis, aliarumque Apostolicarum constitutionum vigore Beneficiarios universos, qui, vel ex animarum cura, vel ex chori obligatione ad residendum tenentur, ad ejus oneris satisfactionem omninò compellant; quod ut sedulò perficiant, Parochi, & Vicarii foranei significent Episcopis, quinam in Parœciis, aut Vicariatibus suis de Jure, aut consuetudine ad residendum obligati, residere detrectent.

2. *Trid. sess. 22. de Refor. cap. 3. ad mentem constit. Pii IV.* In supre-ma. *Die 25. Nov. anno 1564. Et const. Pii V.* Cupiens. *Die 6.* Jul. 1568. *Conc. Mediol. 5. p. 2. tit. de resident.*

3. Canonicis Cathedralium, aut Collegiatarum Ecclesiarum, Hebdomadariis, Numerariis, aut in his Ecclesiis portiones habentibus, non ultrà tres menses abesse liceat, alioquin privatione fructuum, juxtà formam Trident. aliisque pœnis puniantur; crescente verò contumacia suis beneficiis, servata ejusdem Concilii forma, priventur; eaque dignioribus, & in suo munere obeundo diligentioribus conferantur.

3. *Trid. sess. 24. de Refor. cap. 3. cap.* ad audientiam. *De Cler. nō resid.*

4. Perquisitis Beneficiorum erectionibus, & oneribus, eos etiam Beneficiarios ad residendum opportunis remediis compellant, quibus hoc residendi onus, licet non ex cura animarum, aut chori obligatione, tamen ex ipsa erectione, aut alio Jure injunctum est.

4. *IuxtaConc. Agathen. c. 64. relat. in Can.* Si quis in Clero, 7. q. 1. *Conc. Parisien. an. 1528. c. 11.*

TITVLVS OCTAVVS

DE SANCTA VISITATIONE.

Tex. Trid. sess. 24. cap. 1.

A' Metropolitanis etiam post plenè visitatam propriam Diœcesim, non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque Diœceses suorum Comprovincialium, nisi causa cognita; & probata in Concilio Provinciali. Item si Visitator, quod absit, aliquid amplius accipere præsumserit, is, præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, aliis etiam pœnis juxtà constitutionem Concilii generalis Lugdunensis[1]*, quæ incipit :* Exigit. *Nec non, & aliis pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi absque ulla spe veniæ mulctetur.*

CAP. I.

De Visitatione personali.

1. *Ezech.* 34. 8. 2. *Ad Chorin.* 5. 20. *Matth. cap.* 4. & *Luc.* 8. *Trid. sess.* 7. *de Refor. cap.* 8. & *sess.* 21. *cap.* 8. *de Refor.* & *sess.* 24. *cap.* 9. *de Refor. Hieron. epis.* 71. *S. Greg. lib.* 2. *epis.* 33.

1. NE fiant *greges in rapinam, & oves in devorationem*, eo quod non quæsierint Pastores gregem Domini, Episcopi legatione pro Christo fungentes, eumque Episcopum, & Pastorem animarum imitantes, qui circuibat castella in circuitu docens, quotannis visitent gregem suum, ne visitet Dominus super eos, vel si legitime impediti fuerint, per idoneos Visitatores; totamque Diœcesim sedula inquisitione perlustrent, & *mala germina acuta succidere falce non cessent*. Indignum est enim Pastorem, cujus sunt oves propriæ, quique vigilare debet, tamquam rationem redditurus, ad eas visitandas torpescere, cum *Adversarius* noster *Diabolus, tamquam leo rugiens*, circumeat *quærens*

quem

quem devoret. Studeant igitur cor ſuum terrenorum Paſtorum imitatione ſuccendere, qui hyemales noctes nivibus, geluque conſtricti ducunt ſæpè pervigiles, ne vel una ovis, & non fortè utilis pereat. Atque agnoſcant hæreditatem ſuam in Cruce Chriſti, ut ſi labor terret, merces invitet; & *cum apparuerit Princeps Paſtorum immarceſcibilem glorię coronam* percipiant. 1. Petri. 5. 4.

2. Antequam Sanctam Viſitationem ineat Epiſcopus mittat operarios antè faciem ſuam in omnem Civitatem, & locum, quò fuerit ipſe venturus, qui Apoſtolicis miſſionibus parent viã Domini, & rectas faciant ſemitas Dei Noſtri. *Pręedicatores enim ſuos Dominus ſequitur, & cum prędicatio pręvenit, tunc ad mentis habitaculum Dominus venit.* 2. Matth. 3. 3. S. Greg. hom. 17. in Evang.

3. *Viſitatores*, ut monet Bernardus, *poſt aurum non abeant, ſed Chriſtum ſequantur, nec requirant datum, ſed fructum; ut redeant fatigati quidem, ſed non ſuffarcinati.* Igitur modeſto contenti equitatu, famulatuque ſtudebunt Epiſcopi quàm celerrimè, debita tamen cum diligẽtia, viſitationem abſoluere; & interim caveant, ne inutilibus ſumtibus cuiquam graves, oneroſique ſint; nevè ipſi, aut quiſquam ſuorum aliquid procurationis cauſa accipiant, contra decretum Tridentini; exceptis victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſoluere id, quod erat ab ipſis antea ſolui, certa pecunia taxata, conſuetum, an vero prædicta victualia ſubminiſtrare; ita ut ubi laudabilis conſuetudo, qualis in hac Metropolitana viget, ne victualia quidem accipiendi, firma remaneat. 3. S. Bernar. de cõſid. ad Eugen. lib. 3. cap. 4. Trid. ſeſſ. 24. cap. 3. de Refor. Conc. Tolet. Can. 4. cap. Cum Apoſtolus. De cenſibus. Trident. loc. cit.

4. Cum Epiſcopo legitime impedito Viſitatores pro eo viſitaverint, victualia pro ratione perſonarum, nec aliter tribuantur. Cum verò Eccleſiæ non viſitantur, nulla prorſus procurationis pecunia exigatur, juxta Concilii Provincialis ſuperioris diſpoſitionem. Taxa etiam Innocentiana fideliter obſervetur, circà ea, quæ ibi de actis Sanctæ Viſitationis, & decretis gratis faciendis præſcribuntur. 4. Cap. Si Epiſcopus. De offic. ordin. in 6.

5. Diligenter igitur ſuos greges conſiderans inquirat Epiſcopus, qui mores ſint Miniſtrorum Eccleſiæ, an ejus ſervitio frequentes interſint, an cum Clericali habitu, & talari incedant; 5. Proverb. 27. 23. S. Gregor. lib. 2. Epiſt. 29. ad Felicem Epiſcopum. Cap. Romana, §. Sane. De cenſibus in 6.

atque omnia observent, quæ ad vitam, honestatemque Clericorum pertinent; præsertim, quæ cohabitationem eorum cum mulieribus spectant, in quibus nullam sibi supervacuam esse diligentiam existimet.

6. Ab universis Sacerdotibus susceptorum ordinum literas, & celebrandi facultatem, an sint legitimè promoti, Bullas Beneficiorum eorundem, & an fidei professionem emiserint, qui de Jure tenentur. A Vicariis verò, & Confessariis approbationes sibi curet exhiberi, & tempus in illis definitum agnoscat.

7. Inquirat præterea, quæ sit Populi vita, qui mores, quæ scandala extirpanda, aut odia abolenda, quæ divinorum mysteriorum, Christianæque doctrinæ scientia, quæ festorum dierum observatio, Sacramentorum, divinique Verbi frequentia; & salutaribus monitis confortare manus dissolutas, opportunis præceptis genua debilia roborare, & pusillanimes spiritus novitate, & Christiana fortitudine confirmare non omittat; ne ante Tribunal Christi audiantur querelæ populorum, quorum vixit stipendiis, & quorum peccata non diluit.

Conc. Tolosan. Can. 4 S. Gregor. loc. supra cit. Cap. Romana. *supra cit.*

8. Cœlesti Eucharistiæ pane sua manu populum pascat, & Confirmationis Sacramentum illis in locis conferat, unde non est facilis ad Cathedralem Ecclesiam accessus.

Conc. Tolosan. Can. 4 supra cit.

CAP. II.

De visitatione locali.

1. *Clemen. 1. de Celebr. Mis.*

1. Illud erit præcipuum Episcoporum in Sancta Visitatione propositum, ut in loco Sancto suo gloria Domini decenti cultu resplendeat, atque atria Jerusalem, quam ipse fundavit Altissimus, & Tabernacula Domini virtutum, sacro ornatu digna sint, quæ Domini majestas inhabitet, & mansionis suæ claritate nobilitet.

Dicto cap. Romana.

2. Visitent igitur universas suæ Diœcesis Ecclesias, Cappellas, & Oratoria ad formam Tridentini; ac si quid in iis, vel à ruina restituendum, vel à labe reparandum, vel indecorum, inornatumque reformandum est, opportunis remediis consulant.

2. *Can.* Decrevimus, 10. *quæst.* 1. *Trid. sess.* 24. *cap.* 3.

3. Ad

3. Ad collapsas Ecclesias instaurandas, si earum proventus, & fructus non sufficiant, propositis in Tridentino remediis utantur, eos compellendo, qui fructus ab iisdem Ecclesiis percipiunt.

4. Privata Oratoria quo ad loci decentiam, & alia ad eamdem pertinentia perlustrent, & præsertim caveant, ne quis iis ad profana abutatur.

5. Sacrarum Reliquiarum inquisitionem, recognitionemque diligenter perficiant, earum custodiam, & Sacrarum Imaginum formam, cultumque ad Sacros Canones, & has Provinciales constitutiones exigant, & agnoscant.

6. Parem observantiam in Cœmeteriis, & Sepulchris exquirant, in quorum titulis, sivè inscriptionibus, si quid christianæ pietati absonum, aut à loci religione alienum invenerint, statim delendum curent.

7. Sacra vasa, vestes, libros, & alia id genus divinis officiis, & ministeriis necessaria inspiciant; ac ne ejusmodi rerum defectus, Episcopi potissimum visitatione corrigendus, ulla ratione comprimatur, vetat Sancta Synodus, ne tempore Visitationis alienis vestibus, ornamentis, aliisque supradictis aliundè arcessitis instruantur Ecclesiæ.

8. Juxtà formam Tridentini Regularium Monasteria, ubi Regularis observantia non viget; ubi verò viget, tamquam Sedis Apostolicæ Delegati, juxtà terminos ab eodem Trident. statutos in Superiorum defectum, negligentiamque visitent.

9. In Beneficiis visitandis collationis literas, & onerum satisfactiones explorent; ne autem patrimonium pauperum dilapidetur, & hæreditas Domini vertatur ad alienos, omnes Ecclesiastica beneficia possidentes intrà sex menses ab hujus Synodi promulgatione, repertorium, sivè inventarium omnium bonorum mobilium, & immobilium, jurium, actionum, & quorumcumque reddituum ad sua Beneficia pertinentium, conficiant, juxtà formam in peculiari instructione præscribendam; detrectantes verò opportunis remediis ab Episcopo compellantur; confectumque in Episcopali archivio reponendum exhibeant; quod inventarium tempore Visitationis consulatur, ut pateat numquid ex iis, quæ ibi descripta sunt, desit.

3. *Trid. seff. 21. cap. 8. de Refor.*

4. *Card. Paleottus de adminis. Bonon. Eccl. p. 6. de visit. Cõc. Prov. Neap. cap. 36.*

5. *Conc. Prov. 1. Mediol. p. 2. de visitat.* §. Ante Sanctorum.

6. *Conc. Prov. Mediol. 1. loc. cit. S. Carol. In instruct. Eccl. Mediol. p. 2. Cõc. Prov. Neap. cap. 47.*

7. *Cap. 2. de custod. Euchar.* Can. Vestimẽta. *De consecr. dist.* 1.

8. *Trident. seff. 21. de Refor. cap. 8. Cõc. Prov Neap. cap. 36. const. Urbani VIII.* 43. Cum sæpè. *Card. Paleottus de Bononien. Eccl. adminis. p. 4. Conc. Mediol. 1. tit. quæ ad visitat. locor. pertinent. Const. Xyxti V.* Provida, 8. *Jun.* 1587. *Conc. Prov. Neap. cit. cap. 36. & 61. Card. Paleottus de Eccl. Bon. Adminis. p. 6. de visit.*

TITVLVS NONVS

DE ECCLESIASTICIS BENEFICIIS, ET DIGNITATIBUS.

Text. Trid. ſeſſ. 24. cap. 1.

Mandat Sancta Synodus, ut in Provinciali Synodo per Metropolitanum habenda præſcribatur quibuſque locis, & Provinciis propria examinis, ſeu Inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, &c. quæ magis eiſdem locis utilis, atque opportuna eſſe videbitur, &c.

Item ſeſſ. 21. cap. 3.

Cum Beneficia ad divinum cultum atque Eccleſiaſtica munia obeunda ſint conſtituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus præſtetur obſequium, ſtatuit Sancta Synodus in Eccleſiis Cathedralibus, &c.

1. *1. Ad Corint. 4.*
2. *Conc. Triden. ſeſſ. 7. de Refor. cap. 3. Cap.* Licet, 8. *quæſ. 1. S. Auguſt. epiſ. 29. Cap.* Grave nimis. *De Præben.*

2. *C.* Cum eſſent. *De Simonia S. Gregor. lib. 8. Epiſt. 40. Clero, & ordini Neap. Taxa Innoc. §.* Nella materia de Beneficii. *Cum tribus ſequent.*

CAP. I.

De Beneficiorum collatione.

1. Meritò *hic quæritur inter diſpenſatores, ut fidelis quis inveniatur*, cùm non viris Beneficia, & Dignitates, ſed Dignitatibus, & Beneficiis dari viros oporteat. In his igitur conferendis Epiſcopi non carnis, & ſanguinis ſequantur affectum, ſed judicium rationis. *Grave* enim *nimis eſt, & abſurdum, quod quidam Eccleſiarum Prelati cum poſſint viros idoneos ad Eccleſiaſtica Beneficia promovere, aſſumere non verentur indignos, quibus, nec morum honeſtas, nec literarum ſcientia ſuffragatur.*

2. Nulla igitur prece, aut precio interveniente, nec ullius muneris, etiam ſpontè oblati intuitu, Eccleſiaſtica Beneficia diſtribuantur, ſed electio, præſentatio, inſtitutio, & quicquid ad

corun-

eorundem collationem, resignationem, cessionem pertinet, juxtà Sacros Canones gratis fiat, exceptis ministrorum emolumentis, juxtà taxam Innocentianam, & non amplius tribuendis.

3. Rationabili æquitati, & Sacrorum Canonum institutis consentaneum est, ut Cives exteris, & indigenæ alienigenis in Beneficiorum collatione præferantur. Curent igitur Episcopi, ut quo ad vitæ testimonium, & meritorum ratio patitur, semper ad Beneficia ejusdem Civitatis, aut Diœcesis respectivè, Clerici assumantur.

4. Ecclesiastico proventu gaudentes meminerint ex Tridentino, ut non solùm Beneficii sui munera exequantur, sed Ecclesiam etiam, quoad omnes partes sarctam, tectamque, & ornamentis ad divinum cultum necessariis instructam habeant.

5. Ad vacantes Parochiales, aut quacumque vocentur nomine, curatas Ecclesias per edictum publicè propositum vocentur ad concursum quicumque accedere velint, & alia omnia serventur pro Sacros Canones constituta, ut dignior ab Episcopo eligatur. Collationes autem, & quævis dispositiones Parochialium Ecclesiarum contra formam Tridentini, præsertim de examine per concursum instituendo factæ, nullæ, & irritæ sunt, ut in sua constitutione *In conferendis* declaravit Pius V. neque per eas ullum jus, aut titulus saltem coloratus possidendi tribuitur, sed omninò vacant, ut prius.

6. In Beneficiis jurispatronatus, sivè Ecclesiastici, sivè laici, nihil prætermittatur eorum, quæ ab eodem Tridentino sancita sunt.

3. *Cælestin. 1. epist. 4. ad Episcopos Galliæ rela. in Can.* Nec emeritis, *dist. 61. Leo I. epist. 88. & 100. Can.* Fundamenta, §. Dignè. *De elect. in 6. Cap.* Te nobis. *De Cler. peregr. Cõc. Prov. Neap. cap. 34.*

4. *Conc. Trid. sess. 21. cap. 7. de Refor.*

5. *Trid. sess. 24. de Refor. cap. 18. & cap. 1. Cõc. Prov. Neap. ubi sup. Siricius Papa epist. 3. S. Leo. epist. 1. ad Episcopos African. Pius V. const 33.* In conferendis *15. Kal. April.* 1566.

6. *Conc. Trid. sess. 24. de Refor. cap. 12. & sess. 25. de Refor. cap. 9.*

CAP. II.

De Capitulis, & Canonicis.

1. PRæventa in benedictionibus multis Provincia nostra gloriatur in Domino, quod in florentissimis Canonicorum Collegiis ità multiformis gratiæ suæ munera effudit, ut in honore dignitatis honestas vitæ splendesceret, ac latiùs se se disciplinæ integritas funderet, quæ in subllimiori ordine coruscaret; æquum est igitur, ut studentes servare unitatem spiritus in

vinculo pacis, præbeant Canonici se ipsos exemplum bonorum operum, ac *scientia*, *& sanctitate præcellant*, *qui sunt honore præstantiores*.

Cap. Nisi cum priorem, *De renunc.*

2. Quæ ad vitam, honestatemque Clericalem spectant, & quæ universoClero præscripta sunt, ipsi præ cęteris observent Canonici, nec non quæ de chori disciplina, divinorumque officiorum religione, deque residentia hæc Sancta Synodus constituit.

3. Statuta Capitulorum ab Episcopis diligenter recognoscantur, ubi verò nulla fuerint, prout loci conditio patitur, constituantur ad formam Capituli Metropolitanæ Ecclesiæ, cujus statuta ab hac Sancta Synodo recognita, confirmata, & approbata fuere.

4. *Ex cap.* His quæ 11. *de majorit. & obedien. Conc. Prov. Mediol.* 3. *p.* 1. *de his quæ ad capitulum pertinent.*

4. Pro Ecclesiæ, & Capituli negotiis pertractandis, singulis saltem mensibus Capitulum convocetur, ejusque habendi dies, & hora, quæ nullum officiis celebrandis afferat detrimentum, edicatur tabella in Sacristia proposita Dominica præcedenti, nisi tamen aliàs etiam pro re nata convenire in Capitulum Canonicos necessitas suaserit, & casibus emergentibus providè consulere.

5. *S. Carol. in cit. Conc.*

5. In ferenda verò quisque sententia utilitatem tantum Ecclesiæ sibi constituat; contentiones, & animum in partium studiis obfirmatum abiiciat, & quidquid mutuam possit charitatem violare.

6. *Sac. Cong. Episc. die* 14. *Mar.* 1615. *Cap.* 1. *de his quæ fiunt à majori parte Capituli*, *& cap. ult. eod. tit.*

6. Illi quorum res agitur à Capitulo recedant, nec nisi re peracta revocentur; suffragia verò secreta ferantur; quæ nisi ultra dimidium in rem propositam convenerint, nihil actum ea de re in Capitulo censeatur.

7. Canonici Cathedralium, aut Collegiatarum insignium quocumque nomine nuncupentur, non audeant munus exercere procuratoris, vulgò *fattore* pro Monasteriis Monialium, aut Conservatoriis.

CAP.

CAP. III.

De Vicariis foraneis.

1. QUæ Ecclesiarum sollicitudo ad indefessam vigilantiæ curam Episcopos adhortatur, eadem postulat, nè villico longè agente pereat messis agri, & comedat hostis vineam, & segetes ejus, ut in opus ministerii viros idoneos probatæ vitæ, & maturæ ætatis assumant; qui tamquam Vigiles, qui custodiunt Civitatem, regiones sibi commissas obire, & perlustrare non desinant, atque ut id majori cum diligentia, & alacritate præstare possint, præcipit Sancta Synodus, ut à cunctis Ecclesiasticis honor ipsis, & reverentia exhibeatur.

Joel.1.11.

Cantic.3.3. Mediol. 1.p.2. hoc cit. Sac. Cong. Episc. 9.Jun.1592. Sac. Cong. Rit.3.Jun. 1629.

2. Festorum dierum cultum sedulò tueantur, nec facultatem servilia opera per eos dies exercendi ex qualibet levi causa, sed gravi tantum cogente necessitate largiantur; caveant tamen, nè pro ea facultate quidquam ulla ratione, vel colore accipiant, sub pœna privationis officii, aliisque ad arbitrium Ordinarii infligendis. Si verò aliquid eo nomine fuerit persolutum, vel traditum, is, qui persoluerit, vel tradiderit, recurrat statim ad Ordinarium, eoque animadversionem adhibere negligente, ad Metropolitanum appellet.

2. *Ex const. Urba. VIII.* Universa *an. 1642. §.* Ut verò, *cap. fin. de feriis. Const. Pii V.* Cum primũ. *Taxa Innoc. §.* Per la licenza di lavorare.

3. Nedum de delictis, si quæ ab Ecclesiasticis patrari contigerit, certiorem faciant Ordinarium intrà biduum, vel citiùs, si rei gravitas, vel alia circumstantia id postulaverit, sed etiam mores eorundem Ecclesiasticorum crebrò referant.

3. *Cap.* Ut singulæ, *de offic. Archipres. Conc. Aquil. 1596. rubr.18.*

4. Inquirant accuratè quæ sit diligentia in conferentiis casuum conscientiæ, in edocendis fidei rudimentis, in explanatione Evangelii Parochis injuncta, ac in cultu divino, & Ecclesiarum, potissimùm verò Sacrosanctæ Eucharistiæ conservando; & quos defectus in his compererint, ad Ordinarium deferre non omittant.

4. *Aquil.cit.n.2. Conc. Aquen.an. 1585. hoc tit.*

5. Parochorum assiduitatem, & vigilantiam in administratione Sacramentorum, & assistentia agonizantibus summa diligentia exquirant: Ac si quis Parochorum culpa, vel desidia non munitus Sacramentis objerit, Ordinario significent.

5. *Conc. Prov. Mediol.4. de his quæ pertinent ad Extre. Unct.*

6. Co-

6. *Aquilejen. loc. cit. Mediol. 1. cit.* 6. Cohabitationem tum Clericorum cum mulieribus, tum Sponſorum cum Sponſis antè Matrimonium in faciem Eccleſiæ celebratum, ex quo multa ſcandala in dies oboriuntur, Ordinario denuncient, aliter pœna privationis officii, aliiſque arbitrariis puniantur.

7. *Aquilejen. cit.* 7. Præter emolumenta, quæ ipſis Vicariis foraneis præſcripta ſunt in taxa his conſtitutionibus ſubiicienda, nihil prorſus accipiant ſub eadem pœna privationis officii, aliiſque arbitrariis; utque omnis tranſgreſſionis ablegetur occaſio, prohibet Sancta Synodus, nè ejuſmodi Vicariatus ulli unquam vendantur, aut locentur, ſivè pecunia, aut alio oneroſo titulo conferantur.

8. *Cōc. Prov. Neap. cap. 45.* §. Ut autem. 8. Ubi viget conſuetudo, ut ad Vicarios foraneos ſpectet portio aliqua legati relicti pro Miſſis in Suffragium Defunctorum celebrandis, Miſſas pro dicta portione teneantur ipſi celebrare vel per ſe, vel per alios pro illorum animabus, pro quibus legatum eſt relictum; neque ſibi portionem prædictam retinere præſumant, Miſſis non celebratis. Ordinarii autem ad extirpandum abuſum recipiendi dictam portionem ſinè Celebratione Miſſarum, ſicubi fuerit, ſeriò invigilent; ſalvis omnibus juris remediis ipſis competentibus, ad formam ſuperioris Synodi Provincialis.

9. Prohibet etiam diſtrictè Sancta Synodus, nè Defunctorum exequiæ, & ſepulturæ quoquomodo retardentur, ſivè à Vicariis ipſis, ſivè ab aliis prætextu præfatæ portionis, illiuſque exactionem aſſicurandi, extorquendo obligationem conſanguineorum, vel hæredum, cum debeant juridicè exercere prætenſam actionem contra bona hereditaria: Nec ideò Parochi expectent facultatem Vicariorum pro funeribus ducendis, & cadaveribus Defunctorum ſepeliendis, ſed omnimoda libertate exerceant munus ſuum.

Taxa Innocen. §. Come anche in modo alcuno.

CAP. IV.

De Parochis.

1. *Judith. 8. 21. S. Greg. 1. p. 1. 14.* 1. PResbyteri *in populo Dei, ex quibus pendet anima illorum,* recolentes ſeriò, artem artium regimen animarum ſum-

summis difficultatibus esse districtam, & maximum esse periculum, *hominem de factis alterius rationem reddere qui non sufficit pro suis*, assidua vigilantia, & charitate Christifideles sibi commissos portent in sinu suo, *sicut portare solet nutrix infantulum*, nè si venerit gladius, & tulerit quemquam eorum, sanguinem ejus de manu sua requirat Dominus; itaque ut verus Pastor, qui cum emiserit oves suas, ante eas vadit, Parochus pascat eas verbo, pascat exemplo.

S. Thomas in Epist. ad Hebr. cap.13.
Ezechie. 33.
Ioan.10.4.

2. Episcopi verò Parœciarum gubernacula non permittant iis, *qui nullis virtutibus fulti*, neque *divinitus vocati*, *sed* sua *cupidine incensi* regimen animarum rapere potiùs, quam consequi nituntur, sed iis, qui longa vitam suam probatione monstrarint; Ecclesiasticos verò Sancta Synodus hortatur, ne vel humilitatis obtentu, vel blandiente desidia, ejusmodi animarum curam respuant, si hanc *operam* eorum *mater Ecclesia desideraverit*.

2.
S. Gregor. in Pastorali lib. 1.c.1.
*Can.*Nos autem *16. quæs. 1. S. Augus. epis.* 81.

3. Quoniam *ubi populus Pastoris sui incuria spiritualem famem Cœlestis doctrinæ patitur, ibi est omnis pietatis, & religionis exterminium*; Parochi fideliter exequantur Sac.Conc.Trid.atque hujus Sanctæ Synodi præscriptum in Verbi Dei prædicatione, fidei rudimentis tradendis, & germano præsertim Evangelii sensu explanando.

3.
S. Ioan. Chrys. hom.45.in genes. Trid. sess. 5.cap. 2. de Refor. & sess.24.cap.4.

4. Quod *si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, hujusmodi* instruant *in spiritu lenitatis*; aut si pro sceleris gravitate acrior animadversio desideretur, *foris terribiliter personet increpatio, intùs charitatis teneatur dilectio*; *consentire* enim *videtur erranti, qui ad resecanda, quæ corrigi debent, non occurrit*; & *cum increpare delinquentes noluerit, proculdubio tacendo Pastor occidit.*

S. Aug serm.18. de Verb.Dom.
*Cap.*Consentire *dist.* 83.
Cap. Ephesiis *dist.* 43.

5. Avaritiæ suspicionem tanto muneri gravissimè infestam satagant amoliri, cùm lucra animarum sint thesauri Sacerdotum, qui *non pascunt, ut comedant, sed comedunt, ut pascant*; neque enim, ut divitiis affluant, vel necessarios suos locupletent, *tradidit illis Deus regiones gentium, & labores populorum* possident, sed, ut custodiant justificationes ejus, & legem ejus requirant. Quare nihil ampliùs exigant eo, quod in Taxa Innocentiana definitur, & quo ad casus in ea omissos, in taxa huic Synodo subiicienda.

S. Bern. in Evāg. Ecce nos.
*Psal.*104.44.
Taxa Innoc. §. Parimente per una regola generale.

6. Ac nè ullo quæsito prætextu ad quæstum avidius captandum

6.
Cōc.Prov.Neap. cap.33.

Edict. de generali mandato S. N. N. Innoc. XII. die 11. Nov. 1692.

dum adducantur, & largiora pauperibus erogare poſſint ſubſidia, Sanctiſſimi Domini Noſtri Innocentii XII. decreto inhęrentes Epiſcopi, à Parœciis ulla penſione gravandis abſtineant; nè cum operarius dignus mercede ſua portaverit pondus diei, & æſtus, capiant alieni labores ejus; id quod in omnibus Beneficiis conferendis digniſſimum eſt obſervari.

7. *Conc. Trid. ſeſſ. 25 de Refor. cap. 12. cap.* Pervenit *cap.* Nuntios. *De decimis.*

7. Qui decimas Eccleſiis, aut perſonis legitimè debitas, aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, neque abſolvantur, niſi plena reſtitutione ſecuta; juxta Decretum Tridentini.

Sac. Cong. Conc. 13. Nov. 1627. Mediol. 4. tit. de Paroch. c. Licet, §. Is etiã. *De elect. in 6.*

8. Ut oves Paſtoris ſui vigilantia, præſentiaque ab omnibus ſemper inviſibilium hoſtium incurſibus cuſtodiantur, præcipit Sancta Synodus ſub pœnis ad arbitrium Ordinarii, aut in ædibus Parochialibus Parochi inhabitent, vel intra Parœciæ ſuæ fines, ſi Parochiales ædes nullæ fuerint.

Conc. Mediol. 1. p. 3. decr. 15. & Prov. 6. hoc tit.

9. Si quandò eos proceſſionum, aliorumvè officiorum neceſſitas evocaverit, Coadjutori, vel alio Sacerdoti idoneo, & approbato animarum curam relinquant, iiſque deficientibus, ubi repentina neceſſitas emerſerit, Parochus vicinior Sacramentorum ſubſidia, citra proprii Parochi præjudicium, extremè laborantibus miniſtret; quemadmodum etiam Parocho ægrotante, vel vita functo, & ſubſtituto eidem non dum ſubrogato.

10. *Can.* Qui Chriſti. *Can.* Auguſtino. *Et Can.* Hæc hujus 12. *quæſ. 2.*

10. Excommunicationem latæ ſententiæ ſubeant hæredes, conſanguinei, & affines Parochi defuncti, qui ex ædibus illius quicquam ad Eccleſiam pertinens, vel exportaverint, vel exportandum mandaverint.

11. *Conc. Later. 4. Can. 32. cap.* Extirpandæ, §. Qui vero. *De Præben.* *Sac. Cong. Epiſc. in* Tarent. 28. *Febru.* 1614.

11. Quum impedimento aliquo quoquomodo detentus Coadiutorem Parochus obtinuerit, non exiſtimet ſe Sacramentorum adminiſtrandorum, aliorumque onerum obligatione ſolutum, ſed ea per ſe perficere, cum licuerit, vel impedimentum ceſſaverit non prætermittat.

12. *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de Refor. c. 1. Sac. Cong. Conc. 1. Sept. 1629. Item in* Civ. Caſtellan. 26. *Auguſt.* 1628. & Hidrun. 13. *Feb.* 1639. Romana 17. *Jul.* 1649. Cluſina 20. *Jul.* 1670. *et in.* Lucana 10. *Maii* 1681.

12. Cum præcepto divino mandatum ſit iis, quibus animarum cura commiſſa eſt, pro ovibus ſuis ſacrificium offerre, ſæpè cenſuit Sac. Congreg. Concilii Parochos teneri pro Parochianis ſacrificium applicare, atque ea cum diſtinctione, ut ſi redditus pingues ſint, ſingulis diebus, ſi verò tenues, ſaltem diebus feſtis, juxtà Decretum in fine adſcribendum.

CAP. V.

De vita, & honestate Clericorum.

1. CLerici, *quorum vita ornari debet Ecclesia*, præbeant se se oportet moribus, atque honestate vitæ gentem Sanctam, & genus electum, & lucernas positas super candelabrum, ut luceant omnibus, qui in domo sunt; quare abiicientes secularia desideria, & christiano populo moribus suis viam vitæ in veritate docentes, sint *Christi bonus odor in omni loco*; ne à Domino in die furoris sui districto judicio puniantur, si perditæ vitæ exemplis oves ejus mactaverint, qui omnes Christo lucrifacere debuissent.

1. *Hieron. Epist. ad Ocean. de vita Cleric. Toto tit. de vita, & honest. Cleric. Cõc. Prov. Neap. cap. 22.*

2. Nè autem, ut conqueritur Bernardus, *insolentia Clericorum, cujus mater est negligentia Episcoporum*, turbet, & molestet Ecclesiam; singuli hujus Provinciæ Episcopi edictum de vita, & honestate Clericorum proponant, atque omni studio eos in officio continere laborent, *meritò* enim *debet superni Judicis subire vindictam, qui neglexit in subditos exercere disciplinam*.

2. *D. Bernar. epist.* 15. *S. Petrus Damian. lib.* 1. *epist.* 5.

3. *Ignorantia mater cunctorum vitiorum* maximè in Sacerdotibus Dei vitanda est, quorum labia custodire debent scientiam. Sacras igitur Scripturas legant, & Ecclesiasticos Canones sciant, præsertim in iis, quæ ad munera sua rectè præstanda necessaria sunt, & Gregorianum cantum ad divina officia ritè persoluenda; ut *ædificent cunctos tam fidei scientia, quàm operum disciplina*.

3. *Trid. sess.* 23. *cap.* 11. *de Refor. Malach.* 2. 7. *Can.* Ignorantia *& per totam dist.* 38. *Trid. sess.* 23. *cap.* 13. *&* 14. *de Refor. S. Grego. Pastorali p.* 1. *cap.* 1.

4. Ut per decentiam habitus extrinseci, morum gravitatem intrinsecam ostendant, in Clericorum vestibus gravitas Ecclesiastico viro digna præfulgeat; neque ulla exquisiti cultus, studiosæque elegantiæ suspicio præbeatur; atque eadem ecclesiastica simplicitas in tibialibus, atque interioribus vestibus eluceat; ità tamen ut neque sordes, neque negligentia decentem munditiam excludant.

4. *Trid. sess.* 25. *c.* 1. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 22.

5. Contra eos, qui pedem in diversis ponentes, alterum in divinis, alterum in carnalibus, exoticas vestes à Clericali instituto abhorrentes, gestaverint, canonicis pœnis animadvertant Episcopi. An minores Clerici mandata Tridentini observent, dili-

5. *Trid. sess.* 14. *c.* 6. *de Refor. Clement.* Quoniam, 2. *de vit. & honest. Cleric.*

diligenter inquirant; & adversus non observantes ex literis mandato Sanctissimi Domini Nostri Innocentii XII. novissimè emanatis, servatis servandis, procedant ad declaratoriam, qua ex albo Clericorum expungantur. Beneficiis Ecclesiasticis gaudentes si talarem habitum ad formam Constitutionis Xysti V. deferre neglexerint, pœnis in Concilio Tridentino, atque eadem Constitutione statutis coërceant, præsertim privatione beneficiorum.

Ex lit. Encycl. de mandato S. N. D. Innoc. XII. sub die 14. Iun. 1698. Xystus V. const. 92. Cum Sacrosancta. *Cõc. Trid. ubi sup. & sess. 23. cap. 6. de Refor.*

6. Tonsuram conspicuam suo congruentem ordini omnes deferant, qui verò adscititium capillamentum gestaverit, præter illius amissionem, pœnam carceris formalis incurrat.

7. Qui Clericus quovis tempore, sed nocturno præcipuè per plateas, aut publicè quomodolibet citharas, aliave musica instrumenta pulsare, profanas cantiunculas modulari, vel alios canentes, aut choreas ducentes comitari, vel larvas bacchanalibus induere, vel data opera larvatos sectari non erubuerit, pœna carceris formalis, aliisque ad arbitrium puniatur.

7. *Can.* Clericum *dis. 36. cap.* Cum decorem. *De vit. & honest. Cleric. Cõc. Prov. Neap. cap. 22.*

8. Eadem carceris formalis pœna contra eos adhibeatur, qui ludere in publico ludo, vel publicè ausus fuerit; gravius verò si ipse domi suæ, vel ab se conductæ publicum ejusmodi ludentium conventiculum aperuerit, vel cum conductore participaverit, aut eò alios ad ludendum adduxerit. Imò caveant Clerici divino Ministerio addicti, ne aut in ejusmodi vitiorum officinis, aut in hisce actibus à Clericali dignitate abhorrentibus unquam versentur.

8. *Cap. 1. Ne Clerici vel Monachi. cap.* Clerici officia *de vit. & honest. Cler.*

9. Sub pœna statuta, vel statuenda in quacumque Diœcesi, Clerici neque per se, neque per alios arma laicis prohibita deferre audeant, nè occasione quidem itineris. A quo enim trepidabunt, quos Dominus tamquam pupillam oculi sui servaturum pollicetur? Si quis verò Clericus, etiam ætate minor, arma quæcumque domi retinuerit, pœna amissionis eorum, aliisque ad arbitrium puniatur.

9. *S. Joan. Chryso. hom. 15. ad Popul. Antioche. Cap.* Clerici. *De vit. & honest. Cleric. Cõc. Prov. Neap. cap. 22.*

10. Memores Sacrorum Canonum cohabitationem Ecclesiasticorum cum mulieribus interdicentium, nemo ex Clericis audeat ancillas domi retinere, ex quibus ulla possit adversa suspicio suboriri; de hujus autem suspicionis periculo, nè quis sibi

10. *Cap. 1. de cohabit. Cleric. & Mulier. Conc. Nicæn. relat. in Can.* Interdixit *16. dis. 32.*

ſibi temerè blandiatur, Epiſcopus diligenti examine inquirat, prudentique conſilio judicet. Neque docere audeant puellas, aut mulieres legere, ſcribere, canere, & alia hujuſmodi, niſi venia ab Ordinario impetrata, ſub pœna carceris formalis.

11. Quoniam *nemo militans Deo, implicat ſe negotiis ſecularibus*, abſtineant Clerici, tum à mercimoniis, aliiſque illicitis negotiationibus, tùm ab alienis prædiis, etiam per interpoſitam perſonam conducendis; neque aliis ſe negotiorum geſtores, ſivè factores præbeant. Cōtrafacientes verò Sacrorum Canonum pœnas, aliaſque Ordinarii arbitrio infligendas incurrant.

11. *2. Timoth. 2. 4. Conc. Lateran. 3. Can. 12. Can.* Pervenit. *Cum ſeq. 2. quæſ. 3.*

12. Sinè Ordinarii facultate tutelas, curaſque aliorum non ſuſcipiant, ſub pœnis ad arbitrium Ordinarii; neque in Tribunalibus laicis Advocatum aut Procuratorem agant, ſub iiſdem pœnis; quibus etiam, præter eas, quæ in Jure conſtitutæ ſunt, plectantur hi, qui ſinè ſpeciali indulto medicinæ, aut chirurgiæ artem etiam citra carnis inciſionem, profiteri præſumſerint.

12. *Can.* Duo ſunt *12. quæſt. 1. C.* Sed nec provocationes, *& cap. 2. ne Clerici, vel Monachi. Cōc. Prov. Neap. loco cit. 22.*

13. Cum Clericorum converſatio in Cœlis eſſe debeat, à prava improborum hominum conſuetudine abſtineant, & loca, quo laici ad negotiationes, aut confabulationes convenire ſolent, ſedulò vitent.

13. *Can.* Non oportet, *& Can.* Nullus Presbyt. *de conſecr. diſ. 5. Conc. Carthag. 4. ca. 57. S. Gregor. lib. 7. Epiſt. 14.*

14. Pro ſuæ etiam profeſſionis dignitate à nugis, & ſcurrilibus, à detractionibus, aſſentationibus, atque omni laicali licentia ſe ſe contineant, recolentes, quanta in ſe gravitate judicii ejuſmodi peccata ſint punienda, cum etiam *id plerumque, quod in laicis culpa non eſt, crimen in ſacro ſit ordine conſtitutis.*

TITVLVS DECIMVS
DE SEMINARIO.
Tex. Trid. ſeſſ. 23. cap. 18.

SI Cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in Seminarii erectione, ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſoluere detrectaverint, Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & ſuperiores Synodus Provincialis

 acri-

acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat, & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiosè curabit, &c. Si verò in aliqua Provincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus Provincialis curabit pro regionis more, quæ necessaria videbuntur, &c.

CAP. UNICUM.

De Seminarii erectione, & disciplina.

1. *Act.* 20.28. 1. VT Vinea Dei Sabaoth Ecclesia, quam acquisivit sanguine suo, & fructuum ubertate redundaret, & operarios multos haberet in messem multam, Seminariorum institutionem Tridentina Synodus Ecclesiarum Pastoribus summopere commendavit, & injunxit; ut adolescentes plantati in domo Domini, ac in atriis domus Dei nostri florentes, cum portaverint jugum Evangelicæ disciplinæ ab adolescentia sua, aliquando Ecclesiasticis Ministeriis Episcopo demādante pascant gregem populi sui. Reputans igitur hæc Provincialis Sancta Synodus, quanta hinc Ecclesiarum præsidia sint proditura, & Tridentini mandatis obtemperans, præcipit, ut Episcopi, qui Seminarium non dum habent, ad mentem ejusdem Tridentini, illi erigendo, instituendoque operam omnem quamprimum adhibeant, & suscepti operis rationem intra annum Metropolitano reddant.

Conc. Trid. sess. 23. *cap.* 18. *de Refor.*

Conc. Trid. sess. 23. *cit. Cōc. Prov. Neap. cap.* 19.

2. Cum autem ad hanc Sanctam Synodum delatus fuerit status omnium hujus Provinciæ Seminariorum; in Neapolitano quidem, & Aversano nihil habuit eadem Sancta Synodus optandum, nisi, ut Domino adjuvante, Ecclesiastica in iis disciplina, & adolescentium progressus magis in dies promoveatur.

3. Quo verò ad Seminarium Nolanum eadem Sancta Synodus habita matura discussione super statu spirituali, & temporali illius, providet, atque decernit, ut in posterum redditus, & proventus ad illud spectantes, & quomodolibet pertinentes, nullo modo applicentur, aut expendantur, nisi tantum in utilitatem,

&

& necessitatem ejusdem Seminarii, & puerorum ibidem degentium, sublatis omninò oneribus, quibus hucusque gravabatur, etiam ad favorem Ecclesiæ Cathedralis; & præcipit, ut augeatur numerus Alumnorum pro ratione redditutũ, qui in grammatica, & superioribus scientiis instruantur; non autem in cantu figurato, sed tantum in Gregoriano; & de executione certior fiat Metropolitanus intrà annum.

4. In Diœcesi Acerrana quamprimum reducatur fabrica Seminarii pro commoda habitatione puerorum, & Ministrorum, ut possint simul cohabitare, ibidemque educari. Quamobrem statuit Provincialis Sancta Synodus, ut in posterum redditus, & proventus loci prædicti per Deputatos, aliosque, ad quos pertinet ad formam Tridentini, consulto Episcopo, applicentur in usum dictæ fabricæ perficiendæ.

5. In Civitate, aut Diœcesi Isclana pro Seminario ibi erigendo, curet loci Episcopus omni conatu, & diligentia, ut erectio prædicta per opportuna remedia à Sacro Tridentino Concilio præscripta perficiatur, & interim eadem erectione pendente, curet educari in aliquo Seminario intra Provinciam tot pueros, quot vires patiuntur, etiam ad formam Tridentini.

6. Ut mens ejusdem Concilii suum sortiatur effectum, decernit Sancta Synodus, ut omnia beneficia Ecclesiastica, & omnia alia bona assignata Seminario Ecclesiæ Puteolanæ in ejus erectione anno 1625. denuò vindicentur in beneficium ejusdem Seminarii in pristinum statum, & habitationes dicto Seminario assignatæ denuò restituantur.

7. Universim autem præcipit Sancta Synodus, ut redditus cujuscumque Seminarii non in alios usus, & si pios, præterquam ejusdem Seminarii, ullo pacto expendantur; si autem aliàs expensi fuerint contra formam præsentis decreti, à Deputatis ad formam Tridentini non recipiantur tamquam expensi.

8. De regimine, atque administratione Seminarii servent diligenter, & observari faciant Episcopi quæcumque ab eadem Sancta Tridentina Synodo præscribuntur, ac certas ipsi regulas proponant ad literarum, & christianæ pietatis incrementum; maximam autem sollicitudinem conferant ad idoneos Ministros, & præceptores deligendos.

8. *Trident. loco cit. Card. Paleottus de Bonon. Ecc. Adm. p. 1. de condit. quæ requiruntur in iis, qui ad Semin. admit. c. 1.*

9. In

9. In Alumnis,& Convictoribus admittendis, præter ea, quæ in Tridentino præcepta sunt, indoles quoque admittendorum instituto examine exploretur, nè in crassioribus, & nullius spei ingeniis erudiendis opera, & impensa depereat.

10. Alumni, cum eorum parentibus, antequam in Seminario recipiantur, non solùm de Ecclesiastico habitu numquam dimittendo idoneam cautionem præstabunt, verùm etiam de Parochialibus Ecclesiis non recusandis, aliisque Ecclesiasticis muneribus ab Episcopo sibi demandandis; aliàs expensas alimentorum reficere teneantur, juxtà Synodalem taxam cujusque Diœcesis.

11. Meminerint Seminaristæ se se ad aliorum institutionem erudiri, atque educari, propterea diligenter addiscant ea, quæ alios deindè idoneo tempore docere possint; atque ad ea studia, quæ Tridentinum postulat, & Episcopi judicium præscripserit, alacres incumbant, ne si scientiam ipsi repulerint, repellat eos Dominus, ne Sacerdotio fungantur sibi.

12. Episcopus verò, ut Seminarii disciplinam ritè constituat, unoquoque saltem bimestri Seminarium visitet, atque ut diligentiam vehementius exacuat, adolescentium progressiones sæpè exploret, & spe præmiorum, aut metu animadversionis correptos, ferventiores, & desides foveat, & incendat; pro cujusque autem merito, atque in Ecclesiastica disciplina progressu, beneficiorum iisdem subsidia largiatur; *nè quos suæ pietatis humor ad tempus servat, æstus postmodum veniens nimiæ paupertatis adurat.*

13. Nè ulla macula animi candor, & morum innocentia, quibus christiano populo debent maximè prælucere, violetur, nulla Seminaristis communicatio cum exteris permittatur; neque ulli domũ suam sinè Rectoris permissu adire liceat; ea autem facultate obtenta, eorum extrà Seminarium conversatio ex Parochi præsertim significatione, & testimonio, secundum formulam Sancti Caroli, diligenter observetur. Bacchanalibus verò diebus ejusmodi facultas nemini tribuatur, nè commixti inter gentes discant opera eorum, & fiat ipsis in scandalum.

9. *Ad mentem Conc. Trid. loco cit. S. Carol. in instruct. Semin. p.1.cap.3. Card. Paleottus loc. cit.*

10. *Ad mentem Trid. loco cit. S.Carol. in instit. Sem. act. p.5.cap. 10.*

11. *Conc. Trid. loc. cit. S.Carol. act. p. 5. in instit. Sem. cap. 2. cap. 3. & p. 2. Ose.4.6.*

12. *S.Carol. loco sup. cit. p. 1. cap.8. in princ. Conc. Burdigal. an.* 1583. *tit. de inst. & regi. Sem. cap.9.§.* In examinationibus. *S. Petrus Damian. epis.13.*

13. *Conc. Aurelian. 2.Can.9. Card. Paleottus p.5. de Bon. Eccl. admi. cap.6. S. Carol. p.5. act. in instit. Semi. p. 1. Psal.105.36.*

TITVLVS VNDECIMVS

DE SANCTIMONIALIBUS, ET REGULARIBUS.

Tex. Trid. sess. 25. cap. 22.

SI quid exequutioni mandatum non sit circà decreta Monialium, & Regularium, Episcoporum negligentiam Concilia Provincialia, suppleant, & coerceant; Regularium verò Capitula Provincialia, & Generalia, & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Provincialia per deputationem aliquorum ejusdem ordinis provideant.

CAP. I.

De Sanctimonialibus.

1. VIrgines Deo dicatæ, *flos Ecclesiastici germinis, & pretiosa Christi monilia*, merito castitatis, & eximiæ professione virtutis, ut sequantur agnum quocumque ierit, solum cogitent oportet, quæ Domini sunt, quomodò placeant Deo; ità enim in odorem suavitatis ejus currentes, & sexum, ac seculum ausu validiore vincentes spectabilem victoriam ab antiqui hostis feritate reportabunt, & innixæ super dilectum suum ascendent de deserto, divinorum charismatum, & sanctitatis deliciis affluentes.

2. Meminerint igitur se se veterem hominem cum actibus suis spoliasse, & novum, qui secundum Deum creatus est induisse, propterea vestis talis sit Sacræ Virginis, quæ testis sit intimæ castitatis. Capitis igitur, & corporis cultu talem se se componat, qualem religiosæ simplicitatis ornatam monilibus Dominus concupiscat; *omnis* enim *gloria ejus filiæ Regis ab intus.*

3. Puellæ etiam, quæ Monasterium educationis causa ingrediuntur, facultate tamen à Sac. Congregatione, & Ordinario in scriptis concessa, studeant, ut cum Sanctis Sanctæ sint, & cum

1. *S. Ignat. epist.* 13. 1. *Ad Chor.* 7. 34. *S. Petr. Damia. ser.* 30. *de Dedicat. Eccles. Cantic.* 8. 5.

2. *Clement.* Attendentes. *De statu Monachorum. S. Cong. Episc. in* Neap. 13. *Apri.* 1582. *&* Mediol. 26. *Nov.* 1619. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 53. *pag.* 96. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 3. *tit. de Claus.*

3. *Sac. Cong. Episc.* 28. *Mar.* 1588. *&* 27. *Mar.* 1603. *& in* Neapol. 11. *Decem.* 1648. *&* 1. *Febr.* 1647. *&* 1. *Jul.* 1690.

cum religiosis religiosè conversentur. A monialibus etiam Novitiis in loco peculiari, & separato seorsum habitent, juxtà Decretum Sac. Congregationis.

4. Cōc. Prov. Neap. cap. 54. Cap. Monasteria 8. de vita, & honest. Cleric. Sac. Cong. Conc. in Mediol. 8. August. 1621. & 15. Janua. 1616. & in Ianuen. 15. Mar. 1616. Conc. Hispalen. 2. 619. Can. 2. relat. in Can. In Decima 18. quæst. 2. Sac. Cōg. Episc. in Camerin. 21. Febr. an. 1617.

4. Quoniam *intentioni animæ, cui sacratæ Deo Virgines vacare debent, si exterior evagatio clauditur, interior accessus aperitur*; præcipit proindè Sancta Synodus, ut sinè Ordinarii facultate nemo ad Monasteria Monialium, licet exemta, accedere audeat ad colloquendum cum aliqua, vel aliquibus earum, etiam si Novitia, aut Conversa, aut quæ educationis, sivè alterius rei causa ibidem commoretur (conjunctis in primo, vel secundo consanguinitatis gradu dumtaxat exceptis) sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda, declarans, quod, qui facultatem obtinuerit colloquendi cum aliqua prædictarum, non possit data opera, & ex professo cum aliis colloqui.

5. S. Cyprian. Epist. ad Pomponium de Virgin. relat. in Can. Nec aliqua 27. quæst. 1.

5. Ut immanis eorum temeritas coërceatur, qui Christi Virgines pestifero afflatu inficere non verentur, excommunicationis sententiam ipso facto incurrant, qui cum aliqua ex prædictis, aut coram ipsis, ausi fuerint de rebus obscænis per verba, aut actus impudicos præsentes agere; absentes verò per literas, aut internuncios. Nec non viri, & mulieres, sivè intrà, sivè extrà Monasterii claustra degentes, qui dictas literas, aut mandata detulerint; quorum absolutio, ità Ordinariis reservata sit, ut si cui facultas concessa fuerit absolvendi ab omnibus casibus Ordinario reservatis, à collocutione cum Monialibus, sivè aliis, ut suprà, in Monasterio degentibus de rebus obscænis, aliisque, ut dictum est, actibus impudicis, numquam concessa intelligatur, nisi facta fuerit expressa mentio de ea.

6. Clemens X. cōst. Superna, §. Decernimus, & declaramus.

6. Clausæ Monialium Ecclesiæ retineantur, laicis universis exclusis, dùm Sacræ Conciones habentur, tempore præsertim Adventus, & Quadragesimæ, juxtà decretum Sac. Congregationis.

7. Ex lit. Sac. Cong. Episc. de mandato Innoc. XI. 20. Sept. 1683. Sac. Cong. Episc. 23. Mar. 1646.

7. Sivè in suscipiendo Religionis habitu, sivè in professione emittenda, sivè cujusvis alterius festivitatis occasione non audeant Sanctimoniales quomodolibet exemtæ per se, aut per alios ad suas Ecclesias invitare Seculares, sivè mares, sivè feminas sub pœna interdicti Ecclesiæ juxtà literas Sac. Congregationis; imò

Ec-

Eccleſiæ in ejuſmodi feſtivitatibus ante ſignum ſalutationis Angelicæ claudantur.

8. Ex decreto Sac. Congregationis non permittatur Monialibus cantus figuratus, ſed tantum Gregorianus. Etiam Sacræ Congregationis decreto inhærens hæc Sancta Synodus, ſub pœna violatæ clauſuræ, & excommunicationis latæ ſententiæ prohibet omnibus in Monaſterio degentibus, ne ſub quovis prætextu introducant in Monaſterium pueros, vel puellas etiam ſeptennio minores, ſivè per rotas, ſivè per alias partes, etiam ſi non extrahantur à rota, ſed in ipſa maneant ex parte clauſuræ.

9. Ex feneſtellis diſtribuendæ Euchariſtiæ addictis, nihil quidquam, etiam ad uſum Eccleſiæ extrahatur, ac proindè præter ſacræ Communionis tempus, ſemper earum oſtiola clauſa ſint; earum autem altitudo ſemipalmarem, latitudo palmarem magnitudinem non excedat.

10. Confeſſarius, qui ſecundum Apoſtolicas conſtitutiones, ſivè Regularis, ſivè Secularis fuerit, toties quoties caſus contigerit, ab Ordinario ante approbatus, & deputatus eſſe debet ad Sanctimonialium confeſſiones audiendas pro quolibet Monaſterio, aut Conſervatorio, non cenſeatur approbatus ad eas excipiendas in aliis locis ejuſdem Monaſterii, præterquam in confeſſionalibus in exteriori Eccleſia conſtitutis.

11. Cum cogente infirmitatis neceſſitate ad earum confeſſiones audiendas, vel alia Sacramenta miniſtranda facultas Confeſſario conceſſa fuerit in clauſuram ingrediendi, tunc duabus Monaſterii ſenioribus aſſociantibus via breviori ad cellam infirmæ ſe conferat, neque per alias Monaſterii partes, quocumque pretextu, ſivè in ingreſſu, ſivè in exitu divagetur; confeſſionem verò ità excipiat, ut apertis januis comitatrices videre quidem, non autem audire poſſint. Confeſſarius verò, qui in qualibet hujus decreti parte deliquerit, pœnis in ſua Diœceſi conſtitutis,

8. *Conc. Prov. Mediol. 1.p.3.tit.de clauſura verſ. nemini omninò S. Cong. Epiſc.* 30. *Iun.* 1627. *in* Neap. *&* 8. *Nov.* 1604. *&* 20. *Apri.* 1609. *& in* Mutin. 25. *Apri.* 1608. *&* Parmen. 1653. 25. *Apri.*

Decret. Congr. S. Viſit. Apoſt. de Urbe 29. *Ian.* 1665. *Sac. Cong. epiſ.* 2. *Iun.* 1589 §. 24.

S. Cong. epiſ. in Cremone. 12. *Febr.* 1585. *& in* Neap. 22. *Mar.* 1580 *edict. Card. Vicarii pro Urbe de mandato Innoc. XI pro Monial. ſub die* 19. *Nov.* 1676. §. Che nella Clauſura. *Confirmatum, à SS D. N. Innoc. XII. etiam pro Urbe die* 10. *Mar.* 1692.

9. *Sac. Cong. epiſ. in* Bonon. 15. *Dec.* 1617.

Alexan. VII. in conſt. Sacroſancti Apoſtolatus 10. *Febru.* 1657. *pro Urbe*, §. 7. *S. Cong. epiſ. in* Neap. *an.* 1592. 12. *Iul.* 10. *Gregor. XV. in conſt. XVIII.* Inſcrutabili. *Clemens X. conſt.* 7. Superna. *Sac. Cong. Conc. in* Ianuen. 9. *Jun.* 1657. 11. *Sac. Cong. Epiſc.* 13. *Sep.* 1583. *Sac. Cong. in lit. Encycl.* 21. *Mar.* 1682.

aut Ordinarii ſui judicio conſtituendis coërceatur.

12. Cùm Religioſæ debeant per intentionem animæ ſoli Deo placere, à quo accipiant coronam, quam præparavit in æternum, propterea à divinæ legis meditatione non ceſſabunt die, ac nocte, & in divinarum contemplatione rerum, ſicut aquilæ volabunt, & non deficient; & juxta literas Sac. Congregationis mandato felic. record. Innocentii XI. editas, huic Synodo ſubiiciendas, ſpiritualia exercitia quotannis per decem dies peragant; ſicut etiam Novitiæ, tùm in habitu ſuſcipiendo, tùm in religione profitenda, ut tamquam prudentes Virgines ornent lampades ſuas, paratæ occurrere Cœleſti ſponſo, quando revertatur à nuptiis.

12. Ex lit. Encycl. S. Cong. epiſ. de mandato Innoc. XI. 9. Octob. 1682.

CAP. II.

De Regularibus.

1. QVemadmodum religioſorum ordinum ſplendore, & frequentia Provincia noſtra, velut lætata filiorum mater exultat; ita hæc Sancta Synodus nihil expetit vehementiùs, quàm, uthi, qui ex mundana converſatione ad regnum filiorum Dei translati ſunt, in omni opere bono, & virtute creſcentes ad animarum ſalutem magis, magiſque promovendam, operam, ac diligentiam ſuam alacri animo exhibeant; quod ut feliciter in Domino exequantur, has Synodales conſtitutiones, quo ad ipſos ſpectant, & præſertim, quæ de Verbi Dei prædicatione, ac Sacramento Poenitentiæ Apoſtolicis, & Canonicis ſanctionibus decreta ſunt, diligenter obſervent.

1. Gregor XV. cõſ. 18. Inſcrutabili Sac. Cõg Cardin. de man Innoc. X. in Mexicana. die 14. Maii 1648. & altero Brevi die 27. Maii 1653. Clem. Papa X. conſ. Superna anno 1670. Urban. VIII. in Brevi die 3. Aug. 1629. Pius V. conſ. an. 1571. Rom. Põtificis.

2. Qui in parvis Conventibus degunt, in quibus ob exiguum numerum religioſorum perfecta clauſtralium inſtitutionum obſervantia vigere non poteſt, ex decreto Sac. Congregationis juſſu Innocentii X. edito, viſitationi, correctioni, & omnimodæ juriſdictioni Ordinarii loci, tamquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegati, ſubjecti ſunt; meminerint autem pro ejuſdem decreti obſervatione, ſex ſaltem Religioſos probatæ vitæ ibi reipſa, & permanenter eſſe alendos, ex quibus quatuor ſaltem ſint Sacerdotes maturæ ætatis.

2. Decret. Sac. Cõg. juſſu Urbani VIII. edit. ann. 1625. die 21. Iul. Innoc. X. Decre. 32. Ut in parvis 10. Febr. 1654. Et ex decl. Sac. Cong. Sub Alexan. VII. die 27. Iul. 1655.

3. Si

3. Si Regulares extrà Monasterii claustra degentes deliquerint, ex Sac. Conc. Triden. decreto, quocumque sui Ordinis privilegio non suffragante, ab Ordinariis locorum secundum Canonicas sanctiones puniantur. In claustris verò degentes, si extrà ita notorie delinquant, ut populo scandalo sint, à suis Superioribus intrà certum tempus ab Ordinario designandum pro modo, & gravitate delicti coërceantur, ac de pœnæ qualitate eundem Ordinarium certiorem faciant; sin minùs, delinquentes pro delicti qualitate ab Ordinario puniantur.

4. Ex decreto Sac. Congregationis Concilii jussu Clementis VIII. edito, Superiores Regularium dimissorias concedendas subditis suis ad ordines promovendis, dirigant Episcopo illius Diœcesis, ubi extat Monasterium, in cujus familia is Regularis, qui ordinandus est, fuerit collocatus; eorumque conscientiam in hujus decreti exequutione Sancta Synodus graviter onerat.

5. Nullus Regularis cujuscumque Ordinis, Societatis, & instituti ad Monasteria Monialium, quamvis exemta, aut ipsis etiam Regularibus subjecta, sinè legitima facultate accedere audeat ad colloquendum cum Monialibus, aut aliis intrà Monasterii septa degentibus, etiam per quodcumque modicum temporis spatium, sub pœna excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, aliisque statutis, quæ juxtà Decreta Sac. Congregationis in fine apponenda, ab Ordinario, tamquam sedis Apostolicæ Delegato infligi possunt.

6. Superiores Regulares, ad quos regimen Monasteriorum Sanctimonialium quovis modo pertinet, ex constitutione Alexandri VII. in fine apponenda, non possunt ingredi septa eorundem Monasteriorum, nisi ex causa visitationis localis; id tamen semel tantum in anno, ità ut eodem anno visitatione peracta ab uno Superiore, alteri non liceat idem Monasterium visitationis causa ingredi. Si verò clausura, vel alia causa necessaria eodem anno iterum, vel sæpius ingressum postulaverit, tunc non fiat, nisi Episcopo præsente, vel alia persona Ecclesiastica seculari boni exē-

 pli,

3. *Innoc. IV. in cap.* Volentes *de privil. in 6.*
Trid. ses. 6. cap. 3. de Refor & 15. de Regular. c. 14.
Clemens VIII. const. 39. Suscepti muneris.
Sac. Cong. Conc. 24. Maii 1568.
Cap. Quanto *de offic. Iud. Ordin.*

4. *Decret. S. Cong. Conc. de mandato Clem. VIII. 15. Mar.* 1596.
Declaratio Gregor. XIII. & Xysti V.
Sac. Cong. Conc. 28. Febr. 1594.
Gregor. XV. cōst. 5. In tanta rerum.

5. *Alexan VII. cōs.* *pro* Urbe Sacrosan. Apost. 1657. §. 6 *Ex Decr Sac. Cong. episc de mand Xysti V. 5. Maii* 1590. *& in* Neap. 20. *Mar* 1621.
Iuxta moderat. Urbani *VIII. per eand. Sac. Cong.* 12. *Kal. Decem.* 1623.
Sac Cong Conc. de mand. Clem. IX. die 7. Iun. 1666. & alia ejusd. decreti declarat. per eand. Sac Cong. 21. *Maii* 1678. *Cōc. Prov. Neap. cap.* 54.

6. *Alexan. VII. cons.* 156. Felici sacrarum *edit.* 20. *Oct.* 1664. *Ead. const.* §. Quod si ob clausuram.

pli, & maturæ ætatis ab Episcopo deputanda.

7. Ejusdem constitutionis præscriptum in peragendæ visitationis ratione observent iidem Superiores, præsertim ut visitatio personalis fiat ad crates, ac omninò extrà clausuram; & Generali quidem in ejusmodi visitatione duos habere secum socios permittitur; alius à Generali unum tantùm socium, aliis omnibus exclusis, secum habere potest.

8. Ingredi septa Monasterii, nisi ex causa Ministrandi Sacramẽta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extremæ vnctionis Monialibus, vel aliis ibidem ægrotantibus, vel assistendi agonizantibus, interdictum est eadem constitutione; quam si quis Regularis in quavis parte transgressus fuerit, ipso facto pœnam excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, & omnium officiorum, quæ obtinet, & perpetuæ inhabilitatis ad ea, & alia obtinenda sinè alia prævia declaratione incurrit; & nihilominus nullis privilegiis, & exemtionibus tueri se potest, quominus ab Episcopo loci, tamquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato, quoties, & quando opus fuerit, corrigi, & puniri possit.

9. Cum Ordinarius visitat Monasterium Sanctimonialium; cujus cura, aut regimen Regularibus quomodocumque incumbit, non tenetur secum admittere Superiorem Regularem eiusdem Monasterii; Si verò Superior contraire nitatur, vel Visitationem quoquomodo impedire, poterit ab Episcopo etiam censuris coërceri, ut ex decreto in calce apponendo.

10. Si quis Regularis se ingerere præsumserit Sacramentorum administrationibus, aliisque Ecclesiasticis functionibus ad Parochiale officium de Jure pertinentibus; pœnis, & censuris ab Episcopo, attenta facultate ei tradita per Canones, & Sac. Congregationis Decreta, coërceatur.

11. Sinè Ordinarii facultate nullus Regularis exorcizandi munus exerceat sub pœna suspensionis ab audiendis confessionibus ipso facto incurrenda, aliisque gravissimis ad arbitrium Ordinarii infligendis.

12. Ex Trident. & Apostolicarum Constitutionum sanctionibus, nova Regularium cujuscumque ordinis, & sexus Monasteria,

Con-

7. *Ex const. Alex. VII. cit. Decr. Sac. Cong. Conc. die* 25. *Iul.* 1666.

8. *Ex ead. const. Alex. VII. cit. Gregor. XIII. const.* Dubiis *anno* 1575.

9. *Sac. Cong. Conc. in* Vercellen. 22. *Apri.* 1617. *&* *in* Neap. 25. *Febr.* 1695.

10. *Gregor. XV. cõs.* 18. Inscrutabili.

11. *Conc. Mediol.* 4. *p.* 2. *tit. quæ ad Sacram. Sac. Cong. Conc.* 1. *Iul.* 1606. *Sac. Cong. epis. in* Florent. 22. *Febr.* 1625.

12. *Conc. Trid. sess.* 25. *cap.* 3. *de Regular. Can.* Quidam. 18. *quæst.* 2. *cap.* Cum olim. *De Privil. cap. fin. de Religiosis Domibus. Clemens VIII. const.* 99. Quoniam. *Gregor. XV. const.* 31. Cum alias *Urban. VIII. cons.* 25. Romanus *Innoc. X. cons.* 27. Instaurandæ.

Conventus, aut Domus non extruantur in hac Provincia, nisi obtenta ab Episcopo facultate, & verificatis omnibus, quæ in iisdem sanctionibus præscribuntur.

13. Nullus laicus, qui septennium excesserit, neque prætextu devotionis, aut voti, Religiosum habitum, cujuscumque ordinis assumat, aut gestet.

14. Si quis Regularem, aut Monachalem habitum, aut alias quascumque Sacras vestes, aut ad earum similitudinem efformatas, ad spectacula, irrisiones, theatra, aut larvas, atque alia hujusmodi profana adhibere ausus fuerit, præter alias pœnas à Jure statutas, sit ipso facto excommunicatus.

13. *Ex lit. Sac. Cong. de mandato Urbani VIII. ad Card. Boncompagnum Archiepiscopum Neap. die 10. Januar. 1627.*

15. Regulares, etiam Sedis Apostolicæ facultate præmuniti, non admittant ad habitum Religionis mulieres degentes in privatis domibus, nisi habuerint qualitates in pluribus Decretis Sac. Congregationis præscriptas; nimirum ut sint probatæ vitæ, in ætate saltem quadraginta annorum constitutæ, quæ de proprio habeant, undè honestè vivere possint; cum aliis viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu sibi conjunctis non habitent, prævia tamen Episcopi facultate, postquam de prædictis omnibus per diligens examen constiterit.

15. *Sac. Cong. Episc. 20. Decem. 1616. Conc. Later. sub Leone X. sess. 21. in fine. Const. Leonis X. 1. Martii 1518. S. Cong. Episc.* In Hidrun. 4. *August. 1625.*

TITVLVS DVODECIMVS

DE JUDICIIS ECCLESIASTICIS.

Tex. Trid. sess. 25. cap. x.

Statuit Sancta Synodus, in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant juxtà constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit Statutum, *& alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causæ Ecclesiasticę, & spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandę committantur.*

CAP.

CAP I.

De immunitate Ecclesiastica.

1. *Psal.16.8.* *Cap.* Inter alia *de Imm. Eccl.* *Can.*Miror,*Can.* Reum.17.*quæst.* 4. *Trid.sess.* 25. *cap.* 2. *de Refor.* *Greg. XIV.* cōst. Cum alias 28. *Maii*.1591.

2. *Bull. Cœnæ Domini Can.* 15. *Trid.sess.*25.*cit.* *cap.*2.*de Refor.* *Ad tex. in cap.* Quoniam. *De Immun. Eccl. in* 6. *Leo. X. in Conc. Later.* 5.*sess.*9.*in Bulla Reform.* *Conc.Carthag.*3. *an.*397.*relat.in* *Can.*Placuit.11. *quæst.* 1.

3. *Martinus V.* *const.*10. Ad reprimendas.

1. ZElus Domus Dei, & populi Sancti sui, quem sub umbra alarum suarum protegit Dominus, Episcopalem sollicitudinem in Ecclesiarum, & Ecclesiasticorum immunitate tuenda, Dei ordinatione, & Canonicis Sanctionibus constituta, indormire non patitur. Gravissimæ igitur Summorum Pontificum sanctiones studeant Ordinarii, ut adamussim impleantur; ubi Sacrorum locorum immunitas excommunicationis sententia proposita contra violatores asseritur.

2. Quod ad personarum Ecclesiasticarum immunitatem pertinet, cum huic rei consultum sit per Bullam quotannis in die Cœnæ Domini legi solitam, qua excommunicationis sententia soli Romano Pontifici reservatæ feriuntur ii omnes, qui publica auctoritate, & prætextu officii directè, vel indirectè personas Ecclesiasticas ad forum seculare trahere præsumserint; Sancta hæc Synodus, etiam sub pœna excommunicationis latæ sententiæ Ordinario reservatæ prohibet, nè ullus unquam personas Ecclesiasticas ad forum seculare directè, vel indirectè, etiam consentiente reo, contra Sacrorum Canonum præscriptum, provocare, seu trahere præsumat, seu contra Ecclesiasticam immunitatem aliquid attentare.

3. Saluberrima constitutio Martini V. *ad reprimendas* ubi plura contra Ecclesiasticos, qui alium Ecclesiasticum ad forum laicale provocaverint, sub excommunicationis latæ sententiæ Summo Pontifici reservatæ, aliisque pœnis sancita sunt, fideliter observetur; constitutionibus etiam Synodalibus cujusque Diœcesis in suo robore permansuris.

CAP. II.

De foro Episcopali.

1. **V**T *audiret gemitus compeditorum justus Dominus*, qui *justitiam dilexit*, non solùm à summo Cœlo egressus ad terræ ima descendit, sed Episcopos etiam in Ecclesia sua Judices constituit, qui non secundùm visionem oculorum, & auditum aurium arguerent, sed in Justitia, & æquitate populos judicarent, neque ab inope averterent oculos suos. Ut igitur Episcopale forum, qua decet integritate regatur, ejusque Ministris non dominetur omnis injustitia, cavendum cum primis, nè dextera eorum plena muneribus fiat dextera iniquitatis; mandat propterea Sancta Synodus, ut non solùm Taxa Innocentiana quo ad mercedes Ministrorum adamussim observetur; verùm etiam Taxa Provincialis de unanimi Patrum consensu confecta pro universa Provincia perpetuò valitura, tàm pro causis civilibus, & criminalibus, quàm pro aliis quibuscumque, quæ ibi taxata sunt; cujus taxæ inviolabilem observantiam summo studio in Diœcesibus suis exigant Episcopi. Utraque autem tàm Innocentiana, quàm hæc Provincialis in aula publicæ audientiæ affixa retineatur; nec non in Cancellariis, ut omnibus pateat.

1. *Psal.* 101. 21. 10. 8. *Isai.* 11. 3. *Eccli.* 4. 3. *Triden. sess.* 24. *cap.* 20. *de Reform. & sess.* 25. *cap.* 10. *de Refor. Sac. Cong. Conc. in* Neap. 21. *Iul.* 1640.

2. Atque ut earum observantia, & Ministrorum integritas certis argumentis appareat, præcipit Sancta Synodus, ut Cancellarii, sivè Actuarii, aut actorum Magistri, aliique, ad quos pertinet, in calce cujuslibet expeditionis, sivè scripturæ adnotent fideliter quid pro illis fuerit persolutum. Si quis autem ex Ministris fori Episcopalis præscriptum prædictarum taxarum ullo pacto violaverit, privatione officii, aliisque arbitrariis pœnis indispensabiliter puniatur.

2. *Card. Paleottus in Conc. Prov.* Bononien. 1. *tit. de Causis in foro Episcopali*, §. De expensis litium.

3. Acta in causis pauperum gratis fiant, eæque maxima, qua fieri potest, celeritate expediantur. Pauperum igitur Advocatus eos gratis defendat, ac si eorum causis expediendis aliquod inciderit impedimentum, sivè ab artibus collitigantis, sivè aliundè proveniens, illud statim ad Ordinarium deferat, ut opportuno remedio ab eo summoveatur.

3. *Cõc. Prov. Neap. pag.* 106.

4. Gene-

4. Generales Episcoporum Vicarii, quorum primæ sunt partes in Episcopali administratione adjuvanda, studeant causas breviter quoad fieri potest, debita tamen discussione adhibita terminare; dilationes frustratorias amputando, & litigantium cavillationibus occurrendo; à quibus abstineant omninò Advocati, & Procuratores, munus suum, qua decet integritate obeuntes.

5. Assidua carcerum visitatio non omittatur, atque eorum indigentiæ, qui ibi intrusi sunt, explorentur; & cura præsertim spiritualis eorum salutis habeatur; quamobrem Confessariorum copia iisdem præbeatur, & quotannis missiones in carceribus fiant. Inquiratur etiam Custodum fidelitas, nè ab his, aut à Cursoribus Curiæ, aliquid ultra taxam ipsis præscriptam exigatur.

6. Ut perpetuis monumentis quæcumque ad Ecclesias pertinent documenta, tutò, fideliterque custodiantur, in Episcopali Palatio, aut ubi magis expedire censuerit Episcopus, locus aliquis Archivii titulo, ubi non fuerit, constituatur, ejusque custodia certo, fidelique viro committatur, qui singula suis locis digesta, & debito ordine distincta retineat.

7. In hujusmodi Archivio reponantur omnes processus, tàm civiles, quàm criminales, matrimoniales, beneficiales, spirituales, & cujuscumque generis sint: Catalogus Indulgentiarum, & Reliquiarum, quæ in universis Diœcesis Ecclesiis asservantur; inventarium omnium bonorum mobilium, & immobilium ad Ecclesias, & Ecclesiastica Beneficia pertinentium, legata quoque pia, eorumque documenta; nec non Bullæ Abbatiarum, Dignitatum, Canonicatuum, atque omnium quorumcumque Beneficiorum, ac demùm Jura omnia ad forum Ecclesiasticum spectantia, & potissimum, quæ ad Mensas Cathedralium pertinent, aut pertinere possunt.

8. Omnium, & singulorum processuum, scripturarum, & Jurium prædictorum, quæ nunc reperiuntur in Archiviis, ubi Archivia sunt, fiat intra annum diligens, atque absolutissimum inventarium, ritè distinctum, ordinatumque, ut necessitate occurrente cujusque rei notitia in promtu habeatur; ac eiusmodi inventarium in dies continuetur cum pari descriptione proces-

suum,

4. *Cap.* Finem litibus. *Et cap. fin. de Dolo, & cõtumac. Cap.* 2. *de re judica. Cap.* Constitutus *de Procurat.*

5. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. de carceris custod. &* 3. *tit. de iis quæ ad episc. forum pertinent,* §. Episcopus non solùm *Cõc. Prov. Neap. cap.* 57.

6. *Const. Alexan. VII.* 36. Pro commissa nobis *ann.* 1658. §. 1. *const. Urban. VIII.* Pastoralis officii 68. *ann.* 1625. *de Archiviis* Urbis *const. Xysti V.* Provida, 8. *Jun.* 1587. *Cõc. Prov. Neap. cap.* 36.

7. *Sac. Conc. Conc. in* Civit. Castel. 19. *Sept.* 1625. Viterbi 21. *Maii* 1644. *cit. const. Urban. VIII.* Pastoralis, §. 5.

8. *Con. Aven. Can.* 58. *Conc. Prov. Bonon. loc. cit. Conc. Prov. Mediol. ubi sup.*

suum, & aliarum scripturarum, quas in Archivio reponi continget; ubi verò non dum fuerit Archivium, conficiatur eiusmodi inventarium omnium scripturarum, quæ in Archivio construendo collocandæ sunt, & modo præfato continuetur in posterum.

9. Inventarium hujusmodi in ipso Archivio asservetur, ejus verò exemplum penes Episcopum retineatur, qui morti proximus, vel ad longinqua profecturus, illud suo sigillo obsignatum certo, & probatæ fidei viro tradat, sibi, aut successori suo, integro sigillo restituendum.

9. Cōc. Prov. Neap. cap. 36. & 61. Conc. Prov. Mediol. 2. tit. 3. cap. 14.

10. Custos Archivii illud seris occlusum perpetuò retineat, neque claves ulli tradat; neque scripta cuiuscumque generis, nisi sua manu, ac se spectante legenda exhibeat; exempla verò, sivè copias cuiuscumque scripturæ nemini tradat, nisi obtenta facultate à Vicario Generali; ac multo minus scripturas, seu processus originales in Archivio repositos audeat alicui commodare sinè prædicta facultate in scriptis concessa gratis, numquam concedenda nisi personis Ecclesiasticis illius Civitatis, vel Diœcesis, ex cujus Archivio extrahuntur, sub pœna carceris formalis, aliisque ad arbitrium. Processus etiam causarum non expeditarum non commodentur, nisi personis Ecclesiasticis.

10. S. Carol. Actor. Eccl. Mediol. p. 4. tit. de Archiviis constituendis. Cit. cōst. Urbani VIII. §. 6.

11. Archivii Præfectus, qui cum prædicta facultate commodaverit ex Archivio aliquem processum, sivè scripturam originalem, sicut etiam Actuarii causarum, qui commodaverint processus pendentes, exigant documentum acceptæ scripturæ in consueto libello, & infrà quindecim dies curent illas ad se reportari.

11. Const. sup. allegat.

12. Nullus audeat processus, instrumenta, & quascumque alias scripturas ad Curiam, & forum, aut Mensam Episcopalem spectantes delere, comburere, supprimere, seù alia quavis ratione occultare, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, quam etiam ipso facto incurrent, qui nunc retinent aliquam, seu aliquas ex prædictis scripturis originalibus, seu processibus, quæ etiam ad se fortasè non illegitima via, seù modo pervenerunt, nisi illa restituerint intra duorum mensium spatium, quod Sancta Synodus pro hujusmodi restitutione facienda retinenti, seu retinentibus statuit.

12. Conc. Agathen. ann. 506. temp. Symmachi Papæ 8. Can. 26. rel. in Can. Si quis de Clericis 12. *qu.* 2. *Aurelian. 4. an.* 541. *Can.* 18.

TITVLVS DECIMVS TERTIVS

DE REBUS ECCLESIÆ NON ALIENANDIS.

Text. Trid. seſſ. 25. cap. xi.

LOcationes rerum Eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citrà ad longum tempus, ſeù, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, ſeu bis viginti novem annos vocant, factas, Synodus Provincialis, vel Deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas Sanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

CAP. UNICUM.

De Adminiſtratione bonorum Eccleſiæ.

1. *Matth.* 25.23.

1. EPiſcopus, quem præpoſitum poſſeſſionis ſuæ conſtituit Dominus, hæreditatem Domini, & facultates Eccleſiæ, curæ, & fidei ſuæ commiſſas intelligens, ita in earum adminiſtratione debet invigilare, ut in reddenda ratione villicationis ſuæ, cum ſuper pauca fidelis inventus fuerit, ſupra multa conſtitui, atque in gaudium Domini ſui intrare mereatur.

2. *Cap.* Nulli. *Cap.* Si quis. *De rebus Eccl. alien. vel non. Cap.* Is cui. *De Elect. in 6. Paulus II. in Extravag.* Ambitioſæ *de rebus Eccl. non alien. Paul. IV. conſ. 2.* Injunctum.

2. Summorum igitur Pontificum ſanctionibus inhærens hæc Sancta Synodus, prohibet nè Rectores, atque Adminiſtratores beneficiorum, piorumque locorum, eorundem bona immobilia, & mobilia pretioſa, vendere, alienare, vel quovis modo contra conſtitutiones Apoſtolicas obligare audeant ſub pœna, & cenſuris, per eaſdem conſtitutiones ſancitis. Contractus verò contrà formam Pauli II. aliorumque Pontificum conſtitutiones celebratos, ipſo Jure nullos eſſe, & irritos declarat.

3. *Can.* Terrulaſ. *12. quæſt. 2.*

3. Bona exigui valoris per Sacros Canones præſcripti, quæ ex Juris diſpoſitione, auctoritate Ordinarii alienari poſſunt, nullus alienare, ſinè illius facultate præſumat, ſub pœna excommunicationis, præter nullitatem contractus.

4. Nè

4. Nè bona Ecclesiæ repræsentata pecunia in præjudicium successorum locentur, inhærens Concilii Trident. decreto hæc Sancta Synodus, omnes ejusmodi locationes anticipatis solutionibus in successorum præiudicium factas ità invalidas declarat, ut tractu temporis convalidari nequeant; nisi tamen notoria Ecclesiæ necessitate cogente id ab Episcopo permissum fuerit.

4. Triden. sess. 25. cap. 11. de Refor. cap. 2. Deprecariis.

5. Absque Apostolica auctoritate locationes bonorum Ecclesiasticorum ultrà triennium utile non fiant, iuxtà constitutionem Pauli II. nec validæ censeantur locationes, & alienationes eiusmodi factæ cum clausula, reservato Sedis Apostolicæ beneplacito, si antè impetratam confirmationem possessio rei Ecclesiæ tradita fuerit, imò Rectores ipsi, & possessores tamquam intrusi, ad pœnas in Pontificiis sanctionibus constitutas teneantur.

5. Paul. II. dicta Extravag. Ambitiosæ, *& Clem. 1. eod. tit. Trident. sess. 25. cit. cap. 11. Decret. Clem. VIII. ad Archiepis. Neap. die 17. Decem. 1599.*

6. Qui Ecclesiastica Bona, aut fructus usurpare, vel nè ab iis, ad quos spectant, percipiantur, impedire præsumserit, noverit se pœnam excommunicationis Sanctæ Sedi reservatam incurrere, indictam in Bulla Cœnæ Domini, & Concilio Tridentino, quæ particula dictæ Bullæ quotannis feria V. Cœnæ Domini à Parochis vulgari sermone publicetur.

6. Bul. Cœnæ Domini Can. 17. Trid. sess. 23. cap. 11. de Refor.

7. Clerici Ecclesiasticorum bonorum administratores assentientes alienationibus, atque usurpationibus contra formam Decreti Tridentini, præter excommunicationis sententiam, pœnam privationis Beneficiorum, & inhabilitatis ad alia obtinenda incurrant.

7. Trid. sess. 23. cap. 11.

8. Domini, qui propria auctoritate sacella, aut sepulchra alienare, aut possessionem alteri tradere præsumserint, pœnis statutis in Sacris Canonibus, & Synodalibus constitutionibus cuiuscumque Diœcesis puniantur; Contractus verò huiusmodi nullos ipso facto esse Sancta Synodus decernit; sicubi autem id fieri contingat, Rectores, aut Sacristæ Ecclesiastici earum Ecclesiarum sub pœna centum librarum ceræ ad Curiam Episcopalem deferant.

8. Jux. Tex. in cap. Non meis. *de Simon. Cap.* Plerique, 7. *de pac. Cap.* Abolendæ, 3. *de Sepult. Cap.* Non satis. *Cap.* Cum in Eccl. *de Simon.*

9. Bona, quæ perpetuum onus annui census, vel quodcumque aliud emolumentum piis locis solvendum habent annexum, permutari, aut subrogari in alia stabilia non possint, nisi cum specifica eiusdem oneris expressione; Venditores verò, Emtores, Notarii, aliique ad hanc rem consilium dantes, vel quomodolibet

cooperantes, pœnas in sua Diœcesi constitutas subeant.

10. Quæcumque pecuniarum summæ Beneficiis, aut piis locis, ex quocumque titulo provenientes, cum onere reinvestiendi, non solvantur Beneficiatis, aut Rectoribus, aut Cappellanis sub pœna excommunicationis in subsidium contra eos, qui dictam pecuniam eo modo receperint; sed reponantur conservandæ in publico banco, ut in Metropolitana, vel in aliis locis juxtà praxim cujuscumque Diœcesis, cum onere reinvestimenti faciendi; quod non fiat, nisi consulta curia Episcopali, & necessariis cautionibus adhibitis.

11. *Conc.* Agathen. *an.* 506. *Can.* 26. *relat. in Can.* Si quis de Cleric. 12. *quæst.* 2.

11. Parocho, vel Rectore defuncto, vel ejus morte imminente, nemo audeat supellectilem Ecclesiæ, bona, Jura, aut scripturas quomodocumque surripere, occultare, occupare, aut fraudulenter asportare, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda; Si quis autem scripturas ejusmodi apud se retineat intrà mensem à die obitus Parochi, vel Rectoris restituat, aliter eandem excommunicationis sententiam incurrat ipso facto.

12. *Cōc.* Avenonien. *ann.* 1326. *Can.* 20. *Conc.* Colonien. *an.* 1300. *Can.* 7. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. quæ pertinent ad Sac. pœnit. admin.* §. Notarios. *Et p.* 3. *tit. de pior. locor. adminis.* §. Pœnam.

12. Ut piæ testatorum voluntates exequutioni demandari possint, Sancta Synodus sub pœna excommunicationis præcipit omnibus Notariis, ut infrà duorum mensium spatium à morte testatoris, vel post apertas tabulas respectivè, Curiæ Episcopali denuncient omnia legata pia pro Celebratione Missarum, aut Ecclesiis, locisque piis relicta; eiusmodi verò Notariorum denunciationes in peculiari libro in Curia Episcopali describantur gratis.

TITVLVS VLTIMVS.

DE CONSTITUTIONIBUS SYNODALIBUS.

1. *Ad Rom.* 2. 13. *Juxtà Trid. sess.* 25. *de Refor. cap.* 18. *Prover.* 3. 3. *Cap.* Primum, *De constit.*

1. Quia non auditores tantum, sed factores legis iustificabuntur apud Deum, omnes hujus Provinciæ Christifideles Sanctæ Synodi constitutiones, tamquam præcepta matris suæ in tabulis cordis descripta retineant, & inclinent cor suum ad faciendum ea, quæ ad suarum salutem ani-

ma-

marum, Deo adiuvante, præscripta sunt. Pastores autem illas nullo pacto violari, aut violatores inultos relinqui patiantur.

2. Et quoniam legum observantia in publica potissimum felicitate continetur, enixè hortatur Sancta Synodus, ut in omni oratione, & obsecratione fideles universæ Provinciæ, ac præsertim Sacerdotes in sacrificiis suis, illius misericordiam obsecrent, per quem *reges regnant, & legum conditores iusta decernunt*, ut Sanctissimum Dominum Innocentium Divina Providentia PP. XII. cuius Patricio sanguine, & dignissimo Præsulatu Neapolis gloriatur, ad totius Ecclesiæ tranquillitatem quam diutissime servet incolumem; & Serenissimum Carolum II. Catholicum Regem nostrum saluum faciat in brachio suo, eique prolem concedere dignetur, ut ad totius Christianæ rei utilitatem potens sit in terra semen ejus. Pro universæ quoque Provinciæ incolumitate rogantes, quæ ad pacem sunt Jerusalem, ut in hac præcipuè fidelissima Urbe perpetua sit felicitas, & abundantia in turribus suis.

2. *Prover.* 8. 15.

Psal. 121. 6.

3. Noverint omnes præter pœnas his constitutionibus præscriptas, etiam aliis, quæ à Sacris Canonibus, Conciliis, & constitutionibus Apostolicis decretæ sunt, transgressores esse puniendos.

4. Statuit autem Sancta Synodus, ut pœnæ pecuniariæ nullo prætextu, aut quæsito colore convertantur ab Ordinariis in proprium, sivè in suarum Ecclesiarum Cathedralium commodum, sed in alios pios usus ità erogentur, ut Episcopalem in iis distribuendis, & applicandis debitam integritatem omnes intelligant.

5. Ipsarum constitutionem codicem post quam fuerit typis impressus, præcipit Sancta Synodus, ut habeant apud se omnes, & singuli Parochialium, & Collegiatarum Rectores, cæterique curam animarum gerentes, Canonici, Hebdomadarii, Cappellani perpetui, Beneficiarii, omnesque alii Ecclesiastici, ad quos pertinet; & crebrò illas perlegant, ut à vetitis se abstineant, & præcepta religiosè exequantur; nec Regulares præsertim Confessarii, & Concionatores, & ipsorum Regularium Superiores deberent esse eodem codice destituti; sed par, æquumque foret etiam ab

4. *Trid sess.* 25. *cap.* 3. *de Refor. Sac. Cong. epis. die* 21. *Nov.* 1600. *& Episcopo Vrbinat.* 11. *Sept.* 1583. *in* Januen. 5. *Jun.* 1632. *& in* Firmana. 16. *Apr.* 1633.
S. Carolus in Conc. Prov. Mediol. 6. *tit de mul. & pœnis.*

ipsis retineri, & versari pro suis muneribus ritè obeundis in materia earundem constitutionum ipsos respiciente.

6. Constitutiones cuiuslibet Diœcesis huius Provinciæ, quatenus præsentibus adversentur, ad harum terminos Sancta Synodus reducit in partibus, quibus adversantur.

7. Has denique Provinciales constitutiones Sancta Synodus humiliter subiicit iudicio, & auctoritati Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quam Columnam, & firmamentum veritatis, atque aliarum Ecclesiarum matrem, & magistram agnoscit, & veneratur. Post duos autem menses à die edicto Metropolitani notificanda, mendat ipsas constitutiones ab omnibus, & singulis observari, perindè, ac si forent unicuique personaliter intimatæ.

Nos Iacobus Cardinalis Cantelmus Archiepiscopus Neapolitanus Metropolita de Consilio, & Assensu Reverendissimorum Coëpiscoporum nostrorum definientes subscribimus.

Ego F. Daniel Episcopus Nolanus consentiens subscribo.

Ego Innicus Episcopus Aversanus exemtus eligens consentiens subscribo.

Ego

Ego Ioſeph Epiſcopus Acerrarum con-
ſentiens ſubſcribo.

Ego Lucas Epiſcopus Iſclanus conſen-
tiens ſubſcribo.

Ego F. Ioſeph Epiſcopus Puteolanus
conſentiens ſubſcribo.

Antonius Canonicus Sanfelicius Sanctæ Synodi Secret.

ROGITVS ACTORVM.

IN Dei nomine Amen. Præsenti publico Instrumento cunctis pateat evidenter, & sit notum, qualiter anno à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi millesimo sexcentesimo nonagesimo nono, Indictione septima, die verò septima mensis Junii Dominica Pentecostes; Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri D. INNOCENTII Divina Providentia PP. XII. anno ejus octavo feliciter, &c.

Neapoli in Ecclesia Metropolitana Præsidente Eminentissimo, & Reverendissimo Domino D. Jacobo Tituli Sanctorum Marcellini, & Petri, S. R. E. Presbytero Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Neapolitano Metropolita, ac intervenientibus Illustrissimis, & Reverendissimis D.D. Episcopis Comprovincialibus, nempè Nolano, Aversano exemto, Acerrano, Isclano, & Puteolano, unà cum Reverẽdissimo Capitulo, & Canonicis ejusdem Ecclesiæ Neapolitanæ, ac Procuratoribus Capitulorum Cathedralium totius Provinciæ, universoque Clero tàm Civitatis, quàm Diœcesis, ibidem ad Synodum Provincialem celebrandam per Edictum respectivè vocato, ac legitimè congregato, post processionem à Cappella Palatii Archiepiscopalis ad Ecclesiam Metropolitanam cum interventu Illustrissimorum, & Reverendissimorum Episcoporum interessentium, & post Missam Pontificalem, ac Sermonem ab eodem Eminentissimo Domino Cardinali Archiepiscopo habitum, omnia, & singula ante Synodalium decretorum promulgationem in actis redacta fideliter enarrata, gesta, atque peracta fuere, nec non per Dominum D. Antonium Sanfelicium Canonicum Presbyterum Præbendatum ejusdem Ecclesiæ, ac Synodi Secretarium, alta, & intelligibili voce è sugesto, lecta, & publicata fuere, primum decreta Synodi præliminaria, utpotè de Synodi incohatione, ac reliquis pro ut in eisdem actis, emissaque fidei professio ab omnibus, & singulis, qui eam emittere tenebantur, indictaque fuit sessio pro mane diei sequentis, quæ fuit octava ejusdem mensis Junii per eumdem Dominum Synodi Secretarium promulgata. Die verò sequenti octava ejusdem mensis Junii, ac secunda sessione Synodali, missa per præfatum Dominum D. Antonium Sanfelicium celebrata, aliisque sacris precibus, ac cæremoniis persolutis, Idem Dominus Secretarius suscepit lectionem decretorũ usque ad titulum tertium de Sacramentis Ecclesiæ exclusivè; post vesperas continuata fuit lectio usque ad titulum sextum de Episcopis exclusivè. Die sequenti nona ejusdem mensis de mane post Missam celebratam à Domino D. Emmanuele Cicatelli ejusdem Metropolitanæ Ecclesiæ Canonico

Pres-

Presbytero Præbendato, idem Dominus Secretarius tertia sessione continuavit lectionem decretorum usque ad titulum decimum de Judiciis Ecclesiasticis *exclusivè, & post vesperas ejusdem diei prosequutus fuit lectionem decretorum usque ad finem, quæ ab Eminentissimo Metropolita, & præfatis Ill. Comprovincialibus Episcopis subscripta fuerunt, ac prædictis omnibus pro ut pariter in actis præscriptis exprimuntur, celebratis, gestis, publicatis, atque peractis, per eumdem Dominum Secretarium publicatum fuit decretum de Synodi dimissione, factaque Cleri vocatione, ac obedientia exhibita Eminentissimo Domino cum ejusdem benedictione Synodus dimissa fuit cum gratiarum actione per hymnum* Te Deum Laudamus, *cæterasque preces, ac cæremonias præscriptas. Super quibus omnibus, ac eorum singulis instante præfato Domino D. Emanuele Cicatelli S. Synodi Promotore, petitum fuit, ut nos tamquam Synodi Notarii unum, vel plura publicum, seù publica conficere, atque tradere deberemus Instrumentum, seù Instrumenta, prout opus fuerit, & rogati erimus. Actum ibidem Anno, Indictione, diebus, & Pontificatu quibus supra, præsentibus, atque audientibus, & intelligentibus RR. DD.* Josepho de *Conciliis, Francisco Valle, Matthia Ciccarelli, aliisque testibus ad prædicta omnia vocatis, habitis, atque rogatis.*

Et in fidem nos V. I. D. Antonius Bottone Cancellarius Curiæ Archiepiscopalis Neapolitanæ, D. Franciscus Diotajuti, & Clericus Carolus Rubinus Neapolitani per totum orbem Apostolica Auctoritate Notarii, & Curiæ Archiepiscopalis Neapolitanæ prædictę Notarii Ordinarii, & Notarii pro Synodo deputati de prędictis rogati præsens publicum Instrumentum confecimus, subscripsimus, publicavimus, ac nostris solitis signis signavimus, &c.

Antonius Bottone publicus Apostolica Auctoritate Notarius, Curiæque Archiepiscopalis Neapolitanę Cancellarius, & Synodi Notarius Deputatus. — Loco ✠ sigilli.

D. Franciscus Diotajuti Sacerdos Neapolitanus publicus Apostolica Auctoritate Notarius, Curiæque Archiepiscopalis Neapolitanę Notarius Ordinarius, & Synodi Notarius Deputatus. — Loco ✠ sigilli.

Clericus Carolus Rubino Neapolitanus publicus Apostolica auctoritate Notarius in Archivio Romanæ Curiæ descriptus, & memoratę Curię Archiepiscopalis Neapolitanę Ordinarius Notarius, & Synodi Notarius Deputatus. — Loco ✠ sigilli.

TASSA VNIVERSALE
ORDINATA NEL CONCILIO PROVINCIALE

Da osservarsi nelle Curie Ecclesiastiche della Provincia di Napoli nell' esazzione degl' emolumenti, così nelle Cause, e materie Ecclesiastiche, e spirituali, come nelle Cause profane.

HAvendosi la Tassa Innocenziana per le materie Ecclesiastiche, e spirituali, se ne ordina la precisa osservanza, e per rimovere ogni interpretazione, la quale non fusse uniforme alla medesima Tassa, si prescrivono individualmente le seguenti ordinazioni.

Cause del Santo Officio.

NElle Cause appartenentino al Santo Officio non si paghi, nè si esigga cosa alcuna, mà il tutto si faccia gratis, anco per causa, ò fatiga per la scrittura, tanto per gl'atti, e processi offensivi contro i Rei, quanto per le deposizioni de' testimonii Fiscali sopra gl'interrogatorii presentati per parte de' medesimi Rei, come nè meno per gl'atti, e processi difensivi, citazioni d'essi, e de'loro Avvocati, & Procuratori, e similmente de' testimonii, che s'inducono ad defensam, essecuzione di dette citazioni, presentate di scritture, sentenze, anche assolutorie, lettere testimoniali, oblighi penes acta, pleggerie, e generalmente per ogni altra cosa tanto à favore, quanto contro i Rei.

Cause della Santa Visita.

SI facciano parimente gratis tutti gl' atti appartenentino alla Santa Visita, nè si paghi, ò si esigga cosa alcuna per qualsivoglia decreto, precetto, presentata di scritture, sequestri, monizioni, notificazioni, & altro atto da farsi, così per le visite personali, come per le reali, e locali, diligenze, visure di processi, ò scritture, e solamente si permette, che quando le parti vogliono per loro cautela copia delli decreti, ò scritture, possa il Cancelliere esiggere la mercede per la scrittura, & autentica alla ragione di quello, che in appresso si dirà potersi esiggere per simili atti nelle Cause profane, e non altrimente.

Quanto alle visite, s'osservi il Decreto del Sacro Concilio di Trento, e le dichiarazioni della Sac. Congregazione nella forma, che si prescrive nella stessa Tassa Innocenziana.

SI stabilisce, che per tutti li requisiti di Educande, decreto, ò licenza dell' ingresso, deposito degl' alimenti, e liberazione di quelli, licenza di poter l'Educanda tornar à casa sua doppo entrata, e decreti di restituzione di depositi fatti anticipatamente, non si riceva cosa alcuna.

Per la licenza di poter uscire l'Educanda dal Monastero affine di monacarsi, per tutte le scritture da presentarsi concernenti li requisiti del monacato, per l'atto dell' esplorazione di volontà, e rogito di quello (anco che vi sia accesso fuori della Chiesa Catedrale) per la licenza, ò decreto della monacazione, per l'intervento all'atto della monacazione, & attestazione, seù rogito deve farsene, e per ogni altro atto, scrittura, licenza, seù decreto, accesso, ed ogni altra cosa spettante direttamente, ò indirettamente alla monacazione, il Cancelliere, seù Mastro d'Atti, non esigga, nè riceva più, che carlini dodici in tutto della moneta di regno.

Per il deposito della dote, e tutte l'altre scritture, e decreto, ò licenza per la professione, per l'accesso della rinuncia da farsi, e per l'atto, che se ne deve stipulare, per l'intervento all' atto della professione, e fede, ò rogito, che ne deve fare, per le liberazioni delle doti à beneficio de' Monasteri, e mandato alli banchi, e generalmente per ogni altro atto, scrittura, licenza, seù decreto, accesso, & ogni altra cosa spettante direttamente, ò indirettamente alla professione di Monache, il medesimo Cancelliere non esigga, nè riceva più, che carlini dodici, come di sopra per tutti gl' atti sudetti.

Per gl' ordini, & imbasciate, che si mandassero à Monasteri dagl' Ordinarii de' luoghi, ò loro Vicarii, non si esigga, nè riceva cosa alcuna.

Per qualunque licenza di Feste, Sepolcri, Confessori estraordinarii, Medici, ò altra cosa simile, non si esigga, nè riceva cosa alcuna.

Per l'essecuzione delle lettere, ò decreti della Sac. Congregazione, dove non vi và esame di testimonii, accesso, ò sentenza, non si esigga, nè riceva cosa alcuna; mà quando vi voglia esame, si paghi un carlino per testimonio, trè carlini per presentata di tutte le scritture essendo più di trè, & essendo meno, un carlino per ciascheduna, e cinque carlini per la sentenza, & essecuzione d'essa, in modo, che tutto il dritto non ecceda carlini diece, e mezzo.

Per gl'accessi anche nelle Cause Apostoliche, e rogito di essi, il Cancelliere non esigga, nè riceva più, che cinque carlini, e così si debba pratticare nella verificazione, & essecuzione de' Brevi Apostolici.

Per l'accesso di ricognizione di fabriche, quando il Cancelliere và ex officio per ordine della Corte non possa esiggere cosa alcuna, mà quando và giudicialmente ad istanza delle parti, esigga carlini cinque con obligo di stipularne il rogito.

Per gl'oblighi, che occorressero farsi dall' Abbadessa, ò Priora in nome de' Monasteri, tanto nelle Cause Apostoliche, quanto ordinarie, si esiggano due carlini, & in quanto alla pleggeria resti in arbitrio dell'Ordinario del luogo, ò suo Vicario Generale tassare i dritti.

Per l'accesso del Vicario, che occorresse dal medesimo farsi, purche non sia ex officio, si esiggano carlini diece.

Per l'elezzione dell' Abbadessa, Priora, ò altre Superiore, non si paghi, nè si riceva cosa alcuna, nè anco à titolo d'accesso.

Circa il di più potesse occorrere si osservi la Tassa Innocenziana, la quale si debba rigorosamente pratticare da tutti.

Materie d'Ordini così minori, come sacri.

PEr l'esibizione de' requisiti necessarii per la prima tonsura Chiericale non si paghi, nè si esigga cosa alcuna, eccetto che se bisognasse per la giustificazione della verità, e sufficienza del patrimonio esaminare due testimonii, nel qual caso possa il Cancelliere esiggere due soli carlini per la fatiga dell'esame.

Per l'esibizione de' requisiti nelle collazioni d'ordini minori non si esigga, nè si riceva cosa alcuna, e dovendosi esibire la perquisizione delle Banche per vedere se il promovendo si trovasse inquisito, si esigga per detta perquisizione un solo carlino.

Dal promovendo al Suddiaconato, per l'esame di due testimonii per la giustificazione della verità, e sufficienza del patrimonio, ò vero del Beneficio, à titolo del quale deve esser promosso, per l'istrumento della supposizione da stipularsi dal Cancelliere, per il registro di detto istrumento, e per la copia autentica d'esso, per la perquisizione delle Banche, per la copia delle lettere testimoniali, ò bolla dell'ultimo ordine minore ricevuto, e per qualunque altro atto da farsi, registrarsi, ò da darsi all' Ordinando, non si esiggano più di carlini cinque, ancorche nella Tassa Innocenziana si stendano fino ad uno scudo d'oro. Con dichiarazione, che quando fusse riconosciuta la verità, e sufficienza del patrimonio nella collazione della prima tonsura, si sgravino dalli sudetti cinque carlini, li due all' hora esatti.

Per

Per li requisiti da esibirsi dal promovendo al Diaconato, & al Presbiterato non s'esigga, nè riceva cosa alcuna, e solo per la perquisizione delle Banche per vedere, che non sia inquisito, s'esigga un carlino.

Per le lettere testimoniali degl' ordini conferiti così minori, come sacri, non si paghi cosa alcuna, eccetto, che al Cancelliere un carlino, ancorche contenessero più ordini, conferiti però nell' istesso giorno, come succede alli minori.

Per le lettere dimissoriali non si esigga cosa alcuna, e solamente il Cancelliere possa esiggere due carlini per la perquisizione delle Banche, e sua fatiga, mà quando le dette lettere dimissoriali si richiedessero da alcun Chierico per esser promosso al Sac. Ordine del Suddiaconato, dovēdosi all'hora fare la giustificazione del patrimonio, ò del Beneficio, e l'istrumento della supposizione, si paghino altri carlini trè al Cancelliere.

Per le lettere testimoniali sopra la vita, e costumi, di non essere inquisito, e dell' idoneità, si esiggano dal Cancelliere cinque carlini per l'esame delli testimonii, per la perquisizione delle Banche, e per ogni altra scrittura, che si producesse, e per la spedizione delle medesime lettere.

Per la dimissoria di poter il Sacerdote partire, e celebrare ovunque vada, non si paghi, nè s'esigga cosa alcuna.

Da Religiosi, i quali non hanno l'uso del denaro, secondo la detta Tassa Innocenziana, non si esigga cosa alcuna anco per le Bolle, e lettere testimoniali degl'Ordini, mà il tutto si faccia gratis.

Li Vicarii Foranei, Parochi, Rettori, Sagrestani, Prefetti, Confessori, ò altri non esiggano cosa alcuna per le fedi della vita, e costumi degl'Ordinandi, della frequenza de'Sacramenti, e di Congregazione, del servizio in divinis, e dello studio, ò scuola, d'haver' insegnato, ò ajutato ad insegnare la Dottrina Christiana, ò altro: riservati solamente à i Parochi li dritti stabiliti per le fedi de' Matrimonii de'genitori degl' Ordinandi, del Battesimo, e delle publicazioni, come anco al Cancelliere, ò altro à chi spetta per la fede della Confirmazione, per le quali fedi, cioè per ciascheduna d'esse si permette l'esazzione d'un carlino, ed un altro carlino per ragione di cercatura, quando fussero passati li dieci anni.

Per la licenza d'assumere l'habito Chiericale, e di continuarlo, non s'esigga cosa alcuna.

Cause

PEr l'esame, così de' principali contrahenti, come de' testimonii, e per l'approvazione non si paghi, nè s'esigga più d'un carlino per ciascheduna deposizione, e ciò s'intende anco per li Vicarii Foranei, e Parochi, quando per legitima causa si dasse à medesimi licenza d'esaminare qualcheduno delli sposi, con che debba scemarsi da quello, che poi si paga nella Curia; permettendosi in oltre l'esazzione d'un' altro carlino quando fussero richiesti per l'accesso à prendere detta deposizione, e ciò s'intenda nel proprio paese, mà occorrendo d'andare in altro paese del medesimo terziere si possano esiggere carlini due. Dichiarandosi, che per il decreto, seù licenza di contrahere non si deve pagare, nè esiggere cosa alcuna.

Per la licenza di contrahere *in Ecclesia viciniori*, ò in tempi prohibiti, ò altre simili, non si paghi cosa alcuna.

Per la dispenza di una, ò più publicazioni ne' casi permessi de' Sac. Canoni non s'esigga cosa alcuna.

Domandandosi da alcuno de' Sposi l'accesso del Vicario, ò altro Giudice destinato per ricevere la loro deposizione, in tal caso non si esiggano più, che carlini diece per detto Vicario, ò Giudice, e carlini cinque al Cancelliere, e ciò s'intende per la Città, e Borghi, mà facendosi accesso in qualche luogo della Diocesi si possa esiggere il doppio, che sono carlini trenta.

Nelle dispenze sopra gl'impedimenti de' Matrimonii in virtù di lettere Apostoliche per il decreto, ò sentenza d'esecuzione non si paghi al Vicario cosa alcuna, e solamente il Cancelliere per tutti gl'atti, che occorrono farsi possa esiggere carlini diece, e mezzo à tenore della Tassa Innocenziana.

Per le lettere testimoniali dello stato libero, ò che non vi sia Canonico impedimento, ò altro simile, non s'esigga più che carlini diece, e mezzo per l'esame de' testimonii, e per qualsivoglia altro atto, che occorrerà farsi, de' quali, carlini due al Vicario, altri carlini due per l'intervento al Fiscale nell' esame de' testimonii, & il di più al Cancelliere.

Le Cause contenziose trà Conjugi sopra la validità del Matrimonio, ò vero sopra la separazione del toro, come anco sopra la validità, ò invalidità de' sponsali, si devono trattare come Cause mere civili, e profane.

Per posticipazione di penitenza ingionta nelle dispenze Apostoliche Matrimoniali, quando vi è lettera dell' Eminentissimo Signor Cardinal

Prodatario, non si esiggano più che carlini tredici, de' quali, otto al Vicario per il decreto, ed esame de' due testimonii, & il di più al Cancelliere.

Cause Beneficiali.

PEr la collazione di qualsivoglia Beneficio Ecclesiastico, ancorche fusse Canonicato di Catedrale non si esigga, nè si riceva emolumento alcuno da qualsivoglia persona così direttamente, come indirettamente, e solo il Cancelliere secondo la Tassa Innocenziana per la Bolla, ed ogni altro atto possa esiggere la mercede proporzionata alla fatiga, e scrittura, purche non ecceda giulii diece di moneta Romana, ò l'equivalente di moneta di Regno.

Per li Beneficii di patronato si osservi similmente la Tassa Innocenziana per la sentenza d'istituzione, e parimente quando per detti Beneficii di patronato vi fusse qualche dubbio per l'esistenza del Beneficio col Fisco, ò col Provisto, non si esigga, se non che la somma, che non eccede uno scudo d'oro, & essendovi contradizzione, siche convenga far processo giudiziale, la mercede del Cancelliere si possa estendere à due scudi d'oro, e non più. Ma se la controversia sarà frà Padroni, e Presentati, in tal caso la Causa si tratti come civile, e profana secondo la tassa stabilita per le Cause profane in conformità della Tassa Innocenziana, la quale si debba in omnibus osservare circa ogni altra cosa in essa espressa in questa materia.

Monitorii generali, assoluzioni di giuramenti ad finem agendi, assoluzioni di scomuniche, & altre materie spirituali.

PEr le lettere monitoriali *super revelationibus auctoritate ordinaria*, non si debba esiggere, nè pagare cosa alcuna, se non che un giulio, ò l'equivalente di moneta di Regno à forma della Tassa Innocenziana.

Per la deposizione, seù esame di qualsivoglia testimonio, che viene à rivelare si esiggano solamente grana diece, e per la copia di detta rivelazione, seù deposizione si esiggano grana cinque, e per l'estratta, seù autentica della copia di tutte le deposizioni, seù rivelazioni, à qualsivoglia numero si esiggano solamente grana diece.

Per il decreto quando si concede la copia delle rivelazioni sudette con il precetto, *quod non utatur in criminalibus*, &c. si paghino carlini sei, cioè quattro al Vicario, e due al Cancelliere.

Per l'assoluzione, ò habilitazione à qualsivoglia giuramento, benche si domandasse da più persone in una medesima supplica, e più facessero l'istru-

ſtrumento, purche concernino un' iſteſſa cauſa, non ſi eſiggano più di carlini ſei, e mezzo, incluſovi tutto quello, che ci và per le dette ſpedizioni, de' quali due al Vicario, e gl' altri carlini quattro, e mezzo al Cancelliere.

Per apertura di caſſette autentiche, e collocazione di Reliquie de' Santi in luogo più decoroſo, non ſi eſigga nè ſi paghi coſa alcuna, permettendoſi ſolamente al Notaro per il rogito dell' Iſtrumento dell' apertura, collocazione, e copia autentica di quello, l'eſazzione di carlini cinque, oltre de' quali in caſo, che occorreſſe eſaminare teſtimonii, ſi permette l'eſazzione d'un carlino per ciaſcheduno eſame.

Per la licenza d'accettare i legati, ed altre pie diſpoſizioni per tutti gl' atti, che occorrono farſi nõ ſi eſiggano più, che carlini quindici, nelli quali vadino compreſi tutti gl' atti, cioè eſame di teſtimonii, decreto, & anco la copia autentica di detta licenza, præter le preſentate di ſcritture, de' quali carlini quindici, quattro al Vicario per il decreto, altri quattro al Fiſcale per l'intervento nell'eſame de' teſtimonii, & il dì più al Cancelliere.

Per le lettere patentali d'Economato, ò Coadjutoria in qualſivoglia Chieſa, anche che fuſſe Parocchiale, non ſi eſigga, nè ſi paghi coſa alcuna, eccetto che al ſolo Cancelliere carlini due per le ſue fatighe.

Per il decreto di confirma di Cellarario di qualche Communità ſi eſiggano per il Vicario carlini quattro, e carlini due al Cancelliere, e la medeſima ſomma anco ſi eſigga, e ripartiſca, come di ſopra, per la licenza, ò decreto d'approvazione di Capitoli, ò Regole di qualche Confraternità.

Per l'eſecuzione de' Brevi Apoſtolici concedentino gl'Oratorii privati, non ſi preteriſca nell' eſazzione ciò, che ſtà eſpreſſo nella Taſſa Innocenziana.

Per l'eſecuzione di reſcritti, ò vero licenze della Sac. Congregazione, ſimilmente neſſuno eſigga, nè riceva coſa alcuna, e ſolamente al Cancelliere per le ſue fatiche ſi permette l'eſazzione di qualche ſomma, purche non ecceda giulii diece di moneta Romana, ò pure l'equivalente di moneta di Regno.

Per la licenza di rompere il pavimento della Chieſa per ſepellirſi il cadavere di qualche fedele defonto, in caſo, che per legitima cauſa ſi concedeſſe, e per qualſivoglia altra licenza di ſepellirſi ante prandium di feſta, ò di notte (dove ſi trovaſſe con ſpeciale lege prohibito) non ſi paghi, nè ſi eſigga coſa alcuna.

Per

Per la licenza d'impegnarsi beni di Chiesa, quando per Causa urgentissima, & de Jure fusse permesso, e per la revisione de' conti dell' amministrazione di qualsivoglia luogo pio, non si paghi, nè s'esigga cosa alcuna.

Per l'assoluzione di scommunica, à tenore della Tassa Innocenziana, non si paghi cosa alcuna, permettendosi solo al Cancelliere per le sue fatighe l'esazzione di carlini due.

Per il decreto, che sia ammesso al concorso di qualche Parocchiale, non si esigga cosa alcuna, solamente si permette al Cancelliere d'esiggere carlini trè per la perquisizione delle Banche, carlini due per l'esame di due testimonii *super vita, & moribus*, & un carlino per la presentata della copia della Bolla del Sacerdozio.

Per le lettere testimoniali di Battesimo, Matrimonio, morte, che non si trovassero scritti à libri Parocchiali, si esiggano carlini diecedotto, de' quali, cinque al Vicario per il decreto, e testimoniale, quattro al Fiscale per l'intervento all' esame di due testimonii, e l'altri carlini nove al Cancelliere.

Per il decreto d'impiegarsi denaro di Chiesa, e luoghi pii, oltre la presentata delle scritture nella forma tassata nelle Cause civili, e criminali, si esiggano altri carlini quindici, de' quali quattro al Vicario per il decreto, quattro al Fiscale per l'intervento all' esame de' testimonii, & altri carlini sette al Cancelliere.

Per sentenza, ò sia decreto diffinitivo concedente la licenza di censuazione, ò altra sorte d'alienazione di Beni di Chiesa, ò luoghi pii in virtù di facoltà Apostolica, non si esiggano più che carlini diecedotto, e mezzo, de' quali, otto se ne paghino al Vicario per l'intervento all' esame di due testimonii, & il di più al Cancelliere, oltre dell' emolumento dell' accesso, quando fà di bisogno andare super faciem loci.

Per la licenza di maledire gl'animali immondi, ò pure quelli, che fanno danno alle campagne, nihil.

Per la benedizzione delle case, ove sia sospetto di spiriti immondi; nihil.

Per l'assoluzione di qualche persona scommunicata per l'inosservanza de' giorni festivi, nihil.

E similmente per qualsivoglia altra licenza di confessare, predicare, questuare, per la facoltà d'esercitar pontificali, d'essorcizare, esponere il Santissimo Sacramento, di fatigare ne' giorni festivi in caso legitimo, ed

altri simili compresi nella Tassa Innocenziana, si osservi ad unguem la medesima Tassa con non pagarsi, nè riceversi cosa alcuna, anco à spontè dantibus.

Per le Cause così criminali, come civili, tanto ordinarie, quanto delegate

Per le Cause criminali.

PEr qualsivoglia inibitoria, ò citazione con inserta forma della comparsa tanto *ordinaria*, quanto *Apostolica auctoritate*, anche con inserirsi il Breve Apostolico, non si esiggano più, che carlini cinque, delli quali due al Vicario, e trè al Cancelliere.

Per qualsivoglia mandato di procura, che si fà *penes acta*, ò per la sostituzione, si paghino grana diece al Cancelliere, & occorrendo, che il detto Cancelliere debba andare in casa di qualche persona per il detto mandato di procura, ò sostituzione, in tal caso si debba anco l'accesso, per il quale così per dentro la Città, come per li Borghi, si possano esiggere carlini due per ciascheduna volta.

Per presentata di mandato di procura, ò fede di quella, ò sostituzione, si paghino grana diece al Cancelliere.

Per presentata d'ogni scrittura, si paghi un carlino, sino alli trè, trè carlini, & eccedendo detto numero, purche si presentino unitamente, non si paghino più, che detti trè carlini al Cancelliere.

Per la citazione *ad testes*, e per la ripetizione de' testimonii, nihil.

Per la citazione *ad testes ad defensam*, e requisizioni, si paghi un carlino al Cancelliere.

Per qualsivoglia presentata d'istanza, che si fà per parte del Reo, si paghi un carlino al Cancelliere.

Per qualsivoglia presentata d'interrogatorii *pro repetitione testium*, si paghi un carlino al Cancelliere.

Per le lettere commissionali per l'esame de' testimonii *in partibus ad defensam*, si paghino trè carlini, uno de' quali al Vicario, e due al Cancelliere.

Per la deposizione di ciascun testimonio, *seù repetitione super interrogatoriis*, si paghi un grano per interrogatorio al Cancelliere.

Per la deposizione di ciascun testimonio *ad defensam*, si paghi un carlino per ogni deposizione essendo cinque gl' articoli, & essendo più, vi si aggiunga un altro grano per qualsisia articolo; con dichiarazione, che per la copia sene darà al Reo per potere dedurre le sue ragioni, non si possa esiggere cosa alcuna.

Per

Per la presentata d'interrogatorii, e deposizioni de'medesimi testimonii *ad defensam* sopra gl' interrogatorii del Fisco, non si paghi cosa alcuna.

Per qualsisia dieta, seù giornata, nella quale dourà vacare il Cancelliere per esaminare li testimonii fuori la Città, e Borghi ad istanza del Fisco, non si paghi cosa alcuna; mà facendosi ad istanza delle parti, si paghino ad arbitrio delle medesime parti, ò carlini otto, con farli le spese del viaggio, e cibarii, ò pure carlini dodici, senza altra spesa, e l'istessa summa ad arbitrio, ut supra, della parte si paghi al Cancelliere, ò Notaro, che dovesse andare à far sequestri, ò altro fuori la Città, e Borghi.

Per la publicazione, monizione, e citazione *ad sententiam*, ed ogni altro atto ordinatorio ad istanza del Fisco, non si paghi cosa alcuna.

Per presentata di qualsivoglia processo, anco voluminoso, non si paghi più d'un carlino, e per l'atto dell' apertura di detto processo d'appellazione, si paghino altri carlini due al Cancelliere.

Per gl'atti, seù atto del giuramento di calunnia, & assignazione del termine al Reo *pro faciendis defensionibus*, non si paghi cosa alcuna, e dovendosi adempire dalla parte aderente al Fisco, si paghino carlini trè per la pleggeria delle spese, e per il giuramento di calunnia.

Per la copia de'costituti, e de' reperti, non si esiggano più, che grana cinque per ciascuno foglio, seù carta scritta dall' una, e dall' altra parte, & ogni facciata non habbia meno di venti versi, e che ogni verso non sia meno di cinque parole, non dovendosi pagare cosa alcuna per il costituto del Reo, mà solamente per la copia, come di sopra.

Per la perquisizione delle Banche ad istanza del Reo, si paghino trè carlini al Cancelliere.

Per remissione, ò escolpazione *penes acta*, si paghino carlini due, & occorrendo accesso, si paghino altri carlini due al Cancelliere.

Per qualsivoglia decreto d'abilitazione, anche dalle carceri, pendente il processo, si paghino carlini otto, cioè quattro al Vicario, e quattro al Cancelliere, inclusovi l'obligo, che fà il Reo per l'osservanza del decreto.

Per qualsivoglia decreto di composizione, si paghino carlini quattro al Vicario, e due al Cancelliere, oltre la mercede del processo, da pagarsi alla ragione di cinque grana per carta, come si è detto di sopra.

Per decreto, ò sentenza assolutoria in qualsivoglia Causa, che si fà *auctoritate ordinaria*, si paghino carlini quattordici, de' quali quattro al Vicario, e diece al Cancelliere; con dichiarazione, che in quelle Curie,

nelle quali è ſtato fin' hora ſolito di pagarſi la viſura del proceſſo al Giudice, non poſſa eſiggerſi più, che carlini venti, ancorche il proceſſo fuſſe molto voluminoſo, e non eccedendo carte cinquanta, non poſſano eſiggerſi più, che carlini cinque; mà dove fin' ora non è ſtato ſolito, non s'eſigga coſa alcuna per detta viſura.

Nelle Cauſe delegate *auctoritate Apoſtolica* per il decreto, ò ſentenza aſſolutoria, ſi paghino docati dodici da dividerſi, docati otto al Giudice, e quattro al Cancelliere.

Quando gl' inquiſiti per un'iſteſſa Cauſa in un proceſſo fuſſero due, e fuſſero aſſoluti nell' iſteſſo tempo, paghi ogn' uno di loro per il decreto, ò ſentenza aſſolutoria, come ſi è detto di ſopra al Giudice, e Cancelliere, & eſſendo trè, ò più, & unitamente aſſoluti nel medeſimo tempo, non ſi paghi più, che per due decreti nella forma detta di ſopra; e non eſſendo aſſoluti nel medeſimo tempo, ogni uno paghi il ſuo decreto, & à riſpetto de gl' emolumenti del proceſſo informativo non ſi poſſa mai eſiggere più, che per due, ancorche gl'inquiſiti fuſſero più, e non fuſſero aſſoluti nell' iſteſſo tempo, mà in qualſivoglia altro, & à riſpetto del proceſſo difenſivo, ogni Reo, ſe ſiano due, ò più, paghi gl'emolumenti per le difeſe, che faceſſe, diſtinti uno dall' altro.

Per tutti gl'acceſſi, che ſi fanno *ex officio, & pro Fiſco*, non ſi paghi coſa alcuna.

Per l'acceſſo del Vicario, ò altro Miniſtro, quando quello ſi fà ad iſtanza di parte nelle Cauſe, così criminali, come civili, ſi paghino carlini quindici, cioè diece al Vicario, ò Miniſtro, e cinque al Cancelliere, il che s'intende quando l'acceſſo è dentro la Città; mà quando è nelli Borghi, ſi paghino carlini ventidue, e mezzo da ripartirſi, cioè quindici al Giudice, & il di più al Cancelliere, & occorrendo farſi l'acceſſo per le Dioceſi, ſi paghi il doppio della Città, cioè carlini trenta da ripartirſi, come di ſopra; nelle Cauſe però delegate s'eſigga il doppio reſpettivamente.

Per qualſivoglia decreto, ò ſentenza di condanna, nihil.

Per tutte le Cauſe de' poveri, così criminali, come civili, che pigliano il pane di Corte, non ſi eſigga coſa alcuna, mà il tutto ſi faccia *gratis*, dovendo quelli anco *gratis* da ſpeciale Avvocato da eſſi medeſimi deputato, eſſere patrocinati.

Per

PEr presentata di qualsivoglia istanza, si paghi un carlino al Cancelliere.

Per *l'intimetur parti*, un carlino al Cancelliere.

Per qualsivoglia replica, ancorche fusse in prima petizione, non si paghi cosa alcuna.

Per presentata di scrittura s'osservi quanto stà stabilito nella Tassa delle Cause criminali.

Per presentata di procura, ò sostituzione, ò procura si facesse penes acta, si paghi come la medesima Tassa.

Per qualsivoglia inibizione *vigore appellationis*, ancorche fusse Causa delegata s'esiggano carlini cinque, cioè due al Vicario, e trè al Cancelliere.

Per le lettere compulsoriali, s'esiggano carlini cinque da ripartirsi come sopra.

Per presentata, & atto d'apertura di processo, s'esigga come nella Tassa delle Cause criminali.

Per qualsivoglia atto ordinatorio, cioè termine, *dent listam*, elezzione d'esaminatore, publicazione, e conclusione in Causa, non si paghi cosa alcuna.

Per la pleggeria delle spese, e giuramento di calunnia, si paghino carlini trè al Cancelliere.

Per la citazione ad testes, e requisitoria, un carlino al Cancelliere.

Per le lettere commissoriali *pro examinandis testibus*, si paghino carlini trè, cioè uno al Vicario, e due al Cancelliere.

Per l'esame di qualsivoglia testimonio sopra gl'articoli, & interrogatorii, oltre di grana diece per la presentata de' medesimi, si paghi lo che stà stabilito nelle Cause criminali.

Per l'intervento del Vicario, ò sia altro Ministro all'esame de' testimonii, si paghino carlini due per ciascheduna deposizione, quando però le parti facessero istanza per tal' intervento.

Per l'accesso del Cancelliere *pro examinandis testibus* per la Città, e Borghi, si paghino solamente carlini due, oltre del solito emolumento stabilito per l'esame in Curia, e fuori la Città, e Borghi, lo che stà stabilito nella Tassa delle Cause criminali.

Per la monizione, si paghi un carlino al Cancelliere.

Per qualſivoglia decreto interlocutorio, che non habbia forza di diffinitivo, non ſi paghi coſa alcuna.

Per qualſivoglia decreto diffinitivo, ò che habbia *vim diffinitivi*, ſi paghino carlini ſei, cioè quattro al Vicario, e due al Cancelliere.

Per viſure di proceſſo non ſi paghi coſa alcuna.

Per qualſivoglia decreto, ò ſentenza diffinitiva *compilato proceſſu* ſino alla ſumma di docati dodici, ſi paghino quattordici carlini, cioè quattro al Vicario, e diece al Cancelliere, & eccedendo la detta ſumma ſino à qualſivoglia altra ſumma, ſi paghino carlini ventiquattro, cioè quattro al Vicario, e venti al Cancelliere.

Nelle Cauſe delegate per il decreto, ſeù ſentenza diffinitiva, ſi paghi la propina, ſecondo la Taſſa della corte Romana, cioè il trè per cento della moneta di Regno, da dividerſi detta ſumma per trè parti al Vicario, e la quarta parte al Cancelliere.

Per eſtratta di qualſivoglia ſcrittura, ſi paghino grana diece al Cancelliere, e per la copia di detta ſcrittura, grana cinque per foglio, ſeù carta, come ſi è detto di ſopra.

Per qualſivoglia citazione *per edictum ad inſtantiam partis* nelle Cauſe beneficiali, ſi paghino carlini due, uno al Vicario, e l'altro al Cancelliere.

Per l'incuſazione delle contumacie, un carlino al Cancelliere.

Per preſentata di procura, un carlino al Cancelliere.

Per l'atto della preſentazione, ſi paghino carlini due al Cancelliere.

Per l'editto, e copia *contra intereſſe prætendentes*, ſi paghino trè carlini al Cancelliere.

Per l'eſame di due teſtimonii, due carlini al Cancelliere.

Per preſentata di Bulla del Clericato, un carlino al Cancelliere.

Per preſentata dell' atteſtazione *ſuper idoneitate, quoad doctrinam*, un carlino al Cancelliere.

Per la perquiſizione delle Banche, ſi paghino trè carlini al Cancelliere.

Per la monizione *ad dicendum*, un carlino al Cancelliere.

Per la citazione *ad ſententiam*, un carlino al Cancelliere.

Per la ſentenza dell' iſtituzione, ſi paghino carlini ſei, cioè quattro al Vicario, e due al Cancelliere.

Per il mandato *de immittendo vigore ſententiæ*, volgarmente detta Bolla, quando il valore del Beneficio eccede la ſumma di docati diece, ſi paghino carlini diece, e mezzo al Cancelliere, e non arrivando à detta ſumma, ſi paghi la metà.

Per la dissoluzione de' sponsali, se li sposi vengono in Curia à dare il loro consenso per la detta dissoluzione, si paghino carlini due al Cancelliere per il rogito; mà non potendo venire, e volendo ciascun di loro l'accesso, si paghino altri carlini due al Cancelliere.

Per il decreto della detta dissoluzione, se vi è stato apposto solamente l'impedimento, senza essersi proceduto ad altro atto, non si paghi cosa alcuna, mà se si è proceduto à qualche atto, cioè à prefiggersi il termine, ò altro, si paghino per il decreto, *quod tollatur impedimentum*, carlini quattro al Vicario, e due al Cancelliere.

Per il decreto, ò sentenza diffinitiva della nullità di professione, procedendosi *auctoritate ordinaria*, con la quale si dichiara la professione essere nulla, si paghino carlini venti otto, cioè quattro al Vicario, e quattro al superiore del Religioso Congiudice, e venti al Cancelliere, e dichiarandosi valida non si paghi cosa alcuna.

Nelle Cause Matrimoniali, per la sentenza, con la quale si dichiara nullo il Matrimonio, si paghino carlini ventiquattro, cioè quattro al Vicario, e venti al Cancelliere, e dichiarandosi valido, non si paghi cosa alcuna.

E procedendosi *auctoritate delegatà* nelle Cause di nullità di professione, per la sentenza declaratoria *professionem esse nullam*, si paghino docati dodici, cioè quattro al Vicario, quattro al Congiudice Religioso, e quattro al Cancelliere, e dichiarandosi valida, nihil.

E similmente nelle Cause Matrimoniali, nelle quali si procedesse *auctoritate Apostolica delegata*, dichiarandosi valido il Matrimonio, non si paghi cosa alcuna; e dichiarandosi nullo, si paghino docati dodici, cioè otto al Vicario, e quattro al Cancelliere.

Per gl' atti, & attestato di sopravivenza, si paghino carlini tredici, cioè al Vicario carlini nove, cinque per il decreto, ed attestato, e quattro per l'intervento all' esame di due testimonii, e gl'altri carlini quattro al Cancelliere, cioè per l'istanza, e *capiatur informatio* un carlino, per l'esame di due testimonii, carlini due, e per l'istesso attestato, un carlino.

Per qualsivoglia obligo *penes acta*, si paghino al Cancelliere carlini due.

Per l'incusazione dell' obliganza *penes acta*, si paghino carlini diece, cioè al Cancelliere per il precetto, *quod solvat vigore obligationis*, un carlino, per il decreto, con lettere esecutoriali carlini nove, de' quali cinque al Vicario, e quattro al Cancelliere.

Per

Per la liquidazione di polise bancali per tutti gl' atti occorrentino, incluso il mandato esecutivo, si paghino solamente carlini tredici, de' quali cinque al Vicario, e gl'altri al Cancelliere, mà se la summa fusse di docati sei, & infrà, si paghi la metà, e non essendosi spedito mandato esecutivo, si paghino solamente gl' atti fatti.

Per le lettere esecutoriali spedite in virtù d'istrumento liquidato *ad formam Ritus Curiæ Ecclesiasticæ*, si paghino carlini trè, cioè uno al Vicario, e due al Cancelliere, e ciò sino alla summa di docati cinquãta; mà eccedendo sino alla summa di docati cento, si paghino carlini sei, due de' quali al Vicario, e quattro al Cancelliere, & eccedendo sino à qualsivoglia altra summa, si paghino carlini dodici, de' quali quattro al Vicario, & otto al Cancelliere.

Per qualsivoglia Decreto in virtù d'istrumento liquidato, col quale, ò resti licenziato, ò condennato il debitore, si paghino carlini quattro al Vicario, e due al Cancelliere.

Per qualsivoglia mandato *de parendo* per sentenza ascendente à qualsisia summa, si paghino carlini cinque, cioè due al Vicario, e trè al Cancelliere.

Per il decreto *nihil transeat* se si spedisce *ex officio*, non si paghi cosa alcuna, mà se ad istanza di parte, si paghino carlini trè, cioè uno al Vicario, e due al Cancelliere.

Per la licenza à Chierici di agere in Cause civili, ò criminali *citra pœnam sanguinis*, nihil.

Per la licenza di far' esaminare Chierici nelle Cause civili, un carlino al Cancelliere, e nelle Cause criminali *ad defensam*, si paghino carlini due, cioè uno al Vicario, e l'altro al Cancelliere.

Per il primo decreto, seù precetto, *quod sub pœna excommunicationis deponat testimonium veritatis, deposito omni odio*, &c. Si paghino carlini trè, cioè uno al Vicario, e due al Cancelliere, e bisognando replicare altri precetti per l'istessa Causa, non si paghi altro.

Per la licenza d'aprire scuola, inclusivi tutti gl' atti, cioè per il decreto *capiatur informatio*, esame di testimonii, perquisizione di Banche, Decreto, ed altri adempimenti, si paghino carlini tredici, e mezzo, de'quali quattro al Vicario, e gl'altri al Cancelliere, e facendosi ad tempus, per la prorogazione non si paghi altro.

Per la licenza à Chierici d'andare à caccia, nihil.

Quan-

Quando alcun debitore carcerato esibirà il consenso in scriptis del suo, ò suoi creditori, ad istanza de' quali si trova carcerato, non si paghi cosa alcuna nè al Vicario, nè al Cancelliere.

Per legalità di qualsivoglia processo, ò scrittura, si paghino carlini trè, de' quali uno al Vicario, e due al Cancelliere.

Per li monitorii super bonis de' Sacerdoti, ò Chierici, per tutto quello vi occorre, cioè presentate di scritture, deposizioni de' testimonii, decreto, e copia con inserta forma per affiggersi, si paghino carlini diecedotto, de' quali cinque al Vicario per il decreto, e firma del monitorio, quattro al Fiscale per l'intervento all' esame di due testimonii, e li restanti nove al Cancelliere.

Per le prestazioni di braccio, si paghino carlini due, uno al Cancelliere, e l'altro al Vicario.

Tassa per li Cursori.

PER la publicazione de' monitorii *ad effectum revelandi*, si paghi per ogni luogo un carlino per ciascheduna volta, che si publica, & altri carlini trè per ciascheduna volta, che s'aggrava.

Per la notificazione di qualsisia scrittura, che si fà nella Corte, si paghino grana due, e mezzo, e nella Città, e Borghi, il doppio; mà per la Diocesi s'attenda secondo si concorderanno le parti, attenta la distanza delli luoghi, & in caso di discordia, si rimette la determinazione ad arbitrio del Cancelliere.

Per citazione di testimonii, per la Città, e Borghi nelle Cause così civili, come criminali *ad defensam*, non si esiggano più, che grana due per ciaschedun testimonio, che averà da notificarsi, e per la Diocesi, come si è detto di sopra.

Per la cattura giustificata degl' inquisiti per Causa criminale nella Città, e Borghi, s'esiggano carlini diece, e nella Diocesi, il doppio.

Per la cattura per Causa civile nella Città, e Borghi, si paghino carlini due, e per la Diocesi il doppio.

Si dichiara, che in quella Curia della Provincia, nella quale gli emolumenti sono tassati, ò sogliono esiggersi di minor summa di quella, ch' è prescritta nella presente Tassa, si osservi in avvenire l'istessa Tassa, ò solito minore, e non più, ancorche si costituisse maggior emolumento nella presente Tassa.

In oltre, che se in questa Tassa vi sono particolarità ripugnanti alla Tassa Innocenziana, si dichiara, che onninamente debba osservarsi l'Innocenziana, e non la presente.

Testor ego D. Antonius Sanfelicius S. Metropolitanæ Ecclesiæ Neapolitanæ Canonicus Cardinalis, ac Provincialis Synodi Secretarius, &c. præscriptam Taxam in pluribus congressibus formatam, & examinatam, postremò lectam de verbo ad verbum, ut extat, ab Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino D. Josepho Rodoerio Episcopo Acerrarum in Congregatione Synodali, Præsidente in ea Eminentissimo, ac Reverendissimo Domino meo D. Jacobo Tit. SS. Marcellini, & Petri Presbytero Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Neapolitano, intervenientibus, & audientibus Illustrissimis, ac Reverendissimis Dominis Fr. Daniele Episcopo Nolano, D. Innico Episcopo Aversano exemto, & eligente, D. Luca Episcopo Isclano, Fr. Josepho Episcopo Puteolano, qui Synodo Provinciali vocati de more interfuere; fuisse in omnibus laudatam, approbatam, ac receptam ab ipsis, etiam nomine suarum Ecclesiarum, nemine discrepante, statuendo fore usui demandandam, pro ut speciali decreto statutum fuit tit. XII. cap. 2. de Foro Episcopali. *In quorum fidem, &c. præsentem scripsi, ac subscripsi, & proprio sigillo muniri feci.*

Antonius Canonicus Sanfelicius S. Synodi Provincialis Secretarius.

Locus ✠ sigilli.

Eminentissime, ac Reverendissime Domine Observandissime.

DEcreta nuper edita unanimi Patrum consensu in Provinciali Synodo Neapolitana sapientissimæ istius S. Congregationis censuræ reverenter subiicio, una cum Taxa à cunctis Episcopalibus Provinciæ Curiis recepta. Et ut in meo ad Sacra Apostolorum limina accessu injuncti muneris partes adimpleam, peculiarem de præsenti Neapolitanæ Ecclesiæ statu relationem adjungo, morem gerens supremæ ejusdem S.Congregationis auctoritati, & E.V.manus humillimè deosculor. Romæ 20. Januarii 1700.

Eminentiæ Vestræ

Humillimus, & Devotissimus seruus

J. Cardinalis Cantelmus.

Eminentissimo D.Cardinali Sacripanti
Præfecto S. Congregationis Concilii.

Eminentissimi, & Reverendissimi Domini Observandissimi.

MAndatum suscepimus ab EE.VV. ut Decreta Provincialis Synodi habitæ per Eminentissimum, ac Reverendissimum D. Jacobum Cardinalem Cantelmum Archiepiscopum Neapolitanum, una cum Reverendissimis Suffraganeis suis diebus septima, octava, & nona Junii Anni millesimi sexcentesimi nonagesimi noni perlustraremus, quid in eis esset, huic Sacræ Congregationi relaturi; Taxam quoque mercedum omnibus Curiis Ecclesiasticis totius Provinciæ præscriptarum examini subjiciendo, nequid præter Jus, & æquitatem exigi possit. Id sanè præstitum à nobis fuit distinctè, sigillatim, & accuratè.

Provincialis Synodus incipit à verbis *Ut vineæ florentes*, & desinit *Unicuique personaliter intimatæ*; cum subscriptionibus Eminentissimi Metropolitæ, Episcoporum Suffraganeorum, & Canonici Secretarii; divisa in titulos quatuordecim, continet unusquisque titulus plura capita, & tota absoluitur paginis 137. Taxa verò à pagina 139. usque ad 167.

Nihil in ea reperimus, quod Ecclesiastica, sacrorumque Canonum scita non probent; nihilque correctione dignum offendimus; sed omnia dictavit æquitas, prudentia, & zelus Domus Dei, ac Sacræ Politiæ.

In Taxa præscribitur, ut constituta à s.m. Innocentio XI. omninò serventur; In quibus verò nihil ab eo præscriptum sit, certa merces assignatur. Visumque Nobis est, id moderatè actum esse, propterea quod majores in aliis Neapolitani Regni Provinciis exigi fertur.

Hæc à Nobis referenda fuerunt, deferendo EE. VV. humillimis cum manuum osculis obsequium nostrum. Romæ die 3. Augusti 1700.

Loco ✠ sigilli.

Loco ✠ sigilli.

EE. VV.

Humillimi, atque addictissimi servi

Balthassar Cardinalis Cincius

Sperellus Cardinalis de Sperellis.

NOs Joseph Tit. S. Mariæ Transpontinæ S.R.E. Presbyter Cardinalis Sacripantes Sacræ Congregationis Concilii Præfectus, fidem facimus, & attestamur, qualiter à Sacra Congregatione prædicta præsentis Synodi Provincialis, & Taxæ mercedum ab Eminentissimo D. Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Metropolita Neapolitano coactæ diebus 7. 8. & 9. mensis Junii superioris Anni 1699. revisio sub die 16. Januarii proximè præteriti commissa fuit Eminentissimis, & Reverendissimis DD. Cincio, & Sperellio in albo ejusdem Sacræ Congregationis descriptis, à quibus cum præfata Synodus, & Taxa revisæ fuerint, iidem Eminentissimi Patres, nihil correctione dignum contineri, sed cuncta in ipsis præscripta, ab æquitate, prudentia, & zelo Domus Dei, ac Sacra politia dictata extitisse, retulerunt. In quorum fidem, & testimonium has præsentes fieri, & per infrascriptum R. P. dictæ Sacræ Congregationis Concilii Secretarium subscribi, nostrique consueti sigilli fecimus impressione muniri; hac die 14. Augusti 1700.

Loco ✠ sigilli.

J. Cardinalis Sacripantes.

I. D. Thomatus Episcopus Cyrenensis S. C. Secretarius.

RELATIO

Status Ecclesiæ Neapolitanæ ab Eminentissimo, ac Reverendissimo D. Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Sacræ Congregationi Concilii exhibita in Visitatione SS. Liminum.

EMINENTISSIMI, ET REVERENDISSIMI DOMINI.

VT primum suscepi Ecclesiæ Neapolitanæ regimen imbecillitati meæ delatum benignitate SS.D.N. in eam potissimum curam incubui, ut ea dumtaxat, quæ à Prædecessoribus meis, & præsertim ab eodem SS. D. in hac ipsa Ecclesia gerenda fuerunt saluberrimè constituta, retinerem, aut promoverem; peractàque totius Diœcesis Visitatione, Diœcesanam Synodum celebravi, qua ipsorum Prædecessorum leges, easque præcipuè, quas Sanctissimus Dominus jam compilatas in Synodo promulgare statuerat, edidi, & confirmavi; quæque deindè post alias Diœcesis Visitationes, in Synodo Provinciali nuper convenientibus omnibus Episcopis Comprovincialibus, post lapsum 123. annorum ab ultima coacta, magna ex parte, prout locorum conditio, vel necessitas postulare videbatur, ad totam Provinciam fuerunt extensæ.

Ecclesia Cathedralis, quam Sacris vasis, & supellectilibus satis instructam inveni, & auxi, multis in partibus terræmotu læsis reparata est, in multis verò à vetustate vindicata; ejusque absidem marmoreo opere exornandam suscepi. Divinorum autem officiorum ratio ab eisdem meis Prædecessoribus constituta ritè observatur; & à plurimis annis fundata est in ea Congregatio Sacerdotum probitate, & doctrina præcellentium, qui exercentur in sacris Missionibus, tam in Civitate, quàm in Diœcesi, & extra, cum magno animarum fructu. Sunt etiam in Cathedrali plures tituli Beneficiorum simplicium; cumque à Beneficiatis prætermissa reperirentur in notabili parte onera missarum, sedulò studui, ut adimplerentur, etiam per sequestrationem fructuum.

Parochiales Ecclesiæ nonnullæ, tum in Civitate, tum in Diœcesi, partim amplificatæ, partim à fundamentis reædificatæ, partim novis ornamentis instructæ sunt; quæque in Visitationibus inventæ sunt egere supellectilibus, nunc satis provisæ sunt; & id ipsum in aliis Ecclesiis, & Cappel-

lis

lis curavi; ad quarum decentiam retinendam,& conservandam assidua vigilantia confertur, præsertim ne à magna criminosorum frequentia turbetur, qui ad illas confugiunt; prout ad earum Ecclesiarum immunitatem tuendam nulla opera prætermittitur.

Ut Parochi satisfaciant muniis suis, tum in administratione Sacramentorum, tum in cæteris sibi injunctis à S. Conc. Trid. præsertim explanationis Evangelii, & prædicationis Verbi Dei in missis festivorum dierum, ac erudiendi pueros, aliosque indigentes in rudimentis fidei, quam maxima adhibetur vigilantia,& quotannis ad me advocantur,deque partibus sui muneris admonentur,à quibus Parœciarum status,& necessitates inquiruntur, ut illis salubri remedio consulatur.

Pro subsidio agonizantium, cum Parœciæ Civitatis Neapolitanæ sint amplæ, & animarum numerosæ, destinati sunt in adjutorium Parochorum alii Sacerdotes, tam Seculares, quàm Regulares pro singulis Parœciis, quarum cuilibet præsunt præcipui Deputati,convenientes saltem semel in mense in Congregatione coram me, & referentes progressum in statu hujus pii operis: In Diœcesi autem moniti etiam sunt Sacerdotes singulorum locorum ad præstandum idem adjutorium Parochis.

Ipsæ Parochiales Ecclesiæ conferuntur per concursum ad formam Trid. & constit. B. Pii V. & qualem qualem repugnantiam,quam reperi in Clero Neapolitano ad concurrendum, submotam esse gaudeo; cum eas recipiant probatissimi viri ex ipso Clero; maximeque ad eas expeditus est aditus saluberrima constitutione Sanctissimi Domini de Parœciis nulla pensione gravandis.

In Casali Marani longè dissito constituente animarum ultra quinque millia, erexi duas Parœcias filiales cum consensu Parochi matricis Ecclesiæ, cui reservata sunt Matrimonia, & Fons Baptismatis, nonnullæque aliæ prærogativæ; ipsisque novis Parœciis filialibus assignati sunt sui confines, prout,& congruum stipendium pro Parochis.

In Casali Portici pro uberiori animarum subsidio nova Ecclesia, & Conventus PP. Reformatorum S. Petri de Alcantara fundatus est, quem vicinorum etiam pagorum necessitas postulabat.

Ad compescendos concubinarios deputata est Congregatio piorum Sacerdotum vigilantium in Parœciis unicuique ipsorum assignatis, & habetur coram me singulis quibusque hebdomadis, in qua referuntur casus contingentes, diligentiæ adhibitæ,ac providetur opportunè; & ali-

quan-

quando ubi gladius censurarum minus efficax dignoscitur, includuntur, etiam implorato auxilio brachii Secularis, mulieres in aliquo ex iis Cōservatoriis, ubi solent se recipere mulieres resipiscentes à peccato, ut etiam puellæ periclitantes, & hisce mediis plusquam septingenti concubinatus dissoluti sunt, vel per separationē, vel per Matrimonia contracta; ad quem effectum pro exteris, qui in hoc peccato versabantur, curatæ sunt ab ipsorum Ordinariis literæ testimoniales eorum status liberi.

Summa in populo erga Sanctissimam Eucharistiam viget Religio, tum in illius associatione, dum defertur ad infirmos, pro quo specialis Indulgentia concessa est à Sanctissimo D.N. tum assiduè conveniendo in circularibus expositionibus, quæ ad Romanæ pietatis imitationem fiunt continuè in Ecclesiis destinatis. Utque pietas magis augeatur, habentur quotannis Sacræ Missiones generales in Civitate cum magno concursu; particulares verò in aliis partibus Diœcesis, ubi magis expedire visum fuerit; neque Visitatio Diœcesis suscipitur, nisi præmissis Sacris Missionibus ad loca visitanda, quod ex constitutione ultimi Concilii Provincialis per totam Provinciam servandum est.

Observatur religiosè, quoad Ordinationes Constitutio SS. D. N. *Speculatores*; nec ullus assumitur nisi, ad formam Tridentini, aut necessitas, aut utilitas Ecclesiæ postulaverit; ac ex laudabili hujus Ecclesiæ antiqua consuetudine patrimonium in prima tonsura suscipienda constituendum est, ne ob illius defectum, vel beneficii, remaneant initiati inhabiles, ut promoveantur ad Sac. Ordines, & cogātur sibi victum parare vilibus exercitiis, cum dedecore status Clericalis, idque in Concilio Provinciali ad universam Provinciam extensum est.

Discutiendis verò Ordinandorum requisitis specialis Congregatio probatissimorum virorum invigilat, illaque mihi cuncta refert ante tempora ordinationum, ad determinandum an quis promovendus sit, necne.

Quicumque aut primæ tonsuræ initiari, aut ad alios Ordines ascendere volunt, semel in hebdomada ad Ecclesiam cohærentem Congregationi PP. Missionis conveniunt, ubi omnes solemni Sacro cum suppelliceis intersunt, atque in sui quisque Ordinis functionibus, ac cæremoniis per vices exercentur; Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ percipiunt, semihorā Sacræ meditationi impendunt, ac pio demum sermone ad Clericalem disciplinam excitantur. Festis verò diebus suis Parochialibus Ecclesiis, quibus adscripti sunt, inservire debent; qui verò ex promovendis degunt

in

in Diœcesi, ne frequenti accessu, atque itinere nimium graventur, semel tantùm in mense ad PP. Missionis se conferunt, cum aliàs supradicta ministeria in Parochialibus suis Ecclesiis præstare teneantur.

Dominicis itidem diebus à prandio iidem omnes promovendi Parochum adjuvare debent in Doctrina Christiana parvulis, & rudibus explicanda, pro quo Ministerio ritè obeundo, regulæ quædam edicto propositæ sunt, quarum observantiam peculiaris Congregatio, ad eamrem instituta, exigit, & promovet.

Et hæc omnia supradicta, tum Parochorum, tum aliorum Deputatorum testimonio constare debet, re ipsa præstita, & ab Ordinandis servata fuisse; in quibus adimplendis si quis negligentior fuerit, tantisper ab ulterioribus ordinibus arcetur, dum assiduitate negligentiam emendaverit.

Promovendi ad Sac. Ordines vacant per decem dies ante Ordinationem exercitiis spiritualibus in domo PP. Missionis, ibique impensis meis, ne ulla graventur ratione, diu, noctuque morantur, prout eadem exercitia fiunt ab omnibus, qui in Confessarios, Parochos, & Coadiutores assumuntur.

Quo facilius Clerici sacris cæremoniis, & Ecclesiasticis studiis erudiantur, libelli sacrarum cæremoniarum per totam Diœcesim evulgati sunt; lectio verò Theologiæ moralis in celebrioribus locis est constituta.

Ad normam Cathedralis Ecclesiæ, in qua singulis hebdomadis habentur conferentiæ casuum conscientiæ, idem servatur in universa Diœcesi, in qua Ecclesiastici diversorum pagorum in unum aliquem commodiorem locum conveniunt; utque ejusmodi conferentiarum fructus constet, earum decisiones ad Præfectum in Civitate huic rei præpositum transmittuntur; qui verò eis interesse neglexerint, ad confessiones audiendas non admittuntur.

In confessariis legendis, præter integerrimam morum probitatem, maturitas etiam ætatis exquiritur, juxta literas S. Cõgregationis; cumque ingens sit concursus ad Cathedralem, præsertim tempore adimplendi præceptum Paschale, quod cum magno hujus Ecclesiæ fructu, ita exigente numero animarum, prorogatum est, ex facultate S. Congregationis, usque ad diem Ascensionis, debent omnes Confessarii per vices singulis diebus assistere in ipsa Cathedrali ad audiendas confessiones.

Tum ad retinendam honestatem habitus Clericalis, tum ad exigendam à Clericis observantiam requisitorum S. Concilii Tridentini, aliqui

Clerici parere detrectantes privati sunt privilegio Clericali, pro executione literarum novissimè editarum à S.Congregatione immunitatis.

Exteri Sacerdotes ad Sacrum faciendum non admittuntur, nisi Ordinariorum suorum dimissoriales literas attulerint à duobus Deputatis recognoscendas, & Sacrarum cæremoniarum peritiam testimonio PP. Missionis probaverint. Prædicatores etiam ante Advẽtum,& Quadragesimam ad animarum salutem serio curandam,& servandas S. Congregationis literas circa Sacram,& Apostolicam cõcionandi rationem excitantur, ac Deo adjuvante, obsolevit magna ex parte illud corruptissimum prædicandi genus, quod cum magno Verbi Dei detrimento invaluerat.

In Seminario hujus Cathedralis adolescentes quinque supra centum in Christiana pietate, ac literis erudiuntur;ex his Alumni, quorum numerus etiam expensis meis auctus est, per concursum coram me institutum admittuntur, & sine personarum acceptione, qui præstantioris indolis sunt, eliguntur.

Hi antequam in Seminarium recipiantur idoneam cautionem cum suis parentibus, aut consanguineis præstant de reficiendis Seminario expensis, si forte ab Ecclesiastico statu recesserint, vel Parœcias, vel alia Ecclesiastica munera à me, vel à Successoribus meis ipsis demandanda recusaverint; ut semper in Domino Ecclesiasticis Ministris Ecclesia magis abundet. Præterea ex iis locis Diœcesis, quæ Sacrorum Ministrorum inopia laborant, diligenter quoad fieri potest, puer aliquis quæritur, qui in Seminario ad suæ Parœciæ spem erudiatur. Exercentur autem in literis tum Latinis, tum Græcis, tum Hebraicis pro planiori Scripturæ Sacrę, & SS.PP.intelligẽtia, Rhetorica, Philosophia, Theologia, Sacris Canonibus, cantu Gregoriano, Ecclesiasticis cæremoniis,& aliis, quæ à Tridentino præscribuntur. Qui verò in pietatis, & literarum studio magis proficiunt, præsertim qui Patrimonio carent, in præmium, & subsidium adipiscuntur ut plurimum Ecclesiastica beneficia, quæ numero, & redditibus exigua, multum infrà exigentiam tam numerosi Cleri, tantùm Diœcesanis, etiam sine onere pensionum conferuntur, exclusis quoque meis familiaribus.

Edicto Sanctissimi Domini Nostri in hujus Ecclesiæ regimine promulgato Sanctimonialium expensæ, tum quoad Confessariorum mercedes, tum quoad Ministrorum emolumenta taxatæ sunt.

In Tribunali pro Ministrorum emolumentis Taxa Innocentiana religiosè observatur, & pro iis, quæ in ea non comprehenduntur, alia hujus

Cu-

Curiæ peculiaris cum Innocentiana apprime conveniens, quæ unanimi Patrum in Concilio Provinciali consensu per totam Provinciam recepta est; utque Ministrorum integritas omnibus pateat, in calce cuiuslibet expeditionis ab eisdem adscribitur, quantum fuerit persolutum; pro pauperibus autem fiunt omnia acta gratis, & pro pauperum causis, & negotiis destinatus est specialis Advocatus.

Carceres visitantur frequenter, ne in eis detenti aliquali indebita vexatione afficiantur; nec solum spiritualia auxilia ipsis præstantur, sed pauperibus etiam temporalia. Pœnæ pecuniariæ, quæ ad criminum medelam parum efficaces, & aptæ videntur, rarò adhibentur, quæ autem imponuntur, recta, & immediata manu solvuntur locis piis.

Distinctum habetur Tribunal pro S. Visitatione, & in eo omnia gratis expediuntur; quemadmodum ex laudabili hujus Ecclesiæ consuetudine nihil prorsus ullo nomine à Visitatoribus accipitur in Diœcesis Visitatione.

Pro causis civilibus, & criminalibus expediendis, rebusque ad S. Visitationem pertinentibus, & aliis negotiis dirimendis, & componendis habentur sæpe Congregationes coram me.

Mensæ Archiepiscopalis bona, & redditus, quorum Platea magna cum sedulitate confecta est, partim vindicata, partim aucta sunt non sine notabili sumtu.

Pro Christiana hospitalitate erga Peregrinos ad Limina Apostolorum confluentes exercenda imminente Jubilæi anno, ad præscriptum literarum specialis S. Congregationis à Sanctissimo Deputatæ, tria hospitia in hac Civitate rebus omnibus, & copiis instructa, & parata sunt, scilicet Hospitium Sanctissimæ Trinitatis, alterum Divinæ Misericordiæ, ubi Sacerdotes tantùm excipiuntur, & tertium S. Antonii Abbatis mea impensa in Abbatia dicti tituli mihi commendata; in quibus non victu modo, & corporalibus subsidiis peregrini reficiuntur, sed pabulo etiam Verbi Dei, & salutaribus monitis instruuntur.

EE. VV.

Humillimus, & Addictissimus servus

J. Cardinalis Cantelmus Archiepiscopus Neapolitanus.

NOs Joseph Tit. S. Mariæ Transpontinæ S.R.E. Presbyter Cardinalis Sacripantes Sacræ Congregationis Concilii Præfectus fidem facimus, & atteſtamur, Eminentiſſimum D. Cardinalem Cantelmum Archiepiſcopum Neapolitanum, Sacra Limina pro nuper elapſo trigeſimo octavo, & inchoato trigeſimo nono reſpectivè trienniis, annuente SS.Domino Noſtro, humiliter viſitaſſe; Sacratiſſimas quidem Principum Apoſtolorum Baſilicas veneratus, luculentam non minus, quam elegantem, numeriſque omnibus abſolutam hodierni ſtatus Neapolitanæ Eccleſiæ relationem ſcripto dimiſit in Sacra Congregatione Concilii. In quorum fidem, &c. Datum Romæ hac die 24. Aprilis 1700.

J. Cardinalis Sacripantes Præfectus.

I. T. Ep. Cyrenenſis S.C.C. Secretarius.

INDEX TITVLORVM,

Et Capitum, quæ Synodalibus hisce Constitutionibus continentur.

APPEN-

167

APPENDIX AD CONCILIVM PROVINCIALE

AB EMINENTISS. AC REVERENDISS. DOMINO

D. JACOBO

S.R.E. Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Neapolitano Metropolita

CELEBRATVM

Anno Domini M. DC. XCIX.

Decretum S. C. Concilii circa Baptiſmum Infidelium Adultorum Neapolitana Iuris Baptizandi.

Ad Tit. 1. Synod.Conſtitut. Cap. 2.

PRior generalis Archiconfraternitatis Doctrinæ Chriſtianæ, & Vicarius Curatus Eccleſiæ Metropolitanæ oblatis Vicario Generali Eminentiſſimi Archiepiſcopi ſuis precibus, ſequens reſcriptum, ſeu Decretum ab eodem obtinuerunt: RR. Parochi Civitatis, & Diœceſis Neapolitanæ nō audeant in futurum Baptizare Infideles, niſi prius obtenta atteſtatione à Reverendiſſimo Domino Canonico Priore Generali Doctrinæ Chriſtianæ, & Catechumenorum noſtræ Cathedralis, an ſufficienter ſint inſtructi Catechiſmo Catholico, & an ſint capaces dicti Sacramenti; quæ atteſtatio ſuper utraque qualitate fiat jurata, & inſcriptis, &c.

An ſupradictum reſcriptum, ſeu Decretum Vicarii Generalis Neapolitanum ſit ſervandum, Sacra Congregatio ſub die 24. Auguſti 1688. reſpondit Affirmativè.

I. CARDINALIS COLUMNA PRÆFECTUS.

Locus ✠ ſigilli. *A. Altovitus Secretarius.*

II.

CLEMENTIS PP. X.

Conſtitutio, in qua Regularium privilegia quoad prædicationem Verbi Dei, & Sacramenti Pœnitentiæ adminiſtrationem, declarantur.

Ad tit. 1. Synod. Conſt. Cap. 3.

CLEMENS Epiſcopus Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

SUperna magni Patris familias præordinatione creditum Nobis univerſalis Eccleſiæ myſticum agrum circumſpecta providentia cuſtodire, atque excolere (quantum ex alto conceditur) ſatagentes, animum in eas curas libenter intendimus, quibus valeant diſſidia inter villicos, & operarios componi, jurgia tolli, ſcandalis, atque offenſionibus aditus præcludi; Ut quibus una fides, una Mater Eccleſia, & unus Domi-

nus, qui charitas est, & pacis cogitans cogitationes, fiat etiam cor unum, atque anima una; sic etenim evulsis opportunè zizaniis, dum plantamus, & rigamus, incrementum dabit Deus; Quo benedicente messis multa fructu centesimo cœleste in horreum congregabitur.

1. Sanè cum Sacri Concilii Tridentini decretis providè statutum fuerit, ut Regulares cujuscumque Ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare non possint, cum qua licentia personaliter se coràm Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequàm prædicare incipiant; In Ecclesiis verò, quæ suorum Ordinum non sunt, ultrà licentiam suorum Superiorum, etiàm Episcopi licentiam gratis ab eo dandam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum, nullo modo prædicare possint. Atque ut nullus Secularis, sivè Regularis, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Itidemque cum nullus Sacerdos Regularis possit confessiones Secularium, etiàm Sacerdotum audire, nec ad id idoneus reputari, nisi aut Parochiale beneficium obtineat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus judicetur; Et approbationem, quæ gratis detur, obtineat, privilegiis, & consuetudine quacumque non obstantibus. Innotuit Nobis dubitationes nonnullas circà benedictionem, licentiam, contradictionem, examen, & approbationem ejusmodi in aliquibus Diœcesibus excitatas fuisse, ex quibus controversiæ, & dissensiones præmultæ in diem subsequi possent, occasione privilegiorum, quæ per Sedem Apostolicam Religiosis Ordinibus concessa fuerunt.

2. Non attendentes, quod alias diversis temporibus prædictæ dubitationes, & controversiæ nonnullis Prædecessorum nostrorum Summorũ Pontificum Constitutionibus, earumque Declarationibus definitæ fuerint; Ejusmodi definitiones in unum collectas, ut magis, magisque dissensionum tollantur semina, & imposterum firmior in Agro Dominico pax Christi floreat, pro summo, quo fungimur Apostolatus officio, novis Apostolicis literis muniendas duximus, & roborandas; Itaquè de consilio nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, & dilectorum filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum pietate, doctrina, & prudentia præstantium, & matura deliberatione nostra, atque ex certa scientia, hac generali, & perpetuò valitura Constitutione decernimus, & declaramus.

3. Re-

3. Regulares, qui in Ecclesiis sui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo Diœcesano benedictionem petere; Prædicare tamèn posse, quamvis illam non obtinuerint. Quod si Episcopus benedictionem nedum non concesserit, sed etiàm contra dixerit, nec in prædictis quidem Ecclesiis licere Regularibus prædicare; Eosque contravenientes ab illo tanquam Sedis Apostolicæ Delegato, censuris, aliisque pœnis Ecclesiasticis in vim Constitutionis fel. rec. Gregorii XV. Prædecessoris Nostri, incipientis, *Inscrutabili Dei providentia*, coërceri, & puniri posse. Episcopum tamèn absque justa, & rationabili causa contradicere non debere. Et hujusmodi benedictionem teneri etiàm Regulares petere, si in quibuscumque Oratoriis sui Ordinis sermonem coràm Populo, vel in Ecclesiis, aut ad Crates Monasteriorum Sanctimonialium eorum jurisdictioni subjectarum, licet clausis januis, & nullus Secularis ibi intersit, habere voluerint. Posse autem Episcopum licentiam concessurum Regularibus in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare volentibus, illos, quamvis ab Universitatibus, aut à Magistratibus laicis nominatos, etiamsi Episcopi Antecessores per tempus immemorabile hanc licentiam absque examine concedere consueverint, quoad doctrinam examinare; Si ita ipsius arbitrio, quod moderatum, & discretum esse debet, visum fuerit. Et licentiam prædicandi semel iisdem concessam ob rationabiles causas, licet occultas, prædicationem tamen concernentes, suspendere. Non posse tamen Episcopum generatim prohibere Regularibus, quin in Ecclesiis suorum Ordinum prædicent.

4. Ad hæc, Religiosos ab Episcopo ad Confessiones Secularium in sua Diœcesi audiendas approbatos, non posse in alia Diœcesi eas absque Episcopi Diœcesani approbatione audire, quamvis pœnitentes subditi sint ejus Episcopi, à quo ipsi Religiosi jam fuerant approbati. Et generaliter approbatos ab Episcopo ad personarum Secularium confessiones audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas confessiones Monialium sibi subjectarum; sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione; Atque approbatos pro audiendis confessionibus Monialium unius Monasterii minimè posse audire confessiones Monialium alterius Monasterii. Itidemque Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium confessiones pro una vice audiendas, haud posse expleta deputatione in vim approbationis hujusmodi illarum confessiones audire, sed toties ab Episcopo esse approban-

dos, quoties casus deputationis contigerit. Ceterùm in Monasteriis, ac etiàm Collegiis, ubi juxtà Regularia Instituta vivitur, posse, tàm Prælatos Regulares, quàm Confessores Regularium eorumdem Monasteriorum, seù Collegiorum, audire confessiones illorum Secularium, qui inibi sunt verè de familia, & continui commensales, non autem illorum, qui tantùm ipsis deserviunt. Illos autem Religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab Episcopis, generaliter quoque, & indistinctè absque aliqua limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis Personarum in Diœcesi propria admittendos. Quoad cæteros verò, qui non adeò idonei reperiuntur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui, ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare, & admittere. Semel autem simpliciter approbatos posse in Diœcesi Episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam Paschali, & quorumcumque etiàm infirmorum confessiones audire absque ulla Parochorum, vel ipsius Episcopi licentia. De qua tamen confessione teneri dictos Religiosos eorundem Infirmorum Parochum illicò certiorem reddere. Et hoc posse illis ab Episcopo sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones præcipi: sufficere tamen, ut certioratio hujusmodi fiat saltem per scripturam apud ipsum Infirmum relinquendam.

5. Et eos, qui dictis Religiosis simpliciter approbatis Paschali tempore confessi fuerint, Constitutioni, quæ incipit, *Omnes utriusque sexus*, quoad confessionem dumtaxat satisfecisse censendos. Regulares verò ad ejusmodi confessiones audiendas prævio examine simpliciter, & absque ulla temporis præfinitione ab ipsomet Episcopo, secùs autem ab ejus Vicario, aut ab Antecessoribus Episcopis approbatos, non posse ab eodem, qui sic approbavit, iterùm examinari, aut ab eisdem confessionibus audiendis suspendi, seu licentias illis concessas revocari, nisi nova superveniente causa, quæ ipsas confessiones concernat. De qua tamen haud necessarium esse, ut in actis constet, nec eam teneri Episcopum ipsis Regularibus significare, sed Sedi Apostolicæ dumtaxat, ubi eam sibi aperiri postulaverit.

6. Porrò si Regulares cum scandalo, aut aliàs inhonestè vivant, vel aliquod delictum committant, per quod rationabili Episcopi judicio videantur à Confessionibus suspendēdi, in quo ipsius Episcopi conscientiam oneratam esse volumus, cum præcipua Ministri Sacramenti Pœnitentiæ

qua-

qualitas sit vitæ integritas, ac morum honestas; utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere, ac proindè nihil obstare, quominùs ob eam possit Episcopus Regulares à semetipso approbatos suspendere, aut repellere à confessionibus audiendis. Attamen confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius Conventus Regularibus Confessoribus adimi ab Episcopo, inconsulta Sede Apostolica, nullatenùs posse. Ex facultatibus per Mare Magnum, aliavè privilegia Regularibus cujuscumque Ordinis, Instituti, aut Societatis, etiam Jesu, concessis, factam eis non esse potestatem absolvendi in casibus ab Episcopo sibi reservatis. Et per confirmationes dictorum privilegiorum, quas Regulares à Sede Apostolica post Sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia priùs ab eodem Concilio, aut deindè Apostolicis etiam Decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absolvendi à casibus Episcopo reservatis.

7. Et habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non ideò à casibus Episcopo reservatis posse absolvere. Posse autem Regularem Confessorem in ea Diœcesi, in qua est approbatus, confluentes ex alia Diœcesi à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem Pœnitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam Diœcesim pro absolutione obtinenda migrasse. Vigore supradictorum privilegiorum nequaquam licere Regularibus, etiàm satisfacta parte, absolvere pœnitentes à censuris quoad externum, & Judicale forum, & absolutos ab eis in foro pœnitentiali, utique non censeri absolutos in exteriori judicio, & contentioso. Quinimmò censuris Ecclesiasticis irretitos, & denunciatos ab Episcopis cogi posse gerere se pro talibus, etiam si à Regularibus fuerint absoluti. Quoties exhibitis aliquibus Regularium Apostolicis privilegiis coram Episcopo, ab eo judicetur ipsa non suffragari casui, de quo agitur, si dictorum privilegiorum verba obscura sint, & ambigua, non esse ad Metropolitanum provocandum, sed cum ejus sit interpretari, cujus est condere, dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apostolicæ judicio, ptout aliàs Constitutione Prædecessoris Nostri fel.rec.Clementis IV.statutum fuit, esse requirendã.

8. Decernentes sic, & non aliàs per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate, & dignitate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere

Lega-

Legatos, Vicelegatos, & Nuncios, & quosvis alios sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritatæ, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane quidquid secùs super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcumque personarum, atque quorumvis Ordinum, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, etiam Jesu, ac cujusvis alterius Instituti, etiam necessariò, & in individuo exprimendi, Monasteriorum, Conventuum, Capitulorum, Ecclesiarum, & aliorum quorumcumque, tàm Secularium, quàm Regularium locorum, necnon illorum, etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemtionibus quoque, Indultis, & privilegiis, etiam in corpore Juris clausis, aut ex causa, & titulo oneroso, vel in limine fundationis concessis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, Conservatorum deputationibus, eorumque, atque aliis inhibitionibus, quibus Episcopi deferre minimè teneantur, quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis, concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, & formis specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitùs omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis, quoad ea, quæ eisdem præsentibus adversantur, aliàs in suo robore permansuris, harum serie specialiter; & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

10. Cæterùm quia difficile fore præsentes literas ad singula quæque loca

loca deferri, ut ea tamen omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ affigi, & publicari.

11. Volentes, quod earundem præsentium literarum transumtis, etiam impressis, manu tamen alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, seù personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis in Judicio, & extrà illud, ubi opus fuerit, eadem prorsùs fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

12. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum Decreti, declarationis, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumeserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo septuagesimo, undecimo Kal. Julii. Pontificatus nostri anno primo.

G. Dat. I. G. Slusius.

Visa de Curia P. Ciampinus. *D. Ciampinus.*

III.

INNOCENTII XI. *Admonitio ad Verbi Dei Concionatores per Literas Sacræ Congregationis Concilii.*

Ad Idem Cap. 3.

Foris. Eminentissimo, & Reverendissimo Domino Observandissimo Domino Cardinali Caracciolo Archiepiscopo Neapolitano.

Intùs. Eminentissime, & Reverendissime Domine Observandiss.

A Pluribus Christiani Orbis Provinciis graves, frequentesque Romam, atque ad ipsam Sanctam Sedem adventant, seù delationes, seù querelæ adversùs præsentem prædicationis usum, tanquam à primævo Apostolorum Instituto prorsùs aberrantem. Ac quidem cum Verbum Dei, quod, Apostolo teste, omninò esse debet sanum, ac salutare, multiplici lue, per plures ex ipsis Evangelii Præconibus reddatur infectum; meritò Sanctiss. D.N. decrevit contagionem universo Gregi, tàm exitiosam, longèque patentem, omni Apostolicæ authoritatis conatu, prorsùs ex-

exſcindere; Nam quæ peſtis eſſe, aut excogitari violentior ea poteſt, quæ cibos ipſos ad vitæ præſidium inſtitutos, ipſaſque medicinas pro morbis depellendis inventas, in mortis inſtrumenta, & præſentiſſima venena converteret? Verbum profectò Dei panis eſt ille vitæ, & intellectus, quo cibari, & aqua ſimul ſalutaris, qua potari fidelium Animas ab ipſis Religionis] Chriſtianæ incunabulis, Redemtor Noſter edocuit. At verò ſi ſal, quod pro Dei verbo à Sanctis accipitur, per futiles Conciones evanuerit, in quo putreſcentia mortalium vitia condientur? Quinimò ſi ſal idem, quod Prædicatores apertè ſignificat, per eloquentiam planè ſtultam, infatuatum fuerit, revera non ultra valebit, niſi ut conculcetur, & utinam jam non conculcaretur ab hominibus. Quæ enim miniſterio tàm ſacro, majeſtas, qui decor, quæ Sanctitas, quæ utilitas ineſt, quando plurimi, ut Paulus clamat, Verbum Dei adulterantes, aut jocis, tanquam hiſtriones, aut converſi ad fabulas, uti Poetæ, Auditores ſibi prurientes auribus, coacervant, aut inanis facundiæ lenocinio, & calamiſtrato, ac meretricio planè ſtylo, prædicationem fœdè corrumpunt? Mandat ergò Sanctitas Sua, zelo verè Apoſtolico accenſa, ut omnes Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, cæterarumque Eccleſiarum Præſides, quorum præcipuum munus eſt, Verbum Dei adminiſtrare, Gregemque paſcere, tantis corruptelis occurrant, eaſque Concionatoribus opportunè ob oculos ponant, & fugiant à facie tot peſtium potiùs, quàm colubrorum. Et præfertim univerſi intelligant, quod per Hieremiam Deus illis indixit: Propheta, qui habet Sermonem meum, loquatur ſermonem meum verè; quid palea ad triticum? Numquid verba mea non ſunt ignis, dicit Dominus, & quaſi malleus conterens petras? Videlicet oportere, Conciones non paleis refertas eſſe ad vanitatem, ſed igne veritatis ſuccenſas. Porrò ſciant, non levem eſſe culpam, ſed grande piaculum, graviſſimaque pœna mulctandum, ubi per ſcurrilitatem Verbum Dei, velut in ſcenam adducunt, atque Auditoribus deridendum traduxerint. Prætereà, neque per quæſtiones curioſas, ac paradoxa vana, ità ſuprà captum Populorum aſſurgant, ut verè querantur: Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis: ſimiliter, neque per illecebras inanium verborum res, non minus vanas obtrudant, & per oſtentationem memoriæ, atque pronunciationis præcipitantiam, quaſi præſtigiis Auditorum animos, aureſque ludificent. Quamobrem Antiſtites, per ſe, ſi tempus vacaverit, tùm in Cathedralibus, tùm in aliis Eccleſiis, ſeriò animadvertant, & in Diœceſi Vicariis Foraneis, aliiſque Mini-

ſtris,

ſtris, probiſque Viris, à quibus ea ſuper re relationes exigant, vigilantiam demandent. Ac ſi Concionatores normam hujuſmodi tranſgreſſos compererint, eos à prædicationis munere ad tempus beneviſum ſuſpendant, aliavè ratione pro modo culpæ plectere curent, ſubrogando interim alios, qui ſalutari modo Populo oſtendant vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam valeant conſequi. Eminentia igitur Veſtra, in Civitate, ac Diœceſi ejus curæ credita, Sanctiſſ. D. N. Juſſibus, proprioque muneri ſatisfacere non gravabitur, idemque ſuis ſuffraganeis, vel qui Synodo Provinciali intereſſe conſueverunt, ſignificare. Et E. V. manus humillimè deoſculor. Romæ 6. Julii 1680.

Humillimus, & Addictiſſimus Servus,

F. Cardinalis Columna.

S. Archiep. Brancatius Epiſc. Viterbien. Secr.

IV.

Formula Iuramenti à Punctatoribus præſtandi.

Ex Concil. Provin. Mediol. 2. tit. 5. cap. 3.

Ad Tit. 2. Synod. Conſt. Cap. 1.

EGo N. Punctatoris officium, quod ſuſcepi, per hęc Sancta Dei Evangelia juratus, Sanctè promitto, ac ſpondeo me fideliter & ſincerè, quantum in me eſt, executurum. Sic me Deus adiuvet, & hęc Sancta Dei evangelia.

V.

Declaratio Sacræ Congregationis ſuper Eleemoſyna Miſſarum.

CUm Auctores nonnulli ſcriptis ſuis typis editis aſſeruerint, Sacerdoti pro alio Miſſam, recepta Eleemoſyna celebranti licitum eſſe aliam Eleemoſynam quoque accipere ab altero, cui partem illam fructus, ſeù valoris ejuſdem Sacrificii ipſimet celebranti debitam (*ſpecialem nuncupatam*) applicet, ac proinde hunc caſum ſub Decreto Sac. Congregationis Concilii prohibente duplex pro unica Miſſa ſtipendium, ſeù Eleemoſynam recipi, non eſſe comprehenſum.

Propterea Sacra Congregatio, &c. ſub die 25. Januarii 1659. cenſuit nulli Sacerdoti licitum eſſe præfata ratione, ſive prętextu aliam Eleemoſynam accipere, pręter illam, quam accipit ab eo, pro quo Miſſam offerre tenetur. Ac proindè caſum hunc eſſe comprehenſum in Decretis aliàs per eandem Sacram Congregationem Concilii editis, quibus prohibetur, ne duplex ſtipendium pro una Miſſa recipiatur.

VI.
Decretum S. Congregationis Concilii De diebus licitæ vacationis à celebratione Missæ.

Ad Tit. 2. Synod. Const. Cap. 2.

COLLENSIS CELEBRATIONIS MISSARUM.

MOdernus Episcopus Collensis Diœcesis Visitando comperit non sine maximo conscientiarum periculo plures irrepsisse abusus in adimplendo mentem eorum, qui Missas celebrari mandarunt. Ad eos ergo tollendos, discutiendum, atque resolvendum videtur.

Primo. An Sacerdotes obligati ratione Beneficii, Cappellaniæ, Legati, aut Stipendii celebrare quotidiè Missam per seipsos, possint aliquando à celebratione vacare? & quatenùs affirmativè.

Secundo. Quando, & quoties à dicta celebratione vacare possint?

Tertio. An diebus licitæ vacationis possint Missam pro seipsis, vel aliis, præterquam pro Fundatoribus celebrare? & quatenus affirmativè.

Quarto. An pro aliis celebrando possint stipendium pro hujusmodi celebratione percipere?

Quinto. An illis diebus, quibus licitè vacant à celebratione, teneantur Missam ab aliis celebrari facere, juxtà intentionem Fundatorum?

Sexto. An Sacerdotes, ut supra obligati celebrare Missam quotidiè, absque tamen onere celebrandi per seipsos, possint aliquando à celebratione vacare?

Die 18. Septembris 1683. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum ad primum, & secundum respondit affirmativè concurrente aliqua rationabili causa. Ad tertium, quartum, & sextum negativè. Ad quintum distulit resolutionem.

Ita reperitur in Regesto autographo Decretorum ejusdem Sacræ Congregationis lib. 33. fol. 311. In fidem, &c. Hac die 30. Maii 1699.

Loco ✠ sigilli.

F. Nuptius S.C.C. Secretarius.

Decretum S. Congregat. Concilii De Oratoriis privatis.

Ad tit. 2. Synod. Const. Cap. 2.

NEAPOLITANA.

EMinentissimus Archiepiscopus, ut in concernentibus Divinum cultum scandala, & abusus omnes arceantur, supplicat à Sacra Congregatione declarari.

Primo, An liceat Episcopis in aliena Diœcesi erigere Altare extra Domum propriæ habitationis in Domibus Laicis, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium, non ad propriam devotionem, sed pro ipsarum Domorum inhabitantium commodo celebrari facere per unum, vel plures ex suis Cappellanis, ipso Episcopo ad quandam formam præsente, etiam quoad Missam Solemnem?

Secundo, An ipsismet Episcopis liceat ad placitum, & pro commodo amicorum erigere Altare, & celebrare in eorundem amicorum Domibus?

Tertio, An in Oratoriis, quibus ex Indulto Apostolico fruuntur Domus privatæ, liceat Regularibus celebrare, diebus exceptis in Indulto, seu prohibitis à Sac. Congregatione, vel Synodali constitutione Diœcesana, & an in hoc, & sequenti casu Missam ibi audientes satisfaciant præcepto Ecclesiæ?

Quarto, An celebrata in præfatis Oratoriis unica Missa in Apostolico Indulto concessa, liceat Regularibus eadem die aliam Missam ibidem celebrare?

Quinto, An Episcopis liceat in dictorum Oratoriis privatis celebrare, vel celebrari facere, ipsis præsentibus pro commodo Dominorum fruentium ipsis Oratoriis celebrata iam unica Missa concessa in Indulto, & an in diebus exceptis in Indulto, vel prohibitis à Sacra Congregatione, vel Constitutione Diœcesana, ut dictum est de Regularibus in tertio, & quarto dubio?

Sexto, Quid Juris dictus Archiepiscopus habeat (quatenus negativè ad suprascripta dubia) contra ejusmodi Transgressores?

Die 30. Maii 1699. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum. Ad primum, secundum, & quartum, respondit negativè. Ad tertium negativè pro diebus exceptis in Indulto. Ad primum itidem negativè respondit, prout in tertio, & quarto. Ad sestum, quoad Regulares censuit posse procedere ad formam Sac. Concilii; quò verò ad Episcopos injungendum censuit, prout præsentis Decreti tenore injungit Eminentissimo Archiepiscopo, quatenus moneat eosdem Episcopos, & si moniti non abstineant, certioret Sac. Congregationem.

Cardinalis Sacripantes Præfectus.

Loco ✠ sigilli. *F. Nuptius S. C. C. Secret.*

Confirmatio Decretorum Congregationis S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, ſuper Celebratione Miſſarum, etiam cum declarationibus, & innovatione Decretorum ab eadem Congregatione, auctoritate fel. rec. Vrbani Papæ VIII. deſuper aliàs factorum.

Ad Idem Cap. 2. Synod. Conſt.

INNOCENTIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

NUper à Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum prodierunt Decreta tenoris infraſcripti, videlicet.

Aliàs ſuper celebratione Miſſarum, ac prohibitione illas moderandi, ſeu reducendi abſque Sedis Apoſtolicæ licentia, necnon ſuper earundem oneribus perpetuis ſuſcipiendis, & Religioſorum numero ultra redditus, & conſuetas eleemoſynas locorum Regularium non habendo, emanarunt ab hac Sac. Congregatione S.R.E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, auctoritate per fel. rec. Urbanum Papam VIII. illi ſpecialiter attributa, quamplura Decreta tenoris ſequentis.

Cùm ſæpe contingat in quibuſdam Eccleſiis tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum, ex variis Defunctorum relictis, aut piorum eleemoſynis impoſitum eſſe, ut illis pro ſingulis diebus præſcriptis nequeat ſatisfieri, & tamen nova onera Miſſarum in dies ſuſcipiantur; indeque fiat, ut depereant piæ Teſtantium voluntates, obſtricta Benefactoribus fides violetur, Defunctorum animæ ſuffragiis priventur, Eccleſiis debitus ſubtrahatur cultus, ac Chriſti-fideles gravi ſcandalo affecti, plerumque à ſimilibus charitatis operibus retrahantur: Cùmque his malis maximum inter cætera fomentum præbeat, aut quod ii, qui Miſſas ſupra vires celebrandas ſuſcipiunt, ſperent illas brevi ad pauciorem numerum à Superioribus reductum iri; aut quòd Eccleſiis ſorte pecuniarum abſumta, ple-

rum

rumque nuda remaneant onera Missarum, absque ullo emolumento, aut quòd eleemosyna pro illis celebrandis sit adeò tenuis, ut non facilè inveniantur, qui velint huic se muneri subiicere, & redditus Ecclesiæ, aut Monasterii adeò exigui, ut Sacerdos pro necessaria sua sustentatione novis se oneribus obstringere compellatur. Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum animadvertens, facturam se rem Deo gratissimam, charitatique, ac justitiæ maximè consentaneam, si pro viribus satagat, hunc teterrimum abusum è Christiana Republica convellere, atque eradicare. Sanctissimi D.N. Urbani Divina providentia Papæ VIII. auctoritate sibi specialiter attributa, infrascripta Decreta edidit.

Ac primò districtè prohibet, atque interdicit, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquomodo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perfecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur; alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

Deinde, ubi pro pluribus Missis etiam ejusdem qualitatis celebrandis, stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, sive ab una, sive à pluribus personis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus, ac Locis Piis quibuscumque, tam Secularibus, quam Regularibus; Sacra Congregatio sub obtestatione Divini Judicii mandat, ac præcipit, ut absolutè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint, itaut alioquin ii, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant; quinimmo graviter peccant, & ad restitutionem teneantur.

Id verò, ut deinceps observetur exactiùs, Sac. Congregatio eadem auctoritate revocat Privilegia, & Indulta omnia quibusvis personis, Ecclesiis, ac Locis Piis, tam Secularibus, quàm Regularibus cujuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Ac ſimiliter omne damnabile lucrum ab Eccleſia removere volens, prohibet Sacerdoti, qui Miſſam ſuſcepit celebrandam cum certa eleemoſyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte ejuſdem eleemoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat.

Præterea, ne in Eccleſiis, in quibus onera Miſſarum in perpetuum impoſita ſunt, Sacerdotes in eis, ut par eſt, adimplendis eo tepidiores, ac ſegniores reddantur, quòd onera hujuſmodi cum nulla, aut parva ſint utilitate conjuncta; ſtatuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Eccleſiis, Capitulis, Collegiis, Hoſpitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monaſteriis, Conventibus, ac Locis omnibus, tam Secularibus, quàm Regularibus, atque illorum perſonis in futurum ſimpliciter acquirenda cum onere perpetuo Miſſarum celebrandarum ab iis, ad quos pertinet, ſub pœna Interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ ipſo facto incurrenda à die realis acquiſitionis, ſtatim deponi debeant penes Ædem Sacram, vel perſonam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, ſeu illorum pretium quàm primum inveſtiendi in bonis immobilibus fructiferis cum expreſſa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

Ac ſi eadem bona immobilia auctoritate Apoſtolica deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium, ſub eadem pœna, ut ſupra, deponi, atque in aliis bonis ſtabilibus itidem fructiferis cum ejuſdem oneris repetitione, atque annexione converti debeat.

Ad hæc Sac. Congregatio quibuſvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & ſingulis Eccleſiarum, ac piorum Locorum, tam Secularium, quàm Regularium Superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, diſtrictè prohibet, ne impoſterum onera perpetua ſuſcipiant Miſſarum celebrandarum, Seculares quidem ſine Epiſcopi, vel ejus Generalis Vicarii, Regulares verò ſine Generalis, vel Provincialis conſenſu, & licentia in ſcriptis, & gratis concedenda; alioquin Secularis, qui hujus prohibitionis tranſgreſſor extiterit, ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus ſit eo ipſo: Regularis verò pœnam privationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vociſque activæ, ac paſſivæ, abſque alia declaratione incurrat.

Eleemoſynas verò manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, ut nova quoque onera ſuſcipere valeant; alioquin omnino abſtineant ab hujuſmodi eleemoſynis, etiam ſponte oblatis in futurum recipiendis,

&

& capſulas auferant ab Eccleſiis cum inſcriptione illa: *Eleemoſyna pro Miſ-ſis*, vel alia ſimili ſub iiſdem pœnis ipſo facto incurrendis, ne Fideles hac ratione fruſtrentur.

Epiſcopus verò, ſeù ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requiſiti, in ſingulis caſibus diligenter inquirant, de ſingulis Miſſarum celebrandarum obligationibus, cuique Eccleſiæ, Monaſterio, aut Loco pio incumbentibus; nec antea aſſenſum hujuſmodi, aut licentiam præbeant, quàm eis legitime conſtiterit, illius Sacerdotes tam novo oneri ſuſcipiendo, quàm antiquis jam ſuſceptis ſatisfacere poſſe, præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui Eccleſiis, & Locis piis relinquuntur, omnino reſpondeant oneribus adjunctis ſecundum morem cujuſque Civitatis, vel Provinciæ, intelligantque, ſi in re tanti momenti deſides, aut negligentes fuerint, in noviſſimo die ſe hujus prætermiſſi muneris rationem eſſe reddituros.

Poſtremò Illuſtriſſimi Patres non ſinè gravi animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, quæ Regularem diſciplinam evertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fovent, in oneribus Miſſarum ſupra vires ſuſcipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex majori Regularium numero, quàm ferant redditus, & eleemoſynæ cujuſque Monaſterii; inhærentes Summorum Pontificum, ac Sacri Tridentini Concilii Decretis, hac de re editis, Sanctiſſimi Domini Noſtri auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & ſingulis Generalibus, Provincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Guardianis, Vicariis, & quibuſcumque aliis ſuperioribus Monaſteriorum, Conventuum, ac Domorum Regularium, bona immobilia poſſidentium, vel non poſſidentium, cujuſcumque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti exiſtentium intra fines Italiæ, & Inſularum adjacentium, ut ſinguli, ad quos pertinet in qualibet Provincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus ſui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum uſu peritioribus, bona immobilia, cenſus, redditus, & proventus omnes, conſuetas item eleemoſynas, & obventiones tam communes Monaſteriorum, Conventuum, & Domorum ejuſdem Provinciæ, quàm etiam ſingularibus perſonis Religioſis aſſignatas, ſeu permiſſas in communem uſum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione diligenter, & maturè recognoſcant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præſtationes, grandines, ſterilitates, aliave cujuslibet generis onera conſueverunt abſorbere.

Eaque omnia ſcripto fideliter exarata, idem Superior, cujus intereſt, in proximo Capitulo, ſeu Congregatione generali, vel Provinciali coram tribus Judicibus ab ipſomet Capitulo, ſeu Congregatione deligendis proponat, qui computatis hujuſmodi redditibus, eleemoſynis, & obventionibus univerſis, & oneribus, ut ſupra detractis, ſedulò examinent, quot Religioſi homines connumeratis etiam Laicis, aliiſque neceſſariis ſervientibus in unoquoque Monaſterio, Conventu, & Domo Regulari juxtà regionis, & proprii Inſtituti morem, victum, & veſtitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant ſuſtentari. Tum eorumdem bonorum, reddituum, eleemoſynarum, & onerum præciſam notam ipſimet Capitulo, ſeu Congregationi exhibeant, ut in illo diligenter omnibus diſcuſſis, cujuſque Familiæ, Monaſterii, Conventus, ac Domus Regularis in ſingula quaque Provincia certus earum tantùm perſonarum numerus, Patrum capitularium voto profigatur; quæ redditibus, eleemoſynis, & obventionibus, ut ſuperiùs ſufficienter ali poſſint.

Ne verò Superiores, qui id præſtare debent, ſeriùs, aut remiſſiùs, quàm par eſt, ſuo muneri ſatisfaciant; mandat Sacra Congregatio, ut infrà annum, poſt proximum Capitulum generale, vel provinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter geſta, in authenticam formam redacta, ad Sacram ipſam Congregationem Concilii ſinguli mittant.

Numerumque familiæ, ſingulorumque Conventuum, Monaſteriorum, & Domorum hujuſmodi Regularium, Capituli, ſeu Congregationis generalis, vel provincialis ſententia, & auctoritate præfinitũ, iidem Superiores tam Generales, & Provinciales omnes, quàm Locales perpetuò ſervare omninò teneantur, nec poſſint illum quoquomodo augere, etiam prætextu augmenti reddituum abſque Sacræ ipſius Congregationis licentia; Superiores autem hujuſmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præſtiterint, vel numerum, ut ſupra præſcriptum, quovis modo augere præſumſerint, privationis omnium Officiorum, quæ tunc temporis obtinebant, vociſque activæ, ac paſſivæ, & ad omnia ſuæ Religionis Officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipſo incurrere, atque aliis etiam gravioribus à Sede Apoſtolica infligendis pœnis Sacra Congregatio ſubjacere voluit, & declaravit.

Deinceps verò Monaſterium, Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas Religioſorum, ſeu Regularium nullibi recipiatur, niſi præter alia ad id requiſita; in ſingulis hujuſmodi locis duodecim ſaltem Fratres, aut

Monachi, ſeu Religioſi degere, & ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis, detractis omnibus, ut ſupra detrahendis, competenter ſuſtentari valeant ad præſcriptum decreti felicis recordationis Gregorii XV. hac de re editi; Alioquin Monaſteria, & loca hujuſmodi poſthac recipienda, in quibus duodecim Religioſi, ut ſupra ſuſtentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint Ordinarii loci viſitationi, correctioni, atque omnimodæ Juriſdictioni ſubjecta eſſe intelligantur.

Porrò, nè ullo unquam tempore hæc in oblivionem, ſeu deſuetudinem abeant, Superiores locales cujuſque Monaſterii, Conventus, ac Domus Regularis curare, atque efficere teneantur, ſub pœna privationis Officii, vociſque activæ, & paſſivæ ipſo facto incurrenda, ut in perpetuum, ſexto quoque menſe, ideſt feria ſecunda poſt primam Dominicam Adventus, & feria ſexta poſt Octavam Corporis Chriſti, præſentes ordinationes in publica Menſa perlegantur.

Omnibus tam Eccleſiaſticis perſonis cujuſcumque ſint Ordinis, conditionis, & gradus, quàm Laicis quocumque honore, & poteſtate præditis, præſentia Decreta declarandi, vel interpretandi facultate penitùs interdicta.

Non obſtantibus, quoad ſupraſcripta omnia, & ſingula in præſentibus Decretis contenta, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis in favorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum etiam Sancti Joannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cujuslibet alterius Inſtituti, etiam neceſſario, & in individuo exprimendi, Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, Collegiorum, Capitulorum, Hoſpitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcumque tam Secularium, quàm Regularium Locorum, necnon illorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarium derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus Decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis

ſpecialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habens, quibus quoad ea, quæ præſentibus adverſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, Sacra Congregatio Sanctitatis Suæ auctoritate ſpecialiter, & expreſsè derogat, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Et ne præmiſſorum ignorantia à quoquam prætendi poſſit, voluit eadem Sacra Congregatio, ut præſentes ordinationes in Valvis Baſilicarum S. Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, affixæ omnes, ad quos pertinet, ita arctent, & afficiant, ac ſi unicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Utque earumdem præſentium tranſumtis, etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ die 21. Junii 1625. COSMUS CARD. DE TORRES.

Proſper Fagnanus Sac. Congreg. Secr.

Excitatis autem ſuper præmiſſorum decretorum intelligentia, ſeu interpretatione infraſcriptis dubiis, prodierunt à memorata Congregatione ſimili auctoritate illi à præfato Urbano Papa Octavo ſpecialiter attributa reſponſiones, ſeu declarationes inferiùs apponendæ.

Super primo Sacræ Congregationis decreto, de celebratione Miſſarum, quo prohibetur, ne Epiſcopi in Diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquomodo, reducant onera ulla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis.

Quæritur, quid ſi legatum ſit ita tenue, ut non ſit, qui velit onus illis injunctum ſubire, etſi recurrendum ſit ad Sedem Apoſtolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum inſumendum ſit pro expenſis ad id neceſſariis?

Et quid, ſi permittatur Epiſcopo in fundatione, ut poſſit hujuſmodi onera moderari?

Secundò, ſuper ſecundo ejuſdem Congregationis decreto, quo cavetur,

ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint.

Quæritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab Offerente, vel ab Ordinario.

Tertiò, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minus congruo, teneantur Missas illis ab Offerente præscriptas celebrare?

Quartò, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seu Cappellaniæ, legati, aut salarii, possint etiam manualem eleemosynam, pro Missis votivis, aut Defunctorum recipere, & unico Missæ Sacrificio utrique oneri satisfacere?

Quintò, posito, quòd Testator relinquat, ut celebrentur pro ejus Anima centum Missæ, absque ulla præscriptione eleemosynæ.

Quæritur, an liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi benè visam præscribere, an verò eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario.

Sextò, super tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu Orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Quæritur, an verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post Privilegium?

Septimò, super quarto ejusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui suscepit Missam celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Quæritur, an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem, pro expensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium, Inservientium, paramentorum, luminum, Vini, Hostiæ, & similium?

Octavò, an hoc decretum habeat locum in Beneficiis, quæ conferuntur in titulum, idest, an Rector Beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium, ad rationem reddituum Beneficii?

Decimò, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna, major solita, pro celebratione Missæ, debeant dare eamdem integram eleemosy-

nam

nam iis, quibus Missas celebrandas committunt; An verò satis sit, ut dent celebrantibus eleemosynam consuetam?

Undecimo, super quinto ejusdem Congregationis decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba: Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant; Alioquin omninò abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblatis in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.

Quæritur, an hoc decretum prohibeat absolutè, quo minùs accipiant novas eleemosynas ii, qui acceptis non satisfecerunt, & quid, si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Duodecimo, quid, si offerens eleemosynas, audito impedimento consentiat, ut Sacerdos Missam celebret, cum primùm poterit?

Decimotertio, an pœna interdicti, & aliæ appositæ in eodem Decreto afficiant tam eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam ibi præscriptam, quàm eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesiis, ut ibidem præcipitur?

Decimoquarto, an in hoc Decreto comprehendantur illæ Capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesiis, in die commemorationis omnium Defunctorum, & vulgò dicuntur (*Casse de' Morti*?)

Decimoquinto, an Administratores Ecclesiæ, magnæ devotionis, & concursus, possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis, non nisi post longum tempus satisfacere valeant, ne aliàs cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus Fidelium, ut ajunt, minuantur?

Decimosexto, quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directa solis Capitulis, Collegiis, Societatibus, Congregationibus, nec non omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum Locorum, tam Secularium, quàm Regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus, qui tamen comprehendi videntur sub clausula generali (*& aliis ad quos pertinet*) supplicatur pro opportuna declaratione?

Decimoseptimo, super septimo ejusdem Sacræ Congregationis decreto, quo cavetur, ut in singulis Monasteriis Religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut eleemosynis commodè possit sustentari.

Quæritur, an ubi hæc præfixio facta jam fuit in vim similis decreti Sanctæ memoriæ Pauli V. absque tamen computatione redditꝬuum, cujusque Religiosi, sit denuò facienda, nec ne?

Deci-

Decimo octavo, an Novitii, ad habitum Regularem admissi, possint admitti ad professionem in Monasteriis, in quibus habita, ut suprà, præfixione numeri, commodè ali non possunt?

Decimo nono, Super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur Conventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alioquin subsint jurisdictioni ordinariæ.

Quæritur, an hoc decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Jesu?

Ultimo, an idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi, &c. habeat locum in Italia, dumtaxat; ad quam est restrictum Decretum proximè antecedens, an verò etiam extrà Italiam.

Declarationes, seu Responsiones ad supradicta Dubia.

SAcra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, auctoritate sibi à Sanctissimo Domino Nostro attributa, ad singula Dubia superius proposita, ad hunc modum respondit, videlicet.

Ad primum, etsi legatum sit adeò tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut suprà impositi, ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absque ulla impensa id statuet, quod magis in Domino è re esse judicaverit: Verumtamen si in ipsa Beneficii erectione expresè cautum fuerit, ut liceat Episcopo injunctum onus reducere, ac moderari legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario: Quòd si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundùm morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad tertium, teneri.

Ad Quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seù Cappellaniæ, Legati, aut Salarii, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad Quintum, cenſuit, ubi nullam certam eleemoſynam Teſtator reliquit, eſſe ab Epiſcopo præſcribendam eleemoſynam congruam, quæ reſpondeat oneribus Miſſarum celebrandarum, ſecundùm morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad Sextum, ita eſſe intelligenda.

Ad Septimum, reſpondit, permittendum non eſſe, ut Eccleſiæ, ac Loca pia, ſeu illorum Adminiſtratores, ex eleemoſynis Miſſarum celebrandarum ullam, utcumque minimam portionem retineant ratione expenſarum, quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi cum Eccleſiæ, & Loca pia alios non habent redditus, quos in uſum earumdem expenſarum erogare licitè poſſint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenùs debere excedere valorem expenſarum, quæ pro ipſomet tantùm Miſſæ Sacrificio neceſſario ſunt ſubeundæ, & nihilominus eo etiam caſu curandum eſſe, ut ex pecuniis, quæ ſuperſunt, expenſis, ut ſuprà deductis, abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot præſcriptæ fuerint ab Offerentibus eleemoſynas.

Ad Octavum, non habere locum. Sed ſatis eſſe, ut Rector Beneficii, qui poteſt Miſſam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemoſynam congruam, ſecundùm morem Civitatis, vel Provinciæ, niſi in fundatione ipſius Beneficii aliud cautum fuerit.

Ad Decimum, debere abſolutè integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem ſibi retinere poſſe.

Ad Undecimum, reſpondit, non prohibere abſolutè; Ac propterea, etſi oneribus jam ſuſceptis non ſatisfecerint, poſſe tamen nova etiam onera ſuſcipere Miſſarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus poſſint omnibus ſatisfacere.

Ad Duodecimum, quamvis Onera ſuſcepta infrà modicum tempus adimpleri nequeant, ſi tamen tribuens eleemoſynam pro aliarum Miſſarum celebratione id ſciat, & conſentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum ſuſceptis oneribus ſatisfactum fuerit, decretum non prohibere, quò minus eo caſu eleemoſyna accipiatur pro iiſdem Miſſis juxtà Benefactoris conſenſum celebrandis.

Ad Decimum tertium, has pœnas non habere locum, niſi in ſuſcepturis onera perpetua Miſſarum celebrandarum ſine licentia Epiſcopi, vel ejus Generalis Vicarii, aut Generalis, vel Provincialis.

Ad Decimum quartum, comprehendi.

Ad Decimum quintum, Non poſſe, niſi de conſenſu eorum, qui eleemo-

ſynas

fynas tribuunt, ut suprà in responsione ad Duodecimum.

Ad Decimum sextum, comprehendi etiam privatos Sacerdotes.

Ad Decimum septimum, numeri præfixionem esse iterum faciendam, servata forma ultimi decreti hac de re editi.

Ad Decimum Octavum, esse admittendos ad professionem, si aliàs habiles existant, ac deinde in aliquo alio Monasterio ejusdem Religionis esse collocandos, ubi commodè ali possint.

Ad Decimum nonum, censuit comprehendere.

Ad Ultimum, habere locum extra Italiam.

COSMUS CARD. DE TORRES.

Prosper Fagnanus Sac. Congr. Secretarius.

Cum autem super præmissis diversi irrepserint abusus, illorumque occasione, quàm plures querelæ, & recursus ad Apostolicam Sedem pervenerint; Cupiens eadem Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum hujusmodi detestabiles abusus è Christiana Republica pro viribus evellere, ac opportunè providere, ut sublatis fraudibus, ac emendata negligentia piæ Disponentium, seu Benefactorum voluntati fides illibata servetur, Defunctorum animabus integra, & promta præstentur suffragia, itidemque Deo major gloria, & Ecclesiis præstantior cultus reddatur, prævia auctoritate per SS.D.N. Innocentium Divina Providentia PP.XII. ei specialiter attributa infrascripta decreta, prius in particulari nonnullorum ex præfatis Cardinalibus per Sanctitatem Suam deputata, & postea in generali hujusmodi Cardinalium Congregatione maturè, & accuratè discussa, recognita, & examinata edidit.

In primis, præinserta decreta cum præmissis illorum declarationibus plenissimè, & amplissimè approbat, confirmat, & innovat, omniaque, & singula ibidem contenta, & expressa iterum omni meliori modo decernit, statuit, ac ab omnibus, & singulis etiam speciali, & individuali nota, seu expressione dignis penitùs observari, & omnimodæ executioni demandari decernit, sancit, & præcipit.

Insuper, ut in re tanti momenti consultiùs, ac majori, ut par est, circumspectione procedatur; Si qui forsan fuerint, vel sint, qui suis pravis, & erroneis intentionibus, seu opinionibus blandiri volentes Missarum celebrationem omittunt sub malitiosa, vel irrationabili spe earumdem condonationem, vel reductionem à Sede Apostolica, vel compositionem à Re-

verenda Fabrica Sancti Petri de Urbe obtinendi; Congregatio præfata tum eosdem, tum quoscumque alios, qui posthac in adeò detestabiles abusus ausi fuerint offendere, certiores fieri, & monitos esse voluit, præfatas condonationes, & reductiones ab eadem Sede, non nisi ex rationabili causa, seu æqua commiseratione, compositiones verò à dicta Fabrica utente suis facultatibus, & privilegiis, non nisi ex causa pariter rationabili, & cum clausulis opportunis, & præsertim cum illa: *dummodò maliti osè non omiserint animo habendi compositionem*, *aliàs gratia nullo modo suffragetur*, admitti consuevisse, & solere; quapropter, ut locus omnis imposterum hisce prætextibus præcludatur, memorata Cōgregatio tales intentiones, opiniones, seu spes, ac eleemosynarum, sive in toto, sive in parte versiones in alium, quàm præfatarum Missarum usum, seu satisfactionem, & quascumque alias directas, vel indirectas, immediatas, vel mediatas contraventiones, seu circumventiones declarat prorsùs irrationabiles, injustas, & illicitas, illasque omnino reprobat, damnat, & interdicit.

Cumque hujusmodi absurda ex eo plerumque proveniant, quòd onera Missarum supra vires suscipiantur; caveant omnes, & singuli Rectores, Superiores, & Ministri quarumcumque tùm Secularium, tùm Regularium Ecclesiarum, seu illarum Capitula, ne onera, seù Missas tùm perpetuas, tùm temporales, tùm etiam manuales, quarum satisfactioni impares fuerint, quoquomodo suscipiant, utque id ipsum quoad fieri poterit, pateat, teneantur iidem conficere, semperque in loco magis patenti, & obvio retinere Tabellam onerum perpetuorum, & temporalium literis perspicuis, & intelligibilibus descriptorum, quorum implemento, si moraliter, & intra præscriptum, seu breve tempus satisfacere non posse, seu illa dumtaxat, & non ulteriora adimplere posse crediderint, seu credere debuerint, alias Missas, sive perpetuas, sive temporales, sive manuales per se, vel per interpositas personas quoquomodo recipere, seu acceptare omnino desistant, seu abstineant, & ulteriùs tali casu in eadem Tabella similiter exprimant sese propterea aliis Missis acceptandis, & celebrandis impares esse.

Iidemque teneātur pariter in Sacrario duos libros retinere, ac in eorum altero singula onera perpetua, & temporalia; in altero autem Missas manuales, & tam illorum, quàm istarum adimplementum, & eleemosynas distinctè, & diligenter adnotare, & adnotandas, seu adnotanda curare, singulisque annis de supradictis adimplementis, eleemosynis, & oneribus pariter exactam rationem suis Superioribus reddere, ac omnes, & singulas

 ratio-

rationes hujusmodi in præfatis respective libris simili distinctione, & diligentia, tam præfati, à quibus rationes debent reddi, quàm Superiores, quibus reddendæ erunt, describere, seu adnotare, sive describendas, vel adnotandas respectivè curare.

Quibus semper salvis, debeant ulteriùs Regulares prædicti, omnes, & quascumque eleemosynas tùm manualium, tùm perpetuarum, & temporalium Missarum reponere in capsa particulari sub duabus clavibus, quarum una penes Superiorem localem, altera verò penes alium à Capitulo Conventuali deputandum retineatur, ac de iisdem eleemosynis, & celebratione Missarum coram Patribus Discretis, seu Consiliariis, vel alio simili modo nuncupatis singulis mensibus districtam rationem exigere, & respectivè reddere.

Quòd si prædicti, ad quos cura Tabellæ, Capsæ, & librorum præfatorum respectivè pertinet, seu pertinere debet, suam operam præmissis, ut præfertur, minimè navaverint, & Superiores tùm Secularium, tùm Regularium Ecclesiarum rationem prædictam non exegerint, seu non invigilaverint, quòd præfati, qui in curam Tabellarum, & librorum incumbunt suo muneri, ut præfertur, satisfaciant, in singulis respectivè casibus Seculares pœnam suspensionis incurrant; Regulares verò voce activa, & passiva, ac gradibus, & officiis, quæ obtinent ipso facto, & absque alia declaratione privati sint, & intelligantur, necnon ad hujusmodi gradus, & officia obtinenda similiter inhabilitentur, & inhabilitati sint, & intelligantur.

Porrò, ne ullo unquam tempore omnia, & singula Decreta prædicta in oblivionem, seu desuetudinem abeant, Rectores, Superiores, seu Capitula Ecclesiarum Secularium illa retineant publicè exposita in eorum Sacrario; Superiores verò Locales cujuscumque Monasterii, Conventus, ac Domus Regularis curare, & efficere teneantur sub pœna privationis officiorum, quæ obtinent, vocisque activæ, & passivæ ipso facto incurrenda, ut in perpetuum sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Adventus, & feria sexta post Octavam Corporis Christi omnes, & singulæ præmissæ tùm insertæ, seu confirmatæ, tùm in præsens factæ Ordinationes una cum dictis declarationibus in publica Mensa perlegantur.

Meminerint igitur, & satagant Ordinarii, ut à personis, & in Ecclesiis quoquomodo etiam in vim decretorum Concilii Tridentini sibi subjectis, Missæ ea, qua par est, fide, & diligentia celebrentur, & cuncta, & singula de-

creta

creta hujuſmodi omnimodæ executioni demandentur, nedum juſtitiam recurrentibus, ſeu inſtantibus reddentes, ſed ex officio tùm in Viſitationibus, tùm in aliis actibus, & modis, quos expedire, & convenire toties, quoties iudicaverint inquirentes, ne aliquid committatur, pervertatur, differatur, vel omittatur, quod his omnibus, & ſingulis Decretis adverſetur.

Caveant etiam reſpectivè omnes Regulares tùm Subditi, tùm Superiores quicumque nedum Locales, ſed etiam Provinciales, & Generales, ne Miſſarum celebratio, & omnium Decretorum præmiſſorum executio, cum pernicie propriarum animarum, cum præjudicio illarum, quibus Miſſæ ſunt applicandæ, & cum magno Chriſti-fidelium ſcandalo quoquomodo omittantur, differantur, negligantur, ſeu pervertantur, alioquin ultra propriæ conſcientiæ onerationem, pœnam privationis vocis activæ, & paſſivæ, ac graduum, & officiorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad hujuſmodi gradus, & officia obtinenda prorſus incurrant.

Curent propterea præfati Superiores Regulares in omnes, & ſingulos Contravenientes debitis pœnis diligenter, & promte etiam per inquiſitionem animadvertere, & inſuper teneantur omnes, & ſinguli Superiores locales in Provincialibus Capitulis, ſeu Congregationibus exhibere atteſtationem, ſeu fidem ab omnibus Sacerdotibus Conventus, Monaſterii, ſeu cujuſcumque Domus Regularis ſubſcriptam, & juratam, quòd omnibus, & ſingulis tùm perpetuis, tùm manualibus Miſſarum oneribus, ſeu obligationibus ad limites, & tenorem præſentium Decretorum tempore eorum regiminis fuerit omnino, & integraliter ſatisfactum, vel deficiente aliqua modica ſatisfactione, poſſit etiam hujuſmodi reſiduali implemento Miſſarum diſtinctè referendarum intra breve tempus moraliter ſatisfieri, ea adjecta, & omninò adimplenda conditione, quòd antè præfatæ atteſtationis exhibitionem quicumque Superiores locales prædicti vocem activam, ſeu paſſivam in memoratis Capitulis, ſeu Congregationibus omnino habere non valeant.

Præterea Provinciales, Vicarii, & Viſitatores Provinciarum, ſeu Congregationum debebunt in fine eorum regiminis Superioribus Generalibus in forma probante oſtendere, quòd executioni præſentium Decretorum ſedulò invigilaverint, & ad eorum tenorem in omnibus, & ſingulis Conventibus, ſeu Monaſteriis, vel Domibus Regularibus Provinciæ, ſeu Congregationis de omnibus, & ſingulis oneribus, & obligationibus, ac inſimul

ſatisfactionibus Miſſarum exactam, & diligentem rationem exegerint, ac contra delinquentes ad declarationem, & executionem reſpectivè pœnarum in Decretis contentarum proceſſerint, & de adimplemento circa ea, quæ in præmiſſis ad ipſos ſpectant legitimè docuerint, aliàs ad vocem activam, & paſſivam in Capitulis Generalibus nullatenus admittuntur.

Cæterum, quia etiam ad quamplures Archiconfraternitates, Confraternitates, Societates, Congregationes, Hoſpitalia, Altaria, Cappellas, Oratoria, & Eccleſias, ac alia loca, & opera Pia quomodolibet nuncupata, quæ cuicumque curæ, ſeu regimini, aut adminiſtrationi, vel directioni Laicorum cujuslibet gradus, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ etiam ſpeciali, & individuali nota dignorum dumtaxat, vel quorumcumque Eccleſiaſticorum, & Laicorum hujuſmodi mixtim commendata, annexa, ſeù quomodocumque commiſſa, vel attributa ſunt, onus, ſeu cura celebrationis Miſſarum, ſive manualium, ſive ad tempus, vel in perpetuum pertinet; Hinc ſalvis ſemper iis, quæ in præinſertis Decretis continentur, omnes, & quicumque hujuſmodi Archiconfraternitatum, Societatum, Congregationum, Hoſpitalium, Altarium, Cappellarum, Oratoriorum, & Eccleſiarum, ac aliorum locorum, & operum Piorum Rectores, ſeu Adminiſtratores, vel Directores, & alii hujuſmodi Officiales, nec non ii, ad quos cura Tabellæ, & librorum in præmiſſis ſpectat, Tabellam, Libros, & hæc Decreta reſpectivè juxtà modos ſuperius expreſſos, ſimiliter retinere, nec non de oneribus, ac celebrationibus, & eleemoſynis dictarum Miſſarum ſingulis annis rationem exigere, & reſpectivè iis, ad quos pertinet, reddere ſub pœnis arbitrio, & in ſubſidium excommunicationis, teneantur.

Poſtremo omnibus, & quibuſcumque tam Eccleſiaſticis perſonis cujuſcumque Ordinis, Status, Gradus, Regulæ, Congregationis, Societatis, conditionis, & dignitatis exiſtant, quàm Laicis quocumque honore, ac poteſtate prædictis omnia, & ſingula præmiſſa Decreta interpretandi, nec non Eccleſiaſticis prædictis pœnas in hujuſmodi Decretis relaxandi, ſeu quoquo modo circa præmiſſa diſpenſandi, omnis, & quæcumque facultas ſit penitus interdicta.

Non obſtantibus quoad ſupraſcripta omnia, & ſingula in hujuſmodi Decretis contenta, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in favorem quarumcumque Perſonarum, atque Ordinum tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum etiam S. Joannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cujuslibet alterius Inſtituti etiam neceſſa-

cessario, & in individuo exprimendi, Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcumque tam Secularium, quàm Regularium locorum, nec non illorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis etiam mari magno, seu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habens, quibus quo ad ea, quæ præsentibus adversantur illis aliàs in suo robore permansuris, Sac. Congregatio Sanctitatis Suæ auctoritate specialiter, & expresè derogat, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ die 23. Novembris 1697.

JOSEPH CARD. SACRIPANTES PRÆFECTUS.

Ferdinandus Nuptius Sac. Congr. Secret.

Quocirca, cum dilectus filius noster Joseph Tituli Sanctæ Mariæ Traspontinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis Sacripantes, memoratæ Congregationis Præfectus, præfata Decreta nobis retulerit, Nos considerantes eadem omnia, & singula Decreta, ea qua decet maturitate digesta, & examinata, ac in vim Apostolicæ auctoritatis, eidem Congregationi specialiter, ut prefertur, attributę peracta, perutilia fore censentes, illaque propterea perpetuò, & inviolabiliter observari, nec non Constitutionis nostrę munimine roborare volentes; Motu proprio, non ad cujusquam Nobis super hoc oblatę petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & matura deliberatione, deque Apostolicę potestatis plenitudine prę inserta Decreta, omniaque, & singula in eis contenta tenore pręsentium auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis, & irrefragabilis

Apo-

Apostolicę firmitatis robur, & efficaciam adiicimus, quinimo motu, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine similibus, omnia, & singula in supradictis Decretis contenta, de novo statuimus, decernimus, & ordinamus, ac ab omnibus, & quibuscumque, etiam speciali, & individua nota dignis omnino exactè, & perpetuò servari volumus, sancimus, & mandamus.

Decernentes pręsentes literas, cum omnibus, & singulis inibi contentis semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque, & quomodocumque spectabit in omnibus, & per omnia plenissimè, & inviolabiliter observari, sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate pręeminentia, aut potestate fungentes, & functuros, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicę Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus omnibus, & singulis, quę pręfata Congregatio, auctoritate per ejusdem recordationis Urbanum Papam VIII. & respectivè per Nos illi specialiter attributa, decrevit non obstare, quę pariter, & iterum Nos tenore pręsentium non obstare decernimus, & mandamus, quibus omnibus quo ad ea, quę pręsentibus adversantur, illis, aliàs in suo robore permansuris, etiam harum serie plenissimè, specialiter, & expresśè derogamus, cęterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut pręsentes literę in valvis Ecclesię Lateranensis, ac Basilicę Principis Apostolorum, nec non Cancellarię Apostolicę, Curięque generalis in Monte Citorio, ac in Acie Campi Florę de Urbe, ut moris est publicentur, & affigantur, sicque publicatę, & affixę, omnes, & singulos, quos illę concernunt perinde arctent, & afficiant, ac si unicuique eorum personaliter intimatę fuissent.

Pariterque, ut earumdem pręsentium transumtis impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personę in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsùs fides adhibeatur, quę pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę.

Nulli ergò omnino hominum liceat, paginam hanc nostrarum Confirmatio-

mationis, Approbationis, Statuti, Decretorum, Ordinationis, Voluntatis, Sanctionis, Mandatorum, & Derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prҿsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romҿ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicҿ Millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo. Decimo Kal. Januarii. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

B. CARDINALIS PRODAT. I. F. CARD. ALBANUS.

Registrata in Secretaria Brevium.

Visa de Curia I. Ciampinus. *I. Catallus.*

IX.

Decreta circà validitatem Electionis Sepulturæ.

Ad Tit. 2. Synod. Const. Cap. 4.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Dudum à Congregatione tunc existentium S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum ad supplicationem tunc existentis Commendatarii Abbatiҿ, & Parochialis Ecclesiҿ Sancti

Joan-

Joannis Majoris nuncupatę Civitatis Neapolitanę emanavit Decretum tenoris, qui sequitur, v3. Neapolitana electionis sepulturę: libellus infrascripto verborum tenore conceptus Eminentissimi Commendatarii Abbatię, & Parochialis Ecclesię Sancti Joannis Majoris nomine huic Sacrę Congregationi Concilii porrectus fuit. *Eminentissimi, e Reverendissimi Signori. Per evitarsi le controversie, che per causa dell' elezzione di sepoltura, e di funerali sogliono avvenire, non senza scandalo de' Fedeli sono l'Eminenze Vostre supplicate dal Commendatario dell' AbbaZia, e Chiesa Parochiale di S. Giovanni Maggiore di Napoli per la risoluZione de' seguenti dubii.*

Primo, se sia valida l'eleZzione della sepoltura, che si fà nella presenza del Paroco da chi è sano, ò infermo.

Secondo, se al valor dell' eleZzione della sepoltura si richieda il testamento nell' ultima volontà, ò vero basti, che s'eligga innanzi per altro atto publico, che non sia testamento.

Terzo, se sia nulla essa elezZione di sepoltura, quando s'elegge eziandio per testamento fatto in vita, e non in morte.

Quarto, se chi hà Cappella di sua famiglia con sepoltura propria, ò si comprasse Cappella con propria sepoltura, morendo senz' elezzione di sepoltura si debba sepelire nella Catedrale.

Quinto, se sia valida l'elezzione della sepoltura fatta nella presenza di due, ò più testimonii.

Sesto, se l'eleZzione dellà sepoltura fatta per nutum, e per signa, in caso, che tal' uno non possa parlare, sia valida.

Settimo, se li fratelli delle Confraternità si possano sepelire nella sepoltura della loro Chiesa, non facendosi eleZZione d'altra.

Ottavo, se l'elezzioni della sepoltura, le quali de jure præsumuntur, come quella della moglie, rispetto al marito, de' figli rispetto al Padre, e loro maggiori, de' schiavi rispetto à Padroni, e simili siano valide, ch' è quanto dall' EminenZe Vostre benignamente si desidera di dichiarare, & il tutto, &c.

Quæritur quid ad singulas prædictas dubitationes respondendum.

Die 13. Februarii 1666. Sacra Congregatio Eminentissimorum S.R.E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum.

Ad primam: censuit esse validam, dummodò Parochus non attestetur ad proprium commodum.

Ad secundam: censuit non requiri necessariò testamentum.

Ad tertiam: censuit non esse nullam.

Ad quartam: non esse sepeliendum in Cathedrali.

Ad quintam: esse validam.

Ad sextam: esse validam, dummodo sufficienter constet de voluntate eligentis.

Ad septimam: negative.

Ad octavam: censuit, quatenus electa non fuerit sepultura, uxorem in sepultura ultimi viri sepeliendam, filios verò in sepulchro majorum, servos autem in Parochia. Ita reperitur in Regesto Decretorum lib. 25. fol. 29. ejusdem Sac. Congregationis. In quorum fidem, &c. Datum hac die 29. Junii 1682. Ita est A. Altovitus S. C. Secretarius. Loco ✠ Sigilli. Cum autem sicut dilecti filii Electi dictę Civitatis Neapolitanę Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi Decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, Apostolicæ confirmationis nostrę patrocinio communiri summopere desiderent; Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, & eorum singulares personas, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatę existunt ad effectum prę sentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; Decretum prę insertum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus: salva tamen semper in prę missis auctoritate prę fatę Congregationis Cardinalium. Decernentes easdem prę sentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in prę missis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscumque. Datum Romę apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 12. Julii 1682. Pontificatus nostri anno sexto.

I. G. SLUSIUS.

Aliud Decretum, sive declaratio ejusdem circa electionem sepulturæ collective factam à Confratribus.

Neapolitana Juris funerandi.

SUmta occasione Decreti editi ab hac Sacra Congregatione in alia causa Neapolitana sub die 13. Februarii 1666. quæ ad secundum ex pluribus dubiis propositis super materia funerum respondit: Ad validam sepulturæ electionem non requiri necessario testamentum.

Confratres, & Consorores paucis ab hinc annis consueverunt collective, & collegialiter per publicum instrumentum eligere sepulturæ suæ locum in aliis Ecclesiis, & signanter Regularium, in quibus eædem Sodalitates erectæ reperiuntur, absque tamen voto, juramento, aut promissione de non revocando electionem, & nuper Confratres Artifices Congregationis Assumtæ erectæ in Ecclesia Presbyterorum Oratorii S. Philippi Nerii, per libellum à Sanctissimo Domino Nostro remissum supplicarunt hujusmodi electionis sepulturæ modum validum declarari.

Super his confecto processu per Eminentissimum Archiepiscopum, dataque relatione, quę in seorsivo folio per manus Eminentissimorum Patrum transmittitur, hodie informante tantum Capitulo Ecclesię Archiepiscopalis Neap. quęritur.

An hujusmodi electio sepulturę collective, & collegialiter facta substineatur in casu, de quo agitur?

Die 16. Maii 1682. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum respondit, substineri electionem sepulturę collective factam per Confratres individualiter consentientes, & die 19. Decembris ejusdem anni 1682. reproposita hujusmodi causa, utraque parte ore, & scriptis informante, stetit in decisis, addita clausula, revocabiliter tamen.

F. CARD. COLUMNA PRÆFECTUS.

A. Altovitus S. C. C. Secretarius.

De-

X.

Decreta pro funeribus, ad quæ accedit Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ Neapolis.

CLEMENS PAPA IX.

Ad futuram rei memoriam.

EManavit nuper ad favorem dilectorum filiorum Capituli, & Canonicorum Metropolitanę Ecclesię Neapolitanę à Congregatione Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus prępositorum Decretum tenoris, qui sequitur, videlicet. Sacra Rituum Congregatio referente Eminentissimo Brancacio declaravit, Decretum ejusdem Sacrę Congregationis editum die 26. Januarii 1641. quo declaratum fuit Capitulum, & Canonicos Metropolitanę Civitatis Neapolis vocatos ad funus, non posse à Regularibus, & signanter à Monachis Benedictinis, Cœlestinis, & Olivetanis impediri, quin ingrediantur cum propria Cruce in Ecclesias ipsorum Regularium, esse servandum, etiam quoad Carmelitas Sanctę Marię de Vita eiusdem Civitatis. Hac die 8. Junii 1669. M. Episcopus Portuensis Cardinalis Ginnettus. Cum autem sicut pro parte Capituli, & Canonicorum prędictorum Nobis subinde expositum fuit, ipsi Decretum hujusmodi pro firmiori illius subsistentia Apostolicę Confirmationis nostrę Patrocinio communiri, summopere desiderent; Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, & eorum singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatę existunt ad effectum pręsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum pręinsertum Auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apostolicę firmitatis robur adiicimus: salva tamen semper in pręmissis auctoritate prędictę Congregationis Cardinalium. Decernentes easdem pręsentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spe-

ſtat, & pro tempore ſpectabit, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari, ſicque in pręmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, & irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari; Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cęteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romę apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 29. Junii 1669. Pontificatus Noſtri Anno tertio. I. G. SLUSIUS.

XI.

Aliud Decretum.

NEAPOLITANA.

PRO parte Capituli Metropolitanę Neapolis, expoſitum fuit apud Sac. Rit. Congregationem in ſupplici libello, cujus tenor eſt, ut infrà, v3. *Il Capitolo dell' inſigne Metropolitana di Napoli humilmente rappreſenta all' EE. VV. come nella lite havuta con gli Regolari in queſta Sac. Congregazione, havendo ottenuto Decreto, che poſſa eſſo Capitolo nell' aſſociare i cadaveri entrare con la Croce nelle Chieſe di eſſi Regolari; non devono hora permettere l'EE. VV. che i loro Decreti, e Reſoluzioni non habbiano il loro dovuto effetto, mentre i Regolari predetti quando ſentono, che qualch' uno habbia laſciato il ſuo cadavere per teſtamento, che ſi ſepeliſca nelle loro Chieſe, e che ſi debba aſſociare dal Capitolo, eſſi ripugnano, e dicono non volerlo ricevere, ne ſepelirlo, come bene potranno informarſene dal Sig. Card. Caracciolo loro Arciveſcovo. Supplica per tanto il ſudetto Capitolo l'EE. VV. à commettere à detto Arciveſcovo, che coſtringa eſſi Regolari à ricevere i Cadaveri nelle loro Chieſe, quando ſono ſoliti riceverli; E perche potrebbero ancora cercare ſomma eceſsiva ſupplica ſimilmẽte, che il medeſimo Arciveſcovo poſſa taſſarla, e coſtringere eſsi Regolari à ricevere i Cadaveri nelle loro Chieſe, quando ſaranno aſſociati dal Capitolo, con quelle pene, che parerà alla ſomma prudenza dell' EE. VV.*

Et eadem Sac. Congr. audito etiam Eminentiſs. D. Card. Archiepiſcopo Neap. in eadem pręſenti, reſpondit, pręfatus Eminent. Archiepiſc. Neapolitanus compellat pręd ictos Regulares ſub cenſuris, etiam per Interdictum, quatenus in caſibus expoſitis. Et ita decrevit, die 16. Januar. 1677.

V. CARD. CARPINEUS.

Loco ✠ Sigilli. *Bernardinus Caſalius Sac. Rit. Cong. Secr.*

Let-

XII.

Lettera della Sacra Congregazione circa gl' inviti alle Chiese de' Regolari, e Monache.

Ad Tit. 2. Synod. Const. Cap. 5.

Foris. All' Eminentiss. e Reverendiss. Sig. mio Osservandiss. Il Signor Cardinal Caracciolo Arcivescovo di Napoli.

Intus vero. Eminentiss. e Reverendiss. Sig. mio Osservandiss.

SIno sotto li 22. Gennaro 1677. la Santità di N. S. ordinò à V. Em. che in suo nome, e con l'autorità, che à tal' effetto se li communicava, non permettesse, ma espressamente probibisse il fare inviti nelle Chiese, e funzioni de' Regolari, e di Monache, anco esenti di qualsivoglia specie d'esenzione, quantunque ampla, speciale, e privilegiata, senza eccezzione alcuna di persone di qualunque stato, grado, e dignità, benche fosse necessario di farne special menzione; E che le medesime Chiese si dovessero chiudere affatto all' Ave Maria, & anco per qualche spazio di tempo avanti, in modo che, doppo l'Ave Maria non vi sia ingresso, ò dimora di qualunque persona, sotto pena di scommunica latæ sententiæ ipso facto incurrenda riservata à Sua Santità, & à V. Em. solamente, si che niun privilegio, ò facoltà, quantunque amplo, & amplissimo, e degno di special menzione suffragasse: Et anco a' Superiori Regolari dell' uno, e dell' altro sesso, della privazione dell' officio, e della voce attiva, e passiva, con facoltà ancora di porre l'interdetto nelle medesime Chiese, e di prender altre provisioni, che all' Em. V. paressero opportune. E perche hora alcuni Regolari sotto frivoli pretesti pretendono di non esser compresi nella sudetta probibizione, Sua Santità rinovando la medesima, circa l'invito de' Secolari nell' accennate funzioni, e rivocando qualsivoglia indulto concesso à qualsivoglia Ordine, benche esente di qualsivoglia esenzione, mi hà comandato di scrivere à V. Em. che contro li Trasgressori si compiaccia di procedere alle pene contenute nella predetta lettera delli 22. Gennaro 1677. Lo significo à V. Em. e le bacio per fine humilmente le mani. Roma 20. Settembre 1683.

Di V. Em. *Humiliss. & Affettionatiss. Servitore.*

G. CARD. CARPEGNA.

B. Panciatichi Segretario.

De-

XIII.

Decretum S. Congregationis de interdicto Ecclesiarum Sanctimonialium Regularibus subjectarum.

Ad Idem Cap. 5.

IN Causa Neapolitana Interdicti, & Censurarum vertente inter Curiam Archiepiscopalem ex una, & Moniales Reginę Cœli, & P. Abbatem S. Petri ad Aram partibus ex altera, de, & super infrascriptis dubiis, nempè.

Primo, An Eminentissimus Archiepiscopus possit subiicere interdicto Ecclesiam Monialium Prælato Regulari subjectarum.

Secundo, An Prælatus Regularis possit apponere Interdictum Ecclesiæ Monialium sibi subjectarum, & quatenus negativè.

Tertio, An Prælatus Regularis dicatur usurpasse jurisdictionem Episcopalem.

Quarto, An possit per Ordinarium declarari incursum in Censuras.

Quinto, An, & quomodo sit puniendus Prælatus Regularis, & cæteri Complices pro excessibus.

Sacra Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium pręposita Partibus ipsis auditis, referente Eminentissimo Cavallerino, censuit ut infra respondendum, videlicet.

Ad primum: affirmative in casu, de quo agitur.

Ad secundum: Interdictum appositum ab Abbate S. Petri ad Aram non substineri. Ad reliqua vero dubia juxta mentem. Romę 21. Junii 1697.

Ita reperitur in Regesto autographo ejusdem Sacrę Congregationis. In quorum fidem, &c. Romę hac die 29. Maii 1699.

Nicolaus Archiepiscopus Theat. Secretarius.

AVVER-

XIV.

AVVERTIMENTI

DI SAN CARLO

PER LI CONFESSORI.

Ad Tit. 3. Synod. Const. Cap. 5.

1. ACcioche li Confessori amministrino il Sagramento della Penitenza con quel frutto, ch' esso può fare nelli Penitenti, ch'è la vera emendazione della vita, e non manchino in negozio di tanta importanza con carico delle proprie conscienze, della debita diligenza, com'è da temere grandemente, che in questo siano colpevoli molti, vedendosi universalmente così poca emendazione in quelli, che tanti, e tanti anni sono venuti à questo Sagramento: abbiamo messo insieme tutti gli ordini, et avvertenze nostre, già in diverse occasioni sopra quello date, et aggiunte alcune, che abbiamo giudicato utili, e necessarie à questo effetto. Però li essortiamo nelle viscere del Nostro Signor GIESU' CRISTO, che come ricerca il debito dell' ufficio, e vocazione loro in questa materia, e negozio così importante alla salute dell' anime, vogliano con ogni diligenza cooperare, e promovere l'intenzione nostra d'incaminare questo popolo, che il Signore ci hà dato à reggere nella via della salute.

2. Nissuno Sacerdote Secolare, ò Regolare, s'intrometta à ministrare il Sagramento della penitenza, se non hà l'approbazione, e licenza da Noi, come ordina il Concilio di Trento.

Guardisi ciascuno di non ingannarsi in questo sotto pretesto, che li confitenti siano putti, perche facilmente può accadere, che in molti di loro,

ro, quantunque siano di poca età, si trovino peccati mortali: Nè meno s'inganni sotto pretesto di necessità, pigliando per necessità ogni sorte d'infermità, nè anco le gravi, e pericolose, quando si può avere ricorso al proprio Curato, ò altro Confessore da noi approvato.

3. Quelli Sacerdoti, che avranno licenza da noi di poter confessare con limitazione di certo tempo, di certo luogo, overo di certa sorte di persone; avvertiscano di non eccedere la forma della licenza, che gli è stata concessa.

I Confessori, che averanno da noi facoltà di assolvere da censure, e casi reservati, la usino con moderazione in edificazione, et non in destruzione.

4. Tutti li Confessori, quantunque da noi ammessi per idonei, nondimeno per li molti casi, che alla giornata occorrono à i Penitenti, che sogliono essere spesse volte difficili, avvertiscano di aver continuamente per le mani alcuni buoni, et approvati Autori di casi di conscienza: e quando essi soli non fussero sufficienti col proprio studio à risolverli, abbiano ricorso à persone più intelligenti, e versate in dette materie.

Essaminino ancora bene le proprie forze, e scienza, e non s'ingeriscano à sentire confessioni di persone, che dubitino, che siano involti in casi, che non sappiano essi risolvere.

Abbiano buona notizia delle censure, et casi riservati, e particolarmente della Bolla in *Cœna Domini*, e medesimamente leggano spesso li Cànoni penitenziali, e queste nostre avvertenze.

5. Conciosia cosa che, chi ministra qualsivoglia Sagramento in peccato mortale, pecca mortalmente, per questo devono li Confessori diligentemente avvertire di non andare à sentire le confessioni ritrovandosi in qualche peccato mortale; e molto meno trovandosi legati in qualche censura Ecclesiastica.

Anzi il zelante Confessore, e desideroso di ajutar l'anime, e d'indrizzarle nelle virtù Cristiane, e dargli li rimedii spirituali per uscir dal peccato, & insegnarli à conoscere le astuzie del nemico della nostra salute, e finalmente di spogliare il Penitente dell'huomo vecchio, e vestirlo del nuovo, e formare in esso un perfetto Cristiano, non si deve contentare di andare ad amministrare questo Sagramento senza peccato mortale; ma conoscendo, che per i sopradetti importa molto пratticar prima in se stesso, quel che desidera in altri, perche più muovono gli essempi, che le paro-

parole; nè si può bene insegnare ad altri la virtù, che non si hà; per tanto deve haver grandissimo desiderio della perfezzione propria, & essercitarsi nelle virtù necessarie per acquistarla.

6. E perche, quando si ammettono Regolari alle confessioni, solamente sono esaminati della sufficienza, e dottrina, essendo che per lo più non possiamo noi haver certa notizia della bontà de i loro costumi, per questo incarichiamo la conscienza de i loro Superiori, che non ci propongano à questo ministerio se non persone, che siano di bontà, e virtù tale, che possano degnamente amministrare questo Sagramento.

7. Siano pronti ad udir le confessioni, e si guardino non solamente di non mandare indietro, per fuggire la fatica, quelli, che vengono per confessarsi, ma nè pur mostrino con cenno, ò parole di ascoltargli mal volentieri, anzi facciano sì, che i loro Penitenti sappiano, che essi sentono consolazione, e piacere di simili fatiche per beneficio loro.

Per questa causa, & accioche li Penitenti non si scusino di non essersi confessati, massime a' tempi debiti, per non avere avuto commodità di Confessori, avvertiscano li Confessori, ancorche altrove siano chiamati a' Funerali, & altri officii, di non intermettere, se non per causa necessaria, il confessare nelli tempi, ne i quali sogliono essere più frequenti le confessioni, specialmente per otto, ò più giorni avanti la Natività di Nostro Signore, nella Quaresima, massime dal mezzo d'essa, fin' à tutta l'ottava di Pasqua, alcuni giorni à tempo de' Giubilei, & altre feste, e solennità, nelle quali ordinariamente il popolo, ò tutto, ò parte, suole confessarsi.

8. Desideriamo anco, che li Superiori de' Regolari avvertiscano à questo procurando, che nelli sopradetti tempi sia nelle loro Chiese quel maggior numero di Confessori dotti, e timorati di Dio, e da Noi approvati, che sia possibile.

9. Li Confessori Regolari, quando saranno chiamati à confessare infermi, se la necessità del tempo non persuade altro, s'informino dal proprio Curato dello stato, e condizione dell' infermo, acciò possano attendere diligentemente allo scarico della conscienza di quello, massimamente in quell' ultimo punto, dal quale grandemente dipende la salute, ò perdizione eterna di quell' anima: e se non averà avuto il tempo di farlo prima, veda almeno di farlo dopò essa confessione quanto prima, perche, e lui, & il Curato possano meglio sodisfare ciascuno al loro officio in ajuto spirituale di quell' infermo.

10. Il Confessore, che avrà amministrato il Sagramento della penitenza à qualche infermo, sia pronto à sottoscrivere la fede, d'averlo confessato, acciòche li Medici non abbandonino la sua cura conforme alla Bolla di Pio Quinto di santa memoria, overo dalla negligenza loro in sottoscrivere dette fedi non piglino occasione di scusarsi dall' osservanza della sopradetta Bolla.

11. Non confessi in casa di Laici huomini, ò donne di quasivoglia qualità, se non in caso d'infermità, & in tal caso confessando donne, tenga l'uscio aperto, si che possa esser veduto da quelli, che stanno nella stanza più vicina.

Fuori del caso sudetto, non ascolti mai le confessioni delle donne, ancorche solamente volessero reconciliarsi, se non in Chiesa, e nelli Confessionali, nè prima che si levi, nè dopò che tramonti il Sole.

In essi Confessionali ordinariamente ascolterà anco le confessioni, degli huomini, che udirà in Chiesa.

12. Per questo siano in tutte le Chiese Confessionali corrispondenti al numero de' Confessori, che sogliono esser ordinariamente in ciascuna di esse.

Siano posti detti Confessionali in luogo della Chiesa talmente aperto, che da ogni parte si veggano; e se con questo si può insieme fare, che siano in luogo, dove abbiano qualche riparo, che mentre alcuno si confessa, impedisca gli altri d'accostarsi troppo vicino al Confessionale, si faccia: altrimente dov'è questo abuso, sarà ufficio del Confessore levarlo, con fare scostare le genti troppo vicine, prima che si metta à sedere nel Confessionale, et anche mentre ascolta le Confessioni, se l'occasione lo ricercherà.

13. Deve il Confessore talmente ordinare, e regolare la sua intenzione in amministrare questo Sagramento, che non si muova per rispetto alcuno temporale, ma per sola gloria di Dio, e desiderio della salute delle anime: per tanto ogni volta che sarà chiamato, ò si metterà à udire le Confessioni, alzando la mente al Signor Dio; indrizzi attualmente la sua intenzione à questo fine, considerando attentamente che và à lavare quei Penitenti nel preziosissimo Sangue del Nostro Salvatore Giesù Christo.

14. E perche sono molti pericoli nell' amministrare questo Sagramento, cioè, ò di errare nella decisione di casi, ed obblighi che occorrono, ò di dare il beneficio dell' assoluzione à quelli, che ne sono indegni, overo di

restare in qualche modo con l'anima sua macchiata sentendo molte immondizie d'altri; pertanto non deve mai il Sacerdote andare à udire confessioni, che prima con alcuna breve orazione secondo la commodità non dimandi lume, e grazia al Signore di non commettere alcun' errore, e di lavar talmente le macchie dell' anime d'altri, che non imbratti la sua. Insieme preghi per la vera conversione di quelli, de' quali è per udire la confessione. Per questa causa ogni Confessore abbia scritto presso di se gl' infrascritti versicoli del Salmo 50. ed orazione anticamente usata nella Chiesa, acciò che avanti il Confessare dica questa, ò qualch' altra conforme alla divozione di ciascuno.

℣. *Cor mundum crea in me Deus.*
℟. *Et spiritum rectum innova in visceribus meis.*
℣. *Ne proiicias me à facie tua.*
℟. *Et spiritum sanctum tuum ne auferas à me.*
℣. *Redde mihi lætitiam salutaris tui.*
℟. *Et spiritu principali confirma me.*
℣. *Docebo iniquos vias tuas.*
℟. *Et impii ad te convertentur.*
℣. *Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ.*
℟. *Et exultabit lingua mea justitiam tuam.*

ORATIO.

Domine Deus omnipotens propitius esto mihi peccatori, ut digne possim tibi gratias agere, qui me indignum propter tuam magnam misericordiam ministrum fecisti officii Sacerdotalis, & me exiguum humilemque, mediatorem constituisti ad orandum, & intercedendum ad Dominum Nostrum Jesum Christum filium tuum pro peccatoribus, & ad pœnitentiam revertentibus. Ideoque Dominator Dominus, qui omnes vis salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, qui non vis mortem peccatorum; sed ut convertantur, & vivant, suscipe orationem meam; quam fundo pro famulis, & famulabus tuis, qui ad pœnitentiam venerunt, da illis spiritum compunctionis; & resipiscant à Diaboli laqueis, quibus adstricti tenentur, ut ad te per dignam satisfactionem revertantur. Per eundem Dominum Nostrum Jesum Christum, &c.

15. Vedendo, che alcuno ſenza giuſta cauſa laſcia il ſuo ordinario Confeſſore, ch'era più atto ad ajutarlo nella via della ſalute, procuri con buon modo di rimandarlo ad eſſo, biaſimando queſta pernicioſa negligenza, che hanno le perſone di non eleggere un Confeſſore ordinario ſpirituale, & intelligente, e la dannoſa, e nociva frequente mutazione d'eſſi; perche ſi come li Medici corporali, che hanno prattica, e cognizione della natura, e compleſſione degl' infermi, non ſi mutano facilmente, perche eſſi ſanno meglio applicare li rimedii neceſſarii al ſuo male: così li penitenti non devono laſciare quel Medico ſpirituale, il quale conoſcendo li ſuoi biſogni, gli può applicare più opportuni, e più utili rimedii.

16. Siano avvertiti di non ammettere alla confeſſione quelli, che non verranno à quella, con la debita interiore, & eſteriore preparazione, ammonendoli con parole caritative ſecondo la capacità di ciaſcuno, che vadino prima à prepararſi convenientemente, e poi tornino.

17. Niun Confeſſore dunque aſcolti confeſſioni di donne, che vengono per confeſſarſi, che non ſiano veſtite con abito modeſto, come conviene alla riverenza, che ſi deve à queſto Sagramento, et alla cognizione, e contrizione, con le quali ogn' uno deve andare à preſentarſi innanzi al Tribunale, e Giudizio del Signore, e come reo dimandargli miſericordia, e perdono.

18. Ricercaranno con molto maggior diligenza la preparazione interiore, ch'è neceſſaria à quelli, che vengono à queſto Sagramento; la qual preparazione conſiſte in aver fatta buona, e diligente eſſaminazione de' ſuoi peccati, e procurato d'aver quel dolore, che giuſtamente ſi deve con fermo, e riſoluto propoſito di ſodisfare al paſſato, & emendarſi per l'avvenire. Quelli dunque, ne' quali ſcorgeranno, che non vi ſia tal preparazione, cercaranno con ragioni farli capaci, che tornino, e s'apparecchino debitamente. Li ſegni, per li quali ſi potrà da principio conoſcere, che vengono ſenza debita preparazione, ſono.

Se vengono alla confeſſione immediatamente partendoſi da qualche occupazione temporale, ſenza eſſer ſtati qualche ſpazio di tempo in orazione; overo ſe ſi vede, che non hanno alcuna cognizione de i peccati commeſſi, overo ſe sà il Confeſſore certamente, che tuttavia perſeverano in eſſercizii illeciti, ò che hanno in ſe qualche peccato, overo occaſione manifeſta induttiva al peccato, ne hanno intenzione di laſciarla, ò ſe potendo reſtituire la robba d'altri, non la reſtituiſcono.

19. Hà però d'avertire il Confessore, che quando vede, che li Penitenti, hanno fatto dal canto loro qualche diligenza per prepararsi à confessarsi debitamente, e nondimeno, ò per l'incapacità loro, ò per altro non gli pare che abbino la necessaria disposizione, deve supplire esso procurando d'indurli alla contrizione de' suoi peccati, con mostrare la bruttezza della colpa, la gravità d'essa per esser contro Dio, l'infinito danno dell' eterna dannazione, che per essa s'incorre, & con questo veda d'indurli, e disporli di modo, che di tutti, e ciascun peccato mortale, sia almeno così attrito, che possa sicuramente dargli l'assoluzione.

20. Oltre di questo istruirà diligentemente li Penitenti secondo il bisogno di ciascuno, e massime quelli, che di raro si confessano, della disposizione, e modo di confessarsi, particolarmente inculcando l'importanza dell' integrità della confessione, e delle altre circonstanze requisite ad essa.

21. E' santa usanza di far venire li putti, e putte, quantunque non passino cinque, ò sei anni, ad uno, ad uno innanzi al Confessore, acciòche comincino, & à poco, à poco vadino instruendosi, & introducendosi nella cognizione, e poi nell' uso di questo Sagramento: devono nondimeno i Sacerdoti esser avvertiti di non dare l'assoluzione Sagramentale à quelli, nè i quali non si vede materia d'assoluzione, nè tanto uso di ragione, che si possa giudicare, che siano capaci di questo Sagramento; & usaranno particolar diligenza d'instruire gli putti, e putte, come sono arrivati alli sette, ò otto anni, secondo la capacità loro, della necessità, e virtù di questo Sagramento, e modo di venire ad esso.

22. Ascoltando il Confessore le confessioni d'alcuni putti, e putte, pervenuti all' età di dieci in dodici anni, li quali il Confessore conosca capaci di presto poter esser abilitati à ricevere la Santissima Communione, non lasci che per negligenza sua, ò de' padri, e madri procedano più oltre senza godere di questo spirituale tesoro, mà quanto prima diligentemente li instruisca delle cose necessarie, per poter ricevere degnamente il Santissimo Sagramento, e dell' innumerabili frutti, che da esso si cavano, e con quanta umiltà, riverenza, e purità di conscienza si deve ricevere: e dopò averli prima confessati trè, ò quattro volte, ò gl' amministri lui la Santa Communione; e gli ne faccia fede da essibire al Curato, perche li ammetta poi alla Communione Paschale, ò veramente li faccia la fede, che sono instrutti, & idonei per riceverla, e li rimetta al Curato.

23. Nel principio della Confessione innanzi, che il Penitente cominci à dir i suoi peccati, deve il Confessore, massime con persone rozze, overo, che rare volte si confessano, premettere alcune interrogazioni per saper meglio governarsi con lui: e sono le infrascritte.

Prima se non conosce, che il Penitente sia di quelli, ch'egli hà facoltà di poter confessare, lo ricerchi di ciò, e trovando, che non sia, lo rimetta à chi lo può confessare. E quando sia di quelli, e nondimeno non abbia cognizione del Penitente, lo interroghi del suo stato, condizione, professione, arte, ò essercizio, che fà.

Gli domandarà quanto tempo è, che non si sia confessato, ricordandogli il grandissimo frutto, che si cava dal confessarsi spesso.

Se hà fatto la penitenza impostagli.

Se sà li articoli della Fede, e li precetti del Signore, & della Santa Chiesa: e non sapendoli si governarà conforme à quello, che si dirà più à basso.

Se hà usato in essaminare la sua conscienza la debita diligenza, la quale deve esser tanta, quanto si suol mettere in negozio importantissimo, essendo veramente tale andare à questo Sagramento. In questa occasione, secondo, che vedrà esser bisogno, lo instruirà, anco come debba fare l'essame della conscienza, per ridursi à memoria tutti li peccati commessi, con le loro circostanze, cioè che vada trà se stesso discorrendo la sua vita, prima quanto alla diversità dell'età, cioè puerizia, gioventù, &c. Secondariamente quanto alla diversità de' stati, nelli quali si sia trovato, come sarebbe, prima che si maritasse, poi nel matrimonio, &c. Terzo, quanto à gl' accidenti diversi di prosperità, & adversità, e di sanità, & infermità, li varii tempi, li diversi officii, che hà essercitato, le compagnie, che hà tenuto, li luoghi, paesi, e case, dove è stato, & hà conversato, finalmente in tutte queste cose ricerchi se hà peccato col cuore, con la lingua, ò con l'opere.

24. L'avvisi parimente delle condizioni, che si ricercano alla buona confessione dichiarandogliele con la maggior brevità, e facilità, che sia possibile: e potrà ridurre à quattro, ò cinque più principali quelle sedeci, che sogliono mettere li Dottori, comprese in questi versi.

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis,
Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,
Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata,
Fortis, & accusans, & sit parata,

25. Gli

25. Gli dimandarà, se sà di esser incorso in qualche caso riservato, overo in qualche scommunica; overo se sà di avere qualsivoglia altro impedimento, per il quale egli non lo possa assolvere: e trovando all'ora, ò nel corso della confessione tal' impedimento, non proceda più oltre, ma avvisi il Penitente, che non può esser da lui assoluto, che gli è necessario presentarsi innanzi à chi sia da Noi data facoltà di assolvere in simile caso: ma quando per qualche rispetto giudicasse il Confessore non convenire, che si presenti il Penitente, vada lui per la facoltà.

26. Averta, che se trovasse il Penitente ligato di qualche scommunica, l'instruisca quanto sia grave la pena della scommunica, e quanto pericolo sia perseverare in quella, e con quanta diligenza si deve fuggire: il che farà mostrandogli gl' effetti d'essa.

Interroghi, se sà alcuno eretico, ò sospetto di eresia, ò altra simile cosa, quale abbia da denunziare per vigore degl'Editti della Inquisizione: e trovando che abbia tale obligo, lo faccia sodisfare: e se avesse per colpa sua passato il termine, che si dà à fare dette denunzie, dopò aver avuto notizia dell' eretico, ò sospetto, lo faccia ancora procurare di aver licenza di esser assoluto, per non aver denunciato à tempo.

27. Deve fare quell' interrogazioni delle confessioni passate, che sono necessarie per conoscer se fusse incorso in alcun caso, per il quale fussero state nulle, e però si dovessero reiterare; come sarebbe, se si fosse confessato da chi non avesse potestà di assolverlo, ò da chi non avesse usata la forma legitima dell'assoluzione, ò da Sacerdote tanto ignorante, che non intendesse, ò sapesse le cose, che sono necessarie per amministrare questo Sagramento, overo s'egli avesse scientemente taciuto qualche peccato mortale, ò divisa la confessione, dicendo à un Confessore una parte de' suoi peccati, & à un' altro l'altra, overo se si fusse confessato senz' aver alcun dolore de' suoi peccati, ò senza proposito di emendarsi, overo senza usare diligenza di sorte alcuna per ricordarsi de' peccati.

28. E perche per il più si puole usare molta negligenza in far le confessioni, come si deve, massime nel tempo, che la persona non vive in timor di Dio, & hà pochissima, ò niuna cura dell'anima sua; di modo che più presto si confessa per una certa usanza, che per cognizione, ch' egli hà de' suoi peccati, e desiderio di emendarsi: & in ogni caso per la grande utilità, ch'è di confessarsi generalmente, massime nel principio, che l'huomo si risolve di volersi da dovero emendare, e convertire à Dio: Esortino li Confessori,

secondo la qualità delle persone, à luogo, e tempo, li Penitenti à far' una buona confessione generale, acciòche per mezzo di quella rappresentandosi innanzi à gli occhi tutta la vita passata, si convertino con maggior fervore à Dio, e sodisfacciano con questa à tutti li difetti, che fussero intervenuti nelle confessioni passate.

Finite le dette interrogazioni, che sono come preamboli preparatorii alla confessione; induca il Confessore in ogni modo il Penitente, ch' esso dica prima tutti li suoi peccati, de' quali si ricorda.

29. Il che fatto ch' abbia, e trovando, come per lo più suole accadere, ch' il Penitente abbia bisogno d'esser interrogato, acciòche per mezzo dell' interrogazioni intenda molte cose, ch' egli si sarà scordato, ò averà confusamente dette, avvertendo in particolare di domandare sempre il numero de' peccati mortali commessi, di modo, che se bene il Penitente non li saprà precisamente riferire; nondimeno li faccia dire poco più, ò manco quel numero, che pensa essere più appresso alla verità. Proceda in queste interrogazioni con ordine, cominciando dagli commandamenti del Signore, à i quali se bene si possono ridurre tutti li capi, delli quali si deve interrogare, nondimeno con persone, che vengono di raro à questo, è bene discorrere ancora per li sette peccati capitali, cinque sentimenti, precetti della Chiesa, & opere di misericordia.

30. Deve essere il Confessore prudente, usando particolar diligenza in domandare di quei peccati, ne' quali gli huomini dello stato, nel qual' è il Penitente, sogliono per lo più incorrere.

E ne i peccati carnali, insieme con la prudenza, deve usare molta cautela in non cercar altro, quando averà inteso la spezie del peccato, e le circostanze grandemente aggravanti.

31. Per questa causa il Confessore dev'essere instrutto, quali sono le circostanze, che mutano la spezie del peccato, ò che grandemente l'aggravano, però che queste due sorti di circostanze necessariamente si devono esplicare nella confessione, sopra di che potrà ricorrere alle somme, dove dichiarano quel verso.

Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando.

32. Sia particolarmente cauto, & avvertito del modo, che deve interrogare donne, e putti, acciò non gl' insegni quel che non sanno, e si sforzi d'usar

d'usar parole, che non offendano l'orecchia del Penitente, guardandosi mentre che confessa di non far atto, ne gesto alcuno per il quale, qualche circostante si potesse accorgere di gravezza di peccato nella persona, che hà innanzi, & anco per non spaventare il Penitente, di modo che per questo tacesse qualche altro grave peccato, anzi gli faccia animo à confessare ogni enorme, e brutto peccato.

33. Il Confessore, che hà qualche privilegio, facoltà, & autorità di commutare li voti di quelli, che si confessano, non li commuti, se non in altre opere pie, maggiori, e più grate à Dio, ò almeno uguali, avendo diligente riguardo alle spese, fatiche, & altre incommodità, che averebbono patito, se avessero adempiuti i loro voti.

Se han facoltà da Giubilei, ò Privilegii per lettere Apostoliche, di assolvere da peccati, benche enormi, e pene, e censure Ecclesiastiche, siano avvertiti, che non possono però dispensare con quelli, che saranno incorsi in irregolarità, salvo se nelle dette lettere Apostoliche, non si fà di questo espressa menzione.

34. Acciòche li Confessori siano instrutti di non dare il beneficio dell' assoluzione à quelli, che veramente ne sono indegni, come per inconsiderazione, e negligenza, ò altra causa spesso accade, d'onde nasce, che molti perseverano lungo tempo nelli medesimi peccati con miserabile ruina dell' anime loro; per questo abbiamo con il parere di molti Teologi Secolari, e Regolari di varie Congregazioni, notato quì à basso, quello che si deve osservare dalli Confessori in alcuni casi più frequenti: però siano essi avvertiti di governarsi in assolvere, ò nò, in questi infrascritti casi, nel modo che si dirà.

35. Perche adunque ogn'uno, che sia pervenuto all'uso della ragione, è obligato sotto pena di peccato mortale à sapere tutti gli articoli del Simbolo Apostolico, quali siano, almen quanto alla sostanza, e li Commandamenti di Dio, e della Santa Chiesa, che obligano à peccato mortale, e communemente si sogliono insegnare nelle Scuole della Dottrina Cristiana; per questo trovando il Confessore, che il Penitente non sappia le sopradette cose, se non sarà disposto ad impararle quanto prima, non deve assolverlo; mà quando si essibisca pronto di farlo, se altre volte essendo stato ammonito dal Confessore, ò sia l'istesso, ò altro, ò dal suo Curato in particolare à impararle, (di che avvertisca d'interrogarlo) non hà fatto la debita diligenza per impararle secondo la sua capacità, differisca l'assolu-

zione sino à tanto, che in qualche modo satisfaccia: mà non essendo stato di ciò avvisato, lo assolva, dandogli prima quella instruzzione delle sopradette cose, che gli fosse necessaria, per essere all' hora capace dell' assoluzione.

Trovando Padri, e Madri di famiglia, che non usano diligenza di far imparare le sudette cose à quelli, che sono sotto alla lor cura, e non le sanno, ò siano figliuoli, e figliuole, ò servitori, e servitrici, del che avvertiranno d'interrogargli particolarmente, overo non procurano, che osservino li precetti di Dio Signor Nostro, e della Santa Chiesa, ò veramente quello ch'è peggio, impediscano ad osservargli, come fanno quelli, che tengono tanto occupati li servitori, e servitrici, che in uno certo modo li mettono in necessità di lavorare per li proprii bisogni le Feste, ò che non gli danno tempo, che, conforme al precetto della Chiesa, possino udir Messa; ò che senza sapere, quali della sua famiglia hanno legitimo impedimento, gli danno, ò lasciano dare distintamente da cena in casa sua nel tempo della Quaresima, e nelli altri giorni di digiuno; ò gli danno avanti l'hora debita in tali giorni la mattina da desinare, ò che non gli ammoniscono, e corregono, quando trasgrediscono essi precetti, e quando li servitori sono incorrigibili, e scandalosi, non gli danno licenza di casa sua.

36. In tutti questi casi, se non promettono di satisfare realmente à quello, che sono tenuti, e di emendarsi della negligenza usata nella cura della sua famiglia nelle sudette cose, non li assolverà. Ma promettendo di farlo, se non saranno più stati ammoniti dal Confessore, ò Curato, nel modo che s'è detto di sopra, gli potrà assolvere; e se sono stati ammoniti più volte, nè si sono in modo alcuno corretti, differisca di dargli l'assoluzione, sinche abbiano dato principio, e veri segni, & prova per qualche tempo dell' emendazione.

Il medesimo modo osservi con quelli, che nelli giorni di Festa perseverano in lavorare, e vendere, ò fare altre cose proibite.

L'istesso osservi con quelle persone, le quali nel superfluo ornamento del corpo, e pompa peccano mortalmente.

37. E perche sono ridotte le pompe di questi tempi nel maggior colmo, che possano essere, e in buona parte per colpa, e negligenza de' Confessori, li quali senza considerazione alcuna, e forse senza farne conscienza alli penitenti gli assolvono, si metteranno distintamente li casi, nelli qual le persone per le superflue pompe, & ornato peccano mortalmente, acciò-

che poi nell'assolvere, si reggano secondo gli avvisi dati di sopra.

Quando adunque usano pompe, ò si ornano à fine di peccato mortale, peccano mortalmente.

O quando per simili ornamenti trasgrediscono, o fanno, che altri trasgrediscano qualche Commandamento di Dio, o della Chiesa, come saria, lavorando le Feste, o facendo lavorare, o lasciando la Messa, o facendo lasciar per ornarsi, o essendo causa, che il marito, o altri, a' quali spetta di mantenerla, spendano piu di quello, che portano le sue forze, onde sappia, o deva raggionevolmente sapere, o dubiti probabilmente, che per questo nascano odii, e dissidii in casa, il marito, o altri sudetti biastemmino, faccino guadagni, o contratti illeciti, cessino colpevolmente da elemosine debite, o da sodisfare li Legati Pii, o altri debiti, quali sono obligati, o ritengano, o differiscano la mercede debita à gli operarii, o facciano nuovi debiti, che poi non possano à suo tempo pagare, dalle quali cose ne segue danno del prossimo, non possano collocare le figliuole in matrimonio, quando sono in età conveniente, il che suole partorire per lo più grand' inconvenienti, o ne nascano, o siano per nascere altri simili peccati, che si vedono seguire communemente per le soverchie pompe, & ornato, nelli quali casi l'usare dette pompe, & ornato, è peccato mortale.

E perch' è quasi impossibile, quando una persona sfoggia più di quel che portano le sue facoltà, che non conosca, o possa, e debba conoscere, che ne seguono, o abbiano à seguire simili peccati, si può quasi far' universal giudizio, che tali siano in peccato mortale, se dalla diligente discussione, che farà il Confessore col Penitente, non gli costarà del contrario, per qualche particolar causa.

Pecca anco la persona mortalmente nel modo dell'ornarsi, quantunque la spesa non passi lo stato, e facoltà sua, come se l'ornato è indottivo da se à lascivia, o veramente per commune interpretazione degl'huomini, overo se quantunque non sia indottivo da se nondimeno s'accorge, o dubita probabilmente, che per occasione di tal modo d'ornamento non usato communemente dalle persone probate del suo stato, qualche persona particolare si muove ad amarla inhonestamente, ò si nutrisca in questo peccato; e tuttavia fa niuna, o poca stima della salute spirituale del suo prossimo, qual vede rovinare in questo suo straordinario ornato, e perseverare pur in esso; overo quando è fatto tal' ornamento con intenzione di mostrare varii effetti d'amore inhonesto, e dar segno d'essi con vestire varii colori, ò in altro modo.

38. Avertisca ancora, che non solo non possono assolvere quelli, che veramente non hanno ferma deliberazione di lasciare il peccato mortale, ma nè anco quelli, che se ben dicono di desiderare di lasciarlo, nondimeno affermano, che gli pare, che non lo lascieranno, se questi tali non vogliono pigliare quelli rimedii, senza li quali il Confessore giudica, che torneranno al peccato. Si differisca anco l'assoluzione, finche si vede qualche emendazione à quelli, quantunque dicano, e promettano di lasciar il peccato, nondimeno il Confessore giudica probabilmente, che non lo lascieranno, come sono alcuni huomini, specialmente giovini oziosi, che il più del tempo stanno in professione di giuochi, crapule, amori, peccati carnali, biastemme, parole dishoneste, mormorazioni, odii, detrazzioni, e vengono solamente li ultimi giorni di Quaresima à confessarsi; e quelli, che molti anni hanno perseverato, e sono ricaduti nelli medesimi peccati, ne hanno fatto diligenza alcuna d'emendarsi.

39. Non si possono parimente assolvere quelli, che non hanno vera risoluzione lasciar' insieme con li peccati mortali le occasioni d'essi.

E perche è di molta importanza, che li Confessori intendano bene questo, però à instruzzione loro s'esplicherà più distesamente.

Chiamansi occasioni di peccato mortale tutte quelle cose, le quali danno causa di peccare; o perche da se stesse sono indottive al peccato, o perche il confitente è solito in quelle talmente à peccare, che ragionevolmente deve il Confessore giudicare, che per il suo mal abito nè anco per l'avvenire s'asterrà, se in quelle occasioni perseverarà.

Nel primo ordine d'occasioni, cioè quelle, che di sua natura sono indottive al peccato, sono il far professione di giuoco di carte, o dadi, overo tener casa apparecchiata à quest' effetto per altri, tener in casa, o à sua requisizione la persona, con la quale si pecca, o in altro modo cohabitare seco, perseverare nelli ragionamenti, sguardi, conversazioni, e altri gesti, e prattiche d'amori lascivi.

Essendo dunque involto il Penitente in alcuna di queste occasioni, o altre à queste simili, se la detta occasione è tale, che sia in essere, come tener le concubine, ò simile, non deve il Confessore assolverlo, se prima attualmente non lascia l'occasione: nell' altre occasioni, come professione di giuochi, sguardi, conversazioni, gesti, &c. se non promette di lasciarla, e quando anco prometta, se, avendo promesso altre volte, nondimeno non si sia emendato; differisca l'assoluzione sin tanto, che veda qualche emendazione.

40. Et perche può accadere tal caso, che il Penitente con tutti li ricordi, e modi, che gli vengono proposti dal prudente, e zelante Confessore, veramente non possa lasciare l'occasione senza pericolo, o scandalo, deve il Confessore servirsi di questi rimedii.

Primieramente differisca l'assoluzione fin tanto, che veda certa prova di vera emendazione; e se non potesse differire l'assoluzione senza pericolo di qualche infamia del Penitente, e veda in lui tali segni di contrizione, e tal disposizione, e prontezza à ricever gli rimedii, che il Confessore giudicherà necessarii, perche si emendi, deve proporgli quelli, che gli parranno più opportuni, e necessarii, come per esempio, ordinargli, che non si trovi solo con la tal persona, assignargli orazioni, qualche macerazione di carne, e sopra tutto le frequenti confessioni, & altri simili, quali se esso accettarà, il Confessore potrà assolverlo.

E se dopò questa diligenza fatta da lui, o da altro Confessore precedente, non si sarà emendato, non gli dia l'assoluzione, finche attualmente non abbia levata l'occasione, o non parrà altrimente à Noi: dal quale faccia ricorso in tale occasione, conferendo con Noi il caso, senza scuoprire le persone.

41. Occasioni di peccati mortali nel secondo ordine, cioè per rispetto della persona, sono quelle cose, le quali benche siano in se lecite, nondimeno ragionevolmente si giudica, che il confitente tornerà alli medesimi peccati, che già in quelle hà commesso, se in esse perseverarà, come per il passato hà fatto. Tale à molti sogliono essere, per la corruttela del Mondo, la milizia, la mercanzia, li Magistrati, l'avvocare, il procurare, & altri simili essercizii, nelli quali l'huomo, ch'è abituato à peccare spesso mortalmeute in bestemmie, furti, ingiustizie, calunnie, odii, fraudi, spergiuri, & altre simili offese di Dio, sà che perseverando in tali essercizii, gli occorreranno le medesime occasioni, nè vi è ragione di pensare, ch'egli abbia à essere più forte contra il peccato, che nel passato sia stato, e conseguentemente ritornerà à gl'istessi peccati.

Però i tali devono, come dice Santo Agostino, o lasciare l'essercizio à loro pericoloso, o almeno non essercitarlo senza licenza, & obedienza d'un buono, & intelligente Sacerdote, il quale non deve assolvere l'huomo in tale stato, se hà opinione ragionevole, che sia per ritornare alli medesimi peccati, quando perseveri nella medesima occasione, però deve far prova della sua emendazione per alcun tempo. Ed in questo è d'aprire gli occhi

tanto

tanto più, quanto che il difetto in questa parte de' Confessori fà, che quasi in tutte le arti, & essercizii regnino molti abusi, e peccati gravissimi, senza li quali pare questo, che oggidì molti non sappiano essercitare anco le cose in se stesse giustissime.

Come per esempio nelli Magistrati, & altri officii si giurano molte cose, che non s'osservano.

Nel consigliare, avvocare, e procurare, si serve alla malignità de' clienti, & alla ingiustizia contra la propria coscienza.

Nella milizia, alle regole del duello à gli odii, & omicidii, a professione di giuochi, alla biastemma, alla rapina, alle meretrici.

Nelle mercanzie, all' usure, alle fraudi delle robbe, in meschiare, e dar la trista per la buona, o vendere per più quello, che vale manco, in spergiurare facilissimamente, in fraudare li dazii, & altri peccati.

42. Molti artigiani s'occupano così la Festa, come il dì di lavoro, talche mai si danno al culto Divino; nè ascoltano la parola di Dio; & al medesimo modo occupano la sua famiglia.

E così si troverà, che molti in tali esercizii sono cõtinuamente vivuti in peccati mortali; li quali non si devono stimare capaci dell' assoluzione, senza prima usare diligenza di liberarli dalle occasioni, o fargli più forti.

43. Anzi usando il Confessore di maggior diligenza troverà forse, che alcuni di questi tali mai si sono ben confessati, e ritrovando che veramente sia così, doverà mostrargli, che perciò devono, oltre la prova di reale emendazione, o discostarsi dall' essercizio à lui pericoloso, confessarsi generalmente, & usare rimedii forti per la sua salute.

44. Molto più doverà esser avvertito il Confessore in quella sorte d'essercizii, & operazioni, le quali non hanno seco alcuna necessità, & utilità: e se non sono in quella prima sorte d'occasioni per se indottive al peccato mortale, e conseguentemente da lasciarsi ordinariamente da ogni sorte di persone, nondimeno inclinano al male, e tirano molto facilmente, e spesse volte l'huomo à diversi peccati mortali, come sono l'andare à balli, il conversare con bestemmiatori, bravi, & altre compagnie, il frequentare le taverne, e l'oziosità, e simili cose: per occasioni delle quali, essendo solito l'huomo à peccare mortalmente, non deve esser assoluto, se prima non le rinunzia, e prometta d'astenersene, e lasciare realmente detta occasione; e se pure parerà al Confessore di poter veramente credere la prima, o seconda volta alla promessa, che fà il Penitente di lasciare la detta occasione,

potrà

potrà con essa promessa assolverlo; ma più oltre non lo faccia, anzi differisca l'assoluzione, sino che veda l'attuali prove, che si sia levato fuori di questa occasione.

45. Si guarderà ancora il Confessore di assolvere quelli, ch'essercitano contratti nominatamente proibiti, o che altrimente sono manifestamente illeciti, se prima non li rescindono, e fanno la debita sodisfazzione. E se li contratti sono dubiosi, se il Penitente darà sufficiente cauzione di stare à quello, che sarà deciso, lo potrà assolvere, & ammettere alla Communione.

46. Nè anco assolva, etiam in vigore di qualche Giubileo, quelli, che non hanno notificato quello, che sanno di cose, che siano stati ammoniti di notificare per publico Editto, o Monitoria Papale, o Archiepiscopale, se prima non fanno la notificazione, e sodisfazzione à tutto quello, che siano obligati per il danno, che fusse seguito per non haver notificato.

47. Non assolva inanzi la debita restituzione, e sodisfazzione quelli, che hanno di ciò qualche obligo, potendo farlo: Eccettuando quelli che sono in grave, e pericolosa infermità, alli quali però commandi, & incarichi, che quanto prima satisfacciano.

48. Usato che avrà il Confessore le sopradette diligenze, se non avrà trovato impedimento alcuno, per il quale debba negare, o differire l'assoluzione, faccia, che il Penitente concluda la confessione, chiamandosi in colpa di tutti li peccati confessati, e d'altri, che con parole, pensieri, opere, & omissioni hà commesso, de' quali non si ricorda.

Il che fatto, mostrandogli il Confessore, massime se è persona, che di raro si confessi, la gravità de' peccati, discendendo in particolare à quelli, nelli quali trovarà più involto il Penitente, gli darà quei rimedii contra detti peccati, che gli parranno più espedienti: nel che gioverà, che il Confessore abbia famigliare quel libretto intitolato, *Methodus Confessorum*, o veramente, *Directorium Confessorum*.

Di più, se sarà il bisogno, gli ordinerà che sodisfaccia, restituendo, o robba, o fama, o honore, che avesse tolto al prossimo, e data la salutare penitenza, conforme à quello, che à basso si dirà, l'assolverà.

49. Se per sorte il Penitente fusse incorso in qualche censura, dalla quale egli lo possa assolvere, deve premettere detta assoluzione à quella de' peccati; & è bene sempre premetterla ad *cautelam*, in quanto egli può, & il Penitente ne avesse bisogno.

Molto

Molto meno s'ingeriranno di assolvere da i casi contenuti nella Bolla in *Cœna Domini*, nè altri riservati alla Sede Apostolica.

50. Et acciòche tutti osservino la medesima forma d'assolvere, usino la seguente, avvertendo di non lasciare le parole, nelle quali consiste la forma dell' assoluzione, cioè; *Ego te absolvo*. Terranno adunque questo modo.

Misereatur tui Omnipotens Deus, & dimissis omnibus peccatis tuis, perducat te ad vitam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem, & remissionem omnium peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, & misericors Dominus. Amen.

Dominus noster Jesus Christus te absolvat, & ego auctoritate ipsius absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti; si quod incurristi, quantum possum, & indiges: Deinde Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Passio D. N. Jesu Christi, merita Beatæ Mariæ semper Virginis, & omniũ Sanctorum, & quicquid boni feceris, & mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

51. Nell' ingiungere la sodisfazzione, e penitenza, deve il Confessore essere circonspetto, acciò non le imponga tanto leggieri, che la potestà delle chiavi ne venga in disprezzo, e che esso non partecipi de' peccati d'altri; nè meno tanto gravi, o lunghe, che li Penitenti, o ricusino d'eseguirle, o accettandole non l'eseguiscano poi intieramente.

52. Per tanto deve il Confessore sapere li Canoni penitenziali, perciòche quantunque si possano, e si debbano moderare ad arbitrio di prudente, e discreto Confessore secondo la contrizione del Penitente, o la qualità, e diversità delle persone, & altre circostanze, nondimeno è bene sempre guardare li sudetti Canoni, & à quelli come à regole conformarsi quanto giudicarà espediente; e quantunque il Confessore non imporrà la penitenza del Canone antico, doverà nondimeno spesse volte manifestarlo al Penitente per indurlo à maggior contrizione, & à esseguire tanto più prontamente la minore penitenza, che gli sarà stata ingionta, cavando utilità dalla benignità, che oggi usa seco la Santa Chiesa in mitigar il rigore dell' antica disciplina Ecclesiastica.

Procuri, che le sodisfazzioni corrispondano a' peccati commessi, come

come imponendo per li peccati carnali, digiuni, vigilie, peregrinazioni, cilicii, & altre simili cose, che possano macerare, e mortificare la carne. Per il peccato dell'avarizia, oltre le debite restituzioni, imponga, elemosine, conforme alla facoltà di ciascuno.

Alla superbia, & altri peccati spirituali, conviene l'orazione, con la quale umiliandosi innanzi à Dio s'acquista forza, e vigore per resistere à simili peccati.

Alla negligenza d'imparare le cose Cristiane, gl' imponga d'ascoltare le prediche, & andare, almeno per certo tempo, alle Scuole della Dottrina Cristiana.

Agl' indevoti, e tepidi nelle cose della salute propria gl' imporrà il visitare le Chiese, e frequentare l'orazione.

Alli biastemmatori particolarmente imponga grave penitenza secondo la qualità della colpa, conformandosi alla disposizione de' Sagri Canoni, Decreti de' Pontefici, e Concilio Lateranense.

53. Deve però il Confessore usar prudenza, avendo riguardo alla qualità delle persone, non imponendo elemosine à poveri, nè ordinariamente à quelli, che con le proprie fatiche si guadagnano il vivere, digiuni; & avendo il medesimo riguardo nelle altre penitenze.

54. Avvertisca di non assolvere publici, o scandalosi peccatori senza ingiunger penitenza proporzionata al suo errore, acciòche con la correzzione loro sodisfacciano allo scandalo dato in conformità del Concilio di Trento *sess. 24. de reform. cap.* 8.

55. Perche sia più libero il Confessore à fare gl' ufficii, che deve col Penitente, & abbia con esso più autorità in tutte le cose, che gl' ordinerà per la salute d'esso, fugga non solo ogni avarizia, ma anco ogni minima sospezzione d'essa.

Particolarmente non dimandi, nè pur con cenni, danari, o altra cosa nelle confessioni, ne per occasioni d'esse, anzi non solo con parole, ma più ancora con li fatti, dia ogni testimonio d'abborrire simili cose.

Ingiungendo penitenza al Penitente di far dir Messe, non l'applichi diretta, ne indirettamente nè à se, nè alla sua Chiesa, o Monastero.

Il medesimo osservi nelle sodisfazzioni, che gli occorrerà far fare per occasioni di debiti incerti, per commutazioni di voti, o simili altre cose.

Nè meno pigli denari, o altre cose da restituire, eccetto se la necessità, per non scoprire il Penitente, lo ricercasse; & in tal caso procuri una

 poli-

poliza di ricevuta da colui, al quale averà fatta la restituzione, e la consegni al penitente: e in tutto proceda di maniera, che fugga ogni ombra, & apparenza d'avarizia.

56. Guardisi sopra tutto il Confessore di non scoprire nè con parole, nè con segni in qualsivoglia maniera il peccato, o il peccatore, o alcuna delle circostanze della persona, con la quale il peccato è stato commesso; finalmente cosa alcuna sentita in confessione, per la quale si possa in qualsivoglia modo venire in notizia di qualsivoglia etiam minimo peccato confessato. E quando li occorrerà dimandar conseglio per sapere la risoluzione di qualche caso, che gli sia occorso in confessione, sia molto avvertito di farlo con persone, & in modo, che non si possano accorgere qual sia la persona.

E per questo è bene, che in tutto s'astengà di parlar con altri di peccati uditi in confessione, e parlandone per qualche bisogno con l'istesso Penitente, non lo faccia senza sua licenza in altro modo, che in atto di confessione sotto il medesimo sigillo.

57. Essendo il Confessore ricercato dal Penitente, che gli faccia fede di averlo confessato, per poterla esibire al suo Curato, la faccia nella forma infrascritta.

La forma della fede sarà questa

à dì del mese di hò ministrato il Sagramento della Penitenza à abitante nella Parochia di

Scriva nel primo bianco il dì che si sarà confessato, nel secondo il mese, nel terzo il nome, e cognome d'esso Penitente, e nel quarto il nome della Parochia, dove abita; nel fine poi il Confessore sottoscriva il suo nome, e cognome, & il titolo del beneficio, o ufficio Ecclesiastico, dal quale più communemente si denomina, come dire, Rettore, Vicerettore, Canonico, Cappellano della Chiesa N. ò essendo Regolare, abit. nel Monastero N. e tutto ciò, che si hà da scrivere ne' bianchi della detta fede stampata, sia di mano dell' istesso Confessore, o almeno il dì, e mese, e la sudetta sottoscrizzione.

58. Per maggior instruzzione del modo, che hanno à tenere li Confessori nell'ajuto dell' anime di quelli, a i quali averanno amministrato il Sagramento della penitenza, acciòche possano perseverare, e far progresso

nella

nella grazia ricevuta, abbiamo notato l'infrascritti ricordi. Devono li Confessori, conforme all' obligo de' buoni Padri spirituali, pigliar special assunto d'istruire, & incaminare nelle virtù Cristiane, e nella vita spirituale tutti i loro Penitenti; ma principalmente quelli, da' quali saranno stati eletti per loro Padri spirituali, alli quali ordinariamente facciano ricorso per confessarsi, e consigliarsi nelli dubii, & occorrenze della loro salute.

Procurino dunque di confirmare in tale stato i loro figliuoli spirituali, che siano veramente costanti nel proposito di non offendere la Maestà di Dio mortalmente, & abbiano fervente, e vivo desiderio di conformarsi sempre alla sua santissima volontà. Per questo gl' istruiranno del fine, per il qual' è stato creato l'huomo, e tutte l'altre cose, cioè di servire, & obedire à Dio in questa vita, e nell' altra goderlo eternamente: e che però loro devono aver' animo d'adoprare, e lasciare tutte le cose, tanto quanto li possano servire à conseguire questo fine, o impedire da esso: e facciano che à questo abbiano indrizzato se stessi, e le sue azzioni insieme con tutto quello, che hanno in questo mondo.

Di modo, che nel vivere, nel vestire, nel conversare, nel negoziare, & in tutti gl' altri essercizii, che faranno, si governino di sorte, che tutti gli ajutino à conseguire questo fine: e siano apparecchiati di moderare, e regolare, o di lasciar qualsivoglia delle sudette cose in quello, che il suo Padre spirituale giudicarà esser necessario per la salute: il quale considerato lo stato, e qualità di ciascuno, gl' incaminerà conforme à esso stato al sopradetto fine.

Gl' instruiscano del modo di orare, secondo la capacità di ciascuno, accostumando tutti, che facciano ogni giorno almeno due volte orazione, cioè la mattina quando si levano, & la sera quando vanno à letto.

59. Oltre l'essortargli à sentire ogni giorno Messa, & andare le Feste alli Divini ufficii, e particolarmente quelli, che saranno capaci, così huomini, come donne, insegnare il modo di fare orazione mentale; a gl' altri mostrare, come debbano dire divotamente il Rosario, o la Corona, overo l'Officio della Madonna, overo li sette Salmi Penitenziali, o altre simili orazioni: inducendo però generalmente tutt' i suoi figliuoli spirituali à fare l'essame della conscienza, per il quale sarà à proposito, che piglino il tempo della sera à far insieme con tutta la famiglia orazione.

Gli esortino alle frequenti confessioni, e communioni, e vedano di ridurli, secondo il consiglio di S. Agostino, che ogni Domenica si communichi-

 nichi-

nichino: e quando trovassero alcuno, che non fosse disposto à far questo cerchino di disporlo pian piano, essortandolo prima à confessarsi, e communicarsi le Feste principali dell'anno, cioè oltre la Pasqua, alla Pentecoste, l'Assonzione della Madonna, tutt'i Santi, il Natale, e la Domenica prima di Quadragesima, per prepararsi al santo digiuno Quaresimale, e dopoi accrescendoli alcuni giorni, lo riduca à confessarsi ogni mese, il che fatto che averà, sarà facil cosa di ridurlo alla communioue d'ogni otto giorni.

Abbiano particolar cura, che spendano li giorni delle Feste in onore, e servizio del Signore. Per questo gl' induranno ad entrare in alcuna di quelle Compagnie, che hanno per instituto particolare spendere i giorni delle Feste in orazioni, & essercizii di opere pie. Tengano particolar conto se sono Padri, o Madri di famiglia, che governino le loro case ad onor di Dio, e particolarmente abbiano cura, che i loro figliuoli vadano alla Dottrina Cristiana, e di condurgli le Feste seco alle Prediche, Vespri, Lezzioni sacre, e gl' incaminino sù la via del confessarsi, e communicarsi spesso.

Procurino che, se hanno moglie, le tirino anch'esse alla frequenza delli Sagramenti, overo se le figliuole spirituali hanno marito, facciano il medesimo, ricordandoli quello, che S. Paolo dice, che'l buon marito molte volte guadagna la moglie à Cristo, e spesse volte la moglie guadagna il marito.

Facciano comprare à quelli, che sanno leggere, & hanno il modo, alcuni libri spirituali, e devoti, quali leggano, o facciano leggere insieme con la sua famiglia, la sera, massime li giorni delle Feste, & à questo effetto sono buone le Vite de' Santi Padri, il Gersone dell' imitazione di Cristo, l'opere di Frà Luigi di Granata, gli Essercizii di vita Spirituale, & il Rosario di Don Gaspare Loarte, la Prattica dell' Orazione Spirituale del Padre Frà Mattia Capuccino, & altri simili.

60. Inculcaranno spesso à i ricchi, che sono dispensatori di Dio delle ricchezze, che hanno; che se bene possono sostentare con esse, e mantenere lo stato, e grado loro, devono però farlo Christianamente, e modestamente, sì che non solo non spendano in questo più di quello, che portano le sue forze, ma più tosto meno, conforme anche à quello, che hanno conosciuto, & insegnato fino i Gentili.

Che hanno grande obligo di fare elemosine; avisandoli, che per nou errare in precetto di tanta importanza, si regolino co'l consiglio di persone spirituali, & intelligenti.

E finalmente conforme allo stato, e condizione di ciascuno suo figliuolo spirituale, a tutti daranno quelli ricordi, & ajuti, che giudicaranno necessarii, & utili, acciò si conservino, e crescano nella via del Signore.

XV.
Lettera della Sag. Cong. d'ordine di N. S. Papa Innocenzo XII. che non s'ammettano ad udir le Confessioni, se non Confessori d'età, & intelligenza provetti, e morigerati: e come debbano udirsi le Confessioni delle donne.

Foris. All' Eminentiss. e Reverendiss. Sig. mio Osservandiss. Il Sig. Cardinal Cantelmo Arcivescovo di Napoli.
Intus verò. Eminentiss. e Reverendiss. Sig. mio Osservandiss.

D*A casi, &c. Havendo la Santità di N. S. osservato, quanto per ovviarli sia necessario alli Vescovi, l'havere un' attenzione la più precisa in eleggere persone di proposito à ministero di tanta importanza; quindi è, che la Santità Sua col parere di questi miei Eminentissimi Colleghi Signori Cardinali Generali Inquisitori hà stimato bene, che io con questa mia lettera circolare ne facci à V. Em. particolar premura, affinche da qui avanti si degni con ogni maggior studio, e diligenza procurare, che tali soggetti non siano giovani, ma d'età, ed intelligenza provetti, e ben morigerati, ordinando loro, che non sentano le confessioni, massime di donne, avanti al Confessionale, ma da lati di esso, & in luoghi publici, & esposti à vista di tutti, persuasa la Santità Sua dalla bontà, e zelo proprio del suo carattere, che in ciò la sua mente sarà pienamente adempita da V. Em. e le bacio umilissimamente le mani. Roma 4. Decembre 1694.*

Di V. Em.

Humiliss. e Divotiss. Servitore
A. CARD. CYBO.

Napoli Signor Card. Arcivescovo.

XVI.

Literæ S. Congregationis de mandato Clementis VIII. ad Cardinalem Gesualdum Archiepiscopum Neapolitanum.

De Casibus reservatis.

Illustrissime, ac Reverendissime Domine.

ACcipiet Illustrissima Amplitudo vestra una cum hisce literis exemplum Declarationis, quam Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium, negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, de expresso Sanctissimi Domini Nostri mandato nuper edidit super Decreto de prohibita absolutione à casibus reservatis die 9. Ianuarii 1601. promulgato, quod in suis Diœcesibus Ostiensi, & Neapolitana publicandum, ac studiosè observandum diligenter curabit. Cum autem locorum Ordinarii magna ex parte indicem, seu notam singulorum casuum à se reservatorum, huc miserint, compertum est in hoc genere variè quid à variis admissum fuisse, quod aliqua emendatione indigeret, quosdam nimirum quædam reservasse, quæ jam Apostolica Sedes sibi reservaret, alios alia, quæ minime expediebat; nonnullos verò in ea re modum excessisse, ut nullum ferè superesset peccatum, quod non sibi vendicaret indifferens illa servandi ratio, quæ (ut necesse erat) res plerasque levis momenti, & alioquin Concilii Tridentini, aliorumque Sacrorum Canonum sententiæ parum congruentes complectebatur; Verum quia non dum satis hic explorata erat cujusque loci conditio, ac necessitas non potuit unicuique reservationum hujusmodi sigillatim modus, ac temperamētum, quod res poscebat adhiberi; Nec sanè debuit una eademque regula omnibus Ecclesiis præscribi, quandoquidem alia alibi magis convenire certum est, & fieri vix potest, ut omnia omnibus in locis æque probentur, & prosint. Quæ cum ità sint, visum est eidem Sac. Congregationi præter illam declarationem, privatas quoque literas ad singulos Ordinarios mittere, quibus moneant ut simul ac eas acceperint omnes casus sibi jam olim reservatos, adhibitis aliquibus pietate, & doctrina præstantibus viris, deintegro discutiant, diligenterque examinent, & ad ipsius Decreti jam declarati normam accom-

mo-

modent, eorum multitudinem, sic rescecantes, ut ad quam paucissimos, eosque maximè necessarios redigantur iidem casus, unde salutaris ille sequatur effectus, cujus causa hæc reservandi atrociores quosdam casus Episcopis in sua cuique Diœcesi tributa est auctoritas.

Præcipue verò hæc monenda censet Sac. Congregatio, ut videant ipsi Ordinarii, ne illos casus promiscuè reservent, quibus annexa est excommunicatio major à jure imposita, cujus absolutio nemini reservata sit, nisi forte propter frequentiam, scandalum, aut aliam necessariam causam aliqui hujusmodi casus nominatim reservandi viderentur, neque casus in quibus absolutio, nisi cum restitutione, vel executione eorum, ad quæ Pœnitentes tenentur, non confertur, neque illos, qui, & si mortale peccatum inducant, circà res tamen parvi momenti versantur, & frequenter inter idiotas evenire solent, uti damni dati, & similium. In peccatis etiam carnalibus reservandis multa utantur circumspectione propter periculum scandalorum, in iis maximè personis, in quas ob accessum ad confessarios extraordinarios, vel frequentem reditum ad Ordinarios, suspicionis aliquid cadere potest. Postremò eam potissimũ ineant, ac sequantur rationem, quæ consideratis diligenter cujusque Provinciæ, ac populorum moribus, natura, ac propensione, magis in Domino expedire videbitur. Postquam autem ab iis peracta, descriptaque fuerit hæc moderatio, unusquisque eam primo quoque tempore ad me perferendam curet, addita insuper causa, quæ cujusque casus reservationẽ potissimum suaserit. Hoc enim S.D. Nostro deliberatum est, ut postmodum singulæ hujusmodi reservationes distinctius examinentur, quo perfectè tandem, adjutrice Dei gratia, opportunum iis incommodis remedium adhibeatur. Interim de ipsius Sanctitatis suæ mandato iidem Ordinarii monentur, ut per totam suam Diœcesim, ac præsertim in iis locis, qui à Civitate, & Cathedrali Sede longius remoti sunt, Pœnitentiarios, aliosque Sacerdotes constituant, ac delegent, quibus facultatem absolvendi à casibus sibi reservatis concedant; Idque maximè in solemnioribus, & præcipuis anni festivitatibus, ut peccatores, quibus obvia, et facilis fuerit hujusmodi Sacerdotum copia ad peragendam confessionem alliciantur, quia alioquin plerique, vel ob idipsum omittere possent, si necesse haberent Pœnitentiæ Ministros, quibus indigent, longius quærere. In eam igitur curam, quantum in se erit sedulo incumbet Illustris. Amplitudo vestra, ut hæc omnia ex Sanctitatis suæ, et Sacræ Congregationis mente, debitæ executioni mandentur, ea diligentia, eoque zelo

ubi-

ubique adhibito, quem optimus quisque Pastor erga animarum sibi creditarum salutem præseferre debet. Ut autem apud se, successoresque suos, perpetuum extet monumẽtum, quid hic circa totam hanc reservandi rationem deliberatum sit, dabit operam, ut hæ literæ una cum ipso Decreto, ac Declaratione in publicis suarum Curiarum Episcopalium actis integre describant. Eas verò cum primum acceperit dignabitur facere nos ea de re certiores, missura postea quantocius fieri poterit, expetitum novæ reservationis indicem ex præscripto huiusce mandati confectum. Quæ omnia mandante ipsa Sac. Congregatione ego Illust. Dominationi vestræ scripsi Deum precatus, ut eandem quam diutissimè incolumem tueatur. Romæ die 26. Nouemb. 1602. Dignabitur etiam Amplitudo vestra Illustris. operam dare ut Prælatis inferioris ordinis exemtis, seu nullius Diœcesis, si qui sint in sua Provincia, innotescat Decretum hisce literis inclusum, tum etiam hæc reliqua, quæ ei scribuntur super casuum reservatione.

Illustris. et Reverendis. Dominationis vestræ.

Humillimus Servus.

ALEX. CARD. FLOREN.

XVII.
Instructio pro Ordinandis in Civitate, & Diœcesi Neapolitana.

In Concilio verò Provinciali unanimi Patrum consensu per universam Provinciam recepta.

Ad Tit. 3. Synod. Const. Cap. 7.

§. I.
De vita, & Moribus Ordinandorum.

1 SIc decet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum, ac Religione plenum præseferant: ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. *Trident. sess. 22. cap. 1. de Ref.* Ut autem Clericis ad ea, quæ hic traduntur, media suggerantur, præfatis omnibus insinuatur, sodalitium ali-

quod

quod frequentare, ex iis, quæ, uti perfectionis gymnasia, Ecclesiastico spiritui, atque Sacramentorum usui magis idonea reputantur. Quare minores Clerici post decimum quintum diem, post octavum vero in Sacris constituti, Eucharistico pabulo reficiantur.

2 Præfecti Congregationum prædictarum, quæ in Diœcesi pro Clericis hactenus habentur, sive quæ hac de causa imposterum erigentur, à trimestri saltem distinctam Eminentissimo Domino Archiepiscopo in scriptis notitiam perferant super Ordinandorum, ac etiam Presbyterorum præfatis Congregationibus assistentia.

3 In locis vero, in quibus Congregationes præfatas erigi impervium fuerit, Ordinandi, aliorum locorum Congregationibus non adscripti, Sacram Communionem ordine præmisso frequentent, quod pariformiter Parochi referre non deerunt.

§. II.

De munere Parochorum, aliorumque, quibus commissum fuerit Ordinandorum vitam, ac mores inquirere.

1 SAc. Trident. Synodus, *sess.* 23. *de Reform. cap.* 5. præcepit, ut ad ordines assumendi, Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, & literas testimoniales ipsam inquisitionem factam continentes ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

2 Hinc singuli sciant eos dumtaxat, qui laudabilis vitæ testimonio digni fuerint ad ordines evocandos, adeout Pontificalis Ritum, quo Præsul Populum interpellat dicens: *Si quis aliquid habet contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat*, præveniendo, fideles omnes in Domino commonentur, ut si quid promovendorum vitæ dedecens quisque cognoverit, Eminentissimo Archiepiscopo, aut Consultorum suorum, Congregationis nimirum pro Ordinandis, cuipiam referre minimè gravetur, sciatque referentes huiusmodi sub arctissimo secreti sigillo retinendos. Anonymis Epistolis nulla prorsus tribuetur fides. Parochi tandem, Vicarii Foranei, aliivè, quibus de Ordinandorum vita secreto perquirere commissum fuerit, ne sint nuda relatione contenti, quod nimirum ordinandus bonis moribus exornetur, verum ea, quæ infrascribuntur, quo diligentius observent. Inter Missarum solemnia

festis diebus non continuis ter Populo denuncient (quod circa Tonsurandos, & ad Subdiaconatum promovendos in Parochiali respectivè, ac simul in Cathedrali Ecclesia fiat) tenore, ut sequitur, v3.

Si notifica, che desiderando N. figlio di N. essere promosso nella prima ordinazione di N. se alcuno conoscesse imperfezioni notabili nella sua vita, ò ne' suoi costumi contrarii alla purità, ed honestà dovuta allo stato Ecclesiastico, ò vero sapesse, che lui fusse colpevole di qualche delitto, ò havesse qualch' altro impedimento canonico, ò fosse caricato di grandi debiti, ò fosse obligato di render conto di qualche grande amministrazione debba rivelarlo, ma che lo faccia non per altro fine, che per la gloria di Dio, e per honore della sua Chiesa, senza odio, ò malizia, e ricordarsi della condizione humana, nella quale tutti viviamo. Post quæ subdet. *Questa è la prima publicazione, ò la seconda, ò la terza.*

3 Denunciatio præmissa earundem Ecclesiarum valvis affigatur, & si quid obstans relatum fuerit, Parochi epistola signata testentur, ut infrà peculiarius indicabitur. Quinimmo Vicari Foranei, Parochi, aliive Commissarii diligenter, ac distinctè referant, requisiti, super capitibus infrascriptis.

4 An Ordinandus ab ordine postremum suscepto habitum clericalem, ac tonsuram congruentem absque fuco vanitatis gestarit.

5 An erga maioribus ordinibus insignitos reverenter se gesserit.

6 An laudabili vita, an potius improba pateat: an in plateis, aut officinis vagari solitus, & an cum laxioris vitæ hominibus converſetur.

7 An cum mulieribus cohabitet; & cuius ætatis illæ sint, an consanguineæ, & quo gradu, & an mulieres legere, scribere, aut canere doceat.

8 An, & qualiter Ecclesiæ, cui fuit adscriptus, inserviat, & quatenus exerceatur.

9 An Ecclesias frequentet, maximè cum Sanctissimum expositum fuerit, sive ad Infirmos defertur, aut processiones, siue conciones habentur.

10 An, & quatenus Parochos adiuvet in Doctrina Christiana, aliisvè sacris functionibus.

11 An Sacramentorum usum frequentet, & quoties in mense.

12 An solitus sit arma deferre, aut Secularibus se immiscere, & quatenus: an ludis illicitis, aut comœdiis vacet, sive intersit, & an licitis publice.

13 An

13 An laicorum ſervitio ſit addictus, & an officio ſtatus Clericalis indigno.

14 Exaratæ autem à Parocho, aliovè Commiſſario teſtimoniales ejuſmodi literæ, quæ ſecretam, & extraiudicalem informationem deferent ſuper ſingulis ut ſupra quæſitis, eorumque propria manu ſubſcriptæ, clauſæ, ac obſignatæ ad Eminentiſſimum Archiepiſcopum, ipſorum, vel alterius perſonæ fidelis, non autem ipſius Ordinandi, opera dirigantur, ea deſuper inſcriptione. *Pro ſacra ordinatione.*

15 Parocho, aliivè Commiſſario ſub pœna excommunicationis eidem Eminentiſſimo Domino reſervatæ interdicitur commiſſiones prædictas, ſive quid eas concernens, alicui revelare: iique in Domino commonentur, ut in re tam gravi quavis negligentia, fraude, aut reſpectu poſthabitis, munus commiſſum, qua opus eſt, charitate, ac zelo perficere ſtudeant, ne indignorum ordinationi ullatenus ad propriæ ſalutis perniciem aſſentiri patiantur.

16 Satagent etiam Parochi ſuper Ordinandorum in Parochia commorantium, vita, ac moribus vigilare: eos igitur moneant, obſecrent, increpent, ut ab evitandis declinent, haſque monitiones diligenter obſervent, ne deinceps ab Ordinibus retardentur, ni potius repellantur.

§. III.

De ſcientia Ordinandorum.

1 NEc moribus dumtaxat laudabilem, verum ſcientia præditum eſſe Clericum oportet, ut proficuè ſui muneris partes explere valeat. Quare licet accurato prius examine initiandorum ſcientia perquiratur, attamen proderit media præcedenter apponere, priuſque ſcrutari, num Ordinandi comparandæ doctrinæ diligenter incumbant.

2 Ad Ordines ergo promovendi ſcholas, ac ſtudia eorum profeſſioni congrua ſedulo frequentent, nec in Diœceſi potiſſimum, grave ſit Parochis de Ordinandorum profectu, eundem Eminentiſſimum Archiepiſcopum tertio quoque menſe, & quo fuerit opportunius, certiorare.

3 Clerici Civitatis, qui intra annum ad Sacros Ordines promoveri poterunt, aliive Subdiaconi, ac Diaconi omnes legitime non impediti, Moralis Theologiæ conferentiis, quæ in Cathedrali Eccleſia certis diebus habentur, aſſiſtere procurent, ut dum de tali aſſiſtentia teſtimonium efferent, utpote ad ſcientiam neceſſaria media eos elegiſſe conſtiterit, ad Ordines libentius aſſumantur.

4 Priusquam examen subeant Ordinandi, præmonuisse proderit, in quibus ii passim interrogari debeant, ut rectius desuper instruantur, & peculiariter forsan examinati, promte respondeant.

5 Tonsurandi, ac ad Minores Ordines promovendi legere, ac scribere, atque Doctrinam Christianam probe sciant, quinimmo, & linguam latinam intelligant, ut Catechismum grammaticali sensu explanare valeant, ex quibus idoneitatis ad superiores Ordines indicium præbeant.

6 Ad Subdiaconatum promovendos, Divi Caroli exemplo, interrogari conveniet.

De Ordinum Minorum, & Majorum differentia.

De Voto continentiæ, quod Subdiaconatus Ordini conjunctum est.

De Sacramentorum etiam doctrina, saltem generatim.

De Rubricis, & modo recitandi Officii Divini.

7 Ad Diaconatum promovendus ea, quæ ad præfatum Ordinem spectant, optime calleat, necnon eiusdem Divi Caroli exemplo examini subiicietur. *De Sacramentorum doctrina, & de aliqua idoneitate in Concionibus habendis.*

8 Grave profecto scandalum foret, Subdiaconos, Diaconos, ac Presbyteros Doctrinæ Christianæ ignorantia laborare, ut eam alios edocere nequirent, qui hæc ergo ignoraverint in examine, sive generali, sive peculiari, quæ apprime sciri ab Tonsurandis decretum est, prorsus à Maioribus Ordinibus excludentur.

9 Ad Presbyteratum promovendos diligentius perscrutari opus erit, num ea scientia polleant, qua satis erunt ad Populum edocendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac Sacramenta ministranda, iuxta Tridentini Decretum *sess.* 23. *cap.* 14. ac etiam præcise ex iis quærendum, iuxta eiusdem Divi Caroli Instructionem.

Quid sit Missæ Sacrificium.

Qui illius Sacrificii effectus.

Quæ eiusdem partes.

Quæ necessaria in eo sint.

Quæ sacrarum vestium significationes.

Quæ in eo Sacrificio offerendo requirantur.

Ubi, & quando illud fieri non liceat.

De defectibus in Missa occurrentibus.

An Sacræ Confessionis aliquam peritiam habeant.

An doctrinam item teneant, qua Verbum Dei recte tractare, concionemque habere posſint.

An quæ de re ſacra, de Chriſtianarum virtutum officiis, atque de omni re ad ſalutem neceſſaria apte Populum inſtruere, atque docere poſſint.

10 Hinc etiam inquirendum, num Sanctorum ſcientia referti ſint, ex qua vera idoneitas in excipiendis ſacris miniſteriis exploretur; Gregorio admonente, qui ait *Epiſt. 26. lib. 3. Provideri debet quales ordinentur, ut prius aſpiciantur, ſi ſtudium orationis habuerunt.*

§. IV.

De Servitio Eccleſiarum.

1 NI Clericus Eccleſiæ inſerviat, nedum ad Sacros Ordines aſcendere, quin, ſi Beneficium habeat, clericalibus franchitiis gaudere minime poteſt. Fraudibus tamen occurrendum eſt, quæ hac in parte potiſſimum agnoſcuntur: exinde.

2 Minorum, ſive Majorum Ordinum Clerici hujus Neapolitanæ Civitatis, Eccleſiis, quibus reſpectivè fuerunt adſcripti, tum pro Miſſarum ſolemnium celebratione, tum quibuſcumque ſacris actionibus frequenter inſerviant, tunc præcipue, cum Sanctiſſimum Sacramentum exponitur, vel ad infirmos defertur, ac pueri, Divinæque legis expertes, in fidei myſteriis inſtruuntur.

3 Qui vero Diœceſis fuerint, Dominicis, ac feſtivis diebus, Parochialibus, aliiſque, ut præfertur, inſerviant, cæteraque ſigillatim perficiant, quæ de iis, qui in Civitate morantur nuper edicta ſunt.

4 Si quis autem Eccleſiæ ſervitio deputabitur, cui non fuerat adſcriptus, ſervitium præfatum, ſi laudabile fuerit, ei ſuffragetur, præcedente tamen Generalis Vicarii licentia.

5 Negligentes itidem ne dum ab ordinibus excludentur, verùm etiam juxta Sacrorum Canonum, ac Tridentini reſcriptum clericalibus franchitiis privandi erunt, eos enim fraudulenter extorquet, qui clericalem habitum deferens Eccleſiæ ſervitium aſpernatur.

6 Parochi, aut Eccleſiarum Rectores de præfati ſervitii teſtimonio requiſiti, haud generalibus verbis teſtentur Ordinandum Eccleſiæ ſervitio vacaſſe, quin protinus exprimere debeant quoties, & quid in ſuis Eccleſiis egerint, & an laudabiliter, ac modeſte. Unde librum hæc deſuper conſcribant, ex quo dumtaxat teſtificationes hujuſmodi deſumantur, nec omnino præfati graventur Clericorum hac in parte negli-

gen-

gentiam Eminentissimo Domino interdum enunciare.

7 Quoniam vero præstitum Ecclesiis ministerium valde proficiet, ut Ordinandis quandoque Interstitia relaxentur. Id igitur singulis innotescat, nullam unquam spem dispensationis ejusmodi iis, qui minus frequenter suis Ecclesiis inservient, suppetere: ex eo enim Ecclesiarum obsequio patebit num pro eisdem quis utilis, aut necessarius fuerit, ut ex lege Tridentini præscribitur. Nec unquam super præfatis interstitiis dispensabitur, ni Parochus, aut Rector Ecclesiæ, cui ordinandus inserviet Jurejurando testetur causam necessitatis, ac utilitatis Ecclesiæ, propter quam ordinationem suam quispiam præstolatur.

8 Sed quoniam Ecclesiæ servitium idcirco Clericis per Ecclesiasticas leges injungitur, ut potissimum ii sacris muneribus addicti, Clericalis vitæ virtutibus, ac sacrarum cæremoniarum peritia decorentur, ut se idoneos altioribus officiis assumendis exhibeant: idcirco non solùm simplex ejusmodi servitium à Clericis requiretur, quinimo prout fuit eis in Edicto à die 21 Januarii 1692. injunctum, singuli tam ad primam Tonsuram, sive Minores, aut Sacros Ordines assumendi, sive potius ex quo vestem induerint clericalem, singulis Dominicis domum Sacerdotum Missionis frequentare studeant, ut, & Missarum solemniis intersint, Sacram Communionem recipiant, Ecclesiasticarum functionum, ac cæremoniarum usum addiscant, ac spirituales instructiones audiant, quod sub nullo prætextu intermittere audeant, usquedum fuerint ad Ordinem ipsum Presbyteratus evecti. Alias id minime, aut saltem parum continuate prosequentes penitus ab suscipiendis Ordinibus excludentur. Idque constare debeat ex attestatione Superioris dictorum Sacerdotum, quolibet semestri, nimirum Decembris, ac Junii mensibus (etiam si quis eo tempore ordinari non petat) per singulos ex præfatis ordinandis afferenda Secretario Congregationis pro Ordinandis, qui eas in libro peculiariter ad hæc nuncupato distincte referat, ac describat, ut Ordinationum tempore frequentium, aut infrequentium notitia promtius habeatur.

§. V.

De Titulo, sive Beneficii, sive Patrimonii Ordinandorum.

1 SUnt, qui variis artibus, ac fallaciis ordinationum suarum titulos, sive Beneficii, sive Patrimonii, simulare audent. Quod etsi diligentissime per Curiam Archiepiscopalem fuerit hactenus perquisitum, imposterum autem hæc erunt peculiarius observanda.

2 Pri-

2 Primo quidem frequenter Parochi, & præcipuè prope Ordinationum tempora promulgent Synodale decretum, quo moneantur omnes, & singuli, sive ad primam tonsuram, sive ad Minores, aut Sacros Ordines promovendi, ne ullo pacto falsum, fictum, aut fiduciarium patrimonium exhibeant, alias ultra falsi criminis pœnam ex eo tunc ipso facto exercitium eis in susceptis Ordinibus interdicitur, suspensione Eminentissimo Domino reservata, quæ nunquam relaxabitur, nisi constituto reali Patrimonio: Constituentes vero, & cooperantes, sive consulentes, & quomodolibet in his concurrentes in sententiam excommunicationis latam ipso jure, pariterque eidem Eminentissimo Domino reservatam incurrent.

3 Dum titulus erit Beneficii, constet authentice: Primo de pacifica possessione. Secundo, de quantitate annui redditus, saltem aureorum triginta sex. Tertio, de eorundem perceptione. Quarto, de oneribus annexis, nec ne.

4 Ad titulum patrimonii constet pariformiter bonorum qualitas, cujus generis, & unde ad Ordinandum pervenerint. Stabilia, vel emtiones super Arrendamenta, ut vulgo dicitur, & similia, si quæ Ordinandis donata fuerint, regulariter non admittentur, nisi quæ à Patre, Matre, Fratribus, Sororibus, ac Patruis, qui filiis careant, pervenire videantur: Quoad vero extraneorum donationes donatorum qualitas, ac occurrentes circumstantiæ in casibus peculiaribus attendentur.

5 Circa bona Ordinandis vendita, sive donata constare debeat, an, & quomodo donantis, sive vendentis fuerint, idque per authenticam declarationem, & appareat venditiones, aut donationes sic antecedenter factas fuisse liberas, ac perpetuas, nec reservato regressu, aut jure quolibet super bonis ejusmodi venditis, aut donatis; necnon sub alio quovis pacto, & insuper ne aliud instrumentum, sive scriptura venditioni, aut donationi prædictis contraria penitus intercesserit.

6 Pro redditibus ex emtionibus super Arrendamentis præfatis, aut cum Bancis huius Civitatis, aut censibus, & emtionibus annuorum reddituum cum particularibus personis, adducantur prius emtionum præfatarum instrumenta, necnon fides Ministrorum, & Officialium ea administrantium, ac respectivè declarationes in forma probante ipsarum particularium personarum declarantium tales emtiones patrimonio Ordinandi addictas iamdiu fore, atque quod nullatenus reemtiones fient,

fient, sive pecuniarum restitutiones, nisi præcedente Curiæ Archiepiscopalis assensu ad approbandam Patrimonii subrogationem.

7 Titulus ex emolumentis Ecclesiæ receptitiæ cum Ordinandus ad Presbyteratum ascenderit, nullatenus admittatur, nisi iuxta Sac. Congr. Conc. decretum eo interim tempore, à Subdiaconatu nimirum ad Presbyteratum alius titulus substentationis sufficiens assignatus fuerit.

8 In Ecclesiis Parochialibus, ac pro iis, qui in Civitate sunt, etiam in Cathedrali, tribus Dominicis diebus, sive alias festivis de præcepto, non continuis, cuiuslibet ordinandi titulus materna lingua Populo denuncietur, modo ut sequitur, v 3.

Si notifica, che N. N. figlio di N. desiderando d'esser promosso a' Sacri Ordini, pretende di far approvare per suo Patrimonio v.g. una Massaria, &c.

Explicetur qualitas bonorum, & quomodo ad Ordinandum pervenerit.

Se alcuno sapesse, che i frutti, le proprietà, ò vero l'heredità qui contenute non appartenessero à dett' Ordinando, ò a quelli, che glie le donano, ò vero che questi terreni, heredità, ò questi frutti siano hipotecati, ò in altro modo obligati, in modo tale, che il detto Patrimonio non possa essere sicuro, e non arrivi alla somma di trentasei docati di rendita annua, ò vero, che in questo Patrimonio vi sia qualche supposizione, ò falsità, sia obligato in coscienza di darne avviso sotto pena di scommunica. E si notifica, che quelli, che si rogano, ò scrivono instrumenti, albarani, ò altre scritture publiche, ò private de Patrimonii, che eglino sappiano essere fittizii, & altri, che con consigli, con l'opere, con le vendite, e con le donazioni cooperano à patrimonii fittizii, incorrano ipso facto nella scommunica riservata al Signor Cardinale Arcivescovo, conforme alla riservazione contenuta nelle Costituzioni Sinodali.

9 Ultra denunciationes præfatas, earum notulæ in Ecclesiis prædictis affigantur, ex quo si quid Parochi sciverint, præfatis Consultoribus deferatur.

10 Bona itidem æstimentur, & quinam redditus ex eis percipi valeant, deductis oneribus: hæc autem æstimatio fiat coram Parocho, qui eam subscribat, ac simul quatuor Presbyteri Civitatis, aut Diœcesis respectivè, aut alias viciniores Diœcesani, iis deficientibus.

11 Registrum titulorum apud Actorum Magistrum Curiæ Archiepiscopalis retineatur, ad quod ea omnia, nuper ordinata referantur: necnon ipse Actorum Magister in testimonialibus literis Subdiaconatus expresse declaret titulum, sive Beneficii, sive Patrimonii: Archivarius vero

ro instrumenta, ac scripturas ejusmodi titulos concernentia peculiariter inscripta, & volumine colligata conservet.

§. VI.

Monita Ordinandis, dum ad Ordines instabunt promoveri.

1 QVicumque ad Ordines promoveri desiderat suum prius adeat Confessarium, à quo id consulendum erit, quod assumendi muneris gravitati, suique pœnitentis profectui magis in Domino visum fuerit expediens: enixe autem Confessarii omnes monentur, ut de consilio requisiti, ea, qua decet, licetque officii sinceritate Ordinandi prius idoneitatem, vitam, ac mores inspiciant, & anne juxta Pontificalis monitum, Cœlestis sapientia, probi mores, & diuturna justitiæ observatio ipsum commendent, cum potissimum à Subdiaconatus ordine amplius non liceat à proposito resilire. Quinimmò quos Clericatus honorem humano affectu perquirere, atque tantis oneribus impares noverint, optime sciant à meditato proposito revocare, ne propter indignæ promotionis consilium, & ipsi de Ordinatorum flagitio participes fiant.

2 Statu Clericali, sicut præfertur electo, cum decentibus habitu ac tonsura ad Eminentiss. Archiepisc. personaliter Ordinandus accedat duobus saltem mensibus priusquam Ordinationis tempus adveniat. Supplicem exponat libellum, ubi suum conscribat nomen, cognomen, Parentem, locum, Parochiam, domum, ac Parochias, quas prius incoluerit.

3 Clericus Ecclesiam, cui fuerit adscriptus explicet, sua studia, & studiorum loca, ac Magistros. Quod si super interstitiis dispensationem exquiret, tempus ab Ordine demum suscepto, ac causas, necnon Parochi, sive Rectoris, ut præscriptum est, eas desuper testimonium omnino producat.

4 Cum rescriptum exceperit ad secretam Congregationem directum, Consultores adeat, ut juxta gravissimum Divi Caroli monitum, *ejus vultus, habitus corporis, & vestitus, & incessus, & gestus, & sermo diligenter inspiciatur.*

5 Monuit itidem Ordinantes Gregorius *lib. 4. Epist.* 55. Oportere, ut neque per commodum, neque per gratiam, aut quorundam supplicationem, aliqui ad Sacros Ordines permittantur adduci; nam, & peccatum grave est, inquit, & sine correctione hoc non patitur remanere. Quare Congregationis præfatæ Consultores omnes ejusmodi commen-

dationes abrumpant, ut in re tanti momenti hæc humanitatis officia penitus absint: Quinimmo Ordinandi eas aucupantes ab ordinibus ea sola de causa, veluti meritis inopes, retardentur. Nec profecto sincera fide dignorum testimonia de Ordinandorum qualitatibus respuere debent, dum ea ex domus Dei zelo noverint processisse.

§. VII.

Requisita ad Primam Tonsuram, Minores, ac Majores Ordines ab Ordinandis exhibenda in forma probante.

Ad Primam Tonsuram.

1 Fides Baptismi, ut constet de legitima ætate.
2 Confirmationis.
3 Matrimonii Parentum, ut legitimi natales appareant.
4 Perquisitionis Curiæ Laicalis, dum Ordinandus annum decimum quartum attigerit.
5 Bonæ vitæ, ac morum, & frequentiæ exercitiorum in domo Missionis.
6 Frequentiæ scholæ, aut studii.
7 Fratrum viventium, & quis eorum sit major.
8 Publicationum in propria Parochia, & Cathedrali.
9 Titulus Beneficii, aut Patrimonii aureorum triginta sex.
10 Ecclesiæ servitium, cui fuit adscriptus, postquam cum debita licentia vestes clericales assumserit, ut sic suum quodammodo ad Ecclesiasticam vitam tyrocinium expleat, quod servitium Parochi, sive Rectores, ut alias fuit indictum, accurate testentur, quorum erit etiam super tyronum ejusmodi vita, & moribus vigilare.

Ad Ordines Minores,

1 Perquisitio Curiæ Archiepiscopalis.
2 Literæ testimoniales collationis primæ Tonsuræ.
3 Fides servitii Ecclesiæ.
4 Studii, ut suprà.
5 Publicationum in propria Parochia.
6 Frequentiæ Sacramentorum, & domus Missionis.
7 Bonæ vitæ, ac morum.
8 Doctrinæ Christianæ vacasse, Parochos in rudium instructione coadjuvando.

Ad Subdiaconatus Ordinem.

1 Perquisitio Curiæ Archiepiscopalis.
2 Fides Baptismi, ut constet de anno 22. incœpto.
3 Servitii in Divinis.
4 Studii.
5 Frequentiæ Sacramentorum, & domus Missionis.
6 Bonæ vitæ, ac morum.
7 Publicationum in Cathedrali, & propria Parochia.
8 Titulus Beneficii, aut Patrimonii.
9 Literæ collationis Acolytatus.
10 Doctrinæ Christianæ ut suprà.

Ad Diaconatus Ordinem.

1 Fides Baptismi, ut constet de anno 23. incœpto.
2 Literæ collationis Subdiaconatus.
3 Fides publicationum in propria Parochia, & Cathedrali.
4 Perquisitionis Curiæ Archiepiscopalis.
5 Servitii in Divinis.
6 Frequentiæ Sacramentorum, & ut suprà.
7 Perceptio fructuum Patrimonii.
8 Doctrinæ Christianæ, ut suprà.

Ad Presbyteratus Ordinem.

1 Fides Baptismi, ut constet de anno 25. incœpto.
2 Literæ collationis Diaconatus.

Cætera requisita, prout supra ad Ordinem Diaconatus.

1 Ad Sacros Ordines promovendi, & jam per examen approbati, domum Patrum Missionis in Suburbio Virginum adeant, ut ibi spiritualibus exercitiis vacent per decem dies, ab externorum colloquiis alieni, nisi de licentia Superioris domus prædictæ, necessitate urgente, cum aliquo loqui permissum fuerit. Inibi sacris functionibus, qua decet animi promtitudine, ac modestia alacrius incumbant. Quinimo Superioris præfati, alteriusve Præsidentis conscientiæ injunctum sit, de Ordinandorum actionibus exercitiorum tempore Eminentissimum Dominum certiorare, ut inobservantes, aut immodesti nedum corrigantur, verum & ab Ordinibus repellantur.

2 Præſens igitur Inſtructio in Eccleſia Cathedrali, ſive Parochialibus, aut quibus tradita fuerit, aſſixa patenti, decentique loco remaneat, & à Vicariis Foraneis, ac Patribus Miſſionis prædictæ publice pro Ordinandis, ſive exercitantibus habeatur.

3 Hæc tandem ſunt, quæ ad Ordinandos diriguntur, ut munerum ad quæ feſtinare contendunt, optime memores, Sacerdotalibus etiam virtutibus exornentur, ut ſuper ipſos Epiſcopalibus precibus, ac miniſterio Spiritus Sanctus de Cœlo deſcendat, nec Præſul de eorum provectione, nec ipſi de tanti officii ſuſceptione damnari à Domino, ſed remunerari potius mereantur. Quod ipſe Dominus concedat per gratiam ſuam.

Quæ pertinent ad Ordinatos ab alienis Epiſcopis ſub emendicato titulo, provide declarata, & diſpoſita ſunt in Conſtitutione SS. Domini relata poſt cap. 7. tit. 3.

IX.

Regulæ Congregationis pro Ordinandis.

1 Licet pro Ordinandis ab anno 1680. plenior emanaverit Inſtructio, attamen, ut eadem alacrius recolatur, neceſſarium apprime erit, cooperatores hinc Præſularibus operibus adjungere, cum id præcipue Tridentina Synodus ordinarit, quæ ſeſſ. 23. cap. 7. de Refor. ſic habuit. *Epiſcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris peritis Divinæ legis, ac in Eccleſiaſticis functionibus exercitatis, ſibi adſcitis, Ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, & fidem diligenter inveſtiget, & examinet.* Unde his adhærendo ad hanc diſcretionis arduitatem, Eminentiſs. Dom. fel. rec. Innicus Card. Caracciolus Archiepiſcopus Presbyteros nonnullos in doctrina, prudentia, ac ſacrarum functionum peritia confirmatos in unum collegit ſub nomine Congregationis Secretæ Ordinandorum, eiſque, quorum potiſſimum foret inſtructionum præmiſſarum obſervantiam promovere, velut Coadiutoribus, eaque in re ſpecialibus Conſultoribus, opus fuit Regulas ordinare.

De

1 AD Congregationis Canonicum Secretarium peculiariter designatum pertineat, memorialia, quæ fuerint eidem directa in Congregatione proponenda inter Consultores æqua serie partiri, Ponentem cuique deputando, parte tamen sibi retenta. Is igitur in libello Ponentes distributos notabit, & quot, quosve cuiquam ex Consultoribus Ordinandos in Congregatione proponendos dimiserit, & quinam ad inquirendum, ut infrà, Consultores deputentur.

2 Præterea Ordinandis insinuet, ut suum quisque Ponentem adeat, duosque Consultores deputatos ad Ordinandi mores, ac vitam cæteris indicandam.

3 Exhibitis Secretario memorialibus in Congregatione proponendis valeat ipse, forma jam Typis tradita, Parochis respective committere consuetas publicationes fieri, quarum testimoniales epistolas, dum acceperit Ponentibus respective tradere debeat.

4 Postquam sufficienti numero memorialia distributa fuerint post tempus aliquod requisitorum receptioni concessum, ipse præparatoriam Congregationem recolligat statæ horæ, diei, ac loci opportunitate, idque repetat quousque necessarium fuerit. Congressus ejusmodi per octiduum saltem ante examen generale terminentur, ut requisitum aliquod forte deficiens suppleri, aut refici valeat. Quæ vero memorialia posthæc perlata fuerint, cum eis recognoscendis tempus ultra non suppetat, proximæ sequentis Ordinationis congressibus reserventur.

5 Discussis, ac bene probatis in Congregatione præparatoria Ordinandorum requisitis, Secretarius in peculiari libro, cui titulus: *Resolutiones Secretæ Congregationis Ordinandorum*, nomina promovendorum notabit, quorum requisita jam in Congregatione præfata, recognita, examinata, & admissa fuerint, itaut in alia coram Eminentissimo Domino (cum à Secretario de discussionibus ejusmodi peractis certioratus fuerit) demum habenda, ea omnia referri valeant. Quod ergo pro singulis decernetur, juxta distinctas Ponentium classes, præfatis nominibus Secretarius item adscribet.

De Officio Consultorum.

1 COnsultores electi, atque Ordinandorum Congregationi præpositi, sedulo recolant, quale ministerium eorum discretioni

tra-

tradatur, nil enim Præsulatui Ecclesiastico gravius, vel magis intimum, quam libram sanctuarii commendare, eorumque examen committere, qui tandem, virtute ex alto tributa, Divinis muneribus decorentur. Caveant ergo ne unquam humanitate, aut saltem negligentia traducti, suis minime conscientiis consulentes, viros tot charismatibus impares, aut indignos in duces Populorum, Medicos animarum, nec sanguinis Hircorum, aut Vitulorum, aut veterum hostiarum, sed Agni immaculati sacrificos, ac mysteriorum Dei dispensatores inaugurandos exponant.

2 Ponentes advertant, num supplices libelli ad formam Instructionis ejusmodi fuerint exhibiti, alias eos corrigi mandent: ex adiiciendis enim notitiis circa secretò pervestigandam Ordinandorum vitam, ac Patrimonium, aliasve qualitates lumen habebunt.

3 Pro dispensationibus interstitiorum, si quando petuntur, causas exprimi faciant, ac testificationes adduci, de quibus in Instructione latius.

4 Ordinandis injungant, ut duos Consultores collegas adeant, ut agnoscantur, modo quo supra.

5 Diligenter advertant, ut fides expositæ contineant accurate tempus, ac vices, prout in Instructione peculiarius traditur, eamque semper præ oculis habeant, & præcipue monita de vita, & moribus observentur.

6 Si ex perquisitione laicalis, sive Curiæ Archiepiscopalis constabit Ordinandum fuisse alias inquisitum, etsi ab Judicio absolutum, id Ponentes, sive Consultores peculiariter enunciare debeant, cum nota temporis, ac facti, ut Ordinandi vita ex præteritis actionibus elucescat.

7 Consultores præfatos haud contentos esse sufficiat patentibus, quæ adducuntur, testificationibus, verum ut secreto, ac extrajudicialiter super omnibus, ac singulis prudenter à fide dignis, nec de veritate, aut affectione, sive fraude suspectis inquirant, ab eis nimirum, qui ordinandi educationem, & mores optime noverint.

8 Tempus insuper agnoscant, ex quo Ordinandus, qui se prius laxiori vitæ tradiderat, à malo declinans emendationem vitæ resumserit, & in ea quatenus, & quantum perseveranter se gesserit, num secularis vitæ maculis obliteratis novum hominem induerit, ac virtutibus imbui cœperit.

9 Passim Ordinandos, præcipue tonsurandos, interrogent, num sufficienti doctrina, ac scientiæ Sanctorum exercitio confirmentur, ut si quos insipientes, aut ignorantes manifeste cognoverint, eos, Eminentissimo

ſimo Domino certiorato, antequam fiat examen generale, à ſuſcipiendis Ordinibus valeant reprobare.

10 Secreto, ac fideliter informatus Conſultor ſibi commiſſos Ordinandos diſtribuat, ac diſtincte, accurateque referre ſtudeat requiſita ab Ordinandis præſentata, necnon ea, quæ per induſtriam ſuam Conſultor ipſe quæſierit, & à quibuſnam ea ſciverit, cum circumſtantiis omnibus, quæ ad rem facere ad formam Inſtructionis, ac præſentium Regularum, atque referenda putaverit. Et ſi relatorum nomina contra Ordinandum, quæ poterunt oretenus enunciari, in ea exarata relatione reticeri quandoque congruum erit. Quæ autem in preparatoria Congregatione retulerit, ſic efformatis relationibus Congregationi coram Eminentiſſimo Domino habendæ, modo, quo ſequitur, denuo referet, ac etiam ex eo, quod cæteri Conſultores addiderint, confirmentur.

De Congregatione Præparatoria.

1 RECeptis, ac examinatis requiſitis, ac relationibus, ut ſuprà formatis, Congregatio præparatoria convocabitur, in qua ſinguli Ponentes referent Ordinandorum qualitates ad Inſtructionis tenorem, & juxta partitionem eis ante tributam. Quod ſi requiſitum aliquod ex patentibus deſit, juxta Congregationis judicium ſuppleatur, in quo Ponentes ſuos admoneant Ordinandos. Si autem ſecretæ informationes deficient, plenius adhibeantur, ut Eminentiſſimus Dominus in Congregatione poſtrema de ſingulis uberius certioretur.

2 Si requiſitum aliquod ex cauſa deerit, ſpecialiter adnotetur, ut in eo, vel ſi opus erit, diſpenſetur, vel Inſtructionem ſervandam reſcribatur, & is ea vice à promovendis ſecernatur, prout magis in Domino viſum fuerit expediens.

3 In præparatoriis Congregationibus Conſultor quiſque ea, quæ prudenti zelo proponenda cenſebit, omninò referat, ac proponat, eaque maxime, quæ Inſtructionis, ac Regularum præſentium executionem plenius valeant promovere.

De Congregatione coram Eminentiſſimo Domino habenda.

1 POſtquam requiſita diſcuſſa, riteque probata in Præparatoria fuerint, ac votum Congregationis acceſſerit ea Eminentiſſimo Domino referendi, Congregatio habebitur, in qua Ponens quiſque ſuas relationes mature digeſtas, propriaque manu ſubſcriptas deferat in Congregatione legendas. Methodus erit. Incipiet quis ex Ponentibus pri-

primo referre de Subdiaconis, secundo de Diaconis, tertio de Presbyteris: ac subsequetur alter, ac cæteri, eodem pariter ordine. Hisque peractis, idem, qui primus fuit subsequetur de tonsurandis sibi commissis referre, itidemque cæteri subsequentur, sicque postremo de Minoribus Ordinibus fiet.

2 Præfatis relationibus habitis, auditisque Consultorum omnium votis, eorumque præsertim, qui peculiariter ad informandum de singulis designati fuerint, attentisque omnibus, quæ à cæteris Consultoribus, pro quolibet subdere visum fuerit, matura consideratione præmissa, quos magis idoneos ipse Eminentissimus Dominus noverit, ea vice, reservato tamen super doctrinam examine, ad Ecclesiasticos Ordines eligere valeat.

3 Resolutiones tamen sic, ut præfertur emanatas, idem qui supra Secretarius registrabit, atque eorum, qui admissi fuerint, notam perficiet, qua examini dirigantur. Memorialia tamen, & requisita omnia ad Archivium deferantur de more. Relationes vero secretæ quæcumque per Secretarium conserventur, ut opportunitate cogente, perlegi valeat quid jam fuerit alias discussum, tunc maxime cum iidem Ordinandi ad superiores Ordines ascendere postulabunt.

Formula Juramenti Consultorum Congregationis Secretæ pro Ordinandis Civitatis, & Diœcesis Neapolitanæ.

EGo N. N. constitutus coram Eminentissimo, & Reverendissimo Patre, ac Domino D. Jacobo S. R. E. Cardinali Cantelmo Archiepiscopo Neapolitano, tactis per me Sacrosanctis Dei Evangeliis, iuro, & promitto me fideliter gesturum munus, & officium Consultoris in Congregatione secreta pro Ordinandis huius Civitatis, & Diœcesis Neapolitanæ, & non revelaturum verbo, scripto, aut alio quovis modo suffragia, vel suffragium ab aliis Consultoribus lata, nec mea à me lata, vel ferenda, sive sint inclusiva, sive exclusiva, sive alterius cuiuslibet generis, nec etiam suppressis nominibus illorum, qui ea tulerint, nec loquuturum, nisi cum eiusdem Congregationis Consultoribus de iis, quæ tam in Congregatione Præparatoria, quàm in habenda coram præfato Eminentissimo Domino, acta, dicta, seu relata, mediate, vel immediate, quocunque modo fuerint, exceptis resolutionibus captis, quas Eminentissimus Dominus iusserit, vel Congregatio Præparatoria censuerit ad noti-

tiam

tiam Ordinandorum esse ducendas, nec nomina eorum revelaturum, à quibus relationes, vel aliæ notitiæ quæcumque ore, vel scriptis, aut alio quocumque modo acceptæ fuerint. Et omnia, & singula præmissa iuro, & promitto sub periurii, & excommunicationis latæ sententiæ pœnis, à quibus non nisi à dicto Eminentissimo Domino absolvi possim. Sic me Deus adiuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Secretarius Sacræ Ordinationis addit.

INsuper Ego N. N. Secretarius Sacræ Ordinationis iuro, & promitto me fideliter distributurum memorialia Ordinandorum mihi à præfato Eminentissimo Domino directa, & per me ad formam Regularum eiusdem Congregationis inter præfatos Consultores distribuenda, & nunquam ad libitum, sive petitionem tacitam, vel expressam Ordinandorum, sive ad aliorum intercessionem, ea transmissurum ad illos Consultores, quos iidem Ordinandi per se, sive per alios, voce, seu scripto directe, vel indirecte petierint, sed ut magis in Domino expedire censuero, illa distributurum. Sic me Deus adiuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Quæ in hac instructione pro Metropolitana Ecclesia præscribuntur, in tota etiam Provincia observanda esse, servata tamen uniuscujusq; loci ratione, censuerunt Patres; Pro ut habetur tit. 3. Synod. Const. c. 7.

XVIII.

Decreta Congregationis à Sanctissimo Domino Nostro specialiter deputatæ super Moderatione Indultorum Suscipiendi Ordines Extra Tempora à Iure Statuta.

SAnctissimus Dominus Noster INNOCENTIUS Papa Duodecimus pro pastorali suo in commissum sibi Gregem Dominicum zelo, ac tuendæ Disciplinæ Ecclesiasticæ studio prospicere volens, ne Indulta suscipiendi extra Tempora à Jure statuta Ordines nimis facile concedantur, Congregationi particulari EE. DD. Cardinalium Carpinei, Casanatis, Marescotti, Colloredi, Panciatici, & Albani, necnon Illustrissimorum DD. Sperelli, Campini, Sacripantis, meique Secretarii infrascripti specialiter deputatæ expendendas commisit Causas, ex quibus præfata Indulta tribui solent, ut Sanctitati Suæ referri posset, quæ ratio deinceps ineunda, modusque adhibendus videretur in concessione similium Indultorum.

Quæ quidem Congregatio in ædibus præfati Eminentissimi Carpinei die 10. Nouembris, atque itidem 7. Decembris Anni currentis habita, re matureque discussa, censuit Indulta hujusmodi, si Sanctissimo placuerit, concedi posse ex Causis infrascriptis, videlicet.

Ut quis Beneficio, vi cujus arctatur ad Presbyteralem Ordinem suscipiendum, vel alteri etiam perpetuo Beneficio, quod obtinet, vel Capellaniæ ad vitam sibi concessæ per seipsum inservire possit. Ob penuriam Sacerdotum in illis partibus, vel in Monasterio pro Regularibus. Ob solatium Patris, vel Matris, dummodo quinquaginta ætatis annos excedant, & Orator saltem per triennium in Clericali habitu honeste, & laudabiliter vixerit. Item concedi posse censuit eadem Indulta Referendariis utriusque Signaturæ, Familiaribus Summi Pontificis, Canonicis Cathedralis, vel etiam Collegiatæ Ecclesiæ, eorumque Coadiutoribus, Magistris, seu etiam Baccalaureis in Sacra Theologia; Doctoribus utriusque, vel saltem Canonici Juris, seu Licentiatis, dummodo singulos præfatos Gradus in publica, & approbata Universitate obtinuerint; Iis etiam, qui saltem per triennium sedulam Theologiæ studiis operam navaverint, ac tandem vigesimum sextum ætatis annum excedentibus, si per triennium in Clericali habitu honeste, & laudabiliter vixerint.

E contra censuit non expedire, ut eadem Indulta concedantur ex eo, quod quis Diaconus, Subdiaconus, Literarum Apostolicarum Scriptor sit, seu Magister in Artibus, Nobilis, aut Præsens in Curia, vel quod Philosophiæ cursum absoluerit, aut alicui Ecclesiæ adscriptus fuerit, ad cujus servitii titulum ex Apostolico Indulto Clerici ordinari possunt, aut Onus Missarum, non tamen ex Beneficio proveniens, habere se doceat.

Insuper censuit Indulta hujusmodi deneganda esse iis, qui aliqua Dispensatione indigent impedimenti ex eorum delicto provenientis; & Sede Episcopali vacante infrà annum à die vacationis minime danda iis, qui Beneficii Ecclesiastici recepti, seu recipiendi occasione arctati non fuerint.

Item nunquam concedenda pro Festivis Diebus continuis, sed semper pro interpolatis aliquo temporis spatio arbitrio Episcopi definiendi.

Denique censuit Episcopos omnes, ac etiam Apostolicos Nuncios, & Legatos Literis in forma Brevis circularibus admonendos, decrevisse Sanctitatem Suam Indulta prædicta non ita passim, sed ex certis tantum, legitimisque causis concedere, nec Episcopos ad eorum exequutionem

astrin-

astringere, sed illam semper ipsorum arbitrio, onerata eorumdem conscientia, relinquere. Item per eadem Indulta licentiam non tribui promovendi quempiam ad Patrimonii titulum, nisi ad normam Concilii Tridentini Sess. 21. cap. 2. Eos verò omnes, qui ab Apostolica Sede facultates obtinent conferendi Ordines extra Tempora, vel aliis respectivè tribuendi licentiam, ut conferant, maxime cavere debere, ne præscriptos sibi in iisdem facultatibus limites cujusvis consuetudinis, aut exempli prætextu transgrediantur.

Hæc autem omnia, & singula suprascripta Decreta, audita ex me integra eorum relatione, Sanctissimus Dominus Noster laudavit, & approbauit, ac tam in Dataria, & Secretaria Brevium, quàm à cæteris omnibus Ministris, & Officialibus Curiæ, ad quos pertinet, perpetuo, & inviolabiliter servari mandavit, sublata omnibus quacunque facultate prædicta Indulta aliter, quàm ad formam eorumdem Decretorum in posterum expediendi. Hac die 14. Decembris 1693.

Carolus Augustinus Fabronus Secret.

XIX.

Decretum circa promovendos ad Primam Tonsuram, vel ad Minores Ordines in Regno Neapolitano.

SAcra Congregatio Cardinalium negotiis Jurisdictionalibus Regni Neapolitani præposita, justis, gravibusque adducta Causis de S. D. N. Gregorii XV. speciali ordine vivæ vocis oraculo desuper habito expresse præcipit, & mandat omnibus, & singulis ejusdem Regni Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis inferioribus legitimam facultatem habentibus, ut antequam ad primam Tonsuram, sive ad Minores Ordines aliquem promoveant, Parocho, seu alteri, cui magis expedire videbitur, committant, ut nominibus, & desiderio eorum, qui volunt promoveri publice in Ecclesia propositis de ipsorum Ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirant, & literas testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum committentem quamprimum transmittant, ut tam ex his, quàm ex aliis ex S. Conc. Trid. præscripto in cap. 8. sess. 23. de Refor. adhibendis diligentiis sibi constet promovendos illis qualitatibus esse præditos, quæ per Sac.

Canones, idemque Concilium requiruntur. Quod, & obſervent in literis dimiſſoriis concedendis, in quibus exprimatur præfatas diligentias præceſſiſſe. Dictæ autem literæ dimiſſoriæ uni tantum, & certo Ordinario ad electionem concedentis in poſterum dirigantur, & pluribus directæ, nullæ ſint. Prædictaque vult inviolabiliter obſervari, donec aliud fuerit ordinatum. Si quis verò contra formam præſentis Decreti fuerit ad primam Tonſuram, ſive ad Minores Ordines promotus ab executione collati, & à ſuſceptione Superioris Ordinis perpetuo ſuſpenſus ſit, & ulterius condignis pœnis puniatur. Ordinans verò, vel dimiſſorias concedens, ultra Divinam ultionem, quàm incurret, à collatione Ordinum per annum ſuſpenſus ſit eo ipſo. Præterea iiſdem Ordinariis enixe injungit, ut Decreta per Sacros Canones, Sacrumque Concilium Tridentinum, & Apoſtolicas Conſtitutiones, quoad delationem habitus Clericalis, & Tonſuræ, ſervitiumque Eccleſiæ præſtandum, ita curent per huiuſmodi Clericos obſervari, & in eos, qui contrafecerint, Statutis per ea pœnis animadvertere, ut ipſi nequeant de damnabili, circa hæc, negligentia redargui. Romæ Decimo Kalendas Julii 1623.

Octavius Card. Bandinus.

Laurentius Campegius Secr.

XX.

Inſtructio pro examine illorum Teſtium, qui inducuntur pro contrahendis matrimoniis, tàm in Curia Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Card. Vrbis Vicarii, quàm in aliis Curiis ceterorum Ordinariorum.

Ad Tit. 3. Synod. Conſt. Cap. 9.

Feria V. Die 21. *Auguſti* 1670.

In Congregatione generali S. Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis, habita in Palatio Apoſtolico Montis Quirinalis, coram Sanctiſſimo Domin. Noſtro D. Clemente Divina Providentia Papa X. ac Eminentiſs. & Reverendiſs. DD. S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Chriſtiana contra hæreticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus à Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis.

CVM

CVM alias per Sacram Congregationem Sancti Officii iteratis Instructionibus ab eadem emanatis de anno 1658. & 1665. locorumque Ordinariis transmissis, provisum fuerit, ut præscriptis Interrogatoriis faciendis Testibus, qui ad probandum statum liberum contrahentium matrimonium inducuntur, omnis prorsus secluderetur aditus iis, qui adhuc vivente altero Coniuge, aut alias impediti ad secunda illicita vota transire satagebant: Videns nihilominus Sanctiss. D.N. quamplures locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, & Deputatos ad excipiendas testium depositiones, necnon Parochos, & Notarios in casibus expressis, aut omittere, aut non observare eorumdem Instructionum tenorem, & licet aliquando plene observent, non tamen interrogare testes super aliis impedimentis dirimentibus.

Ideo volens Sanctitas Sua prædictis malis occurrere, re mature considerata cum Eminentissimis, & Reverendissimis Dominis Cardinalibus Generalibus Inquisitoribus, præsenti Decreto perpetuis futuris temporibus duraturo, iterum iniungit omnibus Vicariis, seu Deputatis pro examinandis Testibus ad probandum statum liberum contrahentium matrimonium, necnon Parochis, Notariis, & quibuscumque aliis respectivè, sub pœnis etiam gravibus corporalibus arbitrio Sacræ Congregationis; Ut Instructionem infrascriptam ad unguem observent.

Ut autem præsens Decretum, & Instructio ad omnium notitiam facilius deveniat, decrevit, illa ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ac Palatio Sancti Officii eiusdem Urbis per aliquem ex Cursoribus Sanctitatis Suæ publicari, ac eorum exempla ibidem affixa relinqui; illaque sic publicata omnes, & singulos, quos concernunt, post duos menses à die publicationis in Urbe faciendæ numerandos, perinde afficere, ac arctare, ac si illorum unicuique personaliter notificata, & intimata fuissent.

INSTRVCTIO.

IN primis. Testis moneatur de gravitate iuramenti in hoc præsertim negotio pertimescendi, in quo Divina simul, & humana Majestas læditur, ob rei, de qua tractatur importantiam, & gravitatem, & quod imminet pœna Triremium, & fustigationis deponenti falsum.

2 Interrogetur de nomine, cognomine, patria, ætate, exercitio, & habitatione.

3 An sit Civis, vel Exterus, & quatenus sit exterus, à quanto tempore est in loco, in quo Testis ipse deponit.

4 An ad examen accesserit sponte, vel requisitus: Si dixerit accessisse sponte à nemine requisitum, dimittatur, quia præsumitur mendax. Si vero dixerit accessisse requisitum; Interrogetur a quo, vel à quibus, ubi, quando, quomodo, coram quibus, & quoties fuerit requisitus, & an sciat adesse aliquod impedimentum inter contrahere volentes.

5 Interrogetur, an sibi pro hoc testimonio ferendo fuerit aliquid datum, promissum, remissum, vel oblatum à contrahere volentibus, vel ab alio ipsorum nomine.

6 Interrogetur, an cognoscat ipsos contrahere volentes, & à quanto tempore, in quo loco, qua occasione, & cujus qualitatis, vel conditionis existant.

Si responderit negativè, Testis dimittatur: si verò affirmativè.

7 Interrogetur, an contrahere volentes sint Cives, vel exteri; si responderit esse exteros, supersedeatur in licentia contrahendi, donec per literas Ordinarii ipsorum contrahere volentium, doceatur de eorum libero statu, de eo tempore, quo permanserunt in sua Civitate, vel Diœcesi. Ad probandum verò eorumdem contrahere volentium statum liberum pro reliquo temporis spatio, scilicet usque ad tempus, quo volunt contrahere, admittantur testes idonei, qui legitime, & concludenter deponant statum liberum contrahere volentium, & reddant sufficientem rationem causæ eorum scientiæ, absque eo quod teneantur deferre attestationes Ordinariorum locorum, in quibus contrahere volentes moram traxerunt.

Si verò responderit, contrahere volentes esse Cives.

8 Interrogetur, sub qua Parochia hactenus contrahere volentes habitarunt, vel habitent de præsenti.

9 Item, an ipse Testis sciat, aliquem ex prædictis contrahere volentibus quandoque habuisse Uxorem, vel Maritum, aut professum fuisse in aliqua Religione approbata, vel suscepisse aliquem ex Ordinibus Sacris, Subdiaconatum scilicet, Diaconatum, vel Presbyteratum; vel habere aliud impedimentum, ex quo non possit contrahi matrimonium.

Si verò Testis responderit, non habuisse uxorem, vel maritum, neque aliud impedimentum, ut suprà.

10 Interrogetur de causa scientiæ, & an sit possibile, quod aliquis ex

ex illis habuerit uxorem, vel maritum, aut aliud impedimentum, &c. & quod ipse Testis nesciat.

Si responderit affirmativè, supersedeatur, nisi ex aliis Testibus probetur concludenter non habuisse uxorem, vel maritum, neque ullum aliud impedimentum, &c.

Si vero responderit negativè.

11 Interrogetur de causa scientiæ, ex qua deinde Judex colligere poterit, an Testi sit danda fides.

Si responderit contrahere volentes habuisse uxorem, vel maritum, sed esse mortuos.

12 Interrogetur de loco, & tempore, quo sunt mortui, & quomodo ipse Testis sciat fuisse Coniuges, & nunc esse mortuos. Et si respondeat mortuos fuisse in aliquo Hospitali, vel vidisse sepeliri in certa Ecclesia, vel occasione militiæ sepultos fuisse à militibus, non detur licentia contrahendi, nisi prius recepto testimonio authentico à Rectore Hospitalis, in quo prædicti decesserunt, vel à Rectore Ecclesiæ, in qua humata fuerunt eorum cadavera, vel si fieri potest, à Duce illius cohortis, in qua descriptus erat miles. Si tamen hujusmodi testimonia habere non possunt, Sacra Congregatio non intendit excludere alias probationes, quæ de jure communi possunt admitti, dummodo sint legitimæ, & sufficientes.

13 Interrogetur, an post mortem dicti Coniugis defuncti aliquis ex prædictis contrahere volentibus transierit ad secunda vota.

Si responderit negativè.

14 Interrogetur, an esse possit, quod aliquis ex illis transierit ad secunda vota, absque eo, quod ipse Testis sciat.

Si responderit affirmativè, supersedeatur in licentia, donec producantur Testes, per quos negativa coarctetur concludenter.

Si vero negative.

15 Interrogetur de causa scientiæ, qua perpensa, Judex poterit judicare, an sit concedenda licentia, vel ne.

Si contrahentes sunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, nisi doceant per fides Ordinariorum suorum esse liberos, & in aliis, servata forma Concilii Tridentini in cap. Multi, sess. 24.

Fides, aliaque documenta, quæ producuntur de partibus, non admittantur, nisi sint munita sigillo, & legalitate Episcopi Ordinarii, & recognita saltem per Testes, qui habeant notam manum, & sigillum, attente consideretur, quod fides, seu testimonia bene, & concludenter identificent personas, de quibus agitur.

Pro

Pro Testibus in hac materia recipiantur magis consanguinei, quam extranei: quia præsumuntur melius informati, & Cives magis, quam Exteri: nec admittantur homines vagi, & milites, nisi data causa, & maturo consilio; Et Notarius exacte describat personam Testis, quem si cognoscit, utatur clausula, *mihi bene cognitus*; sin minus, examen non recipiat, nisi una cum persona Testis, aliqua alia cōpareat cognita Notario, & quæ attestetur de nomine, & cognomine ipsius testis, necnon de idoneitate ejusdem ad testimonium ferendum. Et hujusmodi examinibus debet interesse in Urbe, ultra Notarium, Officialis specialiter deputatus ab Eminentissimo Vicario: & extra Urbem, vel Vicarius Episcopi, vel aliqua alia persona insignis, & idonea ab Episcopo specialiter deputanda; alias puniatur Notarius arbitrio Sacræ Congregationis, & Ordinarius non permittat fieri publicationes.

Ordinarii præcipiant omnibus, & singulis Parochis in eorum Diœcesibus existentibus, ut pro matrimoniis cum exteris contrahendis non faciant publicationes in eorum Ecclesiis, nisi certiorato Ordinario, à quo, vel ejus generali Vicario prius teneantur authenticam reportare, quod pro tali matrimonio fuerunt examinati Testes in eorum Tribunali, qui probant statum liberum contrahere volentium, &c.

Contravenientes autem severe puniantur.

Franciscus Riccardus S.Rom.& Universalis Inquisitionis Not.

Loco ✠ Sigilli.

XXI.

Decretum Sacræ Congreg. super Indulgentiis, quoad ingressum mulierum in Claustra Regularium.

Ad Tit. 5. Synod. Constit. cap. 1.

PRoposito dubio: An verba Pontificii Brevis concedentis Indulgentiam omnibus utriusque sexus Christifidelibus, Cappellani intra Claustra Regularium sitam visitantibus, sic accipi possint, ut comprehendant Cappellam in ipso Dormitorio constructam. Sacra Congregatio respondit, Minime illam comprehendere, nullamque tribui facultatem mulieribus ingrediendi Claustra. Datum Romæ die 2. Maii 1679.

A. CARD. HOMODEUS.

Michael Angelus Riccius Sac. Cong. Secret.

De-

XXII.

Decretum Sacræ Congregationis circà Indulgentiarum Validitatem.

CUm à S. Congregatione Indulgentiis, ſacriſque Reliquiis præpoſita Cameracenſis Archiepiſcopus quæſiviſſet, quæ vis, & ſententia Clauſulæ, quæ hodie Brevibus Indulgentiarum apponi ſolet *Volumus autem, ut ſi aliàs Chriſtifidelibus dictam Eccleſiam qualibet anni die viſitantibus aliqua alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapſum duratura, conceſſa fuerit, præſentes literæ nullæ ſint*; S. Congregatio, re diligentius examinata, Clauſulam ſic explicandam cenſuit, ſi videbitur Sanctiſſimo Domino Noſtro. Ea minime contineri Altaria privilegiata pro defunctis, neque Indulgentias, aut certo perſonarum generi conceſſas, ut Confraternitati, Regularibus, & Capitulo, aut certum pium opus in ipſa Eccleſia peragentibus, ut Litanias, aliaſve hujuſmodi preces recitantibus, ac iis, qui Chriſtiana doctrina erudiuntur, vel alios erudiunt, & qui Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti expoſitioni cum oratione quadraginta horarum interſunt, neque Stationum Urbis, & ſeptem Altarium Indulgentias inſtar ſeptem Altarium Baſilicæ Vaticanæ conceſſas, neque demum, quæ pro unica vice conceduntur. Cæterum ſi alia Indulgentia ſive plenaria, ſive non plenaria, in perpetuum, vel ad tempus; tum ab eodem, tum ab alio Romano Pontifice, generatim Chriſtifidelibus Eccleſiam, vel aliquod eius Altare, ſeu Cappellam viſitantibus, eodem anni die, vel diverſo, conceſſa fuerit, de qua non fiat in literis Apoſtolicis mentio, has literas ob adiectam Clauſulam eſſe prorſus irritas, ac nullas. Datum die 23. Junii 1676.

De his autem facta relatione ad Sanctiſſimum Dominum Noſtrum die 18. Martii 1677. ſententiam Congregationis approbavit.

C. CARDINALIS MAXIMUS.

Michael Angelus Riccius Secret.

XXIII.

Constitutio SS.D. INNOCENTII XII. super exemtione Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum inferiorum Regni Neapolis à Spoliis, & fructibus incōsumtis, & incommixtis suarum Ecclesiarum ad Cameram Apostolicam hactenus spectantibus, & deinceps in beneficium Ecclesiarum applicandis, & erogandis.

Ad Tit. 6. Synod. Constit. cap. 2.

INNOCENTIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

INscrutabili Æternæ Sapientiæ arcano universis Orbis Ecclesiis, meritis licet imparibus, præsidentes, vigilis more Pastoris, in omnes agri Dominici partes mentis nostræ oculos circumferimus, ut quidquid earumdem Ecclesiarum, illarumque Antistitum statui, decori, commodis, tranquillitati, & necessitati convenire censemus, ad majorem Dei gloriam, solicitis, & beneficis studiis promoveamus, prout rerum, locorum, & temporum circumstantiis attente pensatis in Domino cōspicimus salubriter expedire.

Hinc dum ad Regni Neapolis Metropolitanas, & alias Cathedrales Ecclesias, ut plurimum inopes, & exiguas, utpote inter se valde propinquas, & ad magnum numerum centum triginta quinque comprehensis invicem unitis, ascendentes, quot in pluribus, ac etiam majoribus Regnis, & Dominiis non existunt, convertimus nostræ considerationis intuitum, non sine gravi animi mœrore perpendimus, plerasque earum Archiepiscopales, & Episcopales, necnon aliquorum Præsulum inferiorum, seu Dignitatum quasi Episcopalem jurisdictionem, seu Ordinariorum jura habentium Mensas, ob Diœcesum angustias, incolarum, & agricolarum defi-

deficientiam, terræmotuum frequentiam, aliasque temporum injurias dignitatis splendori necessariis, seu congruis carere reditibus, istosque respectu aliquarum Mensarum hujusmodi vix ad annuam summam scutorum ducentorum, vel aliam paulo majorem ascendere; Et propterea præfatas Metropolitanas, & alias Cathedrales, cęterasque dictorum Prælatorum inferiorum Ecclesias illa, quam Dei Domus exposceret, majestate, & eleganti structura, necnon decenti supellectile sacra, necessariisque reparationibus indigere, Ministrorum quoque Ecclesiasticorum sufficientiam, & idoneitatem ob hujusmodi vel inopiam, vel non opulentiam desiderari, piaque opera inibi in dies decrescere, & alicubi defecisse. Unde etiam aures benignius, & attentius porreximus querimoniis nuper ad Nos pro parte Ven. Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum ejusdem Regni delatis de Spoliorum Subcollectoribus, quibus tametsi per opportunas Sedis Apostolicæ, ejusque Officialium provisiones satis mandatum fuisse noscatur, ut viventibus Præsulibus hujusmodi à bonorum ex reditibus suarum Ecclesiarum, & multo magis aliunde per eos acquisitorum sequestratione, possessione, & occupatione prorsus abstineant; nihilominus aliqui ex iisdem Subcollectoribus suis facultatibus abutentes, nec pœnas, quibus in transgressores, ut par est, justitia mediante, animadverti non fuit prætermissum, reformidantes, quinimo ubi magis commiseranda fuisset inopia, vel angustia, molestias, & rigorem lucri gratia multiplicantes, sub sequestrationis, assecurationis, vel alio prætextu hujusmodi, Archiepiscopos, Episcopos, & Prælatos ægritudine pressos, & in extremis etiam laborantes commodo, usu, & possessione bonorum præfatorum, vel aliquorum ex illis privare, seu aliter ipsos, ipsisque inservientes perturbare præsumserunt.

Cupientes propterea ejusmodi malis opportunum adhibere remedium, ac decori, commodis, & indigentiis respective Ecclesiarum, & Antistitum hujusmodi, istorumque in extremis, & sic de summa rerum agentiũ, tremendumque Dei judicium mox subiturorum, quantum fieri potest, quieti, & tranquillitati in hac parte consulere; Motu proprio, ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ab omni, & quocunque jure, quod ad Cameram nostram Apostolicam ex antiquissima consuetudine, & Constitutionibus Apostolicis hactenus spectasse dignoscitur, percipiendi, exigendi, habendi, & assequendi omnes, singulas, & quascunque pecunias, res, effectus, jura, semoventia, & bona, etiam stabilia, cujuscunque pretii, valoris, speciei, qualitatis, &

quantitatis existant, per memoratos Archiepiscopos, Episcopos, & Prælatos inferiores, etiam ex Ordinibus Regularibus assumtos, ex reditibus, fructibus, & proventibus suarum Ecclesiarum quomodocumque vere, & proprie acquisita, Spolia nuncupata, necnon fructus naturales à solo separatos, & civiles tempore mortis perceptos, seu exactos ex reditibus præfatarum Ecclesiarum etiam inconsumtos, & incommixtos, non tamen pendentes, seu inexactos specialis dono gratiæ perpetuis futuris temporibus dictos Archiepiscopos, Episcopos, & Prælatos inferiores Regni præfati omnino eximimus, & liberamus, ac exemtos, & liberatos esse, fore, & censeri volumus, & mandamus; Ad effectum tamen, & non alias, aliter, nec alio modo, ut præmissa omnia, & singula ad præfatas Metropolitanas, aliasque Cathedrales, & reliquas, quibus memorati Archiepiscopi, & Episcopi, seu Prælati præsederint, illisque non indigentibus, ac Parochiales Ecclesias eorum regimini commissas spectare, ac ad earumdem favorem, & in beneficium, seu utilitatem cadere, applicari, converti, seù erogari debeant. Præfatis tamen Archiepiscopis, & Prælatis, ut congruos usus, applicationes, & erogationes præmissorum in beneficium, & utilitatem hujusmodi Ecclesiarum in quos, seu quas eadem præmissa applicanda, eroganda, seu expendenda esse censuerint, designare valeant, permittimus, indulgemus, & opportunam facultatem desuper concedimus, & impartimur, ac super præmissis omnibus etiam conscientiam præfatorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum oneramus.

Quod si Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati prædicti ad hujusmodi designationem, seu dispositionem devenire noluerint, vel nequiverint, adhuc præmissa omnia, & singula ad dictas Ecclesias, ut præfertur, similiter spectare, & ad favorem, seu in beneficium, usum, & utilitatem earumdem Ecclesiarum, prudenti Archiepiscoporum, & Prælatorum hujusmodi successorum arbitrio, cum suorum Capitulorum scientia, & consilio convertenda, applicanda, & eroganda esse, & fore, omnino volumus, & mandamus.

Ad hæc Capitulis, & Canonicis dictarum Ecclesiarum, & aliis quibuscumque inhibemus, ne viventes etiam ægrotantes, & in extremis constitutos Archiepiscopos, Episcopos, & Prælatos præfatos commodo, usu, & possessione omnium præmissorum, vel aliquorum ex illis sub sequestrationis, assecurationis, vel alio prætextu privare, seu illos, illisque inservientes quoquo modo perturbare, seu molestare præsumant, sed dumtaxat

post-

postquam iidem Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati fuerint viam universæ carnis ingressi, memoratis Capitulis, earumque Vicariis Capitularibus respectivè præmissorum Inventarium rite, & fideliter conscribendi, illaque interim assecurandi, Archiepiscopis verò, Episcopis, & Prælatis præfatis successoribus super præmissis, prout de jure inquirendi, procedendi, judicandi, & exequendi, ac cum scientia, & consilio suorum respectivè Capitulorum, ut præfertur, convertendi, applicandi, & erogandi, omnem, & quamcumque facultatem, jurisdictionem, & auctoritatem necessariam, & opportunam respectivè concedimus, & impartimur.

Propterea literas Apostolicas fel. rec. Pauli III. Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quadragesimo secundo, tertio nonas Januarii, & Pii IV. die vigesima Maii millesimo quingentesimo sexagesimo, aliorumque Romanorum Pontificum, Prædecessorum nostrorum, si quæ sunt, super præmissis editas, etiam speciali, & individua nota dignas, necnon omnes, & quascumque facultates, jurisdictiones, & auctoritates tam in genere, quàm in specie, dilecto filio moderno, ac pro tempore existentibus in dicto Regno Sedis præfatæ Nunciis, & Collectoribus generalibus, illorumque Subcollectoribus concessas in omnibus, & singulis, quæ præmissis adversantur, moderamur, reformamus, & ad limites, ac formam præsentium reducimus, & pro moderatis, reformatis, & reductis haberi volumus, & decernimus, illis aliàs in suo robore permansuris; Sicque, & non aliter facultates, jurisdictiones, & auctoritates hujusmodi in posterum quomodocumque concedendas, observari, attendi, & exequi volumus, & mandamus; Districtius etiam inhibentes omnibus, & singulis nunc, & pro tempore in dicto Regno existentibus Subcollectoribus, seu aliis Officialibus, & Ministris, ne sub indignationis nostræ, privationis Officiorum, aliisque gravibus arbitrariis pœnis audeant quoque modo, seu in aliqua parte præsentibus contravenire.

Per præsentes tamen non intendimus recol. mem. Romanorum Pontificum pariter Prædecessorum nostrorum Pii V. super rebus sacris, vasis, ornamentis, & paramentis Ecclesiasticis, ad Ecclesias, quibus defuncti præsederant, spectantibus, tertio Kal. Septembris anno ejusdem Incarnationis millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Julii III. die 26. Junii Anno Incarnationis præfatæ millesimo quingentesimo quinquagesimo cum illius declarationibus, Sixti V. die prima Januarii anni millesimi quingentesimi octuagesimi noni, & Urbani VIII. die 5. Aprilis anni

mil-

millesimi sexcentesimi vigesimi octavi super fructibus Ecclesiarum tempore mortis Archiepiscoporum, seu Episcoporum, vel aliorum pendentibus, vel inexactis, necnon præfatorum Pii IV. die 25. Aprilis anni millesimi quingentesimi sexagesimi primi, & Sixti V. Kal. Februarii anno prædictæ Incarnationis millesimo quingentesimo nonagesimo, super dictarum, Ecclesiarum fructibus pro tempore, quo illarum Sedes vacaverint, aliasque, si quæ sint, super his editas literas Apostolicas, harum omnium, & singularum tenores circa præmissa pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, in aliquo immutare, infringere, seu revocare, sed easdem in suo robore, & statu quoad eadem præmissa saluas, illæsas, & illibatas adhuc permanere declaramus, volumus, atque sancimus.

Decernentes, easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcunque, etiam ex eo quod omnes, & singuli supradicti, ac alii quicunque in præmissis quomodolibet jus, vel interesse habentes, seu habere prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis, seu alias specifica, & individua mentione, & expressione digni existant iisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati, seu auditi fuerint, tametsi suorum indultorum, vel privilegiorum vigore consentire, seu vocari, & audiri semel, vel pluries quoquo modo debuissent, aut ex alia quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, alioque quolibet etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, in controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcunque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse, sed easdem præsentes literas semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quandocunque, & quomodocunque spectabit, inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, S.R.E. Camerarium, & Cardinales etiam de Latere Legatos, necnon Cameræ præfatæ Thesaurarium Generalem, & Præsidentes Clericos, præfatumque in dicto Regno Nuncium, & Collectorem, aliosque quoscunque qualibet auctoritate præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum

cuili-

cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit de jure quæsito non tollendo, aliisque Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ regulis, & piæ mem. Symmachi, Pauli II. Pauli IV. aliorumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, & alienatis recuperandis, ac præfati Pii IV. de gratiis qualecumque interesse dictæ Cameræ concernentibus intra certum inibi expressum tempus exhibendis, & registrandis, itaut easdem præsentes literas ibidem exhiberi, & registrari nunquam necesse sit, aliisque quibuscumque Apostolicis, & in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum præfatarum, ac Nunciaturæ Neapolis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, decretis, usibus, stylis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis sub quibusvis tenoribus, & formis, cum quibuscunque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, et irritantibus, aliisque decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus etiam Consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis, innovatis, et approbatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, & insererentur, iisdem præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum harum serie specialiter, & expresse plenissime, & amplissime derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumtis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscripti, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud habeatur, quæ haberetur præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli

Nulli ergo omninò hominum liceat paginam hanc nostrarum exemtionis, liberationis voluntatum, mandatorum, permissionis, indulti, concessionum, onerationis, moderationis, reformationis, reductionis, decreti, inhibitionis, declarationis, sanctionis, & derogationis infringere, seù ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio, Kalendis Februarii Pontificatus nostri tertio.

B. CARD. PRODATARIUS. I. F. CARD. ALBANUS.

Visa de Curia I. Sacripantes. *D.Ciampinus.*

Loco ✠ plumbi. *Registrata in Secretaria Brevium.*

XXIV.

Decretum Sacræ Congregationis Concilii super applicatione Sacrificii à Parochis.

Ad Tit. 9. Synod. Constit. cap. 4.

IN LUCANA.

CUM præcepto Divino iis, quibus animarum cura commissa est, mandatum sit pro ovibus suis Sacrificium offerre, sæpe alias Sac. Cong. Concilii censuit, Parochos teneri pro Parochianis Sacrificium applicare, atque ea cum distinctione, ut si redditus pingues sint, singulis diebus, si vero tenues, saltem diebus festis; Idem nunc censet quoad Parochos istius Civitatis, & Diœcesis, hoc insuper addens, ut detrectantes E. V. pro suo Pastorali zelo compellere non gravetur. Hanc Sac. Cong. sententiam Em. V. significo, eique manus humillime deosculor. Romæ 10. Maii 1681.

Humillimus, & Addictiss Servus
F. CARD. COLUMNA.
Steph. Archiepb. Brancacius S.C.Sec.

Lit-

XXV.

Lettera della S. Congregazione intorno all' Abito Clericale.

Foris. All' Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. mio Oſſervandiſs. Il Sig. Cardinal Cantelmo Arciveſcovo di Napoli.

Intus verò. Eminentiſs. e Reverendiſs. Sig. mio Oſſervandiſs.

IL zelo Apoſtolico, &c. Vuole in oltre Sua Santità, che V.E. invigili, che negl' Ordinandi concorrano tutti li requiſiti preſcritti dallo ſteſſo S.Concilio ſeſs.23.cap.4.5.12.e 16. de reform., di modo tale che quelli, che ne ſono priui, non ſi ammettino nell'ordinazione: e ſimilmente, che li promoſſi alla prima Tonſura, ò à gl'Ordini Minori adempiano eſattamente il debito, che hanno di andare in Abito, e Tonſura, e di ſervire alle Chieſe, alle quali ſaranno ſtati aſcritti. Dandoſi poi il caſo, che alcuni non adempiano l'obligo ſudetto, Sua Santità ingiunge à V. E. che prefigga loro ſervatis ſervandis termine competente ad adempirlo effetivamente ſotto pena della privazione de' privilegi Chiericali, e non ubbedendo paſſato detto termine, parimente ſervatis ſervandis li dichiari privi de' medeſimi privilegi. Succedendo poi qualche riaſſunzione di Abito, s'intende di laſciare ne i puri termini delle diſpoſizioni Canoniche, ſe poſſa la medeſima ſuffragare, & in quali circoſtanze. Et acciò l'E V. non poſſa mai venir impedita nell'eſecuzione di quanto, come ſopra, ſi diſpone, vuole S.Beatitudine, che nelle prime inſtanze delle fraudi, e ſimulazioni ſudette ella proceda conforme la diſpoſizione dello ſteſſo S. Concilio nel Cap. cauſæ omnes de reform. ſeſs.24., non oſtanti l'inibizioni, che le foſſero fatte, ò le veniſſero preſentate dal Tribunale di Monſignor Uditore della Camera, le quali non dovranno eſſer da lei atteſe in ſoſpenſivo, mà ſolo in devolutivo. Si compiaccia però V.E. (per conformarſi alla ſanta mente di Noſtro Signore) adempire tutto colla ſua ſolita eſattezza, &c. Et all' E.V. bacio umilmente le mani. Roma 14. Giugno 1698.

Di V. E.

Humiliſs. & Affettionatiſs. Serv.
G. CARD. MARISCOTTI.
G. Vallemani Secr.

Lettera della Sacra Congregazione sopra Vescovi, e Regolari d'ordine d'Innocenzo XI. per l'Essercizii Spirituali da farsi da gli Ordinandi, e Monacande.

Foris. *All' Eminentissimo, e Reverendissimo Sig. mio Osservandissimo Il Sig. Cardinal Caraccioli Arcivescovo di Napoli.*

Intus vero. *Eminentissimo, e Reverendissimo Sig. mio Osservandissimo.*

LA Santità di Nostro Signore, che con paterna sollecitudine riflette del continuo à tutti quei mezzi, che possono contribuire alla maggior sicurezza della salute dell' anime, conoscendo col suo santo zelo quanto sia necessario un precedente divoto raccoglimento di spirito per degnamente prepararsi, tanto in ordine alli Promovendi al ricevimento degli Ordini, quanto rispetto alle Spose di Christo al vestir l'habito, e professare lo stato Religioso; Vuole, e comanda, che tutti li Promovendi sì à gl' Ordini Minori, come Sagri, debbano per dieci giorni continui avanti l'ordinazione ritirarsi à fare gl' Essercizii Spirituali nell'istessa conformità prescritta alli Promovendi in Roma nella Constituzione 126. della s. m. di Alessandro VII. che comincia: *Apostolica solicitudo, &c.* E che parimente tutte quelle, che vorranno farsi Monache in qualsivoglia Monasterio, anche soggetto a' Regolari, siano tenute fare li detti Essercizii Spirituali per dieci giorni avanti, che ricevano l'habito, e siano ammesse al Noviziato: E che li medesimi Essercizii si debbano ripetere per l'istesso spatio di dieci giorni avanti, che siano ammesse alla professione, alla quale la Santità sua comanda, che non devano esser ricevute, se prima non haveranno adempita questa santa preparazione. Desidera inoltre sua Beatitudine, che si procuri con tutte le diligenze possibili, ma con modi soavi, e discreti, che ancora tutte le Monache Professe una volta l'anno almeno per qualche tempo, che si stimarà opportuno, faccino li medesimi Essercizii per la rinovazione dello spirito tanto necessaria à chi con essersi rinchiusa ne' Sagri Chiostri deve professare lo stato di perfezzione. Resterà pertanto servita V. Em. di dar pronta essecuzione à comando sì santo di sua Beatitudine, mentre per fine le bacio humilmente le mani. Roma 9. Ottobre 1682.

Di V. Em.

Humiliss. e Divotiss. Servitore.

C. CARD. FACCHENETTI.

B. Panciatichi Segr.

XXVII.

Declaratio Sacræ Congregationis Concilii Tridentini à Clemente Papa IX. approbata super accessu Regularium ad Monasteria Monialium.

Ad Tit. 11. Synod. Const. Cap. 1.

DIE 11. Maii *1669*. Sacra Congregatio Eminentissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, habita notitia, quod nonnulli Regulares absque licentia crates Monasteriorum Monialium adire, & frequentare non dubitent, prætendentes non esse interdictum per breve tempus, etiam usque ad quadrantem horæ cum dimidio, quod horologio arenario aliquando metiuntur, Moniales, aliasque personas intra clausuram existentes alloqui, & hanc opinionem tanquam tutam affirment, disseminent, & forsan etiam scriptis evulgent, proprias graviter illaqueantes conscientias, & scandala confoventes; ad huiusmodi perniciosos errores eliminandos, opinionem prædictam improbans, reiiciens, ac damnans declaravit Regulares cuiuscumque Ordinis, Militiæ, Societatis, Congregationis, & Instituti, etiam de quibus specialis mentio foret habenda, qui ad Monasteria Monialium, quamvis ab Ordinarii iurisdictione quomodolibet exemta, & etiam ipsis Regularibus subjecta, vel aliàs speciali mentione digna, absque legitima facultate accedunt, colloquendo etiam per quodcumque modicum temporis spatium cum Monialibus, aut aliis intra clausuram degentibus, peccare mortaliter, eosque sub excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, aliisque contra Regulares accedentes sine licentia ad Monasteria Monialium statutis pœnis posse ab Ordinario tanquam Sedis Apostolicæ delegato coërceri. Et die 7. Junii ejusdem anni, facta relatione Sanctissimo Domino Nostro, Sanctitas sua præsentem declarationem approbavit, ac Typis dari, servarique jussit.

A. CARD. CELSUS PRÆFECTUS.

Loco ✠ Sigilli.

S. Brancacius Archiep. Adrianopolit. Sec.

XXVIII.

Spoletana Accessus ad Monasteria.

ET si Sacra Congregatio Eminentissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum sub die 11. Maii 1669. apertè declaraverit Regulares, qui ad Monasteria Monialium absque legitima facultate accedunt colloquendo etiã per quodcumque modicum temporis spatium cum Monialibus, aut aliis intra clausuram degentibus peccare mortaliter; hancque declarationem Sanctissimus Dominus approbaverit, ac Typis dari, servarique jusserit: Quia tamen nonnulli sunt, qui declarationem hujusmodi perperam interpretantes, verumque sensum subvertentes, varia confingendo sophismata, asserunt, accedentes ab bonum finem non peccare mortaliter, & declarationem præfatam non obligare sub mortali contendunt, ad omnem tollendam dubietatem, resolvendum

Primò, an Regulares accedentes ad colloquendum cum Monialibus sine licentia Episcopi peccent mortaliter.

Secundo, An peccent mortaliter saltem stante dicta declaratione Sac. Congregationis Concilii cum approbatione Sanctissimi.

Die 26. Novembris 1672. eadem Sacr. Congregatio ad utrumque respondit Affirmativè, etiam si ex rationabili causa, quando non adest licentia, &c.

P. CARD. DE ALTERIIS PRÆF.

Loco ✠ Sigilli

S. Arch. Brancacius Ep. Vit. Secr.

Du-

XXIX.

Dubia ſuper Collocutione Regularium cum Monialibus ad prædictum Decretum Sacræ Congregationis à Clemente IX. approbatum.

EDita vix lege, ſtatim illam eludere malitia excogitat; non ita pridem emanavit generale Decretum arctiſſime prohibens colloquia Regularium cum Monialibus, quando jam ſuper eo variæ interpretationes confingi cœperunt, aliæque nunc Bergomi ſuboriuntur: pro quarum reſolutione ſupplicant Confeſſarii Monialium, quærendo.

1. *An Regularibus miſſis ad Crates Monialium pro munere prædicationis obeundo, prohibitum ſit ſub peccato mortali, cenſuris, & pœnis, &c. immediatè poſt eum ipſis Monialibus, abſque expreſſa licentia ad colloquendum, immiſcere ſermones cum quæſtionibus, vel dubiis ſpiritualibus, aut materiis ipſius concionis.*

2. *An talis probibitio intelligatur, tam de collocutione cum aliquibus Monialibus, quàm cum una tantum (omnibus tamen aliis audientibus) immediate poſt concionem.*

Die 21. Maii 1678. Sacra Congregatio Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum ad utrumque reſpondit. Affirmative.

ALE-

XXX.

ALEXANDRI PAPÆ VII.

Constitutio determinans quomodo, & quando liceat Superioribus Regularibus Monialium, earumque Confessoribus ingredi septa Monasterii, & prope illud commorari.

ALEXANDER EPISCOPUS Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

FElici Sacrarum Virginum statui, quæ contemtis illecebris seculi Divinis se obsequiis manciparunt, quantum Nobis ex alto conceditur, consulere volentes, motu nostro proprio, non ad alicujus instantiam, sed ex Nostra mera deliberatione, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, de voto tamen nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, ac dilectorum filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum, quibus negotium sedulo, ac mature examinandum commisimus.

1. Pręsentibus perpetuo valituris sancimus, ut imposterum intra fines Italiæ, & insularum adjacentium Generalibus, Provincialibus, Abbatibus, & quibuscumque aliis Superioribus Regularibus, quibus alioqui cura, & regimen Monasteriorum Sanctimonialium, quovis modo incumbit, intra septa eorumdem Monasteriorum nullatenus ingredi liceat, nisi ex causa Visitationis localis, & hoc semel tantum in anno, itaut in eo anno, in quo unus ex memoratis Superioribus visitaverit, alius Superior à Visitatione hujusmodi se omnino abstineat.

2. Quod si ob Clausuram, quæ à Sancta Tridentina Synodo, etiam in Monasteriis exemtis curæ, & vigilantiæ Episcopi in primis committitur, aut ob aliam urgentem, ac necessariam causam oportuerit Superiorem Regularem eodem anno pluries ingredi septa Monasterii, tunc non aliter ingrediatur, quam cum præsentia Episcopi Diœcesani, vel alterius personæ

Eccle-

Ecclesiasticæ secularis boni exempli , ac maturæ ætatis ab ipso Episcopo ad hoc specialiter deputatæ.

3. Visitet autem Superior Regularis interiorem clausuram per se ipsum, non autem per alium, etiam si fuerit legitime impeditus, quo casu differatur visitatio in aliud tempus, quo cessaverit impedimentum, & visitationem celeriter, & unica die, debita tamen cum diligentia absolvat, nec ante ortum Solis eam incipiat, nec post occasum protrahat, neque ipse Visitator, neque ejus socii ullam sumant in Monasterio refectionem. Porrò si visitet Generalis, possit secum habere duos socios sui Ordinis; si alius à Generali, unum tantum, exclusis omnibus aliis, etiam ratione officii. Qui quidem socii assumantur exemplares, & maturæ ætatis, & in actu Visitationis à Visitatore nunquam separentur, sed eum aspicere, & ab ipso aspici semper possint.

4. Ac prætereà Visitatori assistant quatuor Moniales ex senioribus Monasterii , quæ similiter visitatione durante nunquam separentur à Visitatore, & sociis. Reliquæ verò Moniales , & quæcumque aliæ mulieres, & puellæ seculares in Monasterio degentes, nisi legitimo detineantur impedimento, conveniant omnes in Choro, antequam Visitator ingrediatur interiorem Clausuram, & in eo permaneant durante visitatione, & quousque idem Visitator cum socijs è Monasterio exierit. Ideòque curet Visitator, ut tempestivè admoneatur Abbatissa, seù Monasterii Præfecta de prestituta die, & hora Visitationis. Visitatio verò personalis fiat ad Crates, & omninò extrà Clausuram Monasterii, & per ipsummet Superiorem dumtaxat, ut suprà dictum est de Visitatione interioris Clausuræ.

5 Ad hæc Confessor Sanctimonialium tàm ordinarius, quàm extraordinarius minimè ingrediatur septa Monasterii, nisi ad Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extremæ Unctionis ministranda Monialibus, vel aliis personis infirmis ibi degentibus, nec non ad commendandam animam Agonizantium, nec unquam ingrediatur, nisi cum socio, qui sit probatæ vitæ, & maturæ ætatis, semperque maneat in ea parte Monasterii, quæ Confessorem videre, & ab ipso videri semper possit.

6. Insuper districtè præcipimus memoratis Superioribus Regularibus, ut infrà terminum duorum mensium à publicatione præsentis Constitutionis computandorum revocent ad Claustra Confessores, eorumque socios, Concionatores, & alios quoscumque Regulares apud Monasteria

San-

Sanctimonialium, vel assidue, vel ad tempus quocumque titulo pernoctare solitos; Neve permittant eosdem, seu alios Regulares, intra, seu prope septa Monasteriorum hujusmodi habitare, vel commorari, quin etiam infra eundem terminum quascumque Cellas, mansiones, seu cubicula prope Monasteria prædicta ad usum memoratorum Regularium existentia, si Clausuræ Monasteriorum eorumdem Monialium contingua sint, eidem Clausuræ includi, vel dirui omnino faciant: si vero sint extra septa, vendi, pretiumque in Monasterii utilitatem converti, nec imposterum alia similia aptari, ædificari, aut emi permittant. Quod si infra dictum terminum Superiores Regulares præmissa cum effectu non adimpleverint, teneatur Ordinarius loci tamquam Sedis Apostolicæ Delegatus illa adimplere, & omninò exequi etiam invocato, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

7 Verumtamen si Monasterium Sanctimonialium sit extra Mœnia Vrbis, vel Oppidi, & Monasterium Regularium Virorum, quibus Moniales sunt subiectæ, sit intra dicta Mœnia, vel è converso, habeantur, vel conducantur, si commode fieri possit, mansiones ad usum Confessoris, quę non sint conjunctæ, seu contiguæ ipsi Monasterio Monialium, sed ab eo penitus disjunctæ, non solùm per parietes, sed etiam per tecta: sin autem utrũque Monasterium sit intra mœnia, & unum ab altero Episcopi judicio multum distans, tunc habeantur, vel conducantur hujusmodi mansiones, ut suprà, distinctæ, & separatæ à Monasterio Monialium in distantia ab ipso Episcopo recognoscenda, & approbanda; ità tamen, ut in mansionibus Confessoris, sive intra, sive extra mœnia constitutis, excepto ipso Confessore cum suo socio, alii Regulares, etiam si Superiores sint, minime pernoctent,

8 Si quis vero prædictorum Regularium aliquid contra præsentium tenorem facere, vel moliri præsumserit, aut adimplere neglexerit, ipso facto pœnam excommunicationis, & privationis omnium officiorum, quæ obtinet, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vel alia imposterum obtinenda, vocisque activæ, & passivæ absque alia declaratione incurrat. Et nihilominus nullis privilegiis, & exemtionibus tueri se possit, quominus ab Episcopo loci, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato quoties, & quando opus fuerit, corrigi, & puniri valeat.

9. Decernentes easdem præsentes, etiam ex eo, quod Superiores Regularium, & ceteri quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, & au-

diti fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis, vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato, aut substantiali, sive etiam ex eo, quod in præmissis, seu eorum aliquo solemnitates, & quævis alia servanda, & adimplenda, servata, & adimpleta non fuerint; aut ex aliquo alio capite quocumque à jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore juris clauso, seu occasione, vel causa quantumvis justa, rationabili, & privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis permissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra hujusmodi, & aliis superius expressis, seu relatis nihil ullibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, & impetrato quempiam uti, seu se juvare in judicio, vel extra posse, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per omnes, & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Sedis Apostolicæ Nuncios, ac alios quavis auctoritate, & potestate fungentes, nunc, & pro tempore existentes in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, & si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, & inane decernimus.

10. Non obstantibus, quatenus opus sit, regula nostra de non tollendo iure quæsito, aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis, ceterisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam in Conciliis Generalibus editis, etiam specialiter in favorem quarumcumque personarum, atq; Ordinũm tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationũ,

ſocietatum,& cujuſvis alterius Inſtituti,& Monaſteriorum,Conventuum, Collegiorum, Domorum, & Locorum Regularium quorumcumque, necnon illorum roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, exemtionibus quoque, indultis,& privilegiis, etiam ex cauſa,& titulo oneroſo, vel in limine fundationis, & in Mari Magno,ſeu Bulla Aurea, aut aliter nuncupatis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis,& cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus,& inſolitis clauſulis,necnon irritantibus, & aliis decretis,etiam motu, ſcientia, &deliberatione,& poteſtatis plenitudine,etiam ad Imperatoris,Regum, Reginarum, Rerumpublicarum,& quorumvis aliorum Principum,& perſonarum quarumcumque Eccleſiaſtica, vel ſeculari dignitate fulgentium inſtantiam,ſeu eorum intuitu,& contemplatione,ac etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis conceſſis,& iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis quoad ea, quæ præſentibus quomodolibet adverſantur, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus, & formis,ſpecialis,individua,& de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut quævis exquiſita forma ſervanda eſſet,tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma, in illis tradita obſervata, inſerti forent,eiſdem præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris,ſpecialiter,& expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

12. Volumus autem, ut præſentes literæ in Valvis Eccleſiæ Lateranenſis,& Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in Acie Campi Floræ de Urbe publicentur, & affigantur, quæ poſtquam affixæ,& publicatæ fuerint, omnes, & ſingulos, quos ille concernunt,perinde arctent,& afficiant, ac ſi unicuique eorum nominatim, & perſonaliter intimatæ fuiſſent. Atq; earumdem præſentium tranſumtis, etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio,& extra illud ubique adhibeatur,quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, præcepti, decreti, derogationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præſumſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac

Bea-

Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum in Arce Gandulphi Diœceſis Albanen. Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo quarto. Tertiodecimo Kal. Novemb. Pontificatus Noſtri Anno Decimo.

I. CARD. PRODATARIUS.

S. Ugolinus.

Viſa de Curia P. Ciampinus.

D. Ciampinus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Loco ✠ Plumbi pendentis.

XXXI.

Decretum pro Regularibus Ordinandis.

De mandato SS. D. N. Clementis Divina Providentia Papæ VIII. tenore præſentium mandatur omnibus, & ſingulis quorumcumque Regularium Superioribus, ut de cętero obſervent, & obſervari faciant ea, quæ in Decreto Sac. Congregat. Concilii Tridentini continentur, cuius tenor eſt talis.

Congregatio Concilii cenſuit Superiores Regulares poſſe ſuo ſubdito itidem Regulari, qui præditus qualitatibus requiſitis, Ordines ſuſcipere voluerit, literas dimiſſoriales concedere; ad Epiſcopum tamen Diœceſanum, nempe illius Monaſterii, in cujus familia, ab iis, ad quos pertinet, is Regularis poſitus fuerit, & ſi Diœceſanus abfuerit, vel non eſſet habiturus Ordinationes, ad quemcumque alium Epiſcopum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria conceſſionem Dimiſſoriarum in id tempus, quod Epiſcopus Diœceſanus, vel abfuturus, vel nullas habiturus eſſet Ordinationes. Verum cum à Superioribus Regularibus, Epiſcopo Diœceſano abſente, vel Ordinationes non habente literæ dimiſſoriæ dabuntur, in eis utiq; hujuſmodi cauſam abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam eſſe; quod qui non fecerint, officii, & dignitatis, ſeu Adminiſtrationis, ac vocis activæ, & paſ-

ſivæ privationis, ac alias arbitrio ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ reſervatas pœnas incurrant. Dat. Romæ 15. Martii 1599.

In Regeſt. Concil. Trid. fol. 9.

XXXII.

Decretum Sacræ Congregationis circà Monaſteria Sanctimonialium Regularibus ſubjecta ab Ordinario viſitanda.

IN cauſa Neapolitana Viſitationis Monaſterii Monialium S. Claræ ſub cura, & gubernio Fratrum Minorum ſtrictioris Obſervantiæ S. Franciſci.

Sacra Congregatio Eminentiſſimorum, & Reverendiſſimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita cenſuit, quod quatenus Moniales humiliter ſupplicent Eminentiſſimo Archiepiſcopo, Eminentia ſua dignetur ſuſpendere interdictum in honorem proximarum Feſtivitatum Sanctiſſimi Paſchatis per duos menſes cum reincidentia, & interim deducantur hinc indè jura ſuper meritis in eadem Sacra Congregatione. Fratres verò Vincentius à Montinoſio Guardianus Monaſterii S. Claræ Neapolis, Joannes à Petra Sancta, & Octavianus à Tridento Confeſſarii dicti Monaſterii, qui ingreſſi ſunt idem Monaſterium, ibidem ſupplicent Eminentiſſimo Archiepiſcopo, qui dignetur eos abſolvere per duos menſes in honorem Feſtivitatum cum reincidentia, ut ſupra: Quo verò ad alios Religioſos ob reſiſtentiam factam Curſori Eminentia ſua proſequatur proceſſum. Romæ 18. Martii 1694.

Et die 18. Martii 1694. facta per R. P. D. Secretarium de præmiſſis relatione SS. Domino Noſtro Sanctitas ſua prædictam reſolutionem benignè approbavit, & ulterius mandavit ſupradictos Fratres, ſcilicet Guardianum, & Confeſſarios detineri loco carceris in Conuentibus, vel S. Petri in Monte Aureo, vel S. Franciſci ad Ripas Urbis, cum præcepto exindè non diſcedendi ſine licentia Sanctitatis ſuæ, ſub pœnis privationis officii, ac vocis activæ, & paſſivæ.

Ita reperitur in Regeſto autographo ejuſdem Sacræ Congregationis. In quorum fidem, &c. Romæ 20. Maii 1699.

Loco ✠ Sigilli.

N. Archiepiſcopus Theat. Secretarius.

Aliud

XXXIII.

Aliud Decretum.

IN causa Neapolitana vertente inter Promotorem Fiscalem Curiæ Archiepiscopalis ex una, & Moniales Monasterii S. Claræ ejusdem Civitatis partibus ex altera de, & super infrascripto dubio, nempè an Eminentissimus Archiepiscopus in visitatione dicti Monasterii exemti, & curæ Regularium strictioris observantiæ S. Francisci subjecti, teneatur admittere Guardianum, & Confessarios Regulares.

Sacra Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, ad quam Sanctissimus Dominus Noster ejusmodi causam benignè remisit, partibus auditis referente Eminentissimo de Abdua censuit, ac declaravit D. Eminentissimum Archiepiscopum in Visitatione clausuræ prædicti Monasterii S. Claræ non teneri admittere Guardianum, vel alios Regulares. Romæ 21. Februarii 1695.

Ita reperitur in Regesto autographo ejusdem Sacræ Congregationis. In quorum fidem, &c. Romæ hac die 20. Maii 1699.

N. Archiep. Theat. Secretarius.

AD

AD SANCTISSIMUM DOMINUM NOSTRUM

INNOCENTIUM XII.

PONTIFICEM MAXIMVM.

ORATIO.

C.M.Seminarii Archiep.Neapol. Alumni.

ARduam profecto BEATISSIME PATER, maximaque sollicitudine districtam animarum curam, quo Pastores Ecclesiæ alacrius susciperent, gererentque, nihil ad acuendum vehementius excogitari posse reputavimus, quam, vt post digestas in Provinciali Concilio sui muneris partes, vitę tuæ rationes pro Sancta Dei Ecclesia assiduis laboribus exercitas illis ob oculos obiicere-mus. Quæcumque enim, aut terrere animos, aut frangere conatus possunt, cum abs Te fortiter superata intellexerint, commendatas sibi provincias quo studii ardore capessere debeant, planè perspicient. Nam ità, BEATISSIME PATER, ipsi statuimus, in Te uno absolutissimum Pastoralis animi exemplar Divinam Sapientiam effinxisse; cum quisquis res tuas ęstimaverit, omnia veterum Patrum facinora, & florentissimorum seculorum decora intueri sibi, complectique videatur; imò si omnem Superioris ęui memoriam, & vetusta Ecclesiæ monumenta lustraverit, neminem unum inveniet, cujus res gestas cum tuis, aut temporis diuturnitate, aut regionum diversitate, aut munerum varietate, aut negotiorum discrimine, aut cōficiendi felicitate cōtendat. Tuū igitur erit, BEATISSIME PATER, ut quos Ecclesiasticorum animos ad disciplinam, charitatemque sacratissimis institutis, ac legibus Sancta Provincialis Synodus acrius excitare studuit; virtutum tuarum documentis, atque Apostolicis exemplis amplius inflammes: Iique omnibus sese præsidiis suppeditatos sentiant, quos ad Dei gloriam, tum Sacrorum Canonum scita provocent, tum factorum tuorum incitamenta compellant.

Ac

Ac primum quidem nemo eſt qui ignoret, quibus initiis, ac fundamentis tantam virtutis molem excitaris. Franciſco enim Pignatello Principe Minervini, & Portia Carafa è Ducibus Andriæ in lucem editus ſub hujus religioſiſſima diſciplina prima pueritiæ rudimenta tranſegiſti. Quam autẽ ſollicitudinem in tua inſtitutione, ac pietatis tyrocinio illa non adhiberet, quæ duobus fratribus germanis Vincentio, & Aloyſio virtute non minus, quam genere conjuncta, ab illorum celeberrimis exemplis nunquam deceſſit? quorum alter Societatem Jeſu, quam ſumma conſilii, ac probitatis laude adminiſtravit; alter Congregationem Caſſinenſem Abbas, tanta chriſtianæ virtutis, ac ſanctitatis fama celebraverunt, ut eos aliquando Sanctorum faſtis adſcriptum iri firmiſſimè teneamus. Horum igitur mores cum Portia referret, ſuam, fratrumque ſuorum pietatem exprimere conabatur in filio; cujus religionis primordia, non ſine divino numine ad integerrimum tam cumulatæ virtutis exemplar effingebantur; ut vel ipſa ætatis initia inter heroica inſignia conſueſcerent, cujus exempla in Eccleſiaſtici Imperii ſpecula longè, latèque aliquando coruſcarent. Neque profecto ab hujus ſeveritate diſciplinę tuum, Beatissime Pater, abhorrebat ingenium; nam hilaritatem gravitas, oblectamenta pueritiæ innocentia commendabat; mentis conſilium, ac virtutis ſtudium annos pręcurrebat.

Cum dignum propterea Mater optima videret, qui ad ſpem maximam educareris, eidem Vincentio avunculo tuo adoleſcentię exercitationes permiſit; ut non ſolum pręfulgentibus in paterna, maternaque familia imaginibus, & maxima utriuſque gentis gloria; ſed collatis etiam diſciplinarum ſtudiis ad rempublicam capeſſendam inſtrueteris. Igitur eo auctore in Romano Seminario Eccleſiaſticę Inſtitutionis rudimentis imbutus, atque ad humanitatem informatus, eloquentię cum primis ubertatem optimis pręceptionibus arripuiſti, quam ad fœdera jungenda, animoſque flectendos privatim, publicèque apud Reges, Conventuſque celeberrimos eras adhibiturus. Utque ad res humanas, divinaſque adminiſtrandas, omnibus Te diſciplinarum pręſidiis componeres, ad Jus utrumque cognoſcendum operam traduxiſti; ſuſceptaque in Neapolitano Collegio laurea, laboribus, vigiliis, periculiſque pro Dei gloria fortiter occurriſti. O diem illum, Beatissime Pater, ad Patrię tuę lętitiam ſempiterna memoria conſignandum! cum ad tantarum rerum molem, Deo vocante, properantem Te ſuis mœnibus Neapolis emiſit. Flevit illa

qui-

quidem, ac tacita pietate ab sinu suo, deliciisque Te avulso ingemuit; cum ea ętate provinciarum durissimarum discrimina appetentem vidit, qua plerique otio, inertiaque tabescentes, patrię fortuna frui malunt ad ignaviam, cum vti possint ad gloriam. Itaque sublatis ad Cœlum oculis, ut Deus O.M. majorum gloriam, civiumque nobilitatem tua virtute extenderet, obsecravit. Quantum autem caritatis suę fructum cepit, cum Te pubescente ętate penitus in rempublicam ingressum accepit, qua quidem nemo illam auderet attingere! Atque ineunte juventa, iis muneribus humeros supposuisse, quibus spectata sępè aliorum ętas succumbere formidavit! Nam vigesimum ętatis annum vixdum excesseras, cum ingenii Tui fama latè manante, atque URBANO VIII. ad Te in causis referendis audiendum excito, post expletam tanti Pontificis expectationem, ejus jussu vicariam Urbini legationem adiisti; quæ tametsi recens Ecclesiasticæ ditioni cessisset; nec insuetum novo imperio gentis ingenium, nec ætatis tuæ infirmitas Pontificem retardarunt, quominus firmum illi præsidium in consilii tui magnitudine paratum existimaret.

Cæterum, quæ in ea gerenda, totaque regione Pontificio mandato lustranda, annis sollicitudo prævertebat, gravioribus te curis objecit. Illa verò admirandum in modum eluxit, cum sub INNOCENTIO X. Melitam Fidei Quæsitor concessisti. Ibi enim cum cuncta offendisses, tantis turbis misceri, confundique, ut res ad extrema omnia spectare videretur, mira dexteritate ità universa explicasti, ut & Insulæ tranquillitatem afferres, & Romanam Aulam ingenti sollicitudine liberares; adeò ut Magnus Hierosolymitani Ordinis Magister, cum assertum sui Ordinis splendorem tuæ virtuti referret acceptum, signa Tibi in magno S. Joannis templo excitanda prædicaret. Neque ulla certè tantorum beneficiorum, quæque à Pontificia deindè munificentia erga inclytum Ordinem uberiùs emanarunt, memoriam delevit oblivio; quibus nuper Equites nobilissimi immortale grati animi monumentum æneam statuam excitarunt.

Magnis igitur in dies auctibus consilii tui fama increbrescente, aliæ aliis provinciæ se se suggesserunt, ac Melitensi decedentem Viterbiensis excepit; quæ recenti Castri accessione justam provinciam æquare videbatur; Viterbiensi perfunctum, Apostolicum Nuncium Florentia complexa est. Commodùm tum profectò, si unquam aliàs, Magni Ducis in Te benevolentia usus, quantum solertia, eloquentiaque valeres, edocuisti; cum obortas simultates inter Ferdinandum Magnũ Ducem, aliosque Italiæ Prin-

cipes

cipes in summū discrimen evasuras composuisti; quibus sedandis summorum virorum studia frustrà fuerant; conflatumque diffidentibus animis turbinem ita disjecisti, ut Pontificias laudes singularibus literis, Magnique Ducis commendationem demereres. Ad Ecclesiasticam autem, & regularem disciplinam instaurandam, quantus in Te ardor efferbuerit, ipsa testatur Etruria, quæ nunquam majorem fori integritatem, numquam illustriorem Religiosorum ordinum honestatem vidit.

Sed subacta jamdiu,& maximis probata experimentis dexteritas,operosiora Ecclesiæ negotia cum regnis opulentissimis transigenda permisit. Itaque Florentinæ Legationi Polonica ALEXANDRO VII. demandante subivit; tunc temporis, cum Polonia bellum atrox cum Cosacchis agitans in armis erat, atque omnium ordinum dissensionibus penè discerpta ingemiscebat. Nulla tamen temporum gravitas solertiam tuam prohibere potuit, quin Regi Casimiro, Regnoque universo, nec non Romanæ Ecclesiæ egregiè probaretur. Nam adventus tui, virtutisque felicitas, discordiarum incendia restinxit; gratiamque ab rege tantam inivit, ut summo honori tuo contentissimo ille studio velificaretur. Enim verò,ut tui ratio in proximis Cardinalium comitiis haberetur, etiam, atque etiam nitebatur;cum ipse incredibili animi moderatione, quis crederet? illius operam exclusisti.Quippe cum honores Tibi,non hominum favore, gratiaque parandos,imò in sola virtute collocandos statuisses, ornandi tui opportunitates maximas,non modo non captare,& arripere,sed ultrò oblatas elabi, atque intercidere patiebaris.

Sed æternum prudentiæ tuæ monumentum illæ regiones retinebunt, quod uberrimo cum religionis fructu tum primum susceperunt; cum non solum in Episcoporum Schismaticorum conventu, verbis, consiliisque dissidentes inter se se ad concordiam, Romaniq; Pontificis fidem revocasti;verum etiam,ut jactis optimarum rerum seminibus per cultores assiduos lætissima Catholicæ Fidei seges proveniret,Clericorum Regularium ad illas ordinem advexisti; quibus Armeniæ nationis adolescentes in catholica veritate eruditi,gentem universam in Romanæ Ecclesiæ fide retinerent.Adeò autem prosperè tua, BEATISSIME PATER, opera Ecclesiæ cessit, ut cum reliqui populi suo in schismate præfractè obduruerint, ea una Armenorum natio per Te exculta gestiat Romanis legibus obtemperare. Jam tum nimirum fidei unitatem conciliare studebas, quam eras ipse Apostolicæ Petræ firmitate fundaturus; atque ex errantibus ovibus

unum ovile colligebas, cui aliquando unus Pastor præficereris.

Maximum verò dexteritatis Tuæ experimentum, quo nullum luculentius esse possit, tum demum cepit Ecclesia, cum Germanica Tibi legatione à CLEMENTE IX. delata, illud etiam negotii dedit, quod rerum difficultate, & Cęsaris quoque judicio omnem humani consilii aciem effugere videbatur, ut scilicet Burrium hæresiarcham, quamvis Protestantium principum opibus fretum, è medio Germanię sinu abstractum, Romam in custodiam mitteres. Cæterum nec adversæ factionis studia, nec fama viri popularis, nec impensarum magnitudo, aut Te deterrere, aut tuis illum consiliis circumventum subducere potuerunt; eaque res maxima felicitate perfecta est, quæ bonos omnes sollicitos habebat; Cæsar verò quorsum evasura esset, maximopere formidabat. Quantam præterea integritate, prudentiaque ab Aula Cæsarea gratiam collegeris, vehementissima illius ad honores tuos studia probaverunt; ut nullum propterea majus virtutis tuę argumentum edideris, BEATISSIME PATER, quam quod apud externos Principes, ita Ecclesię rationes administraris, ut illis carus, & Ecclesię utilis, eorum tibi studium sine hujus detrimento adiungeres, & hujus amplitudini sine illorum offensione studeres.

Emenso autem tantarum provinciarum pelago, cum ad dignitatis tuæ incrementa omnes intenderent, inauditę modestię exempla præbuisti. Etsi enim cuncti dilatos Tibi summos honorum gradus indignè ferrent, ipse tamen ad labores, non ad præmia laboris te accitum existimabas. Sed qui divino numine ad summum Ecclesiæ regimen vocabaris, omnia Ecclesiasticę militię stipendia conficere debueras; Itaque pastoralem sollicitudinem in Lupiensi Episcopatu oblatam non detrectasti. Tum certè tanto visus honoribus dignior, quantò illis animo major videbaris; tantoque merere magis, quantò libentius, cum merueris, carere potuisses. Eos quidem, quibus cęteri ad dignitates maximas pervenerunt, labores exhauseras; aliorum cursus jam longè anteverteras; sed non consueto exercendus eras curriculo, qui omnium gravissimo destinabaris Imperio, nec videri virtus tua debuerat humano judicio ad honores educta, sed divino consilio temporibus difficillimis reservata. Igitur cum illos non tanti faceres, ut peteres, dignus habitus es, qui expetereris. Nam cum virtutis tuę desiderium diutius Aula Romana ferre non posset, Lupiensi ab Ecclesia arcessitum, Episcoporum primum, & Regularium negotiis, mox Pontificiæ Aulæ Magistrum, sub CLEMENTE X. pręfecit; ut nulla esset Christiana

In-

institutio, quam non explorasses, nulla negotiorum discrimina, quæ non excussisses: donec ab INNOCENTIO XI. inter Romanę Ecclesię Cardinales allectus, omnium animos in Te conversos, tuæque fortitudinis admiratione perfusos exhilarasti. Tunc profectò, quam incensa in Te omnium studia forent, maximè intelleximus, cum ex dignitate tua inusitata quędam ad universos lętitia perveniret. Nimirum tibi ex tanta laborum jactatione venienti tutum quietis portum in amplissimo Ordine gratulabantur. Verum non sine sollicitudinis additamento nova Tibi facta est dignitatis accessio. Nam Faventinam statim Ecclesiam, quam pretiosa sacelli tui supellectile, magnaque pecunia discedens locupletasti, mox Bononiensem Legationem suscepisti. In quibus gerendis tuum Justitię ardorem INNOCENTIVS XI. acerrimus disciplinæ vindex gravissimo testimonio probavit, cum accepta maleficiorum quorundam acri animadversione, Tibi pro cultu Justitię adamantinum pectus inesse prędicavit.

Sed jam tempus erat, ut diuturnum Patrię tuę desiderium consolareris. Igitur ad Neapolitanam Ecclesiam suo Præsule orbatam, post longas preces, & vota, inter effusos omnium ordinum occursus, ac frequentissimi populi gratulationes Pastor expectatissimus accurristi; tantamque ad illam gerendam, tuendamq; vigilantiam contulisti, ut expectationem maximam rerum gestarum gloria superarit. Quæ enim abs Te prętermissa diligentia est ad excolendam Sanctimonialium disciplinam? Ad amplificandum Ecclesiastici Ordinis splendorem? Ad augendam ministrorum abstinentiam? Ad excitandam vehementius Sanctissimæ Eucharistię religionem? Ad quam populum etiam pro concione inflammare studuisti. Ad paranda animarum subsidia? cum pro expedienda Sacramentorum administratione parœciarum numerum, etiam detractis de mensa Episcopali reditibus, auxeris.

Sed effusissimæ liberalitati tuæ, quam eo in Præsulatu præstitisti, quæ par esse possit oratio? Quid hic primùm commemoremus? vel quæ tantę virtutis exempla, aut decerpamus, aut relinquamus? Egenorum multitudinem, an subsidiorum largitatem? Familias maleficiis ereptas, an verecundiæ servatas? Aucta puellarum cœnobia, an templa sacris ornamentis instructa? Non equidem Tibi satis fuit, quod dispertitis per singulas urbis regiones pecuniæ tuæ divisoribus, omnium necessitatibus præsto esses; nisi etiam secretis erogationibus honestissimas familias sustentares; periclitantibus puellis vestes, & alia pudicitiæ præsidia

tribueres; aliis in religiosas domos, aliis in matrimonium datis, pietati consuleres, & flagitia prohiberes; cumque nulla liberalitate charitas tua expleri posset, etiam supellectilem, & aurea vasa distraheres, ut paupertati uberiùs subvenires.

Liceat hic Seminario tuo, BEATISSIME PATER, tantæ liberalitatis in se beneficia, si minus magnifica oratione ornare, grata saltem commemoratione percensere; quæ quidem tantò sunt nostra tenuitate maiora, quantò sunt tua benignitate dignissima. Est enimverò pulcherrima nobis illorum temporum memoria, cum de nostra institutione sollicitus, nostris exercitationibus interesse, progressiones explorare, diligentiam acuere, verbis, ac præmiis disciplinam accendere dignabaris. Tu nostrum aliquot in Seminario tuis impensis aluisti. Tu aucto adolescentium numero Seminarii fines proximæ domus accessione dilatasti. Tu vetustis ædibus reficiendis pecuniam tribuisti. Tu assiduo benevolentiæ studio præsidio nobis, & ornamento fuisti; ad quos etiam ex Apostolico fastigio oculos convertere non es dedignatus, ut bibliothecæ tuæ dono ditares; ut partim Alumnos Ecclesiasticis beneficiis, partim Ministros sacris dignitatibus augeres; ut qualescumque in Ecclesiasticis studiis conatus benignissimè exciperes; atque ita commendares, ut ea ad publicam utilitatem, quam plurimis aperienda censueris. Nam ut frequentiori Alũnorũ numero illa paterent, uberes ex Abbatia S. Joannis Majoris Seminario addicta, reditus concessisti; ut tua erga nos, ecclesiamque nostram benevolentia in maximo sacrorum ministrorum proventu nulla unquam temporis vetustate deficeret.

Ad illa tamen nostræ Civitatis tempora deveniendum est, quæ maximis periculis ingruentibus tuam misericordiam, solertiamque potissimum exercuerunt. Et quamquam nos teterrimorum temporum recordatio perturbet, tuæ tamen sollicitudinis memoria reficit, & confirmat. Non enim sine sensu lætitiæ recolere possumus, quam vehementer flamma tuæ charitatis exarserit in ingenti illa Civitatis trepidatione, cum horribili terræ motu urbs tota contremuisset, labarent ædes, templa corruerent; cum aliis ruina oppressis, aliis præcipitio illisis, aliis metu exanimatis, fuga, gemitu, pavore omnia complerentur; atque ad Episcopales ædes, tuam, divinamque opem imploratura confertissimi populi turba conflueret. Quam ingens illud spectaculum fuit! Quam totius mundi admiratione dignissimum! Cum ipse incredibili animi magnitudine, nec

cu-

curis, nec ſumtibus parcens, partim verbis metum abigeres, partim opibus calamitatem levares, partim indictis precibus, saluberrimiſque ſubſidiis ovium tuarum pericula ſubmoveres. Ut Sanctimonialium conſternationem adimeres, earum crates pedibus circuiſti. Mulierculis ſuſtentandis, honeſtèque locandis, quarum ingens numerus ex meretricio quęſtu ad bonam frugem ſalutari metu ſe ſe receperat, victum, dotemque prębuiſti; atque Archiepiſcopalis Templi parietes, cum ex vehementi concuſſione partim vitium feciſſent, partim etiam concidiſſent, ſumtuoſiſſimo opere fultos, inſtructoſque à ſuprema labe reparaſti. Illud certè fuit ſingularis in nos divinæ benevolentiæ argumentum, quod in pręſulatum tuum tanti diſcriminis calamitas inciderit. Nam cujus par ingenium tantis curis fuiſſet? cum hinc exterritę multitudinis lacrymæ urgerent; hinc animarum pericula angerent; hinc divina omnia, & humana turbante tumultu paſtoralem animum ſollicitarent. Cum autem ſalutis ſtudium, pleroſque ex urbe in apertam camporum planitiem, ac lignea tecta extruſiſſet; multique, ut Te periculo proriperes, auctores eſſent; animarum ſalutem vita ipſa tibi antiquiorem eſſe, atque unà cum grege tuo vivere, unaque occumbere velle profitebaris. O voces Apoſtolico pectore dignas! O beatam tam vigili, amantique Paſtore Neapolim! Cujus vigilantiam, non minori ſibi pręſidio fuiſſe ſenſit, cum Apuliam inſignem Regni noſtri Provinciam peſtifera contagio corripuiſſet; atque indè ſenſim in finitimas regiones irreperet. Ipſe enim BEATISSIME PATER, ne periculi magnitudo neglecta in certam perniciem caderet, apud magiſtratus auctoritate perfeciſti, ut intercluſo urbis aditu vigiliis, excubiiſque incolumitati publicę conſuleretur. Ut Tibi propterеà dandum videatur, quod ſpiritum ducamus; tuaque Neapolis vaſtitatem, & ſolitudinem propulſarit. Is tunc metus nos infeſtos habebat, cum ALEXANDRO VIII. magno cum Eccleſię luctu è vivis ſublato, Pontificia comitia Te Romam evocarunt. Quę autem Tibi in tanta rerum feſtinatione potiſſima cura fuit, BEATISSIME PATER! prius certè de pauperum ſubſidio, quam de tuo commeatu cogitaſti; neque ante diſcedere animum induxiſti, quam menſtruam ſtipem ad longum tempus, prout comitia diſtrahi contigiſſet, illis diſtribuendam reliquiſſes.

Magnis intereà periculorum procellis jactabatur Eccleſia; bello atrociſſimo conflagrabat Italia; verſis in mutuas clades armis, Hiſpania, Germania

mœnia, Gallia, sanguine redundabant; hinc Turcarum terror urgebat, hinc præteritorum memoria, hinc futurorum metus, totaque Christiana respublica luctu, & lacrymis perdita tabescebat. Assidua ad Deum O. M. vota concipiebantur; sed cum parem asperrimis temporibus Pontificem postularent, Te unum profecto designabant, prçterea neminem. Nec poterat certè luculentius prçnunciari quantus futurus esses, nisi quod tamdiù expectareris; neque quod satis omnium votis facturus esses, nisi cum omnium votis expetebaris. Pendebat enim communis expectatio populorum, malorumque omnium discrimina intendebantur, ut in tua electione, BEATISSIME PATER, divinam opem ardentius susciperemus, tuæque fortitudini, ut olim Petro in mystico linteo, tantarum calamitatum devoranda asperitas offerretur. Quantam igitur lætitiam terrarum Orbem incessisse dicamus, cum IV. Idus Julii Pontifex Maximus renunciatus es; atque ab Sanctitate Tua inter sævissimos turbines, veluti signum quoddam tranquillitatis affulsit? Christianorum urbes, regna, populique omnes, maria, terræque, felicissimo die, expectatissimo nuncio triumpharunt. Infremuerunt hostes, exultavit Ecclesia, ac pacandæ reipublicæ studia jam penè conclamata se se erexerunt. Justitiæ columen, miserorum præsidium, bonorum ducem, mox futurum publicæ tranquillitatis vindicem sacrosancta Religio consalutavit, & quæ nihil fere quicquam sperare audebat, tum vix ferè habuit, quod ultrà optaret. Fortunatam tanto Cive Neapolim, & gloriosissimam tanto Præsule nostram Ecclesiam universus terrarum Orbis prædicabat. Ex quo perfecto intelligis, BEATISSIME PATER, quanta patriæ tuæ fuerit lætitia, ex cuius gloria tanta ad universos gaudia dimanarint. Certè omnium in oculis, omnium in ore lætitię sensus eminebat; ac dum ęra personarent, dum populi voces, acclamationesque Cœlum complerent, ipsę urbis ędes, ac templa quadam voluptatis significatione gestiebant, ac Sanctissimo INNOCENTII XII. nomine patria litora, collesque resultabant.

Nec quemquam fallum habuit expectatio, quam Pontificatu inito commovisti; ut primum enim in omnes mundi partes concussas, labantesque animum intendisti, repentè ex teterrima periculorum conflictione nova rerum facies emersit. Cęterum nihil in Christiana re capessendum ratus, nisi priùs adversariis impudentissimis ora obstruxisses, tuęque Sedis sanctitatem ab iniquis oblatrantium calumniis vindicasses; distributiones Ecclesiasticorum redituum in consanguineos, vel affines Romani Ponti-

ficis

ficis lege sanctissima moderatus es, aliaque ad abolendum Nepotismum statuisti, cui heterodoxi amaro animo succensere certabant. Neque profecto tam inveterata suspicio elui potuisset, nisi tantam ad Ecclesię regimen modestiam attulisses, ut non solùm famam popularē, sed & iura sanguinis, quę summos sępè viros transversos egerunt, parvi ducens, illam ipsam humanę gloriæ cupiditatē viceris, qua sapientissimus quisque maxime ducitur, quę fortissimos duces, opulentissimas gentes inter pericula cōiecit, exitio devovit, quę victos, victoresque superavit. Eam quidem modestię magnitudinem, cum invidentem, obsistentemque tuis honoribus fortunam exciperes, atque ab iisdem petendis abhorreres, mirificè pręstiteras; sed in obtinenda rerum omnium potestate supra omnem memoriā retinuisti. De qua primo loco pauca dicenda sunt, ut quibus radicibus Pontificatus tui gloria nitatur, appareat.

Et sanè nihil ad modestię commendationem cumulatius, nihil ad laudem illustrius excogitari potest, quam quod iis in operibus, quibus omniū judicio parta Tibi immortalitas est, quominus tuum nomen, aut gentilitium stemma commendaretur, cum acriter obstitisses, eviceris. Quod cum omnes ad propagandam rerum suarum memoriam, famæque immortalitatem, ingenita quadam cupiditate incendantur, ipse nihil libentius, quam mortalitatem, & assiduè cogites, & sermonibus, factisque usurpes: Illius enim memor tumulum Tibi, nec nomini, nec magnificentiæ tuæ, imo vix privatæ conditioni parem, nullis titulis, aut imaginibus, nullo sumtu, apparatuque extruxisti; Ità ut qui veterum Romanorum gloriam magnificentissimis operibus provocaveras, in rerum tuarum ornamentis omnem cultum exuisse videaris. Tantum igitur modestiæ studium prohibuit, quo minus ad gentis tuæ promerita animum intenderes; ejusque præclaram, vetustissimamque nobilitatem tanta virtute infra Te ducere docuit, quanta studiorum contentione suam plerique ad Cœlum ferre nituntur. Nec quicquam apud Te valuit, quod summis honoribus, & consulatu, jam inde à Neapolitanæ Reipublicæ temporibus floruerit; quod nobilissimas hujus Regni familias sibi affinitate adjunxerit; quod opibus, titulis, ditionibus, & legationibus maximis affluceret. Nam quod lege caveras, admirabili exēplo præcipiens, gentilium tuorum virtutem se ipsa esse contentam maluisti; quam ne Pontificiæ partes generi addictæ, aut jura sanguinis ad usque summi Sacerdotii sanctitatem attingere viderentur. Quanta autem Te, BEATISSIME PATER, naturæ, gloriæque ille-

illecebræ revocabant? Nimirum invidiosum non fuisset, si eam gentem Ecclesiæ gubernaculis admovisses, cui tot Reges summam rerum permiserunt. Nec profecto vereri poteras, ut hi majornm vestigiis insisterent, eorumq; illustria facta æmularentur. Quid enim pro Christiana Republica non subeundum, prestandumque statuissent, quibus tanta Patrum incitamenta animis obversarentur? Qui tot duces, tot summos viros, domi, militiæque se se, & rempublicam celebrantes tota mente lustrarent? Qui Bartholomæum Pignatellum Archiepiscopum Messanensem sub URBANO IV. impigrè pro se agentem, atque ad tegendam Ecclesiam externos Principes excientem. Qui Hectorem regias in Sicilia vices tam strenuè obeuntem, ut Carolus V. quem sibi maximè obstrinxerat, regnum illud, suo imperio servatum, illius virtuti tribueret. Qui Hectorem alterum pro Rege Tarraconensem Hispaniam administrantem, quem apud se Oratorem Rex Christianissimus summis honoribus prosecutus est; Catholica vero Aula supremis consiliis adhibitum, & procurationibus gravissimis exercitum, inter Magnates conscripsit. Qui Landulphos, Octavianos, atque alios denique sempiterna memoria dignos, quorum splendorem inaudita tua moderatione cumulasti. Materno autem è sanguine quanta Te quoque gloriæ decora prolectabant Quanta bellicæ laudis insignia! Quanta ecclesiastice dignitatis ornamenta! Undique enim duces, virosque pacis, bellique studiis florentissimos intuebaris. Hinc lectissimum duodecim Cardinalium, atque innumerabilium Antistitum agmen, ex quibus hanc Metropolitanam Ecclesiam novem tam sapienter administrarunt, ut nunquam ex civium animis eorum memoria delenda videatur. Quid enim Alexandro non debeat Neapolis, cujus opera pretiosissimo B. JANUARII Corpore locupletata est? Quid Cardinali Oliverio, cuius magnificentiam, rerumque gestarum gloriam omnium literarum monumenta prædicabunt; cuius fortitudinem, solertiamq; sacro fœdere contra Turcas feliciter administrato, temporumque turbulentissimorum fortuna exercitam, JULIUS II. Pontifex Maximus testatus est, cum illum firmissimam Apostolicæ Sedis columnam nuncupavit. Hinc Gregorium Hierosolymitani ordinis Magnum Magistrum. Hinc PAULUM IV. Pontificem Maximum, qui post Neapolitanum Archiepiscopatum ad Apostolicam Sedem assumtus tuorum laborum semitam suis honoribus presignaverat. At cum tantam Tibi nobilitalis speciem utriusque gentis splendor obiiceret, non modestia minus, quam genere necessarios tuos Tibi cõiunctos optasti; imo in unius

eius

eius virtutis cultu eorum necessitudinem agnovisse videris. Nam cum Paulam sororem tuam, quę in religiosissimo Sapientiæ Cœnobio ętatem omnem sanctissime traduxerat, supremo morbo conflictatam inaudisses, quamvis probatissima illius vitę exempla, & germanę sororis memoria animum tangerent; nihil tamen Te vehementius excivit, quam ne quid contra modestissimum animi tui propositum, in pompa funeris instructius admitteretur. Quare datis confestim literis, eius funeris non celebritatem, tuę quidem dignitati, & illius virtuti non indebitam, sed religiosam simplicitatem gravissimè commendasti; ut quemadmodum vitę cultu, sic funeris honore æquo iure cęteris censeretur. Itaque religiosę pietati, religiosa quoque modestia parentasti. O moderationem oppido admirabilem! qua & necessariorum caritatem, & humanam ipsam conditionem superasti; ut ipse pręclarius, quam olim de Bruto Roma prędicabat, in locum cōiunctorum Christianam rempublicam adscivisse videaris. Hinc igitur summa illa facilitas existit, qua omnium preces, & causas excipere, nullius conditionem respuere, universis conveniendi Tui potestatem facere non dedignaris. Hinc verborum humanitas singularis, hinc frontis serenitas, hinc vultus hilaritas; ut in te miseriarum perfugium, atque egenorum pręsidium positum esse intelligamus.

Crevit enim verò, BEATISSIME PATER, velut nova igni materia subiecta, cum sacrę potestatis augmento, flamma charitatis; quę extemplo erga Neapolitanam, Romanam, atque universam Ecclesiam mirum in modum exarsit. Nam cum damascena ędium tuarum ornamenta Cathedrali Ecclesię Neapolitanę addixisses; ibidem pauperibus, quos Tibi iam heredes scripseras, redactam ex reliqua supellectili divendita aureorum viginti millium summam largitus es. Mox de eiusdem patriæ incolumitate sollicitus, ut quæ oppida contagione laborabant, perpetuo aggere concluderentur, sex aureorum millia contulisti. Cumque obnoxia romano ærario, ex veteri ære alieno nostra vectigalia vacillarent; remissa pecunia debita, annuoque censu imminuto, levasti. Ad civium autem tuorum honores, ac beneficia, quam effusè incubueris, quis ignorat? Quid enim memoremus Patricios honorificentissimè acceptos? Perpetuum per manus Advocati Consistorialis honorem uni ex civibus delatum? Eos ad Præsulatus, ad dignitates, ad munera maxima gerenda delectos? Collegialem Sancti Joannis Ecclesiam canonicali titulo, & insignibus ornatam? Neapolitanorum Romæ Ecclesiam nova ædificii mole, magnisque

reditibus auctam? Hæreditarios patrimonii tui proventus, redimendis à barbarorum captivitate Lupiensibus, ac Neapolitanis civibus addictos? Quæ quidem omnia vicisti, BEATISSIME PATER, cum Episcoporum spolia totius Regni Ecclesiis, magno cum earum, pauperumque emolumento,& Episcopalis muneris dignitate remisisti. Eximia tunc certè liberalitatis tuæ documenta suspeximus, cum Episcoporum conditionibus magnifice rejectis,quibus annuo censu sibi ultro imposito tranquillitatem suam redimere studebant; eo remisso,ut dignum tua magnitudine beneficium videretur,plus illis concessisti,quam, aut petere ipsi,aut sperare potuissent.Id quod grata Neapolis publicis monumentis, & sempiterno præconio prædicabit.

In Romana vero Ecclesia,quas non expertus Apostolicæ charitatis vires, miseris solatia præbuisti! ædes amplissimas,opulentissimos reditus, rerum omnium copiam; pueris orphanis, pauperibusque invalidis instructissima hospitia. Quæ tanta animi tui, BEATISSIME PATER, misericordia fuit, ut egentibus ultro occurreres, nec solum occurreres, sed invitares, nec invitares modo, sed benignissima severitate cogeres, ut adjuvares? Quæ providentia, ut miseriæ, inertiæque ereptos,artibus coleres, quibus Civitati utiles, & publicę quieti innocentes efficeres? Quantus amor, ut magis, quam quisquam conjunctos, ipse pauperes complecteretis? Magnificentissimum in Laterano hospitium, tanto sumtu, tantaq; celeritate, tua ipsius assiduitate urgente perfectum; atque alterum ad ripam Tiberis, Sancti Michaëlis nomine, pueris egenis instructum; omnis posteritas, omnis memoria intuebitur; neque ullum inveniet, qui aut studio populari liberalius,aut immortalitatis desiderio magnificentius opus unquam molitus sit,quam Tu, BEATISSIME PATER, publicæ egestati, ac divinæ, sanctęque Sedis glorię posuisti, ut nulla esset calamitas, cui non occurreres;nec maior videretur fortunę iniquitas ad perniciem, quam tua liberalitas ad salutem.

Dignus igitur Pontifex, quem Tu Roma publicis acclamationibus, monumentisque miserorum solatium appelles. Dignus certè, quem Magno GREGORIO cōferas;cuius charitatem eximiam feliciter ęmulatus,illud etiam beneficentię suæ ope assecutus est,quod illius nomen summopere illustravit. Quam enim fidem ille in Britanniam per Apostolicos viros invexit, is ne in proxima Hibernia hæreticorum furore ſęviente extingueretur,effecit.Illius quidem auspiciis fines religio protulit, novamque gen-

tem

tem ſuo imperio adiunxit;ſed huius ductu, nec loco mota deceſſit, nec immanitati victa ſuccubuit. At tum res cum rudi hoſte fuit, quem Idolorum cultus infecerat , non odium veritatis amaverat; Ignorantiæ Chriſtianæ Profeſſionis induxerat, non pugnacitas hęreticalis excæcaverat : nunc vero cum infenſis fidei adverſariis conflixit, irruentes ſuſtinuit, proſcriptiones, exilia, & graviſſimas inauditę feritatis procellas ſuperavit. Illa in expeditione GREGORII felicitatem, in hac victoria INNOCENTII charitatem ſuſpexit Eccleſia. Quantum enim ſollicitudinis, auxiliique pręſtiterit, non Tu modo Roma, ſed omnia Chriſtianorum regna teſtantur. Nam ad divinum pręſidium implorandum publicas ad Deum preces indixit, Chriſtianos Principes, Eccleſię Paſtores, populumque omnem ad conferendam opem verbis, & exemplis excivit, datiſque literis amantiſſimis, & maximis ſubſidiis, nutantes confirmavit, iacentes erexit, atque ad victoriam, quę vincit mundum, impulit, & inflammavit. Nec minus Catholicis Anglis avitę religionis propugnatoribus ſubſidiorum largitate, paternaque ſollicitudine adeſſe ſtuduit, ut eos ad heroica Jacobi Regis exempla ſuccenderet; in cuius aſperitate rerum, animique magnitudine, Catholica fides ſummum inauditę fortitudinis prębuit experimentum; adeo ut non minus certè in hujus adverſitate, ac aliorum Principum felicitate triumpharit.

Reliquas autem Catholicæ fidei victorias, Te, BEATISSIME PATER, rem chriſtianam gerente reportatas, quiſquis volet æſtimare, is temporum primum oportet conditionem reſpiciat. Nam Turcarum vires per occaſionem inteſtini Chriſtianorum belli confirmatas formidabamus. Neq; profecto hoſtem acerrimum, acceptis cladibus inſanientem, & recenti ſpe inflammatum, vel refutare bello, vel ſuſtinere poſſe videbamur; cum diſtractis armis, adverſiſque ſtudiis diffideremus; ille vero tota belli mole ad noſtrum excidium incumberet. Cum eo in extremo res Eccleſiæ ſitæ eſſent, collatis à Tua Sanctitate ſubſidiis inſtructi, ità illum excepimus, ut non modo à noſtris cervicibus repelleremus, verum etiam ſecundis pręliis terra, marique affligeremus. Itaque Tibi defert Chriſtiana religio, quod tuis legionibus, triremibuſque, nec non Venetorum, ac Melitenſium armis, Chium præclariſſimam Ægæi maris inſulam occuparit, ac diripuerit; quod cęteris Othomanicę ditionis Inſulis maximam pecuniam imperarit; quod in Corinthiaco ſinu barbarorum quinque millia , cum in Peloponneſum egredi molirentur , ſignis , impedimentiſque captis ceciderit: quod Cæſareis copiis magnum Varadinum, Jenum , Julamque

in potestatem acceperit; duosque instructissimos Turcarum exercitus ingenti clade deleverit; alterum ad Danubium, hostibus ad decem millia interfectis, impedimentis, tormentisque bellicis captis, atque ipso duce in acie obtruncato; alterum ad Tibiscum, ubi preter duo, ac viginti millia hostium trucidata, cum duobus supra viginti legionum præfectis, dux summus occubuit; & castris, impedimentis, tormentisque bellicis centum, ac decem potiti sumus, ipso Orientis Tyranno inspectante, ac nequicquam regni sui calamitatibus ingemiscente. Hæc omnia, BEATISSIME PATER, armorum suorum decora, tuis ab auspiciis, liberalitate, solertiaque profecta, merito Dei Ecclesia concelebrat.

Verumtamen Ecclesiæ finibus sese tenere charitatis tuæ magnitudo non potuit, sed incredibili quodam æstu in remotissimas etiam barbarorum regiones redundavit; ut quibus non dum Evangelica fides illuxerat, misericordiæ tuæ munere oboriretur. Neque enim pietatis tuę desiderium expleri poterat, nisi ab ultimis terris arcessisset, quibus posset opitulari. Igitur, quos immensus maris, terrarumque tractus ab orbe nostro disjunxerat, Christi Imperio adiiciendos, missis ad fidem propagandam Apostolicis Viris; factoque in saluberrimum opus centum, & quinquaginta millium sumtu suscepisti. Cumq; Darien Americę Insulam à Scotis hęreticis occupatam accepisses, ut ab Hispanis recuperata fidem integerrimā retineret, Regi Catholico liberaliter cōcessisti, ut magnam ex ecclesiasticis reditibus in Hispania pecuniam ad tam pium bellum insumeret. Compertum enim, BEATISSIME PATER, habueras, eorum Religioni satis esse consultum, quos tanti Regis fidei cōmendasses. Tuæ autem operę quam studiosè Dei benignitas affuerit, nemo non vidit. Quis enim non est Tibi gratulatus, eam Insulam, & tua sollicitudine, & illius virtute Ecclesię simul restitutam, & Hispano Imperio vindicatam; Deo non solum vigilantiæ tuę, sed CAROLI II. etiam armis, & pietati obsecundante, in cuius felicitate firmissimum Catholicę Religioni propugnaculum collocavit. Quis non est gratulatus, infandi schismatis antesignanos Apostolicę potestati tuę cervices supposuisse? Maximis incrementis in Armenia, Æthiopia, Indiis, Sinisque rem christianam coaluisse; novas nationes, efferatas gentes, inauditos populos, exuta morum feritate ad Christi cultum esse traductos; tuumque nomen barbariæ sinus, orientis recessus, meridionales plagas, totumque terrarum orbem peragrasse.

Hęc

Hęc autem licet magna esse, ac sempiternis Ecclesię fastis commendanda fateamur; longe tamen ea felicitate minora sunt, qua Pontificatum tuum supra omnem memoriam illustrare maxime, atque insignire Dei providentia dignata est, quam non dicam sperare, sed vel cogitare nemo potuisset. Quod scilicet Augustum Saxonię Ducem, & Electorem ab exitiosa heresi emergentem, abiuratis erroribus, in quos Saxonia omniũ prima coniuraverat, Polonię Regem prefecerit. Vidimus aliàs, BEATISSIME PATER, ob Catholicę fidei studiũ Reges regnis exactos, & quod Romanam Sedem colerent, ab imperii fastigio deturbatos. Te autem Pontificatum maximum gerente, tanta facta est Catholicę rei ad felicitatem conversio, ut ipsa erga Sedem tuam fides regna florentissima largiatur. Illorum annales temporum, qui Saxonię defectionem, quam totius Septentrionis calamitas consecuta est, hactenus deplorarunt, monumentis rerum tuarum luctum cum letitia commutabunt; quibus leget gratulabunda posteritas, eam domum se Tibi supplicem abiecisse, quę prima excusso Apostolicę potestatis iugo signa immanissimę coniurationis sustulisset; ac sanata demum vulnera, quę iamdudum sibi dolebat inusta. Cum igitur eam unam labem ad superiorum temporum luctum satis fuisse dicamus, quis hanc tantam felicitatem ad temporum nostrorum letitiam, rerumque tuarum gloriam satis esse inficietur? Quę enim esse potest, aut Pontifici Maximo, aut Christianorum animis uberior materia lętitię, quam quod inde pœnitentia salutaris incipiat, undè impudentia lethalis eruperat? In spem enim maximam ingressi sumus, fore, ut universę regiones, quas heretica lues afflavit, Saxonię Ducem, ut olim secutę sunt rebellantem, ità nunc demum imitentur resipiscentem; eamque nuperrimè vehementius erexisti, Apostolico Nuncio in Saxoniam misso, ut Saxonię Electricem Polonię Reginam insigni victoria Catholicę Ecclesię restituas, ibique Romanę Sedis insignia triumphare videamus, ubi hęresis imperii sui iecerat fundamenta. Nam quid est, BEATISSIME PATER, quod virtuti, ac felicitati tuæ arduum, aut difficile videatur? aut quid non ab illa mundus expectet, cujus potissimum opera, ea sibi cessisse vidit, quę profligatis rebus numquam ausus fuisset optare? Extincta nimirum bellorum atrocissimorum incendia; pacemque terra, marique partam, cum maximè ardere omnia odiis, armisque viderentur. Tua enim solertia, BEATISSIME PATER, cum omni ope, primum Italiæ, suis, externisque armis infestę pacem reddidisset, mox indictis precibus, collatisque consiliis institit, impu-

lit,

lit, summaque assiduitate perfecit, ut ab interitu servatæ tot urbes incolumes starent, nec amplius armorum licentia jus fasque perrumperet; sed Europa, atque adeò universus terrarum Orbis, quod multis ab hinc seculis expetebat, diuturno, cruentissimoque bello persunctus videretur.

Sed jam quanta vigilantia disciplinam, sacrarumque legum cultum tuearis, consideremus; quam certè nunquam rei magnitudo, aut difficultas absterruit; nunquam valetudo, vel ætas continuit, aut retardavit. Quando autem, aut gratia hominis, aut splendor sanguinis, aut amplitudo dignitatis extorquere potuerunt, ut vel flagitiorum animadversionem negligeres, vel ad impunitatem licentię conniveres? Quæ fuit in componendis moribus severitas? Quæ in propulsandis vitiis assiduitas? Quæ in pietate excitanda charitas, quam non acriter adhibueris? Ut Regularem disciplinam restitueres, atque ad primævum splendorem revocares, conditio temporum, & remissio animorum interpellabant, occursabantque; at Tu, BEATISSIME PATER, arduum opus fortiter susceptum, feliciter confecisti. Ut Clericalem honestatem adversus exundantem corruptissimi seculi luxum retineres, ferendis legibus, pœnisque intentandis omnem sollicitudinem excussisti. Ut Apostolicam animi tui liberalitatem in minores etiam Ecclesiæ Pastores effunderes, quam nulla prorsus onera retardarent, quominus Parœciæ in posterum pensionibus gravarentur, cavendum sanctissimè reputasti. Ne pauperibus rei familiaris egestas, vel audaciam obiiceret, vel turpitudinem, miseriæ fluctibus ereptos in salutis, ac pietatis portum transtulisti. Ne in domicilio, & arce Ecclesiastici imperii ullum pateret licentiæ perfugium, ibique vitiorum corruptelæ impunè grassarentur, ubi pro christiana disciplina summus Pastor excubaret; publicum Romæ theatrum solo exæquasti; ut vel ipse Hieronymus è specu Bethlehemitico nihil Romæ profani deprehenderet, à quo mentem averteret. Subolescentes in agro Domini ad animarum perniciem, germanæque virtutis detrimentum errorum segetes succidisti; & rem Ecclesiasticam multis in partibus laborantem, legibus, & institutis sanctissimis informasti. Eaque ut probatissimorum virorum opera, & ministerio promoveres, Patribus Missionis duas in Urbe domos, alteram quidem reditibus locupletasti, alteram verò amplissimam SS. Joannis, & Pauli nomine dictã, cum uberrimo censu concessisti. In magistratibus autem tuis, in quorum fide, & sapientia posita est summa reipublicæ, tantam integritatis laudem fovere satagis, ut priscam fori, curiæque Romanæ majestatem restitutam videamus. Nunc enim planè

nè

nè cognoſcimus, quanti rempublicam interſit, ut ſe ipſum contineat, qui alios ſtudet in officio continere. Nam quis adeò vecors, & impudens ſit, ut largitionibus, divitiiſque corrumpatur? cum Te tanta continentia viderit, ut ex patrimonii tui reditibus tenuiſſimos etiam victus tui ſumtus fieri mandaveris. Miramur hic tantam Te integritatis, ac innocentiæ famam, opinionemque, etiam apud infenſiſſimos hæreticorum comparaſſe; ut nomen tuum ſummis ubique laudibus ferant, tuamque imaginem honorificentiſſimè collocatam maximo honore proſequantur?

Cæterum, qui Sanctitatis Tuæ conſilium in mandandis honoribus, & legendis magiſtratibus inſpexerit, is profectò intelliget, undenam tantus judiciorum, officiorum, rerumque omnium cultus manaverit; cum enim ſollemne Tibi ſit ſapientiſſimos viros, atque una ſapientiæ commendatione Tibi probatiſſimos undique arceſſere, eoſque ſummis beneficiis afficere, & cumulare; factum eſt, ut nunquam Romam, atque ad Pontificiam Aulam vis admirabilior ſapientiſſimorum hominum confluxerit; nunquam vehementiùs chriſtianæ antiquitatis ſtudia exculta ſint; nunquam felicius ſalutaribus literis Catholicorum Academię floruerint; quarum cultores ad omnes honorum gradus Sanctitas Tua ſemper evexit. Id quod in Cardinalibus creandis maxime docuiſti. Quæ enim delecta tunc toto orbe vidimus ſapientiæ lumina? Quanta in illis exercitatio diſciplinarum, commendatio laborum, omnium denique teſtimonia literarum? Certè non eſt verendum, nequis virtutis expers, Te Pontifice Maximo, ad Eccleſiaſticos honores nitatur, aut malis artibus ad rem gerendam obrepat; cum præſertim ærarium propè exhauriendum reputaris, nè ulla hujuſce rei ſuſpicio ſupereſſet. Nam, ut obſtructo divitiis aditu, ſubactę tantum, exploratæque ſapientię ad ſacras dignitates pateret acceſſus, Cameralis Quęſturę venalitatem, quam invidebant boni, inceſſebant adverſarii, quam INNOCENTIVS XI. ut tantum glorię cumulum ſuis rebus adiiceret, abolendam deſignaverat, Ipſe tandem ſuſtuliſti. Nimirum quicquid incœptu arduum, exitu aſperum videbatur; quicquid ſummo conſilio capeſſendum, magnaque fortitudine conficiendum erat; quicquid ſuperiorum Pontificum curas, vel exercuerat, vel excluſerat, Tibi uni expediendum Divina Providentia reſervavit.

Quod quidem ſenſerunt univerſi, cum Baſilicam ingentem, quę ſub INNOCENTIO X. perfici non potuit, juris dicendi opportunitati in monte Citatorio extruxiſti. Vos hic Urbis mœnia, colleſque, vos teſtes appellamus;

mus; vos, quæ admirari veterum Imperatorum ædificia celeberrima consuevistis, quid in illis potissimum operibus suspexistis, quod tanti Pontificis magnificentiæ non concedat? Operę difficultatem? At hic egestos aggeres, summotos colles, dejectas ędes, complanatas areas, derivatos fontes, invitumque loci ingenium parere coactum vidistis. Conficiendi celeritatem? At certè tantum temporis satis plerisque non fuisset ad deliberandum, quantum ipsi satis fuit ad perficiendum; nam idem annus cœptum opus, absolutumque vidit, quod omnis posteritas admirabitur. Publicam utilitatem? At judices adeundi, magistratus conveniendi, tabulas asservandi, implorandi, experiundi, agendi, quantus antea labor, tanta nunc facilitas oborta est. Non concursandę vię, non obeundę domus, non tędia, non morę, non dilationes sustinendę; ubi unus INNOCENTIUS omnium petitionibus, omnium votis pręsto esse; & inde etiam egenorum subsidia elicere novit; quibus locationum addicto pretio, pauperum invalidorum titulo, ad suę charitatis argumentum maximo, molem illam decorandam esse mandavit. Quò verò, BEATISSIME PATER, duo illa telonia mittimus, apparatu maximo condita excipiendis, servandisque mercibus; illud quidem mari, hoc verò terra convectis? quod cum Curia tuo nomine nuncupata, lata via, publicisque usibus peropportuna conjunxisti: ex quibus magno proventu pauperum hospitium, ingenti quęstu ętarium, emolumento maximo respublica locupletata est. Quo baptisterium in Sancti Petri, pręclarissimo opere ex porphyretica urna, in qua diù Othonis Imperatoris ossa jacuerant, elaboratum? ut cuncta inanis glorię monumenta in Ecclesię ornamenta conflares; & quę diù cineres exanimes asservarat, melius regenerandos, & consepeliendos cum Christo homines urna susciperet. Quo memoriam Christinę Svecorum Reginę insigni opere consecratam apud Matildę monumentum ab ALEXANDRO III. positum in S. Petri ęde maxima? ut quæ Catholicę fidei studio patrio regno excesserat, & Matildę in Romanam Sedem studium fuerat assecuta, non imparem Pontificiam humanitatem nancisceretur.

Illę nunc vocant nos operum extructiones, quas ad rem maritimam levandam, tum in Antiati litore, tum ad centum Cellas ingenti opera, sumtuque ductas, commendavit Italia. Hic enim, BEATISSIME PATER, Trajani aquęductum vetustate excisum magnificentius restituisti; portumque tutissimum pristinę opportunitati reddidisti; illic verò jactis in altum molibus, & aperto mari objectis, novoque ductu aqua longè derivata

vata, maris, terreque asperitatem publicis commodis obnitentem feliciter emendasti. Illuc autem portorio remisso, quanta externarum mercium vis commeavit? Quanta annonę vilitas extitit? Quod, BEATISSIME PATER, cum providisses, longum iter instituere, vięque incommoda subire non dubitasti, ut publicam utilitatem tua sollicitudine urgeres, ad quam operum tuorum magnificentiam sapientissimè contulisti. Non enim Ipse, quod romanis Imperatoribus laudi datur, aut Circum contentioni, aut Theatrum lascivię, aut Amphitheatrum crudelitati, aut Thermas licentię posuisti; sed paupertati perfugium, orbitati solatium, judiciis domicilium, ubertati sedem instruxisti. O Te igitur inter Principes Optimum, inter Pontifices Maximum, qui ut romanę antiquitatis luminibus obstrueres, Cęsaris magnificentiam, Augusti felicitatem, Titi clementiam, Antonini liberalitatem; simulque Leonis fortitudinem, Gregorii charitatem, Cœlestini modestiam complexus es. Quo te igitur appellemus nomine? Pauperum Parentem; an Justitię Propugnatorem? Religionis Propagatorem, an disciplinę Vindicem? Singula tuis in rempublicam meritis minora censentur; quorum omnium instar unum INNOCENTII nomen efferet vetustas. Quæ certè tam divinam in uno homine fuisse virtutem obstupescet, ut nihil tam periculosum, tam difficile unquam fuerit, quod non explicaverit. Quid enim difficilius, quam gravissimis temporibus, non modo sartam, tectamque Ecclesię dignitatem servare, verùm etiam augere victoriis? Auxisti. Receptis hæreticorum, & schismaticorum ducibus, regnisque remotissimis adjunctis, religionem amplificare? Amplificasti. Parta pace, legibùsque sanctissimis temporum calamitatem maximam superare? Superasti.

Te igitur, BEATISSIME PATER, tuaque egregia facta gratulabitur nobis futura ętas; sed multa sunt, quę nos quoque illi non immeritò gratulemur. Quidni enim illam beatissimam prędicemus, cui faustissima seculi primordia apertis divinę misericordię fontibus impertiris? Nam, ut huic seculo cladium, malorumque finem; ità futuro maximę felicitatis fundamenta, & initia posuisti. Cumque hoc felicissimum habeatur, quod tua virtute clauseris; quid illud erit, quod Apostolica sanctitate reserabis? Qualem charitatem Jubilęi anno, imò qualem tantæ charitati opportunitatem Deus designavit! Qualem hospitalitatis ardorem, quanta liberalitatis argumenta, & Pontificię munificentię largitatem visura est omnis Ecclesia, quę ad Dei misericordiam, & Apostolicas benedictiones implo-

randas Romam convolabit! Quam ne ulla bellorum diſſenſio revocaret, aut moraretur, divinitus Tibi datum eſt, ut non prius ſeculare jubilęum indiceres, quam tumultus armorum toto terrarum orbe componeres; exteraſque nationes ad limina Apoſtolorum ſtudioſiùs evocaret eximia Marię Caſimirę Polonię Reginę pietas; quę regias animi ſui virtutes tunc potiſſimum cumulavit, cum univerſis Chriſti-fidelibus ad Apoſtolorum adeunda limina admirabili exemplo pręlucens, tuo ſub imperio digniſſimum religioni ſuę domicilium, ac dignitati ſedem optavit. Reliquum eſt igitur, BEATISSIME PATER, ut quiſquis fidelem Eccleſiæ operam navare, ſeque ad animarum ſalutem comparare ſtuduerit, in res tuas geſtas animum intendat; ut in tanto fluxarum rerum contemtu, in tanta ergà omnes miſericordia, in tanto divini honoris ſtudio, quà quiſque ad Dei Gloriam tendere, nitique debeat, intueatur. Ita enim perennis harum Synodalium Conſtitutionum fructus huic Provincię conſtabit, quarum diſciplinam immortalia virtutum tuarum exempla tuebuntur.

ERRATA.	CORRIGE.
pag.6.verſu 7. quatuor	Tribus
pag.8.verſu 26. Ac	Nec
pag.19.verſ.18. Quod	Quid
pag.107.verſ.14. Quacumque	Quocumque
Ibid.verſ.17. Pro	Per
pag.112.verſ.16. Alio	Alii
pag.134.verſ.10. Mendat	Mandat
pag.169.verſ.14. Neapolitanum	Neapolitani
pag.253.verſ.10. Eorumdem	Earumdem

233

INDEX TITVLORVM,
Qui in Appendice continentur.

XVII. Instru-

